

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ

ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ
ΝΕΠΩΤΟΣ ΒΙΟΙ
ΕΚΛΟΓΑΙ

Ε' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΘΗΝΑ 1976

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
789

ΛΑΤΙΝΙΚΑ Ε/Γ 135

ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ
ΒΙΟΙ

ΔΩΡΕΑΝ

ΑΡΧΙΒΟΝ Ε/Υ 152

ΚΟΡΗΝΙΟΥ ΝΕΩΤΟΣ

ΒΙΟΙ

ΔΕΡΕΑΝ

Σ.Τ. 89 ΣΧ.Β.
Χρηματισμός Εκδόσεων Διδακτική Βιβλ.

ΕΡΡΙΚΟΥ Α. ΣΚΑΣΣΗ
ΑΚΑΔΗΜΑΓΓΚΟΥ, ΟΜΟΤΙΜΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΡΝΗΛΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ

ΒΙΟΙ

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Ε' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1976

002
KAZ
IT2B
789

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α. ΚΑΡΑΝΗ
ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΡΙΝΘΙΑΙΟΥ ΝΕΠΩΤΟΣ

B I O I

(ΕΚΛΟΓΑΙ)

Ε ΤΥΠΩΣΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ
Οργ. Επιδ. Δι. Βιβλίων
αριθ. βιβλ. εισαγ. 974 1977

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ι. Βίος Κορνηλίου Νέπωτος.

Ὁ Κορνήλιος Νέπωσ τοῦ ὁποίου εἶναι ἄγνωστον τὸ προωνύμιον καὶ ὀλίγον γνωστὸς ὁ βίος, ἐγεννήθη ἐν τῇ ἐντεῦθεν τῶν Ἀλπεων Γαλατία πιθανῶς τὸ 100/99 π.Χ. καὶ ἀπέθανε μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀττικοῦ (32 π.Χ.) κατὰ τὴν βασιλείαν τοῦ Αὐγούστου (Plin.n.h. 9, 137 : Nepos Cornelius ... Divi Augusti principatu obiit).

Ἀλλ' ἐν τίνι ἀκριβῶς πόλει ἐγεννήθη ἀμφισβητεῖται. Κατ' ἄλλους ἐγεννήθη εἰς τὴν πόλιν Hostilia (νῦν Ostiglia), κατ' ἄλλους εἰς τὸ Ticinum (νῦν Pavia) καὶ κατ' ἄλλους εἰς τὸ Mediolanum (νῦν Milano) πρωτεύουσιν τῶν Ἰνσούβρων.

Ὁ Κορνήλιος Νέπωσ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ βίου του ἔζησεν εἰς τὴν πατρίδα του καὶ ἀπὸ τοῦ ἔτους 65 π.Χ. μετέβη εἰς τὴν Ῥώμην ἔνθα, κατὰ τὸν Ἱερώνυμον (Hieron. c. Ioh. Hierosoly. § 12 Migne 23, 365) ἤκουσε τότε τὸν ἐνώπιον τῶν δικαστῶν λόγον τοῦ Κικέρωνος ὑπὲρ τοῦ Γαίου Κορνηλίου, μὴ διασωθέντα μέχρις ἡμῶν. Ὅθεν, δοθέντος ὅτι τὰ ἀπὸ τοῦ κεφ. 19, 1 μέχρι τοῦ τέλους τοῦ βίου τοῦ Ἀττικοῦ ἐγράφησαν μετὰ τῶν ἐτῶν 29 - 27 π.Χ., ὁ θάνατος τοῦ Νέπωτος θὰ συνέβη μικρὸν ἔπειτα τοῦ 27, ἥτοι περὶ τὸ 25 - 24 π.Χ., εἰς ἡλικίαν περίπου τῶν 75 ἐτῶν. Κατὰ τὴν ἐν Ῥώμῃ παραμονὴν του κατώρθωσε νὰ κρατήσῃ ἑαυτὸν μακρὰν τῆς πολιτικῆς καὶ τῶν δικαστηρίων. Ἀνῆκεν εἰς πλουσίαν οἰκογένειαν τῆς τάξεως τῶν ἱππέων, ἀλλ' οὐδεμίαν ἤρξεν ἀρχὴν ἐξ ἐκείνων, αἱ ὁποῖαι προῆγον εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ συγκλητικοῦ.

Ὁ Νέπωσ κατώρθωσε νὰ ἀσκήσῃ ἐνωρὶς τὸ otium cum dignitate καὶ νὰ ἀσχοληθῇ κυρίως περὶ ἔργα ἀφορῶντα εἰς τὰ γράμματα, περιορισθεὶς εἰς φρόνιμον οὐδετερότητα, ἥτις προσέφυλatten αὐτὸν ἀπὸ τῶν μεταστροφῶν τῆς τύχης. Ἦδη εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ἐσχέτισθον ἐν Ῥώμῃ χάριν τῶν γραμμάτων πρὸς τὰ κυριώτερα μέλη τοῦ φιλολογικοῦ κύκλου. Ἦτο πολὺ φίλος τοῦ ποιητοῦ Κατούλλου, ὅστις ἀφιέρωσεν εἰς αὐτὸν τὰ ποιήματά του (Catull. c. 1) , φίλος ἐπίσης τοῦ Ἀττικοῦ (Att. 19, 1) καὶ τοῦ Κικέρωνος, εἰ καὶ μετὰ τοῦ τελευταίου ἐν τέλει ἀνεφύησαν διαφωνίαι ἐπὶ

τινων ζητημάτων (πρβλ. Auson. epist. 16, 1 καὶ codd. Corn. Nep. ἐν τέλει).

2. Ἔργα Κορνηλίου Νέπωτος.

Ὁ Νέπωσ συνέταξεν ἔργα ἀναφερόμενα εἰς τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν ῥωμαϊκὴν ἀρχαιολογίαν. Τὰ ἔργα τοῦ Νέπωτος γραφέντα διὰ τὸ πολὺ κοινὸν ἔτυχον καλῆς ὑποδοχῆς καὶ ἱκανῶς διεδόθησαν διὰ τὸ ἀπλοῦν τοῦ ὕφους καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ὑποθέσεων, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἡθοπλαστικὴν ἀξίαν αὐτοῦ, μολοντί τὸ διασωθὲν μέρος τῶν ἔργων δὲν εἶναι ὡς καθαρῶς ἱστορικὸν τόσον μεγάλης σημασίας, καθ' ὅτι ὁ Νέπωσ δὲν εἶναι ἐν τῇ ἀκριβεῖ σημασίᾳ τῆς λέξεως ἱστορικὸς συγγραφεύς, ἀλλὰ ἐκλαϊκευτὴς ἡθικῶν ἀρχῶν καὶ ἀξιωματῶν.

Α) Ἄπολοσθέντα ἔργα, ἥτοι ἐν ὀλίγοις μόνον ἀποσπάσμασι διασωθέντα :

1. Χρονικὰ (*Chronicōn libri ἢ Chronica*, Catull. c. 1, 5 - 7, Auson. epist. XVI 1). Ταῦτα εἰς τρία βιβλία γραφέντα πολὺ πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Κατούλλου (Catull. c. 1, 5 - 6) περιελάμβανον περιληπτικῶς ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων συμβάντα τῆς ἰταλικῆς ἱστορίας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς (Catull. c. 1, 1. Auson. ecl. 1, 1 - 3. 9).

Τὸ χρονικὸν τοῦ Νέπωτος εἶναι ἡ πρώτη ῥωμαϊκὴ ἀπόπειρα ἱστορικῆς συγγραφῆς, ῥωμαϊκῶν γεγονότων καὶ μὴ, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους λαοὺς. Εἶχεν ὡς πρότυπον τὰ Χρονικὰ τοῦ Ἀπολλοδώρου (2ος αἰ. π.Χ.).

2. Παραδείγματα (*Exempla*) εἰς πέντε βιβλία συλλογὴ παραδειγμάτων ἡθοπλαστικῶν καὶ ἀξιοθεάτων (πρβλ. Ξενοφ. Ἀγῆσ. 10,2 καλὸν ἂν μοι δοκεῖ ἡ Ἀγησιλάου ἀρετὴ παρὰδειγμα γενέσθαι τοῖς ἀνδραγαθίαν [= γενναϊότητα μετὰ τιμιότητος] ἀσκεῖν βουλομένοις). Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ, ὅπερ ἴσως συνετάχθη μετὰ τὸ 43 π.Χ., παρέβαλλεν ὁ Νέπωσ τὰ ἥθη τῶν ἀρχαίων Ῥωμαίων πρὸς τὰ τῶν συγχρόνων.

Διὰ τῶν δύο τούτων συγγραφῶν ἀπέκτησεν ὁ Νέπωσ φήμην ἱστορικοῦ, διότι πρῶτος ἐκ τῶν Ἱταλῶν εἰσήγαγεν εἰς τὴν Ῥώμην τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς Ἑλληνικῆς γραμματείας.

3. Δύο μονογραφίαι : α) τοῦ Μάρκου Πορκίου Κάτωνος τοῦ Τιμητοῦ (*Censorius*) γραφεῖσα κατὰ προτροπὴν τοῦ Ἀττικοῦ (Cato 3, 5) καὶ β) τοῦ Μάρκου Τυλλίου Κικέρωνος. Τούτων ἡ πρώτη δὲν πρέπει νὰ συγχέεται πρὸς τὴν σφωζομένην ἐπιτομήν, ἡ δευτέρα συνετάχθη μετὰ τὸν

θάνατον τοῦ Κικέρωνος (43 π.Χ.) καὶ ἤτο ἀναμφιβόλως ὁ πανηγυρικὸς αὐτοῦ.

Διὰ τῶν ἔργων τούτων ὁ Νέπως μετεφύτευσε εἰς τὴν 'Ρώμην, παραινῆθεις βεβαίως ὑπὸ τοῦ 'Αττικοῦ, ἐλληνιστικὴν ἰδίαν φιλολογίαν, εἰ καὶ ὑπῆρχον ἐκεῖ πλούσια τὰ σπέρματα εἰς τὰ ἐπικήδεια ἐγκώμια (laudationes funebres).

4. Δύο τοῦλάχιστον βιβλία ἀνταλλαγεῖσιν ἐπιστολῶν μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κικέρωνος.

5. Γεωγραφικὸν σύγγραμμα (?), ἄγνωστον καὶ ὡς πρὸς τὸν τίτλον. Μᾶλλον πρόκειται περὶ τοποθεσίας γεωγραφικῶν ὀνομάτων ἢ καὶ περὶ τινων πληροφοριῶν.

6. Βίοι ἐπιφανῶν ἀνδρῶν (de viris illustribus). Διεσώθησαν ὑπὸ τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐν μέρει μόνον ἐξ ὀλίγων μαρτυριῶν. 'Εν αὐτοῖς περιλαμβάνοντο βίοι 'Ρωμαίων καὶ ξένων (βασιλέων, στρατηγῶν, νομομαθῶν, ῥητόρων, ποιητῶν, φιλοσόφων, ἱστορικῶν καὶ γραμματικῶν) εἰς δέκα καὶ ἐξ τοῦλάχιστον βιβλία ἀφιερωμένα εἰς τὸν 'Αττικόν, καί, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐν παραλληλισμῷ πρὸς ἀλλήλους, καθὼς ἔπραξε μετὰ ἓνα περίπου αἰῶνα ὁ Πλούταρχος μετ' ἀπειρῶς μεγαλυτέρας καλλιτεχνικῆς καὶ ῥητορικῆς ἐμπειρίας καὶ μετ' εὐρυτέρας ἀνέσεως.

B) Σ φ ζ ό μ ε ν α ἔ ρ γ α :

1. De excellentibus ducibus exterarum gentium. Τὸ βιβλίον τοῦτο μετὰ μικρὸν προσίμιον περιέχει 25 κεφάλαια, ὧν τὰ δέκα ἐννέα ἀναφέρονται εἰς βίους 'Ελλήνων στρατηγῶν, ἐν (τὸ 14ον) εἰς τὸν βίον τοῦ ἐκ Χαρίας Δατάμου, τὸ 21ον κεφ. ἀναφέρεται, ὅλως συντομώτατα, εἰς βασιλεῖς (Κῦρον, Δαρεῖον, Φίλιππον, 'Αλέξανδρον Μέγαν, Διονύσιον τὸν Πρεσβύτερον, 'Αντίγονον, Δημήτριον, Λυσίμαχον, Σέλευκον καὶ Πτολεμαῖον), τὸ 22ον κεφ. εἰς τὸν βίον τοῦ 'Αμίλκα*, τὸ 23ον κεφ. τοῦ 'Αννίβα*, τὸ 24ον κεφ. τοῦ Κάτωνος καὶ τὸ 25ον κεφ. εἰς τὸν βίον τοῦ 'Αττικοῦ.

* Ὁ Νέπως ἔκρινεν ἐπωφελὲς νὰ μὴ παρέλθῃ ἐν συγῇ τὸν 'Αμίλκαν καὶ τὸν 'Αννίβαν, διότι οὗτοι κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν, ὑπερέβαλλον πάντας τοὺς ἐν 'Αφρικῇ κατὰ τὴν μεγαλοφυΐαν καὶ τὴν πανουργίαν. 'Εκ τῶν βίων ὧν ἐξέχουσι μεταξὺ ἄλλων κυρίως ὁ βίος τοῦ Θεμιστοκλέους, τοῦ 'Αλκιβιάδου, τοῦ 'Επαμεινώνδου, τοῦ 'Αννίβα καὶ τοῦ 'Αττικοῦ.

Οἱ δύο τελευταῖοι βίοι εἶναι ἐκ τοῦ βιβλίου τοῦ Νέπωτος de historicis latinis, τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ μέρος τοῦ ἔργου de viris illustribus. Τοῦτο ὠρμαῖτο ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς φιλολογίας, ἀλλ' ὁ Νέπωσ εἶχε ἐν αὐτῷ καὶ προδρόμους Ῥωμαίους κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἱερωνύμου (Hier. de vir. ill. praef.) τὸν M. T. Varro γράψαντα τὸ ἔτος 39 π.Χ. Imagines, εἰς 15 βιβλία, καὶ τὸν Santra, κυρίως τὸν πρῶτον, ὑποτυπωδῶς δὲ τὸν δεύτερον.

2. Ὀλίγα ἀποσπάσματα, ὡς ἐδηλώθη ἀνωτέρω Α.

Γνησιότης τῶν βίων. Ἐγενήθη ζήτημα, ἂν οἱ σφζόμενοι βίοι εἶναι γνήσιοι ἢ ἐπιτομὴ τοῦ ἔργου de viris illustribus ἢ τέλος, οὐχὶ ὀρθῶς, ἂν εἶναι ἔργον ἄλλου συγγραφέως.

Ἡ γνησιότης ἡμφεσβητήθη ἐξ ἀφορμῆς ὅτι ἐν τέλει πολλῶν χειρογράφων τοῦ ἔργου de excellentibus ducibus φέρεται ποιημάτων ἐξ διστίχων, ἀφιερωμένων ὑπὸ τινος Αἰμιλίου Πρόβου εἰς τὸν αὐτοκράτορα Θεοδόσιον (Α' ? Β' ?) χωρὶς νὰ φαίνεται ἂν ὁ Πρόβος παρουσιάζεται ὡς συγγραφεὺς ἢ ὡς ἀντιγραφεὺς τοῦ ἔργου. Ἐν τῷ ποιηματίῳ τούτῳ ἀναγιγνώσκεται μόνον τὸ ὄνομα Probus, κάτωθι δ' ἐν πεζῷ λόγῳ τίθεται ἡ συνήθης φράσις Aemilii Probi de excellentibus ducibus exterarum gentium liber explicit. Καὶ ὅμως ἤρκεσε τοῦτο νὰ δημιουργήσῃ ζήτημα γνησιότητος τοῦ ἔργου διαρκέσαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Ἡ πρώτη ἔκδοσις τοῦ Νέπωτος τοῦ 1471 παρὰ τῷ Jenson εἶχε τίτλον Probi Aemilii liber de virorum excellentium vita. Οὕτω καὶ αἱ μετ' αὐτὴν ἕως ὅτου ἡ ὑπὸ τοῦ D. Lambinus, (Paris 1569), ἀποκατέστησεν ὀριστικῶς πλέον τὸ ὄνομα τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος ὡς συγγραφέως τοῦ ἔργου*.

Γλῶσσα τοῦ Νέπωτος. Ἡ γλῶσσα τοῦ Νέπωτος — πλὴν ὀλίγων ἐξαιρέσεων — εἶναι δόκιμος ἀλλ' οὐχὶ καὶ καθ' ὅλα ὑπόδειγμα ἄκρας ὀρθοεπειάς ὡς εἶναι ἡ τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Καίσαρος. Χρησιμοποιεῖ ἐνίοτε συντάξεις καὶ λέξεις μὴ ἐν χρήσει ὑπὸ τῶν συγχρόνων κλασικῶν, εἰσάγει λέξεις ἀρχαϊκὰς ἀνηκούσας εἰς τὸν Πλαῦτον καὶ τὸν Τερέντιον ἢ εἰς τὸν καθ' ἡμέραν λόγον (sermo cotidianus) ἢ καὶ εἰς τὸν δημῶδη (sermo vulgaris). Τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέως, μὴ ἰδιαιτέρως διακρινόμενον, ὡς εἶναι τῶν κατ' ἐξοχὴν κλασικῶν, ἀνήκει εἰς τὸ ἀπλοῦν εἶδος (genus

* Τὸ ἀκριβὲς ὅμως εἶναι ὅτι τρία ἔτη πρὸ τοῦ Lambinus ὁ Obertus Giphanius (Giff-) ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδόσει τοῦ Λουκρητίου (Antv. 1566) διεπίστωσε τὸ ὄρθον ἀποδώσας τὸ ἔργον εἰς τὸν Κορνήλιον Νέπωτα.

tenue). Βαίνει συνήθως διὰ μικρῶν φράσεων, ὡσάκεις ὅμως θέλει νὰ προσλάβῃ τόνον ῥητορικόν, προχωρεῖ διὰ μεγάλων περιόδων, περιπλέκεται, σφάλλει ἐνίοτε εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐνιαχοῦ ἢ φράσις προσκόπτεται. Ὁ Νέπως δὲν χρησιμοποιεῖ τὰς εἰκόνας, τὴν μεταφοράν καὶ ἄλλα σχήματα τοῦ ὑψηλοῦ ὕφους, οὕτως ὥστε ἡ κομψότης τοῦ λόγου νὰ μὴ ἔχῃ ἰδιαιτέρας ἀπαιτήσεις. Παρὰ ταῦτα τὸ ὕφος του δὲν στερεεῖται ἐνίων ἐξάρσεων ὅταν, παρὰ τὸ ἀπλοῦν, παρέχῃ διὰ καταλλήλου τοποθετήσεως τῶν λέξεων γλῶσσαν οὐχὶ ἁμοιβον τέχνης. Ὅθεν ἡ γλῶσσα τοῦ Νέπως, δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν, δὲν ἀπέχει πολὺ τῆς γλώσσης τῶν δοκίμων συγγραφέων, ἀλλὰ καὶ δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτήσιν νὰ συγκριθῇ οὔτε ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ Κικέρωνος οὔτε ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν τοῦ Καίσαρος καὶ προσπαθεῖ δι' ἐκλογῆς καὶ καταλλήλου διατάξεως τῶν λέξεων νὰ προσδώσῃ ἀπὸ ῥητορικῆς τέχνης γλαφυρότητα εἰς τὴν ἔκφρασιν.

Πηγαί. Πρὸς σύνταξιν τοῦ βιβλίου de excellentibus ducibus exterarum gentium ἔσχεν ὑπ' ὄψιν ὁ Νέπως τὸν Θουκυδίδην, τὸν Ξενοφῶντα (Ἀγχιλάου ἐγκώμιον), τὸν Θεόπομπον, τὸν Δεῖωνα, τὸν Τίμαιον, τὸν Πολύβιον, τὸν Βλῖθωνα καὶ τὸν Ἀττικόν, ὅστις τελευταῖος ἔγραψε (47 π.Χ.) Χρονικὸν (liber annalis) περιέχον τὴν ῥωμαϊκὴν ἱστορίαν μέχρι τοῦ 54 π.Χ. (Hn. 13, 1. A 18, 1). Ὁ Νέπως ἴσως ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν καὶ ἄλλους, τοὺς ὁποίους ὅμως δὲν ἀναφέρει, οἷον τὸν Ἡρόδοτον, παρὰ τοῦ ὁποίου πολλά, ὡς εἰκός, ἡδύνατο νὰ ἀντλήσῃ.

Γενικῶς εἰπεῖν ὁ Νέπως δὲν εἶναι ἐκ τῶν μεγάλων ἱστορικῶν. Περιπίπτει καὶ εἰς ἱστορικός τινας ἀνακριβείας. Δίκαιον ὅμως εἶναι νὰ τονισθῇ ὑπὲρ αὐτοῦ, ὅτι πρῶτος ἐκ τῶν ῥωμαίων ἱστορικῶν ἐπραγματεύθη ἱστορίαν ξένων ἐθνῶν.

Ὡς πρὸς τὸν βίον τοῦ Ἀττικοῦ ὁ Νέπως διηγεῖται ὅ τι εἶχεν ἴδει καὶ ἀκούσει ἐξ αὐτοῦ τοῦ στόματος τοῦ φίλου του (A 13, 7).

ΜΕΡΟΣ Α'

ΚΕΙΜΕΝΟΝ*

HAMILCAR

Hamilcar, Hannibalis filius, cognomine Barca, Karthaginien- 1
sis, primo Poenico bello, sed temporibus extremis, admodum adu- 246
lescentulus in Sicilia praeesse coepit exercitui. cum ante eius ad- 2
ventum et mari et terra male res gererentur Karthaginiensium,
ipse ubi affuit, numquam hosti cessit neque locum nocendi dedit,
saepeque e contrario occasione data lacesivit semperque supe-
rior discessit. quo facto, cum paene omnia in Sicilia Poeni amis-
sent, ille Erycem sic defendit, ut bellum eo loco gestum non vide- 243
reſur. interim Karthaginienses classe apud insulas Aegates a C. 3
Lutatio, consule Romanorum, superati statuerunt belli facere fi- 241
nem eamque rem arbitrio permiserunt Hamilcaris. ille etsi flagra-
bat bellandi cupiditate, tamen paci serviundum putavit, quod pa-
triam exhaustam sumptibus diutius calamitates belli ferre non
posse intellegebat, sed ita ut statim mente agitare, si paulum mo- 4
do res essent refectae, bellum renovare Romanosque armis per-
sequi, donecum aut virtute vicissent aut victi manus dedissent.
hoc consilio pacem conciliavit, in quo tanta fuit ferocia, cum Ca- 5
tulus negaret bellum compositurum, nisi ille cum suis, qui Erycem
tenerent, armis relictis Sicilia decederent, ut succumbente patria
ipse perituum se potius dixerit, quam cum tanto flagitio domum
rediret: non enim suae esse virtutis arma a patria accepta ad-
versus hostes adversariis tradere. huius pertinaciae cessit Catulus.

* Τὸ κείμενον εἶναι κατὰ τὴν στερεότυπον ἔκδοσιν τοῦ Alfred Fleckeisen², 1912. Αἱ σημειούμεναι ἐν τοῖς περιθωρίοις χρονολογίαι ἀναφέρονται εἰς τὰ ἐν ταῖς ἀντιστοιχοῖς γραμμαῖς τοῦ κειμένου ἱστορικὰ γεγονότα.

At ille ut Karthaginem venit, multo aliter ac sperarat rem 2
 publicam se habentem cognovit. namque diuturnitate externi 41/38
 mali tantum exarsit intestinum bellum, ut numquam in pari pe-
 riculo fuerit Karthago nisi cum deleta est. primo mercennarii mi- 2
 lites, quibus adversus Romanos usi erant, desciverunt, quorum
 numerus erat viginti milium. ii totam abalienarunt Africam, ip-
 sam Karthaginem oppugnarunt. quibus malis adeo sunt Poeni 3
 perterriti, ut etiam auxilia ab Romanis petierint; eaque impetra-
 runt. sed extremo, cum prope iam ad desperationem pervenissent,
 Hamilcarem imperatorem fecerunt. is non solum hostes a muris 4 239
 Karthaginis removit, cum amplius centum milia facta essent ar- 238
 matorum, sed etiam eo compulit, ut locorum angustiis clausi plu-
 res fame quam ferro interirent. omnia oppida abalienata, in eis
 Uticam atque Hipponem, valentissima totius Africae, restituit
 patriae. neque eo fuit contentus, sed etiam fines imperii propa- 5
 gavit, tota Africa tantum otium reddidit, ut nullum in ea bellum
 videretur multis annis fuisse.

Rebus his ex sententia peractis fidenti animo atque infesto 3
 Romanis, quo facilius causam bellandi reperiret, effecit ut impe-
 rator cum exercitu in Hispaniam mitteretur, eoque secum duxit 237
 filium Hannibalem annorum novem. erat praeterea cum eo adu- 2
 lescens illustris, formosus, Hasdrubal: huic ille filiam suam in ma-
 trimonium dedit. de hoc ideo mentionem fecimus, quod Hamil- 3
 care occiso ille exercitui praefuit resque magnas gessit et princeps 229
 largitione vetustos pervertit mores Karthaginiensium eiusdem-
 que post mortem Hannibal ab exercitu accepit imperium. 221

At Hamilcar, posteaquam mare transiit in Hispaniamque 4
 venit, magnas res secunda gessit fortuna: maximas bellicosissi- 221
 masque gentes subegit, equis, armis, viris, pecunia totam locu-
 pletavit Africam. hic cum in Italiam bellum inferre meditaretur, 2
 nono anno postquam in Hispaniam venerat, in proelio pugnans
 adversus Vettones occisus est. huius perpetuum odium erga Ro- 3 219
 manos maxime concitasse videtur secundum bellum Poenicum.
 namque Hannibal, filius eius, assiduis patris obtestationibus eo
 est perductus, ut interire quam Romanos non experiri mallet.

- 247/183 1 Hannibal, Hamilcaris filius, Karthaginiensis. si verum est, quod nemo dubitat, ut populus Romanus omnes gentes virtute superarit, non est infitiandum Hannibalem tanto praestitisse ceteros imperatores prudentia, quanto populus Romanus ante-
- 2 cedit fortitudine cunctas nationes. nam quotienscumque cum eo congressus est in Italia, semper discessit superior. quod nisi domi civium suorum invidia debilitatus esset, Romanos videtur superare potuisse. sed multorum obtrectatio devicit unius virtutem.
- 3 Hic autem velut hereditate relictum odium paternum erga Romanos sic conservavit, ut prius animam quam id deposuerit, qui quidem, cum patria pulsus esset et alienarum opum indige-
- 215-205 2 ret, numquam destiterit animo bellare cum Romanis. nam ut o-mittam Philippum, quem absens hostem reddidit Romanis, omnium iis temporibus potentissimus rex Antiochus fuit. hunc
- 192 tanta cupiditate incendit bellandi, ut usque a rubro mari arma
- 2 conatus sit inferre Italiae. ad quem cum legati venissent Romani, qui de eius voluntate explorarent darentque operam consiliis clandestinis ut Hannibalem in suspicionem regi adducerent, tamquam ab ipsis corruptus alia atque antea sentiret, neque id frustra fecissent idque Hannibal comperisset seque ab interiori-
- 3 bus consiliis segregari vidisset, tempore dato adiit ad regem, eique cum multa de fide sua et odio in Romanos commemorasset, hoc adiunxit: 'pater meus' inquit 'Hamilcar puerulo me, utpote non amplius novem annos nato, in Hispaniam imperator proficiscens
- 237 4 Karthagine Iovi optimo maximo hostias immolavit. quae divina res dum conficiebatur, quaesivit a me vellemne secum in castra proficisci. id cum libenter accepissem atque ab eo petere coepissem ne dubitaret ducere, tum ille, faciam, inquit, si mihi fidem quam postulo dederis. simul me ad aram adduxit, apud quam sacrificare instituerat, eamque ceteris remotis tenentem iurare ius-
- 5 sit numquam me in amicitia cum Romanis fore. id ego iusiurandum patri datum usque ad hanc aetatem ita conservavi, ut nemini dubium esse debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim
- 6 futurus. quare, si quid amice de Romanis cogitabis, non impru-

denter feceris, si me celaris; cum quidem bellum parabis, te ipsum frustraberis, si non me in eo principem posueris'.

Hac igitur qua diximus aetate cum patre in Hispaniam profectus est, cuius post obitum, Hasdrubale imperatore suffecto, equitatus omni praefuit. hoc quoque interfecto exercitus summam imperii ad eum detulit. id Karthaginem delatum publice comprobatum est. sic Hannibal minor quinque et viginti annis natus imperator factus proximo triennio omnes gentes Hispaniae bello subegit, Saguntum, foederatam civitatem, vi expugnavit, tres exercitus maximos comparavit. ex his unum in Africam misit, alterum cum Hasdrubale fratre in Hispania reliquit, tertium in Italiam secum duxit. ut saltum Pyrenaeum transiit, quacunque iter fecit, cum omnibus incolis conflixit: neminem nisi victum dimisit. ad Alpes posteaquam venit, quae Italiam ab Gallia seiungunt, quas nemo umquam cum exercitu ante eum praeter Herculem Graium transierat (quo facto is hodie saltus Graius appellatur), Alpico conantes prohibere transitu concidit, loca patefecit, itinera muniit, effecit ut ea elephantus ornatus ire posset, qua antea unus homo inermis vix poterat repere. hac copias tra-duxit in Italiamque pervenit.

Conflixerat apud Rhodanum cum P. Cornelio Scipione consule eumque pepulerat. cum hoc eodem Clastidii apud Padum decernit sauciumque inde ac fugatum dimittit. tertio idem Scipio cum collega Ti. Longo apud Trebiam adversus eum venit. cum iis manum conseruit, utrosque profligavit. inde per Ligures Appenninum transiit, petens Etruriam. hoc in itinere adeo gravi morbo afficitur oculorum, ut postea numquam dextro aequè bene usus sit. qua valetudine cum etiamnum premeretur lecticaque ferretur, C. Flaminium consulem apud Trasumennum cum exercitu insidiis circumventum occidit, neque multo post C. Centenium praetorem cum delecta manu saltus occupantem. hinc in Apuliam pervenit. ibi obviam ei venerunt duo consules, C. Terentius et L. Aemilius. utriusque exercitus uno proelio fugavit, Paulum consulem occidit et aliquot praeterea consulares, in eis Cn. Servilium Geminum, qui superiore anno fuerat consul.

Hac pugna pugnata Romam profectus nullo resistente in

- 211 propinquis urbi montibus moratus est. cum aliquot ibi dies cas-
 tra habuisset et Capuam reverteretur, Q. Fabius Maximus, dic-
 217 2 tator Romanus, in agro Falerno ei se obiecit. hic clausus locorum
 angustiis noctu sine ullo detrimento exercitus se expeditavit Fa-
 bioque, callidissimo imperatori, dedit verba. namque obducta
 nocte sarmenta in cornibus iuvenorum deligata incendit eius-
 que generis multitudinem magnam dispalatam immisit. quo re-
 pentino visu obiecto tantum terrorem iniecit exercitui Romano-
 3 rum, ut egredi extra vallum nemo sit ausus. hanc post rem ges-
 tam non ita multis diebus M. Minucium Rufum, magistrum e-
 quitum pari ac dictatorem imperio, dolo productum in proeli-
 212 um fugavit. Ti. Sempronium Gracchum, iterum consulem, in Lu-
 canis absens in insidias inductum sustulit. M. Claudium Mar-
 208 cellum, quinquies consulem, apud Venusiam pari modo interfe-
 4 cit. longum est omnia enumerare proelia. quare hoc unum satis
 erit dictum, ex quo intellegi possit, quantus ille fuerit: quamdiu
 in Italia fuit, nemo ei in acie restitit, nemo adversus eum post
 Cannensem pugnam in campo castra posuit.
- 203 6 Hinc invictus patriam defensum revocatus bellum gessit ad-
 202 versus P. Scipionem, filium eius *Scipionis*, quem ipse primo apud
 Rhodanum, iterum apud Padum, tertio apud Trebiam fugarat.
 2 cum hoc exhaustis iam patriae facultatibus cupivit impraesentiarum bellum componere, quo valentior postea congrediretur.
 inde colloquium convenit, condiciones non convenerunt. post id
 202 3 factum paucis diebus apud Zamam cum eodem confligit; pul-
 sus (incredibile dictu) biduo et duabus noctibus Hadrumentum per-
 venit, quod abest ab Zama circiter milia passuum trecenta. in hac
 4 fuga Numidae, qui simul cum eo ex acie excesserant, insidiati sunt
 ei, quos non solum effugit, sed etiam ipsos oppressit. Hadrumeti
 reliquos e fuga collegit, novis dilectibus paucis diebus multos
 contraxit.
- 7 Cum in apparando acerrime esset occupatus, Karthaginien-
 201 ses bellum cum Romanis composuerunt. ille nihilo setius exer-
 citui postea praefuit resque in Africa gessit [itemque Mago fra-
 200 2 ter eius] usque ad P. Sulpicium C. Aurelium consules. his enim
 magistratibus legati Karthaginienses Romam venerunt,* qui se-

natui populoque Romano gratias agerent, quod cum iis pacem
 fecissent, ob eamque rem corona aurea eos donarent simulque
 peterent, ut obsides eorum Fregellis essent captivique redderen-
 tur. his ex senatus consulto responsum est: munus eorum gra- 3
 tum acceptumque esse; obsides, quo loco rogarent, futuros; cap-
 tivos non remissuros, quod Hannibalem, cuius opera suscep-
 tum bellum foret, inimicissimum nomini Romano, etiamnum cum
 imperio apud exercitum haberent itemque fratrem eius Magonem.
 hoc responso Karthaginienses cognito Hannibalem domum et 4
 Magonem revocarunt. huc ut rediit, rex factus est, postquam im- 199
 perator fuerat, anno secundo et vicesimo: ut enim Romae con-
 sules, sic Karthagine quotannis annui bini reges creabantur. in 5
 eo magistratu pari diligentia se Hannibal praeiit, ac fuerat in
 bello. namque effecit ex novis vectigalibus non solum ut esset pe-
 cunia, quae Romanis ex foedere penderetur, sed etiam superes-
 set, quae in aerario reponeretur. deinde [anno post praeturam] 6
 M. Claudio L. Furio consulibus Roma legati Karthaginem vene- 196
 runt. hos Hannibal ratus sui exposcendi gratia missos, priusquam
 iis senatus daretur, navem ascendit clam atque in Syriam ad An-
 tiochum perfugit. hac re palam facta Poeni naves duas, quae eum 7
 comprehenderent, si possent consequi, miserunt, bona eius pu-
 blicarunt, domum a fundamentis disiecerunt, ipsum exulem iu-
 dicarunt.

At Hannibal anno quarto, postquam domo profugerat, L. 8
 Cornelio Q. Minucio consulibus, cum quinque navibus Africam 193
 accessit in finibus Cyrenaeorum, si forte Karthaginienses ad bel-
 lum inducere posset Antiochi spe fiduciaque, cui iam persuaserat
 ut cum exercitibus in Italiam proficisceretur. huc Magonem fra-
 trem exiecit. id ubi Poeni resciverunt, Magonem eadem, qua 2
 fratrem, absentem affecerunt poena. illi desperatis rebus cum
 solvissent naves ac vela ventis dedissent, Hannibal ad Antiochum
 pervenit. de Magonis interitu duplex memoria prodita est: 192
 namque alii naufragio, alii a servulis ipsius interfectum eum
 scriptum reliquerunt. Antiochus autem si tam in gerendo bello 3
 consiliis eius parere voluisset, quam in suscipiendo instituerat,
 propius Tiberi quam in Thermopylis de summa imperii dimi- 191

casset. quem etsi multa stulte conari videbat, tamen nulla de-
 4 seruit in re. praefuit paucis navibus, quas ex Syria iussus erat
 in Asiam ducere, iisque adversus Rhodiorum classem in Pam-
 190 phylio mari conflixit. in quo cum multitudine adversariorum
 sui superarentur, ipse quo cornu rem gessit fuit superior.

190 9 Antiocho fugato verens ne dederetur, quod sine dubio acci-
 disset, si sui fecisset potestatem, Cretam ad Gortynios venit, ut
 2 ibi, quo se conferret, consideraret. vidit autem vir omnium cal-
 lidissimus in magno se fore periculo, nisi quid providisset, prop-
 ter avaritiam Cretensium: magnam enim secum pecuniam por-
 3 tabat, de qua sciebat exisse famam. itaque capit tale consilium.
 amphoras complures complet plumbo, summas operit auro et
 argento. has praesentibus principibus deponit in templo Dianae,
 simulans se suas fortunas illorum fidei credere. his in errorem in-
 ductis statuas aëneas, quas secum portabat, omni sua pecunia
 4 complet easque in propatulo domi abiecit. Gortynii templum mag-
 na cura custodiunt, non tam a ceteris quam ab Hannibale, ne
 ille inscientibus iis tolleret sua secumque duceret.

10 Sic conservatis suis rebus omnibus Poenus illis Cretensi-
 bus ad Prusiam in Pontum pervenit. apud quem eodem animo
 fuit erga Italiam neque aliud quicquam egit quam regem arma-
 2 vit et exacuit adversus Romanos. quem cum videret domesticis
 opibus minus esse robustum, conciliabat ceteros reges, adiun-
 gebat bellicosas nationes. dissidebat ab eo Pergamenus rex Eu-
 184 menes, Romanis amicissimus, bellumque inter eos gerebatur et
 3 mari et terra; sed utroque Eumenes plus valebat propter Ro-
 manorum societatem. quo magis cupiebat eum Hannibal op-
 primi, quem si removisset, faciliora sibi cetera fore arbitrabatur.
 4 ad hunc interficiendum talem iniit rationem. classe paucis die-
 bus erant decreturi. superabatur navium multitudine: dolo erat
 pugnandum, cum par non esset armis. imperavit quam plurimas
 venenatas serpentes vivas colligi easque in vasa fictilia conici.
 5 harum cum effecisset magnam multitudinem, die ipso, quo fac-
 turus erat navale proelium, classarios convocat iisque praeci-
 pit, omnes ut in unam Eumenis regis concurrant navem, a ceteris
 tantum satis habeant se defendere. id illos facile serpentium mul-

titudine consecuturos. rex autem in qua nave veheretur, ut sci- 6
rent, se facturum: quem si aut cepissent aut interfecissent, magno
iis pollicetur praemio fore. tali cohortatione militum facta classis
ab utrisque in proelium deducitur. quarum acie constituta, prius-
quam signum pugnae daretur, Hannibal, ut palam faceret suis,
quo loco Eumenes esset, tabellarium in scapha cum caduceo mit-
tit. qui ubi ad naves adversariorum pervenit epistulamque osten- 2
dens se regem professus est quaerere, statim ad Eumenem deduc-
tus est, quod nemo dubitabat quin aliquid de pace esset scriptum.
tabellarius ducis nave declarata suis eodem, unde erat egressus,
se recepit. at Eumenes soluta epistula nihil in ea repperit nisi 3
quae ad irridendum eum pertinerent. cuius rei etsi causam mi-
rabatur neque reperiēbat, tamen proelium statim committere
non dubitavit. horum in concursu Bithyni Hannibalis praecepto 4
universi navem Eumenis adoriuntur. quorum vim rex cum sus-
tinere non posset, fuga salutem petiit, quam consecutus non
esset, nisi intra sua praesidia se recepisset, quae in proximo litore
erant collocata. reliquae Pergamenae naves cum adversarios pre- 5
merent acrius, repente in eas vasa fictilia, de quibus supra men-
tionem fecimus, conici coepta sunt. quae iacta initio risum pug-
nantibus concitarunt, neque quare id fieret poterat intellegi. post- 6
quam autem naves suas oppletas conspexerunt serpentibus, nova re
perterriti, cum, quid potissimum vitarent, non viderent, puppes
verterunt seque ad sua castra nautica rettulerunt. sic Hannibal 7
consilio arma Pergamenorum superavit, neque tum solum, sed
saepe alias pedestribus copiis pari prudentia pepulit adversarios.

Quae dum in Asia geruntur, accidit casu ut legati Prusiae
Romae apud T. Quintium Flaminium consularem cenarent,
atque ibi de Hannibale mentione facta ex iis unus diceret eum
in Prusiae regno esse. Id postero die Flamininus senatui detulit. 2
patres conscripti, qui Hannibale vivo numquam se sine insidiis
futuros existimarent, legatos in Bithyniam miserunt, in eis Fla-
minium, qui ab rege peterent, ne inimicissimum suum secum
haberet sibi que dederet. his Prusia negare ausus non est; illud 3
recusavit, ne id a se fieri postularent, quod adversus ius hospitii
esset: ipsi, si possent, comprehenderent: locum, ubi esset, facile

inventuros. Hannibal enim uno loco se tenebat, in castello quod ei a rege datum erat muneri, idque sic aedificarat, ut in omnibus partibus aedificii exitus haberet, scilicet verens ne usu veniret, 4 quod accidit. huc cum legati Romanorum venissent ac multitudine domum eius circumdedissent, puer ab ianua prospiciens Hannibali dixit plures praeter consuetudinem armatos apparere. qui imperavit ei, ut omnes fores aedificii circumiret ac propere 5 sibi nuntiaret, num eodem modo undique obsideretur. puer cum celeriter, quid vidisset, renuntiasset omnesque exitus occupatos ostendisset, sensit id non fortuito factum, sed se peti neque sibi diutius vitam esse retinendam. quam ne alieno arbitrio dimitteret, memor pristinorum virtutum venenum, quod semper secum 183 habere consuevit, sumpsit.

13 Sic vir fortissimus, multis variisque perfunctus laboribus, anno acquievit septuagesimo. quibus consulibus interierit, non con- 183 venit. namque Atticus M. Claudio Marcello Q. Fabio Labeone consulibus mortuum in annali suo scriptum reliquit, at Polybius L. 182 2 Aemilio Paulo Cn. Baebio Tamphilo, Sulpicius autem Blitho P. 181 Cornelio Cethego M. Baebio Tamphilo. atque hic tantus vir tantisque bellis districtus nonnihil temporis tribuit litteris. namque 3 aliquot eius libri sunt, Graeco sermone confecti, in eis ad Rhodios 189 d^r Cn. Manlii Volsonis in Asia rebus gestis. huius belli gesta multi memoriae prodiderunt, sed ex eis duo, qui cum eo in castris fuerunt simulque vixerunt, quamdiu fortuna passa est, Silenus et Sosylus Lacedaemonius. atque hoc Sosylo Hannibal litterarum 4 Graecarum usus est doctore.

.

C A T O

M. Cato, ortus municipio Tusculo, adolescentulus, priusquam **1** 234/149
honoribus operam daret, versatus est in Sabinis, quod ibi here-
dium a patre relictum habebat. inde hortatu L. Valerii Flacci,
quem in consulatu censuraque habuit collegam, ut M. Perpenna
censorius narrare solitus est, Romam demigravit in foroque esse
coepit. primum stipendium meruit annorum decem septemque. **2** 217
Q. Fabio M. Claudio consulibus tribunus militum in Sicilia fuit. **214**
inde ut rediit, castra secutus est C. Claudii Neronis, magnique
opera eius existimata est in proelio apud Senam, quo cecidit Has- **207**
drubal, frater Hannibalis. quaestor obtigit P. Africano consuli, **3** 204
cum quo non pro sortis necessitudine vixit: namque ab eo per-
petua dissensit vita. aedilis plebei factus est cum C. Helvio. prae- **199**
tor provinciam obtinuit Sardiniam, ex qua quaestor superiore **4** 198
tempore ex Africa decedens Q. Ennium poëtam deduxerat, quod
non minoris aestimamus quam quemlibet amplissimum Sardi-
niensem triumphum.

Consulatum gessit cum L. Valerio Flacco. sorte provinciam **2** 199
nactus Hispaniam citeriorem ex ea triumphum deportavit. ibi **2**
cum diutius moraretur, P. Scipio Africanus consul iterum, cuius
in priore consulatu quaestor fuerat, voluit eum de provincia de- **194**
pellere et ipse ei succedere, neque hoc per senatum efficere potuit,
cum quidem Scipio principatum in civitate obtineret, quod tum
non potentia, sed iure res publica administrabatur. qua ex re ira-
tus senatui *consulatu* peracto privatus in urbe mansit. at Cato, **3**
censor cum eodem Flacco factus, severe praefuit ei potestati. **184**
nam et in complures nobiles animadvertit et multas res novas
in edictum addidit, qua re luxuria reprimeretur, quae iam tum
incipiebat pullulare. circiter annos octoginta, usque ad extre- **4**
mam aetatem ab adolescentia, rei publicae causa suscipere inimi-
citas non destitit. a multis tentatus non modo nullum detrimen-
tum existimationis fecit, sed, quoad vixit, virtutum laude crevit.

In omnibus rebus singulari fuit industria: nam et agricola **3**
sollers et peritus iuris consultus et magnus imperator et proba-
bilis orator et cupidissimus litterarum fuit. quarum studium **2**

etsi senior arripuerat, tamen tantum progressum fecit, ut non facile reperiri possit neque de Graecis neque de Italicis rebus, quod ei fuerit incognitum. ab adolescentia confecit orationes. 3 senex historias scribere instituit. earum sunt libri septem. primus continet res gestas regum populi Romani, secundus et tertius unde quaeque civitas orta sit Italica, ob quam rem omnes Origines videtur appellasse. in quarto autem bellum Poenicum est 4 primum, in quinto secundum. atque haec omnia capitulatim sunt dicta. reliqua quoque bella pari modo persecutus est usque ad 150 praeturam Ser. Galbae, qui diripuit Lusitanos: atque horum bellorum duces non nominavit, sed sine nominibus res notavit. in eisdem exposuit, quae in Italia Hispanisque [aut fierent aut] viderentur admiranda: in quibus multa industria et diligentia comparet, nulla doctrina.

ATTICUS

- 1 T. Pomponius Atticus, ab origine ultima stirpis Romanae generatus, perpetuo a maioribus acceptam equestrem obtinuit
- 2 dignitatem. patre usus est diligente et, ut tum erant tempora, diti inprimisque studioso litterarum. hic, prout ipse amabat literas, omnibus doctrinis, quibus pueri aetas impertiri debet, filium erudit. erat autem in puero praeter docilitatem ingenii summa suavitas oris atque vocis, ut non solum celeriter acciperet quae tradebantur, sed etiam excellenter pronuntiaret. quae ex re in pueritia nobilis inter aequales ferebatur clariusque exsplendescibat, quam generosi condiscipuli animo aequo ferre possent.
- 4 itaque incitabat omnes studio suo, quo in numero fuerunt L. Torquatus, C. Marius filius, M. Cicero: quos consuetudine sua sic devinxit, ut nemo iis perpetua *vita* fuerit carior.
- 2 Pater mature decessit. ipse adolescentulus propter affinitatem 88 P. Sulpicii, qui tribunus plebei interfectus est, non expers fuit illius periculi: namque Anicia, Pomponii consobrina, nupsit Servio, fratri Sulpicii. itaque interfecto Sulpicio posteaquam 87 vidit Cinnano tumultu civitatem esse perturbatam neque

sibi dari facultatem pro dignitate vivendi, quin alterutram partem offenderet, dissociatis animis civium, cum alii Sullanis, alii Cinnanis faverent partibus, idoneum tempus ratus studiis obsequendi suis Athenas se contulit. neque eo setius adulescentem Marium hostem iudicatum iuvit opibus suis, cuius fugam pecunia sublevavit. ac ne illa peregrinatio detrimentum aliquod afferet rei familiari, eodem magnam partem fortunarum traiecit suarum. hic ita vixit, ut universis Atheniensibus merito esset carissimus. nam praeter gratiam, quae iam in adulescentulo magna erat, saepe suis opibus inopiam eorum publicam levavit. cum enim versuram facere publice necesse esset neque eius conditionem aequam haberent, semper se interposuit, atque ita ut neque usuram umquam ab iis acceperit neque longius, quam dictum esset, debere passus sit. quod utrumque erat iis salutare: nam neque indulgendo inveterascere eorum aes alienum patiebatur neque multiplicandis usuris crescere. auxit hoc officium alia quoque liberalitate: nam universos frumento donavit, ita ut singulis seni modii tritici darentur, qui modus mensurae medimnus Athenis appellatur.

Hic autem sic se gerebat, ut communis infimis, par principibus videretur. quo factum est ut huic omnes honores, quos possent, publice haberent civemque facere studerent: quo beneficio ille uti noluit [quod nonnulli ita interpretantur, amitti civitatem Romanam alia ascita]. quamdiu affuit, ne qua sibi statua poneretur, restitit, absens prohibere non potuit. itaque aliquot ipsi et Phidiae locis sanctissimis posuerunt: hunc enim in omni procuratione rei publicae actorem auctoremque habebant potissimum. igitur primum illud munus fortunae, quod in ea urbe natus est, in qua domicilium orbis terrarum esset imperii, ut eandem et patriam haberet et domum; hoc specimen prudentiae, quod, cum in eam se civitatem contulisset, quae antiquitate, humanitate doctrinaque praestaret omnes, unus ei fuit carissimus.

tranquillatis autem rebus Romanis remigravit Romam, ut opinor L. Cotta L. Torquato consulibus: quem discedentem sic uni-

versa civitas Atheniensium prosecuta est, ut lacrimis desiderii futuri dolorem indicaret.

70 5 Habebat avunculum Q. Caecilium, equitem Romanum, familiarem L. Luculli, divitem, difficillima natura: cuius sic asperitatem veritus est, ut, quem nemo ferre posset, huius sine offensione ad summam senectutem retinuerit benivolentiam. quo
2 facto tulit pietatis fructum. Caecilius enim moriens testamento
58 adoptavit eum heredemque fecit ex dodrante: ex qua hereditate
68 3 accepit circiter centiens sestertium. erat nupta soror Attici Q. Tullio Ciceroni, easque nuptias M. Cicero conciliarat, cum quo a condiscipulatu vivebat coniunctissime, multo etiam familiarius
4 quam cum Quinto, ut iudicari possit plus in amicitia valere similitudinem morum quam affinitatem. utebatur autem intime Q. Hortensio, qui iis temporibus principatum eloquentiae tenebat, ut intellegi non posset, uter eum plus diligeret, Cicero an Hortensius: et, id quod erat difficillimum, efficiebat ut, inter quos tantae laudis esset aemulatio, nulla intercederet obtrectatio essetque talium virorum copula.

6 In re publica ita est versatus, ut semper optimarum partium et esset et existimaretur, neque tamen se civilibus fluctibus committeret, quod non magis eos in sua potestate existimabat esse,
2 qui se his dedissent, quam qui maritimis iactarentur. honores non petiit, cum ei paterent propter vel gratiam vel dignitatem: quod neque peti more maiorum neque capi possent conservatis legibus in tam effusis ambitus largitionibus neque *geri* e re publica sine periculo corruptis civitatis moribus. ad hastam publicam numquam accessit. nullius rei neque praes neque manceps factus est. neminem neque suo nomine neque subscribens accusavit,
4 in ius de sua re numquam iit, iudicium nullum habuit. multorum consulum praetorumque praefecturas delatas sic accepit, ut neminem in provinciam sit secutus, honore fuerit contentus, rei familiaris despexerit fructum: qui ne cum Quinto quidem Cicerone voluerit ire in Asiam, cum apud eum legati locum obtinere posset. non enim decere se arbitrabatur, cum praeturam gerere
5 noluisset, asseclam esse praetoris. qua in re non solum dignitati serviebat, sed etiam tranquillitati, cum suspiciones quoque vi

taret criminum. quo fiebat ut eius observantia omnibus esset carior, cum eam officio, non timori neque spei tribui viderent.

Neque vero ille minus bonus pater familias habitus est quam **13** civis. nam cum esset pecuniosus, nemo illo minus fuit emax, minus aedificator. neque tamen non inprimis bene habitavit omnibusque optimis rebus usus est. nam domum habuit in colle Quirinali Tamphilianam, ab avunculo hereditate relictam, cuius amoenitas non aedificio, sed silva constabat: ipsum enim tectum antiquitus constitutum plus salis quam sumptus habebat: in quo nihil commutavit, nisi quid vetustate coactus est. usus est familia, si utilitate iudicandum est, optima, si forma, vix mediocri. namque in ea erant pueri litteratissimi, anagnostae optimi et plurimi librarii, ut ne pedisequus quidem quisquam esset, qui non utrumque horum pulchre facere posset, pari modo artifices ceteri, quos cultus domesticus desiderat, apprime boni. neque tamen horum quemquam nisi domi natum domique factum **4** habuit: quod est signum non solum continentiae, sed etiam diligentiae. nam et non intemperanter concupiscere, quod a plurimis videas, continentis debet duci, et potius industria quam pretio parare non mediocris est diligentiae. elegans, non magnificus, **5** splendidus, non sumptuosus: omnisque diligentia munditiam, non affluentiam affectabat. supellex modica, non multa, ut in neutram partem conspici posset. nec praeteribo, quamquam non- **6** nullis leve visum iri putem, cum inprimis lautus esset eques Romanus et non parum liberaliter domum suam omnium ordinum homines invitaret, non amplius quam terna milia peraeque in singulos menses ex ephemeride eum expensum sumptui ferre solitum. atque hoc non auditum, sed cognitum praedicamus: saepe **7** enim propter familiaritatem domesticis rebus interfuimus.

Nemo in convivio eius aliud acroama audivit quam anag- **14** nosten, quod nos quidem iucundissimum arbitramur; neque umquam sine aliqua lectione apud eum cenatum est, ut non minus animo quam ventre convivae delectarentur: namque eos **2** vocabat, quorum mores a suis non abhorrerent. cum tanta pecuniae facta esset accessio, nihil de cottidiano cultu mutavit,

- nihil de vitae consuetudine, tantaque usus est moderatione, ut neque in sestertio viciens, quod a patre acceperat, parum se splendide gesserit neque in sestertio centiens affluentius vixerit, quam
- 3 instituerat, parique fastigio steterit in utraque fortuna. nullos habuit hortos, nullam suburbanam aut maritimam sumptuosam villam, neque in Italia, praeter Arretinum et Nomentanum, rusticum praedium, omnisque eius pecuniae reditus constabat in Epiroticis et urbanis possessionibus. ex quo cognosci potest usum eum pecuniae non magnitudine, sed ratione metiri solitum.
- 15 Mendacium neque dicebat neque pati poterat. itaque eius comitas non sine severitate erat neque gravitas sine facilitate, ut difficile esset intellectu, utrum eum amici magis vererentur an amarent. quidquid rogabatur, religiose promittebat, quod non liberales, sed leves arbitrabatur polliceri quod praestare
- 2 non possent. idem in tenendo, quod semel annuisset, tanta erat cura, ut non mandatam, sed suam rem videretur agere. numquam suscepti negotii eum pertaesum est: suam enim existimationem
- 3 in ea re agi putabat, qua nihil habebat carius. quo fiebat ut omnia Ciceronum, M. Catonis, Q. Hortensii, A. Torquati, multorum praeterea equitum Romanorum negotia procuraret. ex quo iudicari potest non inertia, sed iudicio fugisse rei publicae procurationem.
- 16 Humanitatis vero nullum affere maius testimonium possum, quam quod adulescens idem seni Sullae fuit iucundissimus, senex adulescenti M. Bruto, cum aequalibus autem suis Q. Hortensio et M. Cicerone sic vixit, ut iudicare difficile sit, cui aetati fuerit
- 2 aptissimus. quamquam eum praecipue dilexit Cicero, ut ne frater quidem ei Quintus carior fuerit aut familiarior. ei rei sunt iudicio praeter eos libros, in quibus de eo facit mentionem, qui in vulgus sunt editi, sedecim volumina epistularum, ab consulatu eius usque ad extremum tempus ad Atticum missarum: quae qui legat, non multum desideret historiam contextam eorum temporum.
- 4 sic enim omnia de studiis principum, vitiis ducum, mutationibus rei publicae perscripta sunt, ut nihil in eis non appareat et facile existimari possit, prudentiam quodam modo esse divinationem. non enim Cicero ea solum, quae vivo se acciderunt,

futura praedixit, sed etiam, quae nunc usu veniunt, cecinit ut vates.

De pietate autem Attici quid plura commemorem? cum hoc **17**
 ipsum vere gloriantem audierim in funere matris suae, quam ex-
 tulit annorum nonaginta, cum *ipse esset* septem et sexaginta, se **42**
 numquam cum matre in gratiam redisse, numquam cum sorore **2**
 fuisse in simultate, quam prope aequalem habebat. quod est
 signum aut nullam umquam inter eos querimoniam intercessisse,
 aut hunc ea fuisse in suos indulgentia, ut, quos amare deberet,
 irasci eis nefas duceret. neque id fecit natura solum, quamquam **3**
 omnes ei paremus, sed etiam doctrina: nam principum philoso-
 phorum ita percepta habuit praecepta, ut iis ad vitam agendam,
 non ad ostentationem uteretur.

Moris etiam maiorum summus imitator fuit antiquitatisque **18**
 amator, quam adeo diligenter habuit cognitam, ut eam totam
 in eo volumine exposuerit, quo magistratus ordinavit. nulla enim **2**
 lex neque pax neque bellum neque res illustris est populi Ro-
 mani, quae non in eo suo tempore sit notata, et, quod difficil-
 limum fuit, sic familiarum originem subtexit, ut ex eo clarorum
 virorum propagines possimus cognoscere. fecit hoc idem separa- **3**
 tim in aliis libris, ut M. Bruti rogatu Iuniam familiam a stirpe
 ad hanc aetatem ordine enumeraverit, notans, quis a quo ortus
 quos honores quibusque temporibus cepisset: pari modo Marcelli **4**
 Claudii Marcellorum, Scipionis Cornelii et Fabii Maximi Fabiorum
 et Aemiliorum. quibus libris nihil potest esse dulcius iis, qui ali-
 quam cupiditatem habent notitiae clarorum virorum. attigit **5**
 poëticen quoque, credimus, ne eius expers esset suavitatis. nam-
 que versibus *de iis*, qui honore rerumque gestarum amplitudine
 ceteros populi Romani praestiterunt, exposuit ita, ut sub sin- **6**
 gulorum imaginibus facta magistratusque eorum non amplius
 quaternis quinisque versibus descripserit: quod vix credendum
 sit tantas res tam breviter potuisse declarari. est etiam unus li-
 ber Graece confectus, de consulatu Ciceronis.

Haec hactenus Attico vivo edita a nobis sunt. nunc, quoniam **19**
 fortuna nos superstites ei esse voluit, reliqua persequemur et,
 quantum potuerimus, rerum exemplis lectores docebimus.... suos

- 2 cuique mores plerumque conciliare fortunam. namque hic contentus ordine equestri, quo erat ortus, in affinitatem pervenit
 1 imperatoris divi filii, cum iam ante familiaritatem eius esset consecutus nulla alia re quam elegantia vitae, qua ceteros ceperat
 2 principes civitatis dignitate pari, fortuna humiliores. tanta enim prosperitas Caesarem est consecuta, ut nihil ei non tribuerit fortuna, quod cuiquam ante detulerat, et conciliarit, quod nemo
 3 adhuc civis Romanus quivit consequi. nata est autem Attico neptis ex Agrippa, cui virginem filiam collocarat. hanc Caesar vix anniculam Ti. Claudio Neroni, Drusilla nato, privigno suo, despondit: quae coniunctio necessitudinem eorum sanxit, familiaritatem reddidit frequentiore. quamquam ante haec sponsalia non solum, cum ab urbe abesset, numquam ad suorum quemquam litteras misit, quin Attico scriberet, quid ageret, inprimis quid legeret quibusque in locis et quamdiu esset moraturus, sed
 2 etiam, cum esset in urbe et propter infinitas suas occupationes minus saepe, quam vellet, Attico frueretur, nullus dies temere intercessit, quo non ad eum scriberet, cum modo aliquid de antiquitate ab eo requireret, modo aliquam quaestionem poëticam ei proponeret, interdum iocans eius verbosiores eliceret epistulas.
 3 ex quo accidit, cum aedis Iovis Feretrii in Capitolio, ab Romulo constituta, vetustate atque incuria detecta prolaberetur, ut Attici admonitu Caesar eam reficiendam curaret. neque vero a M. Antonio minus absens litteris colebatur, adeo ut accurate ille ex ultimis terris, quid ageret, curae sibi haberet certiore facere Atticum. hoc quale sit, facilius existimabit is, qui iudicare poterit, quantae sit sapientiae eorum retinere usum benivolentiamque, inter quos maximarum rerum non solum aemulatio, sed obtrectatio tanta intercedebat, quantam fuit [incidere] necesse inter Caesarem atque Antonium, cum se uterque principem non solum urbis Romae, sed orbis terrarum esse cuperet.
- 21 Tali modo cum septem et septuaginta annos complisset atque ad extremam senectutem non minus dignitate quam gratia fortunaque crevisset (multas enim hereditates nulla alia re quam bonitate consecutus est) tantaque prosperitate usus esset
 2 valetudinis, ut annis triginta medicina non indiguisset, nactus

est morbum, quem initio et ipse et medici contempserunt: nam putarunt esse tenesmon, cui remedia celeria faciliaque proponebantur. in hoc cum tres menses sine ullis doloribus, praeter quam 3 quos ex curatione capiebat, consumpsisset, subito tanta vis morbi in imum intestinum prorupit, ut extremo tempore per lumbos fistulae puris eruperint, atque hoc priusquam ei accideret, post- 4 quam in dies dolores accrescere febresque accessisse sensit, Agrippam generum ad se arcessi iussit et cum eo L. Cornelium Balbum Sextumque Peducaeam. hos ut venisse vidit, in cubitum 5 innixus 'quantam' inquit 'curam diligentiamque in valetudine mea tuenda hoc tempore adhibuerim, cum vos testes habeam, nihil necesse est pluribus verbis commemorare. quibus quoniam, ut spero, satisfeci, me nihil reliqui fecisse, quod ad sanandum me pertineret, reliquum est ut egomet mihi consulam. id vos ignorare nolui: nam mihi stat alere morbum desinere. namque his 6 diebus quidquid cibi sumpsi, ita produxi vitam, ut auxerim dolores sine spe salutis. quare a vobis peto, primum ut consilium probetis meum, deinde ne frustra dehortando impedire conemini.'

Hac oratione habita tanta constantia vocis atque vultus, ut 22 non ex vita, sed ex domo in domum videretur migrare, cum quidem Agrippa eum flens atque osculans oraret atque obsecraret, 2 ne id quod natura cogeret ipse quoque sibi acceleraret, et, quoniam tum quoque posset temporibus superesse, se sibi suisque reservaret, preces eius taciturna sua obstinatione depressit. sic 3 cum biduum cibo se abstinuisset, subito febris decessit leviorque morbus esse coepit. tamen propositum nihilo setius peregit. itaque die quinto, postquam id consilium inierat, pridie Kal. Apriles Cn. Domitio C. Sosio consulibus decessit. elatus est in lecticula, ut ipse praescripserat, sine ulla pompa funeris, comitantibus 4 32 omnibus bonis, maxima vulgi frequentia. sepultus est iuxta viam Appiam ad quintum lapidem in monumento Q. Caecilii, avunculi sui.

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΑΜΙΛΚΑΣ

Κεφάλαιον 1.

1. Hannibalis] τοῦ πάππου τοῦ περιωνύμου Ἀννίβα. Οἱ ἀρχαῖοι συχνάκις ἔδιδον εἰς τὸν ἑγγονον τὸ ὄνομα τοῦ πάππου. cognomine] ἀφαιρ. τῆς ἀναφορᾶς. temporibus] (ἐνν. belli) ἀφαιρ. χρονική. admodum] ἐπιτείνει τὸ ἐπίθετον adulescentulus = peradulescentulus.

2. cum] σύνδ. χρον. = ἐν ᾧ. eius] γεν. ὑποκειμ. et mari et terra] (συνήθως terra marique)· τὸ πρῶτον δὲν ἀληθεύει, διότι οἱ Καρχηδόνιοι εἶχον ἤδη ἐπανακτήσει τὴν κυριαρχίαν τῆς θαλάσσης. male] = non feliciter. ubi] ἐνθα, ὅπου. locum] = facultatem, occasionem (βλάβης τῶν Καρχηδονίων). Ἡ μεταφορὰ ἐλήφθη ἐκ τῶν μονομάχων, οἵτινες, ἐὰν ἀπεκαλύπτετο μέρος τοῦ σώματός των, παρυσιάζον οὕτω εἰς τοὺς ἀντιπάλους των τὴν θέσιν, ἣν οὗτοι ἠδύναντο νὰ πλήξουν. saepeque] τὸ -que = ἀλλά. occasione datā] ἀφαιρ. ἀπόλυτος. quo facto] ἀφαιρ. ἀπόλυτος = οὗ γενομένου, οὗ ἔνεκα, δηλ. τοῦ μὴ ὑποχωρῆσαι ποτε πρὸ τοῦ ἐχθροῦ. cum amisissent] δηλ. πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀμίλκα. eo loco] ἀντί in eo loco. ut ... gestum non videretur] gestum (ἐνν. esse). Ὑπερβολικὴ ἔκφρασις. Οἱ δύο ἀντίπαλοι στρατοί, ὠχυρωμένοι ἕκαστος ἐντὸς χαρακωμάτων, δὲν ἐπεχείρουν νὰ συνάψουν ἀποφασιστικὴν μάχην, εἰς τρόπον ὥστε εἰς τὸ μέρος τοῦτο δὲν ἐφαίνετο ὅτι διεξήγετο πόλεμος.

3. a C. Lutatio...superati] ποιητ. αἷτιον = ὑπὸ τοῦ... consule] παράθεσις εἰς τὸ Lutatio. bellandi] γεν. ἀντικειμενική. cupiditate] ἀφαιρ. τῆς αἰτίας serviundum] ἐνν. esse serviundum = serviendum. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ putavit. quod... intellegebat] διότι... κατενόει. sumptibus] ἀφαιρ. ferre] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ posse, ὅπερ ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ intellegebat.

4. sed ita...ut] συμπλήρωσον sed p a c i s e r v i u n d u m p u t a v i t ... ita ut...] εἰργάσθη ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, ἀλλὰ μὲ τὴν ὑστεροβουλίαν (ἐπιφύλαξιν ὥστε) νά... Τὸ ita ut περιορίζει τὸ serviundum putavit. Κατὰ τὸ στάδιον τῶν διαπραγματεύσεων συνέλαβε τὸ σχέδιον νά...—armis] ἀφαιρ. vicissent... dedissent...] ὑποκείμεν. Romani. manus] ἡ φράσις manus (αἰτ. πληθ.) dare ἐλήφθη ἀπὸ τῶν ἀγόνων τῶν μονομάχων, οἵτινες νικώμενοι ἀνέτεινον τὰς χεῖρας, ἵνα δεῖξωσιν ὅτι ἡττήθησαν.

5. hoc consilio] = hac mente. in quo] = in qua re (= ἐν ταύτῃ τῇ διαπραγματεύσει). tanta... ferocia] ἀφαιρ. τῆς ιδιότητος cum... negaret] se compositurum (e s s e). nisi] = si non. cum] πρόθεσις. armis relictis] ἀφαιρ. ἀπόλυτος. Sicilia] ἀφαιρ. decederent] ἐτέθη ὁ πληθ., διότι ἐννοοῦνται καὶ οἱ στρατιῶται (= cum suis δηλ. ille et sui). ut.. (dixerit)] ὥστε... εἶπεν. ἐξαχρῆται ἐκ τοῦ tanta... ferocia, ἡ δὲ λογικὴ θέσις τοῦ ut εἶναι πρὸ τοῦ cum... negaret. armis relictis... succumbente patriā] ἀφαιρετικαὶ ἀπόλυτοι. ipse] ἡδύνατο νὰ τεθῇ καὶ ipsum, διὰ νὰ συμφωνήσῃ μὲ τὴν ἀκολουθοῦσαν αἰτία. se.—potius...quam rediret] = quam ut. cum tanto flagitio] δηλοῦν τρόπον. domum] οἶκαδε. non suae virtutis esse] ὑπον. τὸ ῥ. dixit. (εἶπεν) ὅτι δὲν εἶναι ἰδιον τοῦ χαρακτηρὸς του. pertinaciae] δοτικῇ. cessit] ὑπεχώρησε παρασχὼν ὅρους ὀλιγώτερον σκληροὺς καὶ ἐπιτρέψας νὰ ἀποσυρθοῦν ἔχοντες τὰ ὅπλα καὶ τὰς ἀποσκευὰς αὐτῶν.

Κεφάλαιον 2.

1. ut... venit] ὥς... ἦλθε. se habentem] μετοχὴ κατηγορηματικῇ ἐξαχρωμένη ἐκ τοῦ cognovit (= vidit). externi] ἀντίθ. τοῦ intestini mali] = belli (a d v e r s u s R o m a n o s). intestinum bellum] ὁ « ἄσπονδος » οὗτος πόλεμος διήρκεσεν ἀπὸ τοῦ 241 - 238 π.Χ. tantum... ut... fuerit] (πρkm. ὑποτ.) τοσοῦτον... ὥστε ὑπῆρξε nisi cum]... εἰ μὴ ὅτε...

2. mercennarii] οὗτοι ἦσαν Ἰβηρες, Γαλάται, Λίγυες, Ἕλληνες, erat] ἀνήρχετο, συνεποσοῦτο εἰς... ipsam] αὐτὴν ταύτην.

3. quibus (ἀφαιρ.) = his a u t e m. etiam] καί, ἔτι... ut... petierint] ὥστε ἐζήτησαν... auxilia] οὐχὶ στρατόν, ἀλλὰ σῆτον καὶ τὸ διακρίωμα νὰ στρατολογήθοῦν ἄνδρες ἐκ τῆς Ἰταλίας. extremo] ἀνταπο-

κρίνεται εἰς τὸ προηγούμενον primo (§ 2). cum... pervenissent] ἀφοῦ περιῆλθον. imperatorem] κατηγορούμενον.

4. non solum... sed etiam] οὐ μόνον... ἀλλὰ καί. cum] = εἰ καί, καίτοι. milia] ἦσαν 20000 μισθοφόροι καὶ 80000 Καρχηδόνιοι. armatorum] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ milia. eo... ut] εἰς τοσοῦτον... ὥστε. locorum angustis] = angustis locis clausi. fame] ἐτρέφοντο κατ' ἀρχὰς ἐκ τῶν νεκρῶν τῆς μάχης, ἐκ τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν δούλων καὶ τέλος ἀλληλοσπαρασσόμενοι. in eis] μεταξὺ τούτων. patriae] δοτ.

5. neque] = ἀλλὰ δέν. eo] (οὐσιαστικῶς) = hac re, δηλ. μὲ τὴν ἐκ νέου κατάντησιν τῶν πόλεων τούτων. tota Africa] (ἀφαιρ.) δέν πρέπει τὰ λεγόμενα νὰ νοηθοῦν κατὰ γράμμα. otium] = pacem. reddidit] = restituit (= ἀποκατέστησε). multis annis] ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. nullum... bellum videretur] ἰδ. κεφ. 1, 2 εἰς τὸ τέλος. Ὑπερβολικῶς ἐλέχθη τοῦτο ὑπὸ τοῦ Νέπωτος.

Κεφάλαιον 3.

1. ex sententia] ἡ πρόθεσις ex δηλοῖ συμφωνίαν. Ἡ φράσις αὕτη ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ feliciter, bene = εὐτυχῶς. rebus... peractis] ἀφαιρ. ἀπόλυτος. fidenti animo...] ἀφαιρ. τῆς συνοδείας καὶ τοῦ τρόπου. Romanis] δοτ. quo] = ut eo, ἵνα... bellandi] ἐνν. cum Romanis. imperator] κατηγορ. eoque] καὶ ἐκεῖσε. annorum] γεν. τῆς ιδιότητος.

2. cum eo] μετ' αὐτοῦ, παρ' αὐτοῦ. illustris] = illustri loco natus, ἐξ εὐγενοῦς γένους (οἰκογενείας) καταγόμενος.

3. de hoc] = de Hasdrubale. Hamilcare occiso] ἀφαιρ. ἀπόλυτος = post mortem Hamilcaris μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀμίλκα. Οὗτος ἐφονεύθη εἰς τινὰ μάχην κατὰ τὸ 228 π.Χ. ille] = Hasdrubal. Οὗτος εἶχε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατοῦ ἀπὸ τοῦ 228 - 220 π.Χ. magnas] ὑπέταξε πολλοὺς Ἰσπανικοὺς λαοὺς εἰς τοὺς Καρχηδονίους καὶ ἔκτισε τὴν Carthago nova (νῦν Καρθαγένην). princeps] (= primus (πρῶτος ἦτο ὁ ὁποῖος... largitione] αἱ γενναιοδωρεῖαι αὐταὶ προήρχοντο ἐξ Ἰσπανικῶν λαφύρων.

Κεφάλαιον 4.

1. mare] = fretum Gaditanum τὸν πορθμὸν τῶν Γαδεΐρων (τὸ νῦν στενὸν τοῦ Γιβραλτάρ). secunda fortuna] ἀφαιρ. ἀπόλ.

equis, armis, viris, pecunia] ἀφαιρετικάι ὀργανικάι. viris] ἐξαναγκάζων τοὺς ὑποταγμένους λαοὺς νὰ παρέχουν εἰς τοὺς Καρχηδονίους ἄνδρας χάριν στρατιωτικῶν ἀναγκῶν.

2. hic] ἀντωνυμία. cum] σύνδ. χρον. nono anno postquam] 8 ἔτη μετὰ τὴν ἄφιξίν του εἰς τὴν Ἰσπανίαν. occisus est] οὗτος κατέλιπε τέσσαρα τέκνα, περὶ ὧν λέγεται ὅτι συχνάκις τὰ ἀνέτρεφεν ὡς λεοντιδεῖς διὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ.

3. erga] = in, adversus. odium] ὑποκείμε. concitasse] = concitavisse ἕνεκα τοῦ μίσους, ὅπερ ἐνέπνευσεν εἰς τὸν υἱὸν κατὰ τῶν Ῥωμαίων καὶ τοῦ ὅρκου, τὸν ὁποῖον παρ' αὐτοῦ ἀπήτησε. bellum] ἀντικείμε. assiduis] περὶ τοῦτου ἰδ. Ἀνν. 2, 3 - 6. patris] γεν. ὑποκειμενική εἰς τὸ obtestationibus.

ANNIBAS

Κεφάλαιον 1.

1. Hannibal... Karthaginiensis] μᾶλλον εἶναι ὡς τίτλος, ὡς ἐπιγραφή. ἰδ. Ἀμίκ. 1, 1. si verum est... ut populus Romanus... superarit] ἀντὶ τοῦ συνηθεστέρου si verum est populum Romanum superasse. Ἡ διὰ τοῦ ut εἰσαγομένη πρότασις ἐπέχει θέσιν ὑποκειμένου = (τὸ) ὅτι... quod] = de qua, de qua re. non est infitiandum] οὐδεὶς δύναιται νὰ ἀρνηθῇ, πᾶς τις ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ. ceteros] συνηθεστέρον τίθεται ἢ δοτ. ceteris. prudentiā] ἀφαιρ. antecedit] ἡ ὑποτακτική ἀναγκασία, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀπαρεμφαικτικῆς προτάσεως (praestitisse). Τὸ antecedit θὰ μεταφρασθῇ ὡς ἐὰν ᾔτο ἐνεστῶς τῆς ὀριστικῆς.

2. cum eo] = cum populo Romano. congressus est] ὑποκειμενον Hannibal. semper] κυρίως f e r e semper σχεδὸν πάντοτε. quod nisi] ὡς τὸ quod si ἐν ἀρχῇ τῆς φράσεως χρησιμεύει ὡς συνδετικὸν = ἐὰν δὲ δέν... domi] οἴκοι, ἐν Καρχηδόνι. civium] τὸ κόμμα τοῦ Ἀννωνος κατεπολέμει τὴν οἰκογένειαν τοῦ Βάρκα καὶ ἐπομένως κατέλιπε τὸν Ἀννίβην ἄνευ βοήθειας, ἔρμαιον τῆς τύχης του. invidiā] ἀφαιρ. αἰτίου. videtur... potuisse] = potuisset. Ἡ ἔννοια : πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ὁ μόνος, ὅστις θὰ ἠδύνατο νὰ καταβάλῃ τοὺς Ῥωμαίους.

3. hereditate relictum] = hereditarium. paternum] τὸ παρὰ

τοῦ πατρός· ἰδ. 'Αμίλκ. 4, 3. sic... ut... deposuerit] οὕτως... ὥστε... παρέδωκε (κατέλιπε). quam] ἤ. id] δηλ. o d i u m. qui quidem (quidem = γε, πράγματι)... destiterit] ἀναφ. αἰτιολ. = cum... is. cum] σύνδ. ἐνδ. patriā] ἀφαιρ. εἰς τὸ pulsus esset. animo] ἐπειδὴ δὲν ἡδύνατο πλέον νὰ καταπολεμῇ τοὺς 'Ρωμαίους ἐκ τοῦ πλησίον (corpore), κατεπολέμει τούτους μακρόθεν (animo διὰ τῶν διανοητικῶν του δυνάμεων) ἐξεγείρων τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν.

Κεφάλαιον 2.

1. absens] ἀπόν, μακρόθεν. Εὐρίσκετο τότε ἐν 'Ιταλίᾳ μακρὰν τοῦ Φιλίππου, ἐν τούτοις κατῴρωθε νὰ πείσῃ αὐτὸν διὰ τινος τῶν ἀπεσταλμένων του. hostem] κατηγορούμενον. omnium] συνάπτεται μὲ τὸ potentissimus. tanta... ut... conatus sit] διὰ τοσαύτης... ὥστε... ἐπεχείρησε.

2. ad quem] = et ad eum. cum...] cum... venissent... fecissent... comperisset... vidisset] ἀφοῦ... ἤλθον... ἐπραξαν... ἔμαθε... παρετήρησε. Κατὰ τὸ 192 π.Χ. qui] ἀναφορ. τελικὴ πρότασις = ut ii. eius] = Antiochi. consiliis clandestinis] (ἀφαιρ.). 'Ἡθελον δι' αὐτῶν νὰ καταστήσουν τὸν 'Αννίβαν ὑποπτον εἰς τὸν βασιλέα. ut... adducerent] ἐξαρχᾶται ἐκ τοῦ darent operam. tamquam] ἐνν. si = ὡς ἐάν, ὥσει· συνάπτεται μὲ τὸ corruptus sentiret. ab ipsis] ποιητ. αἴτιον. alia atque antea] ὅτι δηλ. συνεφιλιώθη πλέον μὲ τοὺς 'Ρωμαίους sentiret] ἐφρόνει. neque] συνδέει τὸ venissent μὲ τὸ fecissent = et (cum) non. id] τὴν ἄφιξιν αὐτῶν. idque] = et (cum) id. seque] = et (cum) se tempore dato] ἀφαιρητικὴ ἀπόλυτος = occasione data.

3. adiit] εἶναι τὸ κύριον ῥῆμα τῆς ὅλης προηγουμένης § 2. cum... commemorasset] ἀφοῦ... multa] (σύστοιχον ἀντικείμεν.) = πολλὰς ἀναμνήσεις. in] ἐναντίον. hoc] οὐσιαστ. τόδε. inquit] πλεονάζει, ἐφ' ὅσον προηγεῖται τὸ adiunxit. puerulo me] (ἀφαιρ. ἀπόλυτος) ὄντος ἐμοῦ... utpote... nato] (ἀναφέρεται εἰς τὸ puerulo) = ἄτε γεγονότος. imperator] (κατηγορ. ὡς στρατηγός. proficiscens] (ἐνταῦθα ἀντι perfecturus). Iovi optimo maximo] (τυπικὴ ἐπικλήσις τοῦ Διὸς εἰς τὰς ἱεσίας καὶ τὰς θυσίας)· ἰδ. Πίνακα ἱστορικὸν καὶ γεωγραφ. λ. Iuppiter.

4. quae... dum conficiebatur] dum a u t e m h a e c... con-

ficiebatur. Συνήθως μετὰ τὸ τοιοῦτον dum τίθεται ἐνεστώς, ἀδιαφόρως πρὸς τὸν χρόνον τοῦ ῥήματος τῆς κυρίας προτάσεως. a me] ἰδ. Λεξιλ. λ. quaero. vellemne] δύο λέξεις : vellem καὶ -ne = ἐὰν ᾔθελον. in castra] = ad bellum. cum...accepiissem atque...coepissem] ἄφοῦ... ἐδέχθην καὶ... ἤρχισα. ab eo] ἰδ. Λεξιλόγ. λ. peto. ne] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ petere. ducere] ἐνν. m e s e c u m. dederis] τετελ. μέλλ., ὅστις μεταφράζεται δι' ἀπλοῦ. simul] ἐπίρρ. iussit] (me) tenentem eam (a r a m) iurare ὡς νῦν ὀρκιζόμεθα ἐπιθέτοντες τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ Εὐαγγελίου. instituerat] = coeperat.

5. usque ad] τότε ἦγε τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας. ut nemini dubium esse debeat] = ut nemo dubitare debeat = ὥστε πᾶς τις ὀφείλει νὰ γνωρίζῃ σαφῶς ὅτι θά... quin... sim futurus] (ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ nemini dubium esse (= ὅτι θὰ εἶμαι τῶν αὐτῶν ἐχθρικών διαθέσεων, ὅτι θὰ ἔχω...

6. si quid] = si aliquid. feceris... celaris... posueris] τετελεσμένοι μέλλοντες. celaris = celaveris. cum...] (ἀλλ' ἔπειτα) ὅταν. Τὸ quidem χρησιμεύει ἐνταῦθα, διὰ νὰ ἐξάρῃ τὸ ἀντίθετον. te ipsum] σὲ αὐτὸν (σὲ τὸν ἴδιον) in eo] (οὐδ. οὐς.) = in ea re, δηλ. in bello parando. principem] κατηγορ. (= ducem, imperatorem στρατηγόν [ἐπὶ κεφαλῆς]).

Κεφάλαιον 3.

1. qua] ἀντὶ quam. Ἐγένεν ἑλξίς πρὸς τὸ hac aetate. post obitum] = post mortem. ἰδὲ Ἀμίλκ. 3, 3 imperatore] (κατηγορ. εἰς τὸ suffecto) = ὡς στρατηγοῦ. id] (οὐς.) = ἡ ἐκλογή τοῦ Ἀννίβα ὑπὸ τοῦ στρατοῦ. delatum] = cum delatum esset.

2. annis] (ἀφαίρ. ἐξαρτωμένη ἐκ τοῦ minor) ἀντὶ τοῦ συνηθεστ. annos... natus : ὁ Ἀννίβας τότε ἦτο 26 ἐτῶν. foederatam] (ἐνν. cum Romanis). Τὸ Σάγουντον κατελήφθη ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα παρὰ τὴν πρὸς τοὺς Ῥωμαίους συνθήκην, ἧτις ἡσφάλιζε τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτοῦ.

3. ex his] ἐμπροσθέντος ἀντὶ horum. Μὲ τὸ unus τίθενται ἐκτὸς τῆς γενικῆς διαιρετικῆς καὶ αἱ προθέσεις ex, de καὶ inter. tertium] τὸ μεγαλύτερον ὅλων τμημάτων. ut] εὐθύς ὡς.

4. nemo umquam] ἐν τούτοις οἱ παρὰ τὸν Ῥοδανὸν κατοικοῦντες Γαλάται πολλὰκις εἶχον διαβῆ ταύτας. cum exercitu] ἡ πρόθ. δηλοῖ συνοδεῖαν. quo facto] μεθ' ὃ γεγονός, οὗ ἕνεκα. is] καθ' ἑλξιν

4. longum est] θὰ ἦτο μακρὸν (= longum esset « μακρὸν ἂν εἶη »). hoc unum] τοῦτο (καὶ) μόνον. ex quo] = ut ex eo... possit. quantus ille fuerit] παρακείμε. ὑποτακτ., διότι εἶναι πλαγία ἐρώτησις = ὅποσον μέγας . . . ὑπῆρξε. quamdiu] περὶ τὰ 16 ἔτη. nemo] τοῦτο εἶναι ὑπερβολή. in acie] εἰς μάχην ἐκ παρατάξεως (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐκ συναντήσεως). adversus eum] (ἀ π έ ν α ν τ ι α ὑ τ ο ῦ), κατ' αὐτοῦ. in campo] δηλ. in loco maxime idoneo proeliis = εἰς πεδῖον ἀνοικτὸν τὰ μάλιστα κατάλληλον πρὸς μάχας.

Κεφάλαιον 6.

1. Hinc] (ἐντεῦθεν· χρονικῶς). invictus] τοῦτο δὲν ἀληθεύει ὅλως, διότι ὁ Ἀννίβας εἶχεν ὑποστῆ ἥττας καὶ ἰδίᾳ παρὰ τὴν Νῶλαν τῆς Καμπανίας. defensum] ὑπτιον α' πρὸς δῆλωσιν τοῦ σκοποῦ (ἀντιστοιχοῦν μὲ τελικὴν μετοχὴν τῆς ἑλλην. γλώσσης). Συνάπτεται μὲ τὸ revocatus. gessit] ὑποκ. Hannibal. P. Scipionem] οὗτος βραδύτερον καὶ μετὰ τὴν κατανίκησιν τοῦ Ἀννίβα ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἀφρικανοῦ. fugarat] ὑπερσυντέλικος = fugaverat.

2. cum hoc] δηλ. Scipione exhaustis facultatibus] ἀφαιρ. ἀπόλ. αἰτιολ. quo] = ut eo ἵνα... congregaretur] συμπλήρ. cum Romanis. convenerunt] ἰδὲ Λεξιλ. convenio.

3. post id factum] (οὗς.) = quo facto ἰδ. Ἀμίλκ. 1, 2. paucis diebus] = non ita multis diebus. apud Zamam] πιθανῶς ὄχι μακρὰν τῆς Σίικης. incredibile] ἀναφέρεται εἰς τὸ τάχος τῆς φυγῆς, ἥτοι εἰς τὸ Hadrumetum pervenit. Hadrumetum] τοῦτο ἀπέιχεν ἀπὸ τῆς Ζάμας 100.000 ῥωμαϊκῶν βημάτων (περίπου 150 χλμ.). ab] ἡ πρόθεσις εἶναι ἀναγκαία, διότι ὀρίζεται ἡ ἀπόστασις (milia passuum trecenta [= 444.000 μέτρα] ἐνὸς τόπου ἀπὸ ἄλλου). Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀποστάσεως ἀφίσταται πολὺ τοῦ πραγματικοῦ.

4. quos] = sed eos ἀλλὰ τούτους. effugit] πρkm. Hadrumeti] (γεν. τοῦ τόπου) ἐν Ἀδρυμήτῳ. e fuga] ἀνήκει εἰς τὸ collegit. reliquos] = τοὺς ὑπολοίπους (= reliquias τὰ λείψανα).

Κεφάλαιον 7.

1. in apparando] (ἀπολύτως), κατὰ παράλειψιν τοῦ bellum ἢ τοῦ copias (= in apparatu belli = εἰς τὴν... ἢ περὶ τὴν παρασκευὴν

τοῦ πολέμου). usque ad... consules] = usque ad consulatum P. Suplicii (et) C. Aurelii.

2. his...magistratibus] (ἀφαιρ. ἀπόλ.) = his consulis. qui (ut ii) agerent... donarent... peterent = ἵνα οὗτοι... cum iis] δηλ. Karthaginiensibus: cum iis καὶ οὐχὶ secum, διότι οἱ πρέσβεις ὁμιλοῦν ἐξ ὀνόματος τῶν Καρχηδονίων καὶ οὐχὶ δι' ἴδιον λογαριασμόν· πρβλ. κατωτ. eorum ἀντὶ sui. ob eamque rem] τὸ que ἀνήκει εἰς τὴν πρόθεσιν = et ob eam rem. coronā aureā] (ἀφαιρ. ὄργαν.). Τοῦτο ἦτο ἐνδειξὶς τῆς ἀξίας καὶ τῆς νίκης. eos] δηλ. senatum populumque Romanum. eorum] ἀντὶ suos, δηλ. τῶν Καρχηδονίων. Fregellis] (ἀφαιρ. πρὸς δῆλωσιν τῆς ἐν τόπῳ στάσεως) = ἐν Φρεγγέλλαις. essent] (ἵνα) μείνουν, κρατηθοῦν ἐν...

3. his] = legatis Karthaginiensibus (δοτ.). ex] ἡ προθ. δηλοῖ συμφωνίαν· ἰδὲ Ἀμ. 3, 1. quo loco rogarent, futuros] ἦτο = eo loco futuros (esse) quo (loco) rogarent (ut essent). remissuros] ἐνν. se esse. Τὸ ὑποκείμενον se ἐξάγεται ἐκ τοῦ responsum est (a Romanis, δηλ. Romani responderunt). quod... haberent] διότι οἱ K... εἶχον. foret] = esset. nomini Romano] ἐντονώτερον τοῦ Romanis ἢ populo Romano. etiamnum] ἀντὶ τοῦ etiamtum.

4. responso... cognito] ἀφαιρ. ἀπόλυτος. domum] οἶκαδε, εἰς τὴν Καρχηδόνα. revocārent] = revocaverunt. huc] = domum. ut] σύνδ. χρον. (εὐθύς) ὥς. Ἡ σύνταξις: anno secundo et vicesimo postquam imperator fuerat, rex factus est (δηλ. 221 π.Χ. -199 π.Χ. = 22 ἔτη)· περὶ τοῦ rex ἰδ. Λεξιλόγιον. ut] ὥσπερ. Romae] ἐν Ῥώμῃ.

5. pari diligentia] (ἀφαιρ. ἰδιότ.) = se pariter diligentem. pari ac] τῆς αὐτῆς καὶ... (ἰδὲ Λεξιλόγιον λ. par). effecit ut] ἡ σύνταξις: effecit ut ex novis vectigalibus non solum esset pecunia quae (= ut ea ἵνα...) penderetur (πρὸς πληρωμὴν) sed etiam superesset, quae... (= ut ea) reponeretur (πρὸς ἀποταμίευσιν). ex vectigalibus] ἡ πρόθ. δηλοῖ τὴν αἰτίαν, ἐξ ἧς προέρχεται τι. esset] (ἵνα) ὑπάρχη. ex foedere] συμφώνως πρὸς τὴν συνθήκην. superesset] ὑποκείμεν. pecunia.

6. consulibus] (ἀφαιρ. ἀπόλ.) ὑπάτων (ὄντων). Roma] ἀφαιρ., ἐκ τῆς Ῥώμης. Karthaginem] εἰς τὴν Καρχηδόνα. hos] (legatos) ὑποκείμεν. τοῦ missos (esse). ratus] μτχ. πρkm. με σημασίαν ἐνεστῶτος = νομίζων. exposcendi gratiā] ἡ γενικὴ τοῦ γερονδίου

πρὸ τοῦ gratiā ἢ causā δηλοῦν τὸ τελικὸν αἷτιον. prius quam.... daretur] πρὶν ἢ... δοθῇ. senatus daretur] ἰδ. Λεξιλ. ῥ. do. ascendit] συνηθέστερον τίθεται τὸ conscendit.

7. perfūgit] κατέφυγε. re palam factā] ἀφαιρ. ἀπόλυτος = re cognitā ἢ nuntiātā. Τὸ palam κεῖται ἀντὶ κατηγορουμένου. quae... comprehenderent] = eius generis ut (ἴνα) eae comprehenderent. si possent consequi] (ἐνν. e u m), ἐάν θὰ ἠδύναντο νὰ προφθάσουν (α ὕ τ ὅ ν). publicarunt] (πρξμ.) = publicaverunt.

Κεφάλαιον 8.

1. quarto anno] ἰδ. Ἀττ. 22, 3. domo] ἀπὸ τῆς Καρχηδόνος. Africam] ἀντὶ in Afr. si forte] (εἴ ποτε) ἂν τυχόν ... μὲ τὴν ἐλπίδα ἴσως ὅτι θά... Antiochi] γεν. ἀντικειμ. Ὁ Ἀννίβας ἔλεγεν εἰς τὸν Ἀντίοχον ὅτι ἐχρειάζοντο μόνον 10.000 πεζοί, 1000 ἵππεῖς καὶ 100 πλοῖα. in] ἐναντίον. huc] = in fines Cyrenaeorum. spe fiduciaque] ἐξ ἐλπίδος καὶ ἐμπιστοσύνης πρὸς τόν...

2. ubi] σύνδ. χρον. eādem quā... poenā] ἀφαιρ. absentem] ἀπόντα· ὅθεν ἐ ρ ἡ μ η ν. illi] ὄνομ. πληθ. = Hannibal et Mago. desperatis rebus] ἀφαιρ. ἀπόλυτος. cum] σύνδ. χρον. ἀφοῦ. naufragio] ὑπονοεῖται κατὰ ζεῦγμα τὸ periisse (ῥ. pereō). a servulis] ποιητικὸν αἷτιον. ipsius] ἀντὶ suis ἢ suis ipsius (δηλ. Magonis), τῶν ιδίων αὐτοῦ. interfectum] ἐνν. esse. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ scriptum reliquerunt, ἰδ. Λεξιλόγ. λ. relinquo.

3. autem] δέ, ἀλλά. in gerendo bello... in suscipiendo] ἐνν. bello = κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ πολέμου... κατὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ πολέμου. consiliis eius]. Ὁ Ἀννίβας μίαν καὶ μόνην γνώμην εἶχε, νὰ καταπολεμηθοῦν οἱ Ῥωμαῖοι ἐντὸς τῆς Ἰταλίας. eius] τοῦ Ἀννίβα. instituerat] (συμπλήρ. p a r ē r e consiliis). Ὁ Ἀντίοχος εἶτε ἄλλοθεν πεισθεὶς εἶτε καὶ ἐκ ματαιοδοξίας ἀγόμενος παρήκουσε τὰς συμβουλὰς τοῦ Ἀννίβα καὶ ἐπολέμησεν ἐν Ἑλλάδι νικηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 191 π.Χ. εἰς τὰς Θερμοπύλας ὑπὸ τοῦ Ἀχιλίου Γλαβρίωνος. propius Tiberi] (ἢ δοτ. μὲ τὸ propius σπανιωτέρα ἀντὶ αἰτιατικῆς) = propius Romae (δοτ.) δηλ. εἰς τὴν Ἰταλίαν. dimicasset] = dimicavisset. Ὁ ὑπερσυντέλ. τῆς ὑποτακτικῆς δηλοῦν τὸ ἀπραγματοποιήτον εἰς τὸ παρελθόν. quem] (Antiochum) = (ἀλλά) τοῦτον.

4. paucis navibus] δοτ. εἰς τὸ praefuit. in Asiam] = εἰς τὴν (Μικρὰν) Ἀσίαν. in Pamphylio mari] παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Εὐρυμέδοντος. in quo] = in qua re. ipse] αὐτὸς οὗτος. quo cornu] ἄφαιρ. ὄργαν. = eo cornu in quo. rem gessit] = pugnavit ἐπολέμησε. Τῆς ἄλλης πτέρυγος τὴν διοίκησιν ἐνεπιστεύθη εἰς τινα ἐκ Συρίας, ἕνεκα τῆς προδοσίας τοῦ ὁποίου ἡ νίκη μετέστη πρὸς τὸ μέρος τῶν Ῥοδίων.

Κεφάλαιον 9.

1. fugato] (ἄφαιρ. ἀπόλ.). Ὁ Ἀντίοχος ἡττηθεὶς παρὰ τὸ ὄρος Σίπυλον τῆς Μαγνησίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀνέλαβεν ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὄρων νὰ παραδώσῃ καὶ τὸν Ἀννίβαν. verens ne] φοβούμενος ὁ Ἀννίβας μὴ (πῶς), μὴ θέλων νά... dederetur] δηλ. Romanis, quod] ὅπερ, δηλ. ἡ παραδοσις. sui] ἰδ. Λεξιλ. λ. potestas. Cretam] εἰς Κρήτην. ut] ἵνα ἡ σύνταξις : ut ibi consideraret quo (= quem in locum εἰς ποῖον μέρος) se conferret θὰ ἡδύνατο νὰ ζητήσῃ καταφύγιον.

2. nisi [= si non. quid] = aliquid. de qua] δηλαδὴ pecuniā. Συνάπτεται μὲ τὸ exisse famam.

3. plumbo... auro... argento] ἄφαιρ. τῆς ὕλης. summas] (ἐνν. a m p h o r a s) = τὴν ἐπιφάνειαν, « τὸ ἄνω μέρος ». praesentibus principibus] (ἄφαιρ. ἀπόλυτος) = παρόντων, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν... suas... sua]. Ἐτέθη suas... sua, διότι ἀναφέρεται εἰς τὸν Ἀννίβαν. illorum his] ἀμφοτέρω ἀναφέρονται εἰς τοὺς Ὀρτυνίους καὶ εἰς τοὺς principes... inductis] ἄφαιρ. ἀπόλυτος χρονική. domi] (πτωσίς τοπ.). Ἐὰν ἡ λέξις αὕτη ἐξηρτάτο ἐκ τοῦ in propatulo, ἔπρεπε νὰ τεθῇ ὁ τύπος τῆς γενικῆς domus (κατὰ τὴν τετάρτην κλίσιν).

4. magnā curā] ἄφαιρ. τροπ. inscientibus iis] ἀντὶ iis ὁρθότ. se = ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῶν. ne tolleret... duceret] ἐνν. e a s (ἤτοι amphoras) ἵνα μὴ σηκώσῃ καὶ ἀποκομίσῃ.

Κεφάλαιον 10.

1. conservatis... illis] ἄφαιρ. ἀπόλυτος. rebus] = fortunis, pecuniā. Poenus] ἐτέθη τὸ ἐθνικὸν ἀντὶ τοῦ Hannibal ἐπίτηδες, διότι πάλαι οἱ Καρχηδόνιοι ἐφημίζοντο ὡς πονηροὶ καὶ δόλιοι, ὡς οἱ Κρηῖτες. Ὁ Ἀννίβας ἀπατήσας τούτους ἔθεσεν εἰς πρᾶξιν τὴν παρομίαν « πρὸς Κρήτα κρητίζειν ». pervēnit] πρὸς. exacuit] ἐντο-

νώτερον τοῦ excitavit. neque... quicquam egit] τὸ egit ἢ τὸ ἀντίστοιχον fecit (= ἔπραξε) δύναιται καὶ νὰ παραλειφθῇ· πρβλ. τὸ « οὐδὲν ἄλλο ἦ ».

2. quem] = sed eum. cum] σύνδ. αἰτιολογ. conciliabat... adiungebat] δηλ. εἰ ἢ illi (= Prusiae)· παρατ. ἀποπειράς = προσεπάθει (ἐπέζητει νά...). ceteros reges] δηλ. τῆς Μ. Ἀσίας. ab eo] = a Prusia. amicissimus] (ἐπιθετικῶς) φίλτατος. utrobique] ἐπανάληψις τοῦ et mari et terra.

3. quo] = et eā re igitur. quem] = quia ἢ nam eum (δηλ. Eumenem). removisset] = sustulisset ἢ θελεν ἄρει, παραμερίσει.

4. ad...] ἡ πρόθεσις ad δηλοῖ σκοπόν. classe] ἰδὲ Ἀμύκ. 1, 3. paucis diebus] ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. erant decreturi] ἔμελλον νά... superabatur] ἦτο ἀσθενέστερος (ἐνν. Hannibal ab Eumene). cum] (σύνδ. αἰτιολογ.). par] συμπλήρ. E u m e n i. quam] (ἐπιτείνει τὸ ὑπερθετικὸν plurimas = ὥς, ὅσον τὸ δυνατόν, πλείστους. vivas] (κατηγορ.). Συνάπτεται μὲ τὸ colligi.

5. cum] σύνδ. χρον. die ipso, quo] καθ' ἣν ἀκριβῶς ἡμέραν. facturus erat] ἔμελλε νά... omnes ut] ἐντονώτερον τοῦ ut omnes. unam] μόνην, μόνον. a ceteris] ἀνήκει εἰς τὸ se defendere. tantum satis habeant] τὸ tantum εἶναι πλεονασμὸς μὲ τὸ satis habeant. consecuturos] ἐνν. esse. Ἡ σύνταξις : (dicit) illos (δηλ. classarios) consecuturos (esse) facile id.

6. rex] προηγεῖται ἡ λέξις αὕτη χάριν μεγαλυτέρας ἀντιθέσεως πρὸς τὸ ceteris. in qua] ἡ πρόθεσις in περιτεύει. facturum] ἐνν. esse. Ἡ σύνταξις : (dicit) se facturum (esse) ut scirent in qua nave rex veheretur. fore] = futurum esse. Ἡ σύνταξις : pollicetur (id) fore magno praemio (praemio = δοτ. τοῦ σκοποῦ = θὰ εἶναι πρὸς μεγάλην ἀμοιβὴν ἢ μεγάλη ἀμοιβή). iis (qui aut cepissent aut interfecissent).

Κεφάλαιον 11.

1. cohortatione factā] ἀφαιρ. ἀπόλυτος. ab utrisque] ἰδὲ 4, 2. quarum] δηλ. classium ἢ navium utriusque classis. daretur] ἰδὲ 7, 6. esset] ἦτο.

2. qui] = is a u t e m. ubi] σύνδ. χρον. regem] ἀντικ. τοῦ quaerere. quod] διότι.

3. solutā epistolā] άφαιρ. άπόλυτος. Tò ρ. solvo άρμόζει κάλλι-
στα. Κατά την τότε συνήθειαν αί έπιστολαί, και μάλιστα αί μυστικάί,
ούσαι πινακίδια κηρωτά, προσηρμόζοντο ανά δύο και περιεδένοντο δια
ταινίας (linum) διασταυρουμένης, ης τὰ άκρα συνενούμενα έσφραγί-
ζοντο δια κηροϋ. quae... pertinerent] έτέθη ύποτακτική, διότι ή πρό-
τασις είναι άποτελεσματική = πράγματα τοιαϋτα, ώστε... eum] τόν
Εϋμένη. cuius rei] ή όνομαστ. quae re s. neque reperiebat] άλ-
λ' ά δέν άνεύρισκε (χω ρ ις ο μ ω ς ν ά . . .).

4. Hannibalis] γεν. ύποκειμενική. universi] ιδέ 10,5 : omnes.
quorum] = horum a u t e m. fuga] άφαιρ. όργαν. praesidia] = cas-
tra nautica (ιδέ κατωτ. § 6). cum] σύνδ. αίτιολ.

5. in] εις, έναντίον. conici coepta sunt] (ύπό τών ανθρώπων του
'Αννίβα) νά ρίπτονται ήρχισαν. 'Ο τύπος coeptus sum τίθεται, όταν
τò άπαρέμφ. έχη (έδω τò conici) παθητικήν σημασίαν. iacta] =
cum iacerentur, ένϋ έρρίπτοντο. neque... poterat] άλλά δέν ... ήτο
δυνατόν. quare... fieret] δια τί... intelligi] (άπροσώπως). Πρέπει
έκ του pugnantis νά νοηθῇ τò a pugnantis.

6. oppletas] ένν. esse. serpentibus] άφαιρ. τῆς ύλης. Συνάπτε-
ται με τò oppletas. cum] σύνδ. αίτιολ. vitarent] έπρεπε νά, ώφειλον
νά... ιδέ 9, 1 : conferret. puppes] έπὶ στρατιωτῶν θά έτίθετο
t erga.

7. consilio] = dolo. Μετεχειρίσθη τέχνασμα, καθότι άριθμητικῶς
ήτο κατώτερος· ιδέ 10,4 : superabatur. arma] = exercitum. 'Η λέ-
ξις έτέθη έπίτηδες πρòς δήλωσιν τῆς ύπεροχῆς του έχθροϋ όχι μόνον
εις άριθμόν άνδρῶν, άλλά και εις πολεμικήν παρασκευήν. alias] έπίρρ.
pedestribus] = terrestribus. Ταϋτα εις αντίθεσιν πρòς τούς classia-
rios· ιδέ 10,5. prudentiā] άφαιρ.

Κεφάλαιον 12.

1. dum geruntur] έν ᾧ χρόνῳ έ π ρ ά τ τ ο ν τ ο. accidit] πρkm.
legati] άναμφιβόλως ούχι οί πρέσβεις του Προυσίου, άλλά οί πρέσβεις
του Εϋμένους έλθόντες εις 'Ρώμην έπεισαν τήν Σύγκλητον νά ζητήσῃ τήν
έκδοσιν του 'Αννίβα. Romae] = έν 'Ρώμῃ. apud] εις τήν οίκίαν του...
consularem] = qui consul fuerat. ibi] = in cena. mentione factā]
μετοχή άπόλυτος = μνείας γενομένης. eum] = Hannibalem. in Pru-
siae regno] τουτο έγνώριζεν ή Σύγκλητος.

2. qui... existimarent] = cum ii (ἐπειδὴ...). Οἱ πρέσβεις, κατ' ἄλλους συγγραφεῖς, εἶχον σταλαῖ μὲ ἄλλον σκοπόν. Hannibale vivo] ἀφαιρ. ἀπόλ. se] (αἰτιατ. πληθ.) ὑποκείμε. τοῦ futuros (e s s e). sine insidiis] ἄνευ (ἐκτός) ἐπιβουλῆς, ἀσφαλεῖς. Οἱ 'Ρωμαῖοι τὸν 'Αννίβαν, καίπερ ὄντα γέροντα καὶ ἐξόριστον, ἐφοβοῦντο ὡς τὸ πῦρ. qui] q u i p p e qui διότι οὗτοι. inimicissimum suum] τὸν ἑαυτῶν ἐχθιστον, τὸν μεγαλύτερον ἐχθρὸν τῶν 'Ρωμαίων. secum] παρ' ἑαυτοῦ (τῷ Προυσίας). 'Η se ἀναφέρεται εἰς τὸ προσεχὲς ὑποκείμενον, ἦτοι εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ haberet. sibi] = sed Romanis. Tò que = ἀλλά. dederet] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ νοουμένου u t, ὅπερ περιέχεται ἐν τῷ προηγουμένῳ ne = utque sibi (= legatis ἢ patribus conscriptis) eum dederet.

3. negare] ἀπολύτως = νὰ δώσῃ ἀρνητικὴν ἀπάντησιν. illud] μόνον τοῦτο, δηλ. ne... postularent. recusavit] ἰδὲ Λεξιλόγιον· κατ' ἄλλους ὅμως, ὅπερ ἀπίθανον, μάτην ἱκετευτικῶς παρεκάλεσε. id] ὑποκ. τοῦ fieri (= ut fieret). a se] ποιητ. αἷτ. = a Prusia· πρβλ. κατ. a rege. quod] ὅπερ. esset] (κατὰ τὴν γνώμην του) ἦτο. ipsi] = l e g a t i. comprehenderent] ὑποτ. προτρεπτικὴ ἰσοδυναμοῦσα πρὸς προστακτ. τοῦ εὐθέως λόγου. 'Ο εὐθύς λόγος : comprehendite, si potestis. inventuros] (e s s e). Tò ὑποκείμε. eos ἢ (illos). Tò locum...inventuros ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ νοουμένου dixit. 'Ο Προυσίας ὑπῆρξε ταυτοχρόνως δειλὸς καὶ ὑποκριτής. in castello] τοῦτο ὠνομάζετο Λίβυσσα. muneri] ὡς δῶρον· ἰδὲ 10, 6 : praemio. exitus] αἷτ. πληθυντ. Φέρεται ὅτι εἶχεν ἐπτά ὑπογείους ἐξόδους. haberet] ὑποκείμε. Hannibal. usu] ἀφαιρ. (ἢ δοτ. ἀντι usui)· ἰδ. Λεξιλ. λ. usus.

4. cum] σύνδ. χρόν. ab ianua] συνάπτεται μὲ τὸ prospiciens. plures praeter consuetudinem] πλείονας τοῦ συνήθους, ἀσυνήθως, ἐκτάκτως. qui] = et i s, t u n c i s (δηλ. Hannibal). ei] δηλ. p u e r o. sibi] = Hannibali. num] εἰσάγει πλαγίαν ἐρώτησιν = ἄρά γε, ἔάν.

5. cum... renuntiasset... ostendisset...] ἀφοῦ... (τί εἶχεν ἴδει quid vidisset). occupatos] ἐνν. e s s e. sensit] ὑποκ. Hannibal. factum] ἐνν. e s s e. s e] ὑποκ. τοῦ peti. 'Ετέθη ἐν ἀρχῇ, διότι τονίζεται. neque... esse retinendam] καὶ ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν αὐτὸς νὰ ... (καὶ ὅτι δὲν ἔπρεπεν αὐτὸς νὰ...). quam] = hanc a u t e m (ἐνν. vitam). alieno] = aliorum. virtutum] τῶν ἡρωικῶν ἔργων. 'Ο πληθυντ. ἐτέθη, διότι νοοῦνται διάφοροι περιστάσεις, καθ' ἃς ἡ ἀνδρεία αὐτοῦ ἐξεδηλώθη. secum] μεθ' ἑαυτοῦ. Λέγεται ὅτι τὸ δηλητήριο ἐφε-

ρεν ἐντὸς τοῦ δακτυλίου του. consuērat] = consueverat] = 'Ιδ. consuesco.

Κεφάλαιον 13.

1. variisque] τὸ -que = καὶ μάλιστα. adquevit] δηλ. morte (εὐφημισμός, πρβλ. καὶ τὸ ἡμέτερον ἀνεπαύθη, δηλ. ἀπέθανε). septuagesimo] κατὰ προσέγγισιν, διότι, κατὰ τὰ ἀνωτέρω (κεφ. 2, 3 καὶ Hm 3, 1) λεγόμενα, ἀπέθανεν, ὅπερ καὶ πιθανώτερον, εἰς ἡλικίαν 63 ἐτῶν. mortuum] ἐνν. eum esse... in annali suo] ἐνν. libro. Τοῦτο ἐδημοσιεύθη τὸ ἔτος 47 π.Χ. καὶ περιελάμβανε τὴν ἱστορίαν τῆς 'Ρώμης ἀπὸ τῶν ἀρχῶν μέχρι τοῦ 54 π.Χ. (ιδεῖ β. 'Αττικοῦ 18, 1. 2). scriptum] ιδεῖ 8,2.

2. atque] ἐπιπροσθέτως, καὶ μάλιστα. tantus] τὸ tantus μετὰ τὸ hic ἐρμηνεύεται ἐνταῦθα διὰ τοῦ μέγας. districtus] εἰ καὶ ἤτο... καίπερ ὦν. nonnihil] ἀρκετὰ πολὺ. temporis] γεν. διαιρετικῇ. litteris] (δοτ.) εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὴν συγγραφικὴν. sunt] ὑπάρχουν. confecti] = scripti. in eis] μετὰ τούτων. ad Rhodios] ἐνν. liber.

3. huius] = Hannibalis. Ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ belli gesta (= res gestas). memoriae] δοτικῇ. ex eis] ἐκ τούτων, duo] (κυρίως) δύο. simul] ἐνν. cum Hannibale. fortuna] ἡ εὐτυχία. doctore] κατηγορ.

4.

Κ Α Τ Ω Ν

Κεφάλαιον 1.

1. M. Cato] 234 - 149 π.Χ. ortus municipio Tusculo] = ortus ἡ oriundus (a) Tusculo καταγόμενος ἐκ Τούσκλου, Τουσκουλανὸς τὴν πατρίδα. adolescentulus] νεώτατος (ὦν). in Sabinis] = in finibus Sabinorum ἢ in agro Sabino. quod] διότι. in consulatu] ιδεῖ καὶ 11, 4: in concursu. censuraque] = et in censurā. ut] ὥσπερ. in foro] τὸ - que ἀνήκει κυρίως εἰς τὴν πρόθεσιν = et in foro πρβλ. 'Ανν. 3, 4: Italiamque. esse] = versari νὰ εἶναι, νὰ διατρίβῃ (ἀσχοῦμενος εἰς τὴν διχανικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν).

2. annorum] γεν. τῆς ιδιότητος (ιδεῖ 'Αμύλκ. 3, 1) εἰς τὸ νοοῦμενον cum esset (= ὦν). decem septemque] septendecim. 'Η ἡλι-

κία αὕτη ἦτο νόμιμος διὰ τὴν ἑναρξιν τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρεσίας. *consulibus*] ἀφαιρ. ἀπόλ. = ὑπάτων (ὄντων)... *ut*] σύνδ. χρον. (εὐθὺς) ὥς. *magni*] μεγάλως. *apud Senam*] ἡ μάχη παρὰ τὴν Σή- νην εἶναι γνωστοτέρα ὥς μάχη τοῦ Μεταύρου (207 π.Χ.).

3. *P. Africano*] οὗτος τότε δὲν εἶχεν ἀκόμη λάβει τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ Ἀφρικανοῦ. *consuli*] κυρίως ἀνθυπάτῳ μετὰ ὑπατικῆς ἐξουσίας (204 π.Χ.). *cum quo*] = *quocum, cum e o t a m e n. pro*] ἀνα- λόγως πρὸς. *perpetua... vitā*] ἀφαιρ. χρον. *dissensit*] ὥς λόγος τῆς διαφωνίας φέρεται ὅτι ὁ Κάτων ἐθαύμαζε τὸν Φάβιον Μάξιμον, ὃν ὁ Σκιπίων δὲν ἠγάπα, καὶ τοῦ ὁποίου ἐπεθύμει οὗτος νὰ μειώσῃ τὴν δόξαν. *plebei*] (γεν. τοῦ *plebes*) ἀντὶ *plebis* (οὗ ἡ ὄνομ. *plebs*). Κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ὑπῆρχον δύο *aediles curules* καὶ δύο *aediles plebei* (γεν. ἡ [κατὰ συναίρεσιν τοῦ *plebei*] *plebi*).

4. *praetor*] ὥς στρατηγός, στρατηγός (ὦν). *ex qua*] σύνδεσον μὲ τὸ *deduxerat* (ἐν. *R o m a m*). *quod*] αἰτία. Ἀναφέρεται εἰς τὰ προηγούμενα. *minoris*] ἡ ἄφιξις τοῦ Ἐννίου εἰς τὴν Πρώμην ὠφεί- λετο μᾶλλον εἰς τὴν τύχην ἢ εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Κάτωνος πρὸς τὴν ποίησιν, ἣν καὶ περιεφρόνει. Ὁ Ἐννιος ἔγινεν αἰτία νὰ ἀγαπήσουν οἱ Ῥωμαῖοι τὰ γράμματα καὶ τὸ ὥραϊον. *quam*] ἦ. *amplissimum*] ἡ λέξις αὕτη ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν θριάμ- βων. *Sardiniensem*] Ἡ πλήρης καθυπόταξις τῆς Σαρδηνίας συνετελέ- σθη τῷ 238 π.Χ.

Κεφάλαιον 2.

1. *sorte*] ἰδ. 1, 3. Τοῦτο συνέβη διαρκούντος τοῦ ὑπατικοῦ ἔτους καὶ κατὰ διαταγὴν τῆς Συγκλήτου. *provinciam*] ὥς ἐπαρχίαν. *nac- tus*] = *postquam nactus est*. Τοῦτο ἔγινε διαρκούσης τῆς ὑπατείας αὐτοῦ (ἰδὲ καὶ 2, 2 : *consulatu peracto*). *ex*] ἡ πρόθεσις δηλοῖ τὴν αἰτίαν ἐξ ἧς ἀπορρέει τι.

2. *cum*] σύνδεσμος αἰτιολογ. *diutius*] μακρότερον χρόνον (ἢ ὅσον ὁ νόμος ἐπέτρεπε). *cuius*] ἀναφέρεται εἰς τὸ *consulatu* καὶ εἰς τὸ *quaestor. ipse*] αὐτὸς οὗτος. *neque*] = *sed non* (ἀλλὰ δέν). *per senatum*] = κωλυούσης τῆς Συγκλήτου, ἥτις κατὰ κανόνα ἀπεφάσιζε περὶ τῆς τύχης τῶν ἐπαρχιῶν. *cum quidem*] εἰ καὶ μάλιστα, (εἰ καὶ ἀληθῶς). *quod*] τὸ *quod* αἰτιολογεῖ τὸ *neque efficere potuit. qua*

ex re] δι' ὅ. privatus] κατηγορούμενον· ἀντί δηλ. νὰ μεταβῇ ὡς ἀνθύπατος νὰ διοικήσῃ ἐπαρχίαν. potentiā... iure] ἀφαίρ. ὄργαν. in urbe] κατ' ἐξοχὴν διὰ τῆς λέξεως urbs ἐδηλοῦτο ἡ 'Ρώμη.

3. censor] ἡ ἀρχὴ τοῦ τιμητοῦ, ἡ τιμητεία, ἐτάσσεται ἱεραρχικῶς μετὰ τὴν ὑπατείαν καὶ τὴν στρατηγείαν, ἀλλὰ μὲ τὸν χρόνον ἀπέβη τὸ τιμιώτατον τῶν ἀξιωματίων τῆς ἐλευθέρως πολιτείας (τ.ἔ. τῆς προαυτοκρατορικῆς 'Ρώμης). severe praefuit] ὅθεν καὶ ἡ ἐπωνυμία Censorius· ἰδὲ 1, 1. in... nobiles] ἐξεδιώξέ τινες τούτων ἐκ τῆς Συγκλήτου. novas] ἐνῶ ἡ ἀνωτάτη τάξις κακῶς ἀπεδέχθη τὰ κολαστικά τῆς τρυφῆς μέτρα, τὸναντίον ὁ λαὸς ἐπεδοκίμασε ταῦτα καὶ ἀνήγειρε πρὸς τιμὴν αὐτοῦ ἀνδριάντα μὲ ὠραίαν ἐπιγραφὴν. in] ἐναντίον. animadverit] ἡ ἐπιτίμησις τῶν τιμητῶν ἐλέγετο animadversio ἢ nota censoria. quā re] ἕνα (ἀντί quibus rebus) = u t e ā r e. luxuria] αὕτη εἶχεν αἰτίαν τὸν εἰσερέυσαντα εἰς 'Ρώμην πλοῦτον ἐκ τῶν εὐτυχῶν ἐξωτερικῶν πολέμων.

4. circiter annos octoginta] ὁ Κάτων ἔφθασεν εἰς ἡλικίαν 85 ἐτῶν. Τὸ λεγόμενον ἐνταῦθα εἶναι πως ὑπερβολικὸν καὶ πρέπει νὰ νοηθῇ διὰ χρονικὴν περίοδον μόνον τοῦ δημοσίου βίου αὐτοῦ. ad extremam aetatem] εἰς βαθύτατον γῆρας κατηγόρησε τὸν Γάλλαν. a multis] ποιητ. αἴτιον· λέγεται ὅτι 44κις (ἢ κατ' ἄλλους 50κις) ἐνήχθη καὶ τοσάκις ἠθωώθη. non modo nullum... sed] οὐ μόνον· οὐδεμία... ἀλλὰ τοῦναντίον.

Κεφάλαιον 3.

1. in omnibus rebus] ἐν παντὶ πράγματι, εἰς ὅλα. singulari industriā] ἀφαίρ. ιδιότητος. et-et-et-et-et-] πολυσύνδετον. Δύναται νὰ μεταφρασθῇ μόνον τὸ τελευταῖον et. agricola] ἔγραψε μάλιστα ἐξ ἑλληνικῶν πηγῶν καὶ σύγγραμμα γεωπονικὸν de re rustica ἢ de agri cultura (περὶ γεωργίας), ὅπερ μόνον ἐκ τῶν συγγραμμάτων τοῦ Κάτωνος σώζεται ἀκέραιον καὶ εἶναι τὸ ἀρχαιότατον πεζὸν λατινικὸν ἔργον. peritus iurisconsultus] = iuris peritissimus. Διέπρεψεν ὡς δικανικὸς ῥήτωρ. imperator] στρατηγός. Ὁ Κάτων ὑπατος ὢν ἐκυρίευσεν μέγα μέρος τῆς Ἰσπανίας, ἔπειτα δὲ συνώδευσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ Ἀντιόχου τὸν ὑπατον Γλαβρίωνα, φανείς εἰς αὐτὸν χρησιμώτατος (ἰδὲ καὶ Hn 8, 3 : Thermopylis). probabilis orator] ὁ Κάτων διὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ ἤτο ῥήτωρ δόκιμος, ἄξιος ἐκτιμῆ-

του 86 - 65 προσέλαβε τὴν ἐπωνυμίαν Ἀ τ τ ι κ ό ς. iuuit] ἡ ὑποστή-
ριξις ἐν τούτοις ἔγινε δύο ἔτη πρὸ τῆς εἰς Ἀθῆνας ἀφίξεως αὐτοῦ.
adulescentem Marium] τὸν νέον Μάριον. hostem iudicatum] ἐνν.
patria. Παράθεσις μὲ ἐνδοτικὴν σημασίαν. cuius] οὗ = διότι τούτου.
fugam] τὴν φυγὴν (ἐνεκα τῆς προγραφῆς αὐτοῦ). pecuniā] ἀφαιρ. τοῦ
ὀργάνου.

3. aliquod] τὸ aliquod μετὰ τὸ ne εἶναι ἐντονώτερον τοῦ quod.
eodem] εἰς τὰς Ἀθῆνας (ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ, π.χ. εἰς τὴν Ἡπειρον).
hic] ἐνταῦθα. ita... ut... esset] οὕτως... ὥστε νὰ εἶναι.

4. adulescentulo] οὗς. opibus... inopiam (λογοπαίγνιον)] διὰ
τῶν χρημάτων αὐτοῦ τὴν ἀχρηματίαν τῶν Ἀθηναίων. cum] = ὁσάκις,
ἐάν. eius] δηλ. versurae faciendae. se interposuit] παρενεβλήθη.
atque ita] καὶ οὕτως. acceperit] (πρκμ. ὑποτ.) ἐδέχθη. quam
dictum esset] ὑποτακτ. καθ' ἑλξιν τῆς ἐγκλίσεως καὶ διότι δηλοῖ
ἀόριστόν τι = ἡ ὅσον (ἐκάστοτε) ὠρίζετο ἡ ἀπόδοσις τοῦ δανείου. pas-
sus sit] παρεδέχθη, ὑπέμεινε. debere] ὀφείλειν, ὀφειλέτας εἶναι.
Συμπλήρωσον eos, δηλ. Athenienses, διότι ἐβοήθει ἐξ ἰδίων χρημα-
τικῶν μεσῶν.

5. indulgendo] ἀφαιρ. γερουνδίου πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὀργάνου =
indulgentiā suā. neque] ἐνν. patiebatur. multiplicandis usuris]
=multiplicando (ἀφαιρ. ὀργ.) usuras διὰ τῆς ἐπισωρεύσεως τόκων.
Ὁ κανονικὸς τόκος ἦτο τότε 1% τὸν μῆνα (ἦτοι 12% ἐτησίως).

6. alia] σύναψον μὲ τὸ liberalitate. universos] 'τὸν δῆμον' 'τὸ
πλῆθος'. singulis] εἰς ἕκαστον. seni] ἀντὶ sex ἑξ. Athenis] (ἀφαιρ.
τοπ.) ἐν Ἀθῆναις.

Κεφάλαιον 3.

1. hic] ἐν ταῖς Ἀθῆναις. gerebat] ὑποκείμεν. Atticus. communis...
par] ἐνν. esse. quo] = e o i g i t u r. honores quos possent] ἐτέθη
ὑποτακτικῇ, διότι δηλοῦται σκέψις ἀλλοτρία (ἐδῶ τῶν Ἀθηναίων)
ἐξαρτωμένη ἐξ ἄλλης ὑποτακτικῆς ὡς κατ. κεφ. 5,1 quem posset. =
πάσας τὰς δυνατὰς τιμὰς.

2. affuit] δηλ. A t h e n i s. ne] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ῥήμ. restitit
(resisto). ne... qua] = aliqua. sibi] δοτ. ἥθικῃ. absens] ἀφοῦ ἀνε-
χώρησε, μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του. aliquot] δηλ. effigies, sta-
t u a s. ipsi] = Attico. Phidiae] (δοτ.) ποῖον Φειδίαν ἐννοεῖ ὁ συγ-

γραφεὺς ἄγνωστον. Ἴσως πρόκειται περὶ Ἀθηναίου τινός, ὅστις θὰ εἶχε καὶ οὗτος εὐεργετήσῃ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων. locis] ἀφαιρ. τοπική. posuerunt] ὑποκείμ. Athenienses. hunc] τὸν Φειδίαν.

3. illud] ὑποκείμ. τοῦ ὑπονοουμένου est ἢ fuit. quod natus est] ἐπεξήγησις τοῦ illud. quod] ὅτι δηλ. in ea ... urbe] = in tali urbe (δηλ. Romae ἐν τῇ Ῥώμῃ). in qua esset] = tali ut in eā... esset = ἐν τοιαύτῃ πόλει ἐν ἣ ἡδρευεν ἡ παγκόσμιος ἐξουσία. orbis terrarum] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ imperii, ὅπερ πάλιν ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ domicilium. eandem] δηλ. urbem. Ἀντικείμ. τοῦ haberet. patriam... et domum] κατηγορ. Ἡ ἐν Ἀθήναις διαμονή του ὑπῆρξε τυχαία καὶ προσωρινή, διὰ τοῦτο ὁ Ἀττικὸς παρέμεινε Ῥωμαῖος πολίτης. hoc... quod] hoc (ἐνν. est ἢ fuit) specimen prudentiae ὅτι δηλ. contulisset] ἰδ. con-fero. doctrinā] ἀφαιρ. Τοῦτο ἀντιτίθεται πρὸς τὸ naturā ἰδὲ 17, 3. omnes] ἢ omnibus (δοτ.) unus] (πλεοναστική ἐπίτασις τοῦ ὑπερθετικοῦ carissimus] = μόνος, ὑπὲρ πάντα ἄλλον. ei] (= civitati Atheniensium) δοτ. εἰς τὸ carissimus ἰδὲ καὶ 2, 3: carissimus.

Κεφάλαιον 4.

5. tranquillatis rebus] ἀφαιρ. ἀπόλ. (χρον.), ἀφοῦ ... consuli-bus] (ἀφαιρ.) ὑπάτων ὄντων. desiderii] (γεν. ἀντικείμ. εἰς τὸ dolorem) = τὴν λύπην τοῦ μέλλοντος πόθου των ἐκ τῆς ἀπουσίας αὐτοῦ.

Κεφάλαιον 5.

1. naturā] ἀφαιρ. τῆς ιδιότητος. cuius] = sed eius ἀλλὰ τοῦτου. ut] Ἡ σύντ.: ut benivolentiam huius, quem nemo ferre posset (ἡδύνατο) ad summam senectutem (δηλ. Caecilii) sine offensione (ἐνν. huius γεν. ἀντικ.) retinuerit (διετήρησε). quem (=etsi eum). posset] ἐτέθη ὑποτακτ., διότι ἐξαρτᾶται ἐξ ἄλλης ὑποτακτ. (retinuerit). quo facto] καὶ διὰ τοῦτο. tulit] ὑποκ. Atticus.

2. testamento] ἀφαιρ. ὄργαν. adoptavit] ἔκτοτε (ἀπὸ τοῦ 58 π.Χ.) ὠνομάζετο Q. Caecilius Q. f. Pomponius Atticus. dodrante — sestertium] ἰδ. Λεξιλ. soror Attici] = Pomponia.

3. Q. Tullio Ciceroni] μετὰ τὸν ἀδελφὸν δηλ. τοῦ ῥήτορος. easque]

(= καὶ μάλιστα· κατὰ λέξιν = καὶ τοῦτον τὸν γάμον. conciliarat] = conciliaverat. cum quo] ἀντὶ quocum. etiam] ἔτι, ἀκόμη. ut] = ita ut εἰς τρόπον ὥστε. iudicari] (ἀπροσώπως) = νὰ κρίνῃ (νὰ ἔδῃ) τις. possit] ἐνεστώς, διότι τὸ λεγόμενον ἔσχυε καὶ ὅτε ἔγραφεν ὁ συγγραφεύς.

4. utebatur intime Q. Hortensio] ἦτο ἐπιστήθιος φίλος τοῦ... autem] δέ, (πρὸς τοῦτοις). iis temporibus] δηλ. ἀπὸ τοῦ 89 - 68 π.Χ. intellegi] (ἀπροσ.) = νὰ κατανοηθῇ, νὰ κατανοήσῃ τις. inter quos] δηλ. inter eos, inter quos μεταξὺ ἐκείνων ἐν οἷς ὑπῆρχε τὸσον μέγας ἀνταγωνισμὸς δόξης. essetque] = atque (ut) esset (ὑποκ. εἶναι ὁ Ἀττικὸς). talium] τοιούτων, οὕτω μεγάλων. copula] κατηγορ.

Κεφάλαιον 6.

1. in re publica] εἰς τὸν δημόσιον βίον. optimarum partium] = optimatum (τῆς συντηρητικῆς συγκλητικῆς μερίδος). neque tamē] = χωρὶς ἐν τούτοις νά... quod] διότι. Ἡ σύντ. : quod existimabat eos, qui se dedissent his (δηλ. civilibus fluctibus) esse non magis in sua potestate quam qui iactarentur maritimis (δηλ. fluctibus). Τολμηρὰ μεταφορὰ ἀλλὰ συνήθης. in sua potestate] κύριοι ἐαυτῶν, εἰς κατάστασιν νὰ πράττουν ὅ,τι θέλουν.

2. cum] εἰ καὶ (= quamvis). capi... geri] ἀπόκτησις... διαχείρισις. more maiorum] ἐντίμως (ὡς οἱ παλαιότεροι), ἄνευ δηλ. τεχνασμάτων καὶ δωροδοκιῶν κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἐκλογῶν πρὸς διαφθορὰν τοῦ φρονήματος τῶν ἐκλογέων καὶ ἀγορὰν τῆς ψήφου των. quod... possent] (ὑποκ. honores). Ἡ ὑποτακτική, διότι δηλοῖ τὸ ὑποκειμενικόν. conservatis legibus] ἀφαιρ. ἀπόλυτος = ἄνευ τῆς παραβάσεως τῶν νόμων, μετὰ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς νόμους. in largitionibus] (ὁ προσδιορισμὸς οὗτος ἀνήκει καὶ εἰς τὸ neque peti more maiorum] = ἐν μέσῳ... ἀφειδῶν δεκασμῶν... tam] ἐπιτείνει τὸ effusis. e re publica] πρὸς ὄφελος τῆς πολιτείας... Τὸ res ἐνταῦθα δηλοῖ τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους. corruptis moribus] ἀφαιρ. ἀπόλυτος (αἰτιολογική).

3. prae - manceps] ἐγγυητὴς ἢ ἐργολάβος (ἐπιχειρηματίας) ὥφειλε κατὰ τὰς δημοσίας μισθώσεις νὰ καταβάλλῃ χρηματικὴν τινὰ ἐγγύησιν ἢ τοῦλάχιστον νὰ παράσχῃ ἀξιώχρεων ἐγγυητὴν (prae).

4. praefecturas] ἐπαρχιακὰς διοικήσεις (προσενηχθείσας παρ' ὑπάρχων καὶ πραιτῶρων). Τὰ διοικητικὰ ταῦτα λίαν προσοδοφόρα ὑπουργήματα ἦσαν κατώτερα τῆς legatio καὶ τῆς quaestura. sic accepit ut... sit secutus] οὕτως ἐδέχθη, ὥστε οὐδένα ἠκολούθησε... (τυπικῶς μόνον ἐδέχθη, οὐχὶ ἐνεργῶς ἐδέχθη). honore] ἀφαιρ. εἰς τὸ contentus. qui ne quidem] ἀναφ. συμπερασμ. = ὅστις ὑπῆρξε τοιοῦτος, ὥστε οὐδέ... ἠθέλησε. Cicerone]. 'Ο Κόιντος Κικέρων (ἰδὲ 5, 3) ἐχρημάτισεν ἐπὶ τριετίαν 61 - 59 π.Χ. διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας 'Ασίας. cum] ἂν καὶ (ἡδύνατο). cum] ἀφοῦ (ἡρνήθη).

5. qua in re] = in quo διότι ἐν τούτῳ, διότι πρᾶττων οὕτω. Ἀναφέρεται εἰς ὀλόκληρον τὴν § 4. cum] αἰτιολ. criminum] αἰτιάσεων (δυναμένων νὰ παράσχουν λαβὴν κατηγορίας). 'Ο Κόιντος Κικέρων π.χ. ἠπειλήθη κατ' ἀρχὴν διὰ παράνομον ἀργυρολογίαν. quo fiebat ut] τούτου ἕνεκα. cum] αἰτιολ. officio] δοτ. non timori] οὐχὶ εἰς φόβον πρὸς τοὺς ἰσχυροτέρους του. spei] εἰς ἐλπίδα καλυτέρας σταδιοδρομίας ἢ κερδῶν μεγαλυτέρων. tribui] ὅτι ἀπεδίδετο, ἐρίνετο, ὠφείλετο.

Τὰ Κεφ. 7 - 12 παραλείπονται.

Κεφάλαιον 13.

1. neque vero... minus... quam] ἀλλὰ δέν... ὀλιγώτερον... ὅσον. pater familiās] = pater familiae. Τὸ familias εἶναι ἀρχαϊκὸς τύπος τῆς γεν. τοῦ ἐνικοῦ. cum] ἂν καὶ (= quamvis). illo] β' ὅρος συγκρ. = quam ille, neque tamen non] καὶ ἐν τοσούτῳ (μ' ὅλα ταῦτα). Τὸ neque non ἀντὶ τοῦ et δηλοῖ ἰσχυρότερον τὴν κατάφασιν. bene habitavit] εὐμαρῶς κατώκησε (εἶχεν ὥραϊο σπίτι).

2. ab avunculo] ἰδὲ 5, 1 καὶ 2. cuius] = eius a u t e m τούτου δέ. aedificio—silva] (ἀφαιρ.) σύναψον πρὸ τὸ constabat. tectum] τὸ μέρος ἀντὶ τοῦ ὅλου = domus. salis—sumptūs] γεν. διαίρ. si quid] = si aliquid. coactus est] συμπλήρωσον c o m m u t a r e.

3. usus est familia... optima] (ἀφαιρ.) ἔσχεν οἰκογένειαν... ἀρίστην. Τὸ ἔχειν ὑπηρετικὸν προσωπικὸν καὶ δούλους ὥραϊους (πρβλ. κατωτ. forma) ἐθεωρεῖτο τότε ζήτημα πολυτελείας. utilitate - forma] ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι. si formā] συμπλ. i u d i c a n d u m e s t. in eā] = in Attici familiā. anagnostae et librarii] προσδιορισμὸς τοῦ pueri (δοῦλοι). qui non ... posset] = talis ut non ... posset

τοιούτος, ὥστε νὰ μὴ . . . utrumque horum] δηλ. ἀνάγνωσιν καὶ ἀντιγραφὴν. artifices] ἐνν. in eā erant.

4. horum] γεν. διαίρ. domi] εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀττικοῦ. natum] γνωστὸν εἶναι ὅτι ὡς δοῦλοι ἐθεωροῦντο καὶ τὰ τέκνα τῶν δούλων. concupiscere] ὑποκ. τοῦ debet duci. quod] = id quod (ἀντικείμεν. τοῦ concup.). a plurimis συμπληρ. fieri τ.ἑ. concupisci. videas] ὑποτακτ. δυνητικῇ. Ἐπὶ ἀγορίστου ὑποκειμένου τίθεται τὸ β' ἐν. πρόσωπον = videre aliquis potest δύναται τις νὰ ἴδῃ. continentis] = proprium (= ἴδιον) continentis (= ἐγκρατοῦς). iudustiā] ἀφαιρ. pretio] (ἀφαιρ.) δι' ἀγορᾶς, διὰ χρημάτων. parare] συμπλ. a l i q u i d non mediocris] = magnae. est diligentiae] τὸ ἐστὶν κεῖται ἐλλειπτικῶς ἄνευ οὐσιαστικοῦ τινος ἀντὶ est signum (σημεῖον) diligentiae = προδίδει οἰκονομίαν.

5. elegans—magnificus—splendidus—sumptuosus] συμπληρωσὸν erat.

6. nec praeteribo] σύναψον πρὸς τὸ εἰς τὸ τέλος εὐρισκόμενον solitum (ἐνν. esse), τὸ ὅποῖον ἐπέχει θέσιν ἀντικειμένου = ὅτι συνήθως ἐδαπάνᾳ. quamquam] μὲ ὑποτακτικὴν δὲν εἶναι κλασσικόν. visum iri] σπάνιος τύπος. putem] ὑποτακτ. δυνητικῇ = putare possum. cum] μολονότι. lautus] = splendidus. domum suam] εἰς τὸν οἶκόν του. terna milia] ἐνν. sestertium = 3000 σηστερτίων (ἰδ. Λεξιλόγ.). expensum ferre] ἡ λέξις expensum μένει ἀμετάβλητος (ἰδ. Λεξιλόγ. λ. expendo). sumptui] δοτ. τοῦ σκοποῦ (τοῦ προορισμοῦ).

7. hoc] (οὐσιαστικῶς) = τὸ γεγονὸς τοῦτο. auditum] ἐξ ἀκοῆς, ἐκ φήμης. cognitum] — ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως (ἰδ. Λεξιλ. cognosco). praedicamus — interfuimus] ἀντὶ α' ἐν. προσ. familiaritatem] δηλ. cum eo (= Attico). rebus] πτώσ. δοτικ. (ὑποθέσεις).

Κεφάλαιον 14.

1. acroāma] εἶδος συστοίχου ἀντικειμ. εἰς τὸ audivit. Εἰς τὸ προκείμενον χωρίον πρόκειται μόνον περὶ τῶν ἀναγνωστών, ὡς δηλοῦν τὸ ἐπόμενον quam anagnosten = praeter anagnosten. nos quidem] = ego quidem ἐγὼ τοῦλάχιστον. aliquā] οὐχὶ ullā, διότι τὸ non umquam sine ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ semper cum. apud eum] παρ' αὐτῷ (σπίτι του). cenatum est] (ἀπρόσ.) = ἐδείπνησαν. animo] ἀφαιρ. διὰ τοῦ πνεύματος, πνευματικῶς.

2. eos... quorum] = tales ut eorum. abhorrerent] ύποτακτική, διότι ή πρότασις έχει αποτελεσματικήν σημασίαν. a suis] συμπλήρωσον διά τοῦ moribus. cum] εἰ καί (= quamvis). accessio] τοῦτο συνέβη ἕνεκα τῆς κληρονομίας. tantā] ἀφαιρ. ut se gesserit — vixerit — steterit] μετάφρασον δι' ἀόριστων = ὥστε... — in sestertio viciens] = in viciens centenis milibus sestertium ὡς ἄνθρωπος μὲ περιουσίαν... 2.000.000 σηστερτίων. in sestertio centiens] = in centiens centenis milibus sestertium = 10.000.000 σηστερτίων. quam... instituerat] = solito, τοῦ συνήθους. fastigio] ἀφαιρετική. in utrāque fortuna] καί ὅτε δηλαδή εἶχε 2.000.000 καί ὅτε εἶχε 10.000.000 σηστερτίων.

3. hortos] μεγάλους κήπους (πάρκα) καὶ πολυτελεῖς ἐξοχικάς οἰκίας ἐφιλοδόξουν νὰ ἔχωσιν οἱ πλούσιοι Ῥωμαῖοι. aut] (ἐνταῦθα =) καί, eius] = Attici. omnis] σύναψον πρὸς τὸ reditus. urbanis] δηλ. τῆς Ῥώμης. possessionibus] δηλ. οἰκίαι, καταστήματα (tabernae), ἐργαστήρια, ἅτινα οὗτος ἐξεμίσθου. Ὁ Ἀττικὸς ἀπέκτησεν ὡσάυτως ἀξιόλογα προσοδοφόρα κτήματα εἰς τὴν Ἠπειρον (πρβλ. in Epiroticis) πλησίον τῆς Χαονικῆς πόλεως Βουθρωτοῦ ἐπὶ τοῦ Θυάμιδος ποταμοῦ (τῷ 70 περίπου ἢ 69 π.Χ.), ἐπίσης εἰς τὴν νῆσον Κέρκυραν, καθὼς καὶ εἰς τὰ Σύβοτα. eum] τὸν Ἀττικόν· σύναψον πρὸς τὸ solitum (ἐνν. esse). usum... pecuniae] ἀντικ. τοῦ metiri. non magnitudine sed ratione] οὐχὶ ἀναλόγως τοῦ ποσοῦ ἀλλ' ἀναλόγως τοῦ ὀρθοῦ μέτρου (τῆς καλῆς χρήσεως). Ἐκ τῆς διεξοδικότητος τοῦ συγγραφέως περὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ Ἀττικοῦ δύνανταί τις νὰ συμπεράνῃ πόσον ἐσπάνιζεν ἡ ιδιότης αὕτη εἰς τοὺς Ῥωμαίους.

Κεφάλαιον 15.

1. pati] ἐνν. in alio. itaque] = et ita καὶ οὕτω. difficile intellectu] δύσκολον νὰ ἐννοήσῃ τις. quidquid] αἰτ. τοῦ συστοίχ. ἀντικειμένου εἰς τὸ rogabatur = si quid rogabatur. promittebat] ἀπολύτως ἄνευ ἀντικειμ. quod] διότι. quod... non possent] ἀντικείμεν. τοῦ polliceri. Τίθεται ἡ ύποτακτική, διότι quod = tale ut id non...

2. idem] ὁ αὐτός, ὡσάυτως. quod] = si quid ἐάν τι, ὡσάκεις τι. adnuisset] ἡ ύποτακτική δηλοῖ τὸ ἀόριστον καὶ τὴν ἐπανάληψιν. tantā... curā] ἀφαιρ. τῆς ιδιότητος. eum] ἡ ἀντων. εἶναι τὸ λογικὸν ὑποκείμεν. τοῦ pertaesum est. suam] ἀντὶ γεν. ἀντικειμ. sui = τὴν γνώ-

μην, ἣν εἶχον περὶ αὐτοῦ, δηλ. τὴν ὑπόληψίν του. qua] δηλ. existimatio (β' ὅρος τῆς συγκρίσεως).

3. quo fiebat ut] ἰδέ, 6,5. Ciceronum] = Marci et Quinti Ciceronis. ἰδέ 5, 3. iudicari] ἀπροσώπως. inertia — iudicio] ἀφαιρ. fugisse] ὡς ὑποκείμεν. ἐνν. e u m (Atticum).

Κεφάλαιον 16.

1. adulescens] νέος (ὦν). 'Ο μὲν Σύλλας ἦτο τότε 55 ἐτῶν, ὁ δὲ Ἀττικὸς 27 ἐτῶν. idem] αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὁμοίως. senex] ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ adulescens = cum senex esset. Εἶχε τότε ὁ Ἀττικὸς ἡλικίαν 66 ἐτῶν καὶ ὁ Βροῦτος 42 ἐτῶν. cui aetati] (δοτ. ἡλικία) δηλ. τῶν νέων, τῶν γερόντων, τῶν ὁμηλικίων. fuerit aptissimus] = προσηρμόσθη (συνεφώνησε) τὰ μάλιστα.

2. quamquam] ὁ σύνδεσμος οὗτος ἐν τῇ ἀρχῇ προτάσεως χρησιμεύει ἀπλῶς, ἵνα προσθέσῃ ἐπεξηγηματικὴν ἢ περιοριστικὴν παρατήρησιν εἰς τὰ προηγούμενα = ἐν τούτοις, ἀλλ' ὅμως. eum] τὸν Ἀττικόν. ei] τῷ Μ. Κικέρωνι. ut] = tam praecipue ut... fuerit τόσον... ὥστε... ὑπῆρξε.

3. ei rei] δηλ. εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Κικέρωνος πρὸς τὸν Ἀττικόν. indicio] δοτ. σκοποῦ. eos libros] πρόκειται περὶ τῶν δύο βιβλίων τοῦ Κικέρωνος, ἅπερ ἐπιγράφονται de amicitia (= περὶ φιλίας) καὶ de senectute (= περὶ γήρατος). de eo] = de Attico. sedecim volumina] 'Η « συναγωγή » τῶν πρὸς Ἀττικόν (424 τὸν ἀριθμὸν) ἐπιστολῶν διεσώθη μέχρις ἡμῶν εἰς 16 βιβλία. ab consulatu] ἀπὸ τοῦ 63 π.Χ. Τοῦτο δὲν ἀλλοθεύει κατὰ πάντα, διότι ἔχομεν ἐπιστολὰς τοῦ 68 - 64 καὶ 61 - 54 π.Χ. eius] = Ciceronis. ad extremum tempus] ἐνν. vitae Ciceronis, μέχρι τοῦ 44 π.Χ., ἥτοι ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Κικέρωνος. missarum] πεμφθεισῶν (ἡμεῖς θὰ ἐλέγομεν : γραφεισῶν). quae] δηλ. volumina. qui legat] = si quis ea legat εἰάν τις ἤθελεν ἀναγνώσει. non desideret] δὲν ἤθελεν ἐπιθυμήσει, δὲν ἤθελεν αἰσθανθῇ τὴν ἑλλειψιν συνεχοῦς ἱστορίας τῶν χρόνων τούτων.

4. principum] δηλ. τοῦ Καίσαρος, τοῦ Πομπηίου, τοῦ Ἀντωνίου, τοῦ Ὀκταβίου. vitiis] = de vitiis. Τὰ σφάλματα ταῦτα, ἰδίᾳ τὰ πολιτικὰ καὶ στρατηγικά, ἐγίναν κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τὸν μεταξὺ Καίσαρος καὶ Πομπηίου. in eis] δηλαδὴ voluminibus. nihil... non] = πᾶν. appareat — possit] τίθεται ἐνεστώως, διότι ἡ ἐνέργεια

παρίσταται ὡς συμβαίνουσα καὶ καθ' ὃν χρόνον ἔγραφε ταῦτα ὁ Νέπωρ.
prudential] δηλ. *Ciceronis divinationem*] τέχνην τοῦ μαν-
 τεῖν τὸ μέλλον. *vivo se*] ἄφαιρ. ἀπόλ. (χρόν.). Τὸ *se* ἀντὶ *eo. futura*]
 συμπλ. *esse*, ὅτι θὰ συμβοῦν. *usu*] (δοτ. ἢ ἀφαιρ.)· ἰδὲ 'Ανν. 12, 3 καὶ
 Λεξιλόγιον. *cecinit*] τὸ ῥῆμα *canto* κυριολεκτεῖται ἐπὶ προφητειῶν,
 ὡς οἱ μάντιες (*vates*) ἔλεγον ἐν στίχοις.

Κεφάλαιον 17.

1. *quid*] (= *cur*) τί, διατί ; *plura*] σύστοιχ. ἀντικείμεν. *comme-*
morem] ὑποτακτικὴ ἀπορηματικὴ. *cum*] αἰτιολ. *hoc*] (σύστοιχ.
 ἀντικείμεν. τοῦ *gloriantem*) = τοῦτο ἢ μὲ τοῦτο (δηλ. *se numquam...*
redisse... fuisse). *ipsum*] = *Atticum. redisse*] = *rediisse. aequa-*
lem] ἐνν. *sibi. ipse*] δηλ. *Atticus. gloriantem*] μτχ. κατηγορημα-
 τικὴ (ἀντὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου *gloriar*) πρὸς ἐξαρσιν τῆς πράξεως. *ex-*
tulit (ῥ. *effero*) = *sepliendam curavit. annorum*] γεν. τῆς ιδιότητος.

2. *hunc*] = *Atticum. ea indulgentia*] ἀφαιρ. ἰδιότ. ἐπέχουσα
 θεσιν κατηγορουμένου = τοιαύτης... *in*] (= *erga*) ἐπὶ φιλικῆς ἐν-
 νοίας. *ut*] ἡ σύνταξις : *ut duceret nefas irasci eis quos amare de-*
beret... (τίθεται ὑποτακτ. *deberet*, διότι ἐξαργτᾶται ἐκ τῆς ὑποτακτι-
 κῆς *duceret...*, καὶ δηλοῖ τὴν σκέψιν τοῦ Ἀττικοῦ). *nefas*] ὡς ἐξωτε-
 ρίκευσις τῆς *impietas*.

3. *neque id*] καὶ μάλιστα τοῦτο δέν... *naturā—doctrinā*] ἀφαιρ.
 αἰτίου = ἐκ φύσεως, ἐξ ἀγωγῆς. *quamquam...*] μολονότι (τοῦτο
 δὲν ἔχει μεγάλην σημασίαν, διότι) ὅλοι ὑπακούομεν εἰς αὐτὴν (τὴν φύ-
 σιν). *ei*] δηλ. *naturae. iis*] (ἀφαιρ.) δηλ. *praeceptis. ad ostenta-*
tionem] δηλ. *scientiae* = πρὸς ἔπαρσιν, πρὸς ματαίαν ἐπί-
 δεξιὴν γνώσεων.

Κεφάλαιον 18.

1. *moris*] ἀντὶ *morum. summus*] μέγιστος, τὰ μάλιστα, εἰς μέ-
 γιστον βαθμόν. *antiquitatis*] γεν. ἀντικείμεν. Ὁ χρόνος, ὃν ὑπέκλεπτεν
 ὁ Ἀττικὸς ἀπὸ τῶν ἐμπορικῶν ἀσχολιῶν, ἦτο καθ' ὅλοκληρίαν ἀφιερω-
 μένος εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὴν ἱστορίαν (ἰδὲ κατωτέρω), εἰς τὴν ἐλ-
 ληνικὴν φιλολογίαν καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν (ἰδὲ καὶ 3, 3 ἐν τέλει).
in volumine] ἰδὲ 'Ανν. 13, 1 : *in annali suo. exposuerit*] ἐξέθηκε.
magistratūs] (αἰτιατικὴ πληθ.) ἐνν. *curules* τοὺς τῆς περιπορφύρου

ἐσθλὸς ἀξιοθέντας, τ.ἔ. τοὺς ὑπάτους, τοὺς στρατηγούς. 'Ο annalis τοῦ Ἀττικοῦ ἐφθάνει ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ 54 π.Χ.

2. est] ὑπάρχει. quae] = ut ea. in eo] δηλ. volumine, libro. suo tempore] ἐν τῷ χρόνῳ καθ' ὃν συνέβαινε (ἐν χρονολογικῇ τάξει). ex eo] δηλ. volumine, libro. possumus] ἰδ. ἀνωτ. 16, 4 possit.

3. hoc idem] αὐτὸ τοῦτο, ἐντελῶς, τὸ αὐτό, δηλ. τὴν ἔρευναν περὶ τοῦ γενεαλογικοῦ δένδρου τῶν διακεκριμένων τῆς 'Ρώμης οἰκογενειῶν. ut] (οὕτως) ὥστε. M. Bruti] Marci Iunii Bruti. rogātū] ἰδ. Ἀνν. 11, 4. Iuniam familiam] εἰς ταύτην ἀνήκεν ὁ Βροῦτος. ad] μέχρι. ordine] ἡ λέξις αὕτη ἀναπτύσσεται διὰ τῶν ἐπομένων = ἐν (χρονολογικῇ) τάξει· ἰδὲ § 1 : ordinavit. quis...] πλῆθι ἐρώτησις. Ἐννοεῖ τοὺς ἔχοντας ἀξιώματα. (Ἡ ἀντων. ἀναφέρεται εἰς τὸ ὄνομα = τίς; πῶς ὠνομάζετο ;). a quo... quibusque] = a quo... et a quibus· ἰδὲ λεξιλόγ. λ. orior. ortus] ἰδὲ Κάτ. 1, 1. quibusque temporibus] καὶ κατὰ τίνες χρόνους, καὶ πότε.

4. pari modo] συμπλήρ. ὡς ἐξῆς : pari modo M. Claudii (rogātū hoc idem fecit de) Marcellorum (f a m i l i ā). Scipionis Corn... et F. Max.] (rogātū de) Fabiorum et Aemiliorum (f a m i l i ā). quibus (libris)] β' ὅρ. τῆς συγκρ. εἰς τὸ dulcius = iis igitur libris. iis] δοτ. ἡθικῇ. notitiae virorum] virorum γεν. ἀντικ. = noscendi claros viros.

5. quoque] ὡσαύτως, καὶ. credimus] ἀντὶ credo ἐγὼ ὁ Κορνήλιος Νέπως (διὰ τοῦτο τὸ ῥῆμα ἐτέθη παρενθετικῶς). eius] δηλ. τῆς ποιητικῆς. ceteros] (ὅλους τοὺς ἄλλους) : Ἡ δοτικὴ συνηθεστέρα. ἰδ. Hn. 1, 1. A. 3, 3.

6. exposuit] ἐνν. eos ἡ e o r u m v i t a m. singulorum] ἐκάστου sub... imaginibus] αἱ εἰκόνες αὐταί, καθὼς καὶ οἱ στίχοι, εὗρισκοντο εἰς τὸ Ἀμάθειον (= τὸ ἱερὸν τῆς Νύμφης Ἀμαθείας) εἰς τὸ τῆς Ἡπειροῦ κτῆμα αὐτοῦ (ἰδὲ Ἀττ. 14, 3). facta magistratūsque] τὰ δημόσια ὑπουργήματα ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ. quaternis quinisve] (quinis καὶ -ve) δι' ὅχι περισσότερον τῶν τεσσάρων ἢ πέντε (στίχων). descriperit] (ὑποτ.) περιέγραψε. quod] τὸ ἀναφορικὸν συνάπτει τὴν φράσιν πρὸς τὴν προηγουμένην καὶ προεξαγγέλλει τὸ περιεχόμενον τῆς ἀκολουθοῦσης συμπληρωματικῆς προτάσεως. credendum sit] (ὑποτακτικὴ δυνητικὴ). tantas res] τοσαύτην (ἢ τόσον) σπουδαίαν ὕλην.

declarari] τὸ ἀπρμφ. εἶναι ἐπεξηγήσεις τῆς ἀναφορικῆς προτάσεως quod vix credendum sit (= credibile sit) = τοῦτο δὲ μόλις δύναται νὰ γίνη πιστευτὸν ὅτι κατέστη σαφές. tam breviter] τόσον βραχέως, μετὰ τήσυχ βραχυλογίας. est] ὑπάρχει, ἔχομεν. Ἐδημοσιεύθη τῷ 60 π.Χ. Δὲν πρέπει νὰ συναφθῇ τὸ est μὲ τὸ confectus (= scriptus). liber] βιβλίον, « ὑπόμνημα ».

Κεφάλαιον 19.

1. haec hactenus] ἐνν. dixi (ἀπὸ τοῦ 1ου-19ου κεφ.) vivo] ἀφαιρ. (ἰδὲ 16, 4). edita sunt] ἡ συμπλήρωσις καὶ ἡ ἐκδοσις τοῦ ὅλου ἔργου ἔγινεν ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀττικοῦ. nunc] τώρα δηλ. μετὰ τὸν θάνατον (32 π.Χ.) τοῦ Ἀττικοῦ. ei] = Attico. reliqua] τὰ ἀπὸ τοῦ 19ου κεφ. μέχρι τέλους τοῦ 22ου. Ἡ προσθήκη αὕτη ἐγγράφη μεταξὺ τοῦ 29 καὶ 27 π.Χ. quantum] τὸ quantum ἐπὶ ἐννοίας περιοριστικῆς συντάσσεται πάντοτε μεθ' ὀριστικῆς. potuerimus] (τε-τελ. μέλ. Οἱ Λατῖνοι ἦσαν ἀκριβέστεροι περὶ τὴν χρῆσιν τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος) = κατὰ τὸ δυνατόν, ὅσον δυνάμεθα. docebimus] ἀντὶ docebo. supra] ὁ Νέπωσ ἐν κεφ. 11,6 τοῦ βίου τοῦ Ἀττικοῦ ἐδήλωσεν, ὡς καὶ ἐναυῖθα, ὅτι τὰ ἦθ διαπλάττουν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ (plerumque) τὴν τύχην εἰς ἕκαστον ἄνθρωπον.

2. equestri] ἰδ. ἀνωτ. 6, 2. quo] ἀφαιρ. καταγωγῆς. imperatoris] τοῦ Ὀκταβιανοῦ Αὐγούστου, τοῦ πρώτου αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης ἀπὸ τοῦ 29 π.Χ. divi filii] divi Caesaris filii = υἱοῦ τοῦ θεοῦ Καίσαρος. cum... esset consecutus] ἀφοῦ ἐπέτυχε. iam ante] ἤδη πρότερον. quam] ἡ. elegantia] (ἀφαιρ.) μὲ τρόπους εὐγενεῖς καὶ ἐκλεκτοῦς. dignitate pari] ἀφαιρ. ἰδιότ. = οἵτινες ἦσαν ἴσης (μὲν) ἀξίας. fortunā] ἀφαιρ. τοῦ κατὰ τι. humiliores] ἦττον λαμπροὶ (συμπλήρωσον quam Octavianus erat). Οὗτοι ἄρα (Σύλλας, Κικέρων, Καῖσαρ, Βρούτος, Πομπήιος, Ἀντώνιος) ἦσαν dignitate pari ἀλλὰ non pari fortunā.

3. enim] αἰτιολογεῖ τὸ humiliores. prosperitas] ἡ εὐτυχία τοῦ-του ὑπῆρξε παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις παροιμιώδης. Καὶ πράγματι ὁ Αὐγούστος ἔμεινε μόνος κύριος τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους μετὰ τὴν ἐν Ἀκτίῳ ναυμαχίαν καὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἀντωνίου. Δικαίως ἄρα ἀπεκαλεῖτο Felix. Caesarem] ὁ Ὀκταβιανός, ἀφοῦ ἔλαβε τὸν τίτλον Caesar καὶ εἶτα τὸν τίτλον Augustus, ἐκαλεῖτο Caesar Augustus. est con-

καιρόν. cum] αἰτιολ. testes] κατηγο. nihil] ἐντονώτερον τοῦ non. quibus] δοτ. καὶ ἐπειδὴ δὲ ὑμῖν (= et quoniam vobis). ut spero] παρενθετικῶς = ὥς ἐλπίζω... satisfēcī] ἱκανοποίησα, ἐποίησα. ὥστε νὰ πιστεύσετε (= persuasi). me nihil reliqui fecisse] = me nihil reliquisse, nihil praetermisisse (ὅτι) οὐδὲν ἐγὼ παρέλιπον (παρημέλησα). quod... pertinēret] = tale ut pertineret. ut mihi consulam] περὶ ἐμαυτοῦ νὰ λάβω πρόνοιαν (ἀπαλλασσόμενος δηλ. τῶν βασάνων, τὰ ὅποια ὑπέστην μέχρι τοῦδε, ἀφίνων νὰ παρκατείνεται ὁ βίος μου ἐκ τῆς πρὸς ὑμᾶς ἀγάπης μου). ignorare nolui] λιτότης (δὲν ἠθέλησα νὰ ἀγνοῇτε) = ἐπιθυμῶ νὰ μάθετε. mihi stat desinere] (ἀπροσώπως). alere] ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ desinere.

6. his diebus] κατὰ ταύτας τὰς ἡμέρας, τώρα τελευταίως. quidquid] = si quidquid. cibi] γενικὴ διαιρητική. ita] οὕτω, μόνον ὑπὸ τὴν ἔποψιν ταύτην. ut auxerim] ὥστε ἡῤῥηξα. deinde] ἔπειτα (ἐὰν δηλ. δὲν ἐγκρίνετε τὴν ἀπόφασίν μου). frustrā] σὺναψον πρὸς τὸ conmini. dehortando] (ἀφαιρ.) impedire] διὰ τοῦ ἀποτρέπειν (μὲ τὸ νὰ προσπαθῇτε νὰ μὲ ἀποτρέψετε) νὰ ἐμποδίσετε ἐμὲ ἀπὸ τῆς ἀποφάσεώς μου.

Κεφάλαιον 22.

1. habitā (ἀφαιρ. ἀπόλ.)... depressit] δηλ. Atticus. constantiā] ἀφαιρ. τροπ. vultūs] εἶναι πτώσεως γενικῆς. ut] ὥστε. ex vitā] ἐννόησον πάλιν τὸ migrare (= discedere ἢ excedere ἀποχωρεῖν). Οἱ ἀρχαῖοι τὸν θάνατον ἐθεώρουν ὥς ἀποδημίαν.

2. cum quidem] ἐνῶ μάλιστα, καὶ δὴ ἐνῶ. quod] ἀντικείμεν. τοῦ cogeret. et... reservaret] (συμπλήρ. διὰ τοῦ ut, ὅπερ περιέχεται ἐν τῷ προηγουμένῳ ne = et (= ἀλλὰ) ut... reservaret. tum quoque] ἀκόμη τώρα, δηλ. εἰς ἣν κατάστασιν ἦτο... superesse] = superstitem (= ἐπιζῶντα) esse. eius] δηλ. Agrippae... taciturnā suā obstinatione] διὰ τῆς σιωπηρεᾶς αὐτοῦ ἰσχυρογνωμοσύνης, διὰ τῆς ἐπιμόνου αὐτοῦ σιωπῆς. depressit] διέκοψε.

3. cum] χρον. = ἀφοῦ. se] πλεονασμός. inierat] ὑπερσ. τοῦ ῥ. in eo. pridie Kal (endas) Apriles] τῇ 31 Μαρτίου τοῦ 32 π.Χ. Ἐγεννήθη τῷ 109 π.Χ. consulibus] (ἀφαιρ.) ὑπάτων (ὄντων).

4. in lecticulā] τὸ ἀπέριττον φορεῖον δηλοῦ ὅτι ἔλειπεν ἀπὸ τῆς

ἐκφορᾶς πᾶν τὸ ἐπιδεικτικὸν καὶ πομπῶδες. ut] ὥσπερ. frequentiā] ἄφαιρ. Appiam] οἱ Ῥωμαῖοι ἐθάπτοντο κατὰ μῆκος τῶν γειτονικῶν ὁδῶν τῆς Ῥώμης, ὡς ἡ Ἀππία. lapidem] αἱ ἀποστάσεις ἐπὶ Αὐγούστου ὑπελογίζοντο ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς τῆς Ῥώμης (forum), ἔνθα ὑπῆρχεν ὁ πρῶτος χρυσοῦς μιλιοδείκτης.

Cato, ὄνις. 1) M. Porcius Cato, Μᾶρκος Πόρκιος Κάτων, ὁ πρεσβύτερος ἢ Censorius: ἰδ. βιογρ. Κάτωνος. — 2) M. Porcius Cato ὁ νεώτερος, ὁ ἐπονομασθεὶς ἐκ τῆς πόλεως Ὑτίκης Uticensis (Ὑτικαῖος), διότι ἠὺτοκτόνησεν ἐκεῖ (τῷ 46 π.Χ.), δισέγγονος τοῦ προηγουμένου A 15, 3.

Catūlus (C. Lutatius), Λουτάτιος Κάτλος, ῥωμ. ὑπατος (242 π.Χ.).

Centenīus (C.), Γάιος Κεντένιος. Ἦτο praetor (legatus pro praetore) τοῦ ὑπάτου Σερβιλίου Hn 4, 3.

Cethēgus (P. Cornelius). Πόπλιος Κορνήλιος Κέθηγος, ῥωμ. ὑπατος (181 π.Χ.) Hn 13, 1.

Cicēro, ὄνις. 1) Marcus Tullius Cicero, Μᾶρκος Τύλλιος Κικέρων, ὁ γνωστὸς ῥωμ. πολιτικός, ῥήτωρ, καὶ φιλόσοφος, σύγχρονος καὶ φίλος τοῦ Ἀττικοῦ (ἐγεννήθη τῷ 106 π.Χ., ἐφανεύθη τῇ 7 Δεκεμβρίου τοῦ 43 π.Χ.) A 1, 4. 4, 4. 5, 3 ἐξ. 15, 3. 16, 1 ἐξ. 16, 6, 18, 6.—2) Quintus Tullius Cicero, Κόιντος Τύλλιος Κικέρων, ἀδελφὸς τοῦ προηγουμένου, γαμβρὸς (τῷ 68 π.Χ.), τοῦ Ἀττικοῦ A 5, 3. 6, 4. 16, 2.—Πληθ. Cicerones = M. καὶ Q. Tullius Cicero A 5, 3. 6, 4. 15, 3. 16, 2.

Cinnānus, Κιννανός, τοῦ Κίννα. A 2, 2. Ὁ Λεύκιος Κορνήλιος Κίννας, ἐκβληθεὶς ἐκ Ῥώμης ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Σύλλα καὶ συναθροίσας στρατὸν εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐπὶ πέντε ἡμέρας διαρκέσασαν σφαγὴν τῶν πολιτῶν.

Clastidium, ἱί, οὖ., Κλαστίδιον (νῦν Casteggio)· πόλις τῆς ἐντὸς τῶν Ἀλπεων Γαλατίας πρὸς Β. τῆς Γενόας (τῆς νῦν Genova). Hn 4, 1.

Claudius. 1) M. Claudius Marcellus, Μᾶρκος Κλαύδιος Μάρκελλος, ῥωμ. ὑπατος (196 π.Χ., 183 π.Χ.) Hn 7, 6. 13, 1.—2) C. Claudius Nero, Γάιος Κλαύδιος Νέρων (τὸ β' ὑπατος τῷ 207 π.Χ.), νικητὴς τοῦ Ἀσδρούβα παρὰ τὴν Σήγην C 1, 2.—3) Ti(berius) Claudius Nero, Τιβέριος Κλαύδιος Νέρων (υἱὸς τῆς Λιβίας Δρουσίλλης συζευχθεὶς εἰς δεῦτερον γάμον μετὰ τοῦ Αὐγούστου), ὁ μετέπειτα (14 - 37 μ.Χ.) αὐτοκράτωρ Τιβέριος A 19, 4.

Cornēlius (L.) Merula, Λεύκιος Κορνήλιος Μερόλας, ῥωμ. ὑπατος (193 μ.Χ.) Hn 8, 1.

Cotta (L. Aurelius), Κόττας, ῥωμ. ὑπατος τῷ 65 π.Χ. A 4, 5.

Crēta, ae, θηλ., Κρήτη. Cretenses, ium, ᾶ., οἱ κάτοικοι τῆς Κρήτης, οἱ Κρηῖτες. Hn, 9, 2. 10, 1.

- Cyrēnaei, ὄρυμ, ἀ., κάτοικοι τῆς Κυρήνης (πρωτευούσης τῆς Κυρηναϊκῆς ἐν τῇ Β. Ἀφρικῇ, πρὸς Δ. τῆς Αἰγύπτου), οἱ Κυρηναῖοι. Hn 8, 1.
- Diāna, ae, θ., Ἄρτεμις, θυγάτηρ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Λητοῦς. Ἐτιμᾶτο ὡς θεὰ τῆς θήρας. Ταυτίζεται μὲ τὴν Ἄρτεμιν τῶν Ἑλλήνων. Hn 9, 3.
- Domitius (Cn. = Γναῖος), Δομίτιος, ῥωμ. ὕπατος (32 π.Χ.). A 22, 3.
- Drusilla, ae, θ., ἰδ. Claudius ἀρ. 3.
- Ennius (Q. = Quintus), Κόιντος Ἐννιος, ὁ δημιουργὸς τῆς ῥωμ. λογοτεχνίας. Ἐγεννήθη τὸ 239 π.Χ. ἐν τῇ πόλει Rudiae (νῦν Rugge) τῆς Καλαβρίας, ἔγραψε καὶ ἐπικὸν ποίημα ἐπιγραφόμενον Annales (= Χρονικά), ἐν τῷ ὁποίῳ ἐπραγματεύθη τὴν ἱστορίαν τῶν ἑαυτοῦ χρόνων. C 1, 4.
- Epiroticus, Ἡπειρωτικός, ἐπὶ τῆς Ἡπείρου κείμενος. A 14, 3.
- Eryx, ἔεις, ἀ., Ἐρυξ, πόλις καὶ ὄρος πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς Σικελίας (νῦν Monte San Giuliano). Hn 1, 2, 5.
- Etruria, ae, θ., Ἐτρουρία (νῦν Toscana), χώρα ἐπὶ τῆς δυτικῆς παραλίας τῆς Ἰταλίας. Hn 4, 2.
- Eumēnes, is, Εὐμένης, βασιλεὺς τῆς Περγᾶμου (197 - 159 π.Χ.). Hn 10, 2 ἐξ. 11, 1.
- Fabius. 1) Quintus Fabius Maximus Verrucōsus (ὁ ἐπικληθεὶς Cunctator = Μελλητής), ὕπατος τῷ 214 π.Χ., ὀνομαστός στρατηγὸς κατὰ τὸν δεῦτερον Καρχηδονιακὸν πόλεμον Hn 5, 1 καὶ ἐξῆς. C 1, 2. Πληθυντ. Fabii, ὄρυμ, ἀ., τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας τῶν Φαβίων, Q. Fabius Maximus (ὕπατος 45 π.Χ.) A 18, 4.—2) Q. Fabius Labeo, Κόιντος Φάβιος Λαβέων, ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 183 π.Χ.) Hn 13, 1.
- Falernus (ager), ὁ Φαλερνὸς ἀγρός, παρὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἰταλίας ἐν τῇ Καμπανίᾳ, ὀνομαστός διὰ τὸν οἶνον. Hn 5, 1.
- Feretrius, Iuppiter Feretrius, Ζεὺς ὁ Φερέτριος, ὁ Ὑπέρομαχος, Ζεὺς ὁ νικητῆς (κυρίως = ὁ θεὸς τῶν σκύλων καὶ τῶν λαφύρων). Ὁ ναὸς τούτου ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Ῥωμύλου ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου. A 20, 3.
- Flaccus, ἰδ. Valerius.
- Flamīnius (Titus Quintius), Τίτος Κοῖντιος Φλαμίνιος, ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 198 π.Χ.), νικητῆς τοῦ Φιλίππου, βασιλέως τῆς Μακεδονίας, παρὰ τὰς Κυνὸς κεφαλὰς (197 π.Χ.), ἐλευθερωτῆς τῶν Ἑλλήνων. Hn 12, 1 ἐξ.
- Flaminius (C.), Γάιος Φλαμίνιος, ῥωμαῖος ὕπατος (217 π.Χ.). Hn, 4, 3.

- Fregellae, ārum, θ., Φρεγέλλαι (νῦν C e p r a n o), πόλις τῆς Ἰταλίας ἐν Λατίῳ ΝΑ. τῆς Ῥώμης. Hn 7, 2.
- Furius (L.), Λεύκ. Φούριος, ῥωμαῖος ὑπάτος (196 π.Χ.). Hn 7, 6.
- Galba, ae (Servius Sulpicius), Σέρβιος Σολπίκιος Γάλβας, ῥωμαῖος praetor ἐν Ἰσπανίᾳ (151 π.Χ.). C 3, 4.
- Gallia, ae, θ., Γαλατία. Αὕτη ἦτο διηρημένη εἰς δύο μέρη α) εἰς Gallia transalpina (τὴν σημερινὴν Γαλλίαν) Hn 3, 4. καὶ β) εἰς Gallia cisalpina (τὴν σημερινὴν βόρειον Ἰταλίαν).
- Gortynii, ōrum, ἁ., Γορτύνιοι, οἱ κάτοικοι τῆς Γόρτυνος (ὀνομαστ. Γόρτυν), πόλεως τῆς Κρήτης. Hn 1, 4.
- Gracchus (Tiberius Sempronius), Τιβέριος Σεμπρόνιος Γράγχος (Γράχχος), ῥωμαῖος ὑπάτος τῷ 215 καὶ 213 π.Χ. Ἐφονεύθη τῷ 212 π.Χ. πολεμῶν κατὰ τοῦ Ἀνίβα. Hn 5, 3.
- Graecus, ἑλληνικός, ἑλλην Hn 13, 2. 13, 3. C 3, 2.
- Grāius (προφ. Grajus) saltus, ἡ Γραΐαι " Ἀλπεις » (ἐκ τοῦ Κελτικοῦ Kraig = φαῖος βράχος), Γραΐκαι " Ἀλπεις. Τὸ σημεῖον τῆς διαβάσεως εἶναι ὁ αὐχὴν (ἡ κλεισώρεια) τοῦ μικροῦ Ἀγίου Βερνάρδου (ὕψ. 2188 μ.), κατ' ἄλλους ὁ αὐχὴν τοῦ ὄρους Genève (ὕψ. 1860 μ.). " Ὅτι ἐκλήθησαν οὕτω (τ.ἑ. Γραΐαι " Ἀλπεις Hn 3, 4 ἐκ τοῦ graius = graecus) ἀπὸ τοῦ ἑλληνος Ἡρακλέους εἶναι μῦθος.
- Hadrumētum, i., οὐ., Ἀδρύμητον, πόλις παράλιος τῆς ἐπαρχίας Ἀφρικῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρχηδόνος (νῦν S u s a). Hn 6, 3 ἐξ.
- Hamilear, āris, Ἀμίλκας, ὁ πατήρ τοῦ Ἀνίβα, στρατηγός (ἀπὸ τοῦ 247 — † 229 π.Χ.) κατὰ τὸν Ἀ' Καρχηδ. πόλεμον. " Ὄνομα πολλῶν ὀνομαστῶν Καρχηδονίων. (Ἡ λέξις εἶναι φοινικικὴ καὶ δηλοῖ τὸν ὑπερήνην ἢ τὸ δῶρον τοῦ Melqart Μελκάρτ, δηλαδὴ τοῦ Βήλου, πολιούχου θεοῦ τῆς Τύρου, οὗ ἡ λατρεία διεδόθη καὶ εἰς τὴν Καρχηδόναν). Ὁ Ἀμίλκας ἐπεκαλεῖτο (Barag Barak ἢ Barca = ἀστραπή, τὸ ἀστράπτων ξίφος) Hn 6, 3 ἐξ.
- Hannibal, ālis, Ἀνίβας (περ. 247 - 183 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Ἀμίλκα Βάρκα. " Ὄνομα πολλῶν Καρχηδον. στρατηγῶν. Ἡ λ. εἶναι φοινικικὴ = τὸ δῶρον τοῦ θεοῦ. Περὶ τοῦ Baal (Βάαλ = Βῆλος) ἰδ. Iuppiter.
- Hasdrūbal, ālis, Ἀσδρούβας : 1) γαμβρὸς ἐπὶ θυγατρὶ τοῦ Ἀμίλκα καὶ διάδοχος ἐν τῇ ἀρχῇ (229/228 - 221 π.Χ.) Hn 3, 2. Hn 3, 1. — 2) νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Ἀνίβα, φονευθεὶς (207 π.Χ.) παρὰ τὴν Σήνην Hn 3, 3. C 1, 2.

- Helvius (C.), Γάιος Ἑλβίος, συνάδελφος τοῦ Κάτωνος ἐν τῇ ἀγορανομίᾳ (199 π.Χ.) C 1, 3.
- Hereules, is, Ἑρακλῆς, υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἀλκμήνης, ὀνομαστὸς ἐθνικὸς ἥρωας τῶν Ἑλλήνων. Hercules Grāius (= Graecus?) ἡ ἱστορία ἐνταῦθα τοῦ Ἑρακλέους εἶναι καθαρὸς μῦθος. Hn 3, 4.
- Hippo, ōnis, ἄ., Ἱππῶν (βασιλικός), πόλις ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρχηδόνος (νῦν B o n a, γαλλ. Bône). Hm 2, 4.
- Hispania, ae, θηλ. Ἰσπανία (ἡ σημερινὴ Ἰσπανία μετὰ τῆς Πορτογαλίας). Πληθυντ. Hispaniae (C 3, 4) αἱ δύο Ἰσπανίαι, τ.ἔ. α) Hispania citerior (Tarracōnensis) νοτιοδυτικὴ Ἰσπανία, ἐκεῖθεν καὶ νοτιοδυτικῶς τοῦ ποταμοῦ Ἰβήρος (νῦν Ebro) C 2, 1 καὶ β) Hispania ulterior (Lusitania καὶ Baetica) βορειοανατολικὴ Ἰσπανία, ἐνταῦθεν καὶ βορείως τοῦ Ἰβήρος.
- Hortensius (Quintus Hortensius Hortālus), Κόντος Ὀρτή(ν)σιος Ὀρταλος (114 - 50 π.Χ.), ἦτο πρὸ τῆς ἀκμῆς τοῦ Κικέρωνος ὁ μεγάλυτερος ρήτωρ τῆς Ρώμης (ἀπὸ τοῦ 89 - 68 π.Χ.) A 5,4. 15,3. 16,1.
- Italia, ae, θηλ., Ἰταλία. Hm 4,2. Hn 1,2. 2,1. 3,3 ἐξ. 5,4. 8,1. 10,1 C 3,4. A 4,2. 14,3.
- Italicus Ἰταλικός, C 3, 2. 3.
- Iuppiter (καὶ Iūpiter), γεν. Iovis (πρόφ. Jovis), υἱὸς τοῦ Κρόνου καὶ τῆς Ρέας, ὁ μέγιστος καὶ ἰσχυρότατος θεὸς τῶν Ρωμαίων (ταυτίζεται πρὸς τὸν Δία τῶν Ἑλλήνων) A 20, 3.—Ἐπίσης κεῖται ἀντὶ τοῦ Baal (=Ἥλιος) τοῦ μεγίστου θεοῦ τῶν Φοινίκων καὶ τῶν Καρχηδονίων Hn 2, 3. ἰδ. Feretrius.
- Karthaginiensis, e, καὶ Carthaginiensis, Καρχηδόνιος Hn 6, 2 (οὐσ.) Hn 1, 1. Οὐσ. πληθυν. οἱ Καρχηδόνιοι Hm 1, 3. 2, 3. Hn 7, 1 ἐξ.
- Karthāgo (καὶ Carthāgo), gīnis, θηλ., Καρχηδών. Hm 2, 1 ἐξ. καὶ 4. Hn 2, 3. 3, 1. 7, 4. 6. Ὀνομαστὴ καὶ ἐμπορικὴ πόλις τῆς βορείου παραλίας τῆς Ἀφρικῆς, ἀποικία τῆς Τύρου. Ἐκτίσθη περὶ τὸ 888 π.Χ. (σήμερον σφύζονται ἐρείπια παρὰ τὴν M e r s a ἐν Τύνιδι), ἀντιζήλος τῆς Ρώμης, κατεστράφη τῷ 146 π.Χ. ὑπὸ τοῦ Ποπλίου Κορνηλίου Σκιπίωνος τοῦ Ἀφρικανοῦ.
- Labēo, ἰδ. Fabius ἀρ. 2.
- Lacedaemonius, Λακεδαιμόνιος, ἐκ Λακεδαίμονος (Σπάρτης). Hn 13, 3.
- Ligūres, um, ἄ., Λίγυες, Λιγυστῖνοι, λαὸς ἐπὶ τῆς ΒΔ. ἀκτῆς τῆς Ἰταλίας πρὸς Ν. τῶν Ἀπεννίνων παρὰ τὴν Γενόαν (νῦν G e n o v a).

- Longus (Tiberius Sempronius), Τιβέριος Σεμπρόνιος Λόγγος (ὕπατος τῷ 218 π.Χ. καὶ 194 π.Χ.). Hn 4, 2.
- Lucullus (Lucius Licinius), Λεύκιος Λικίνιος Λούκουλλος, ῥωμαῖος ὕπατος (74 π.Χ.) καὶ στρατηγὸς τὸν περισσότερον χρόνον ἐν τῷ Μιθριδατικῷ πολέμῳ (77 - 66 π.Χ.), γνωστὸς διὰ τὰ πλοῦτη καὶ τὴν ἀχαλίνωτον πολυτέλειαν A 5, 1.
- Lusitāni, ōrum, ἄ., οἱ κάτοικοι τῆς Λυσιτανίας (τῆς σημερινῆς Πορτογαλίας), οἱ Λυσιτανοὶ C 3, 4. ἰδ. Hispania.
- Lutatius (C. Lutatius Catulus), Γάιος Λουτάτιος Κάτλος, ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 242 π.Χ.) Hn 1, 3. 5.
- Mago, ōnis, Μάγων, ἀδελφὸς τοῦ Ἀννίβη. Hn 7, 1 ἐξ. 8, 1 ἐξ.
- Marcellus, Μάρκελλος (τὸ πλῆρες Marcus Claudius Marcellus) 1) ῥωμ. ὕπατος (τῷ 212 π.Χ.), περίφημος στρατηγὸς ἐν τῷ δευτέρῳ Καρχηδονικῷ πολέμῳ, πορθητὴς τῶν Συρακουσῶν Hn 5, 3. C 1, 2. — 2) ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 183 π.Χ.) Hn 7, 6. 13, 1. — 3) γαμβρὸς τοῦ Ὀκταβιανοῦ, ὕπατος (τῷ 50 π.Χ.). Ἀπέθανεν ὀλίγον πρὸ τοῦ 40 π.Χ. — 4) C. Claudius Nero C 1, 2. — 4) Ti. Claudius Nero A 19, 4. — Πληθ. Marcelli, ōrum, ἄ., ἡ γενεά, ἡ οἰκογένεια τῶν Μαρκέλλων A 18, 4.
- Mariūs (C.), Γάιος Μάριος, ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 82 π.Χ.), υἱὸς τοῦ Γ. Μαρίου (γνωστοῦ ἀντιπάλου τοῦ Σύλλα [ἰδ. Sulla]), νικητοῦ τῶν Κίμβρων (101 π.Χ.) καὶ τῶν Τευτόνων (102 π.Χ.) A 1, 4. 2, 2. 15, 3.
- Maxīmus, ἰδ. Fabius.
- Minucius : 1) Quintus Minucius, Κόντος Μινούκιος, ῥωμαῖος ὕπατος (193 π.Χ.) Hn 8, 1. — 2) Marcus Minucius Rufus, ἱππαρχὸς ὑπὸ τὸν δικτάτωρα Φάβιον Μάξιμον ἐν τῷ δευτέρῳ Καρχηδονικῷ πολέμῳ Hn 5, 3.
- Nero, ἰδ. Claudius ἀριθ. 2 καὶ 3.
- Nōmentānus, Νωμεντανός, τοῦ Νωμέντου (νῦν M e n t a n a), πόλεως τῆς χώρας τῶν Σαβίνων ὀλίγον ΒΔ. τῆς Ῥώμης. — Nomentanum (praedium), κτῆμα ἐν τῇ περιοχῇ τῆς χώρας τῶν Σαβίνων A 14, 3.
- Numīdae, ārum, ἄ., Νομάδες, λαὸς τῆς Β. Ἀφρικῆς.
- Octavius, ἰδ. Caesar 2.
- Padus, i, ἄ., Πάδος, ποταμὸς τῆς Β. Ἰταλίας (νῦν Po), πηγάζων ἐκ

- τῶν Ἀλπεων καὶ ἐκβάλλων εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος Hn 4, 1. 6, 1.
 Pamphylīum mare, οὐ., Παμφυλία θάλασσα, τὸ ἀνατολικὸν μέρος
 τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Hn 8, 4.
- Paulus, ἰδ. Aemilius.
- Peducaeus (Sextus), Σέξτος Πεδουκαῖος, παλαιὸς φίλος τοῦ Τίτου
 Πομπωνίου Ἀττικοῦ. A 21, 4.
- Pergamēnus, Περγαμηνός, τῆς πόλεως Περγάμου (νῦν P e r g a m a),
 ἡ ὁποία ἐγένετο ἡ πρωτεύουσα τοῦ μετέπειτα Περγαμηνοῦ βασι-
 λείου ἐν Μ. Ἀσίᾳ Hn 10, 2. 11, 5. Pergamēni, ὄrum, ἄ., οἱ κά-
 τοικοι τῆς Περγάμου, οἱ Περγαμηνοὶ Hn 11, 7.
- Perpenna, ae, (Marcus), Μᾶρκος Περπέννας, ἐπιφανὴς ρωμαῖος ὕπα-
 τος (τῷ 92 π.Χ.), τιμητῆς (τῷ 86 π.Χ.). C 1, 1.
- Phidias, ae, Φειδίας τις (ἰδ. βίον Ἀττικοῦ 3, 2).
- Philippus, Φίλιππος ὁ Ε΄, υἱὸς Δημητρίου τοῦ Β΄, βασιλεὺς τῆς Μα-
 κεδονίας ἀπὸ τοῦ 221 - 179 π.Χ., πατὴρ τοῦ Περσέως Hn 2, 1.
- Poenus, συνήθως κατὰ πληθ. Poeni, ὄrum, ἄ., Φοίνικες = Καρχηδό-
 νιοι (ὡς ἄποικοι ἐκ Φοινίκης) Hm 1, 2. 2, 3. Hn 7, 7. Poenus
 (= Hannibal) Hn 10, 1. Poenīcus, a, um, Καρχηδονι(α)κός.
 Hm 1, 1. 4, 3. C 3, 3.
- Polybius Hn 13, 1.
- Pontus, Πόντος, ὁ Εὐξείνιος Πόντος (νῦν Μάυρη Θάλασσα) μετὰ τῶν
 ἐπαρχιῶν τῶν μεσημβρινῶν ἀκτῶν καὶ ἰδίᾳ τῆς Βιθυνίας, τοῦ βα-
 σιλείου τοῦ Προυσίου. Hn 10, 1.
- Prusīa (καὶ Prusias), ae, Προυσίας ὁ Α΄, βασιλεὺς τῆς Βιθυνίας,
 γαμβρὸς ἐπ' ἀδελφῇ Φιλίππου τοῦ Ε΄ (ἀποθανὼν ὀλίγον μετὰ τὸν
 θάνατον τοῦ Ἀννίβα). Hn 10, 1. 12, 1. 3.
- Pyrenaeus saltus, ἄ., τὰ Πυρηνάια : σειρὰ ὄρεων μεταξὺ τῆς σημερι-
 νῆς Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας. Hn 3, 3.
- Quirinālis collis, ἄ., A 13, 2 ὁ Κυρινάλιος λόφος, ὁ βορειότερος τῶν ἑπτὰ
 λόφων τῆς Ῥώμης (νῦν M o n t e c a v a l l o). Ἐπὶ τούτου ἔκειτο
 ὁ ναὸς τοῦ Κυρίνου (δηλαδὴ τοῦ μετὰ θάνατον ἀποθεωθέντος Ῥω-
 μύλου).
- Rhodānus, i, ἄ., Ῥοδανός, (νῦν R h ô n e), ποταμὸς τῆς Γαλατίας
 (Γαλλίας) ἐκβάλλων εἰς τὴν Μεσόγειον. Hn 4, 1. 6, 1.
- Rhodii, ὄrum, ἄ., οἱ Ῥόδιοι. Οὗτοι ἦσαν σύμμαχοι τῶν Ῥωμαίων. Hn
 8, 1. 13, 2.

- Roma, ae, θ., Ῥώμη, πρωτεύουσα τοῦ Λατίου καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ῥωμαϊκοῦ βασιλείου. Hn 5, 1. 7, 2 ἐξ. 12, 1. C 1, 1. A 20, 5.
- Romānus, Ῥωμαῖος οὐσ. Romani, ōrum, ἄ., οἱ Ῥωμαῖοι.
- Romulus, Ῥωμύλος, πρῶτος ἰδρυτῆς καὶ βασιλεὺς τῆς Ῥώμης.
- Rubrum mare, οὐ., ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα (νῦν Ἀραβικὸς καὶ Περσικὸς κόλπος). Hn 2, 6.
- Sabini, ōrum, ἄ., Σαβῖνοι, λαὸς τῆς Κεντρικῆς Ἰταλίας πρὸς Α. τοῦ Λατίου. in Sabinis = ἐν τοῖς Σαβίνοις, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαβίνων, C 1, 1.
- Saguntum, i, οὐ., Σάγουντον, πόλις τῆς Ἰσπανίας βορείως τῆς Valencia (νῦν ἐρείπια μόνον παρὰ τὴν Murviedro), κυριευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀννίβα (τῷ 219 π.Χ.) Hn 3, 2.
- Sardinia, ae, θ., Σαρδῶ, Σαρδηνία, Σαρδινία, νῆσος πρὸς Δ. τῆς Ἰταλίας. C 1, 4. Sardiniensis, e, ἀφορῶν (εἰς) τὴν Σαρδηνίαν. C 1, 4.
- Scipio, ōnis : 1) P. Cornēlius Scipio, Πόπλιος Κορνήλιος Σκιπίων, ὕπατος (τῷ 218 π.Χ.) καὶ ἀντίπαλος τοῦ Ἀννίβα Hn 4, 1.—2) P. Cornelius Scipio Africānus maior (235 - 184 π.Χ.), υἱὸς τοῦ προηγουμένου, νικητῆς τοῦ Ἀννίβα παρὰ τὴν Ζάμαν (τῷ 202 π.Χ.) Hn 6, 1. 3.—3) Scipio Cornelius, ὁ ὑπὸ τοῦ Γαίου Μετέλλου Πίου υἱοθετηθεὶς καὶ διὰ τοῦτο φερόμενος ὑπὸ τὸ ὄνομα Q. Caecilius Metellus Pius Scipio (ὕπατος τῷ 52 π.Χ.), πενθερὸς τοῦ Πομπηίου A 18, 4.
- Sēna, ae, θ. Σήνη, μικρὰ παραθαλάσσιος πόλις τῆς Ὀμβρικῆς ἐπὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους (νῦν Sinigaglia) παρὰ τὸν ποταμὸν Μέταυρον C 1, 2.
- Servilius (τὸ πλῆρες Cn[aeus] Servilius Gemīnus), Γναῖος Σερβίλιος Γέμινος, ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 216 π.Χ.). Hn 4, 4.
- Sicilia, ae, θ., Σικελία. Hn 1, 1 ἐξ. C 1, 2.
- Silēnus, Σιληνὸς ὁ Καλακτῖνος (= ἐκ τῆς Καλῆς ἀκτῆς τῆς Σικελίας), Ἕλληγν ἱστορικός, ἀκόλουθος τοῦ Ἀννίβα, συγγραφεὺς τῶν Σικελικῶν καὶ τῶν Ἱστορικῶν Hn 13, 3.
- Sosius (C.), Γάιος Σόσιος, ῥωμαῖος ὕπατος (τῷ 32 π.Χ.). A 22, 3.
- Sosylus, Σωσύλος (καὶ Σώσιλος) ὁ Ἰλῖος ἢ κατ' ἄλλους ἐκ τῆς Λακεδαιμόνους (Σπάρτης), Ἕλληγν ἱστορικός, ἀκόλουθος τοῦ Ἀννίβα Hn 13, 3.
- Sulla, ae, (L. Cornelius), Λεύκ. Κορνήλιος Σύλλας, ὁ γνωστὸς ῥω-

μαῖος δικτάτωρ (τῷ 82 π.Χ.), ἐχθρὸς τοῦ Γ. Μαρίου. Sullānus ὁ τῷ Σύλλα ἀνέκων, τοῦ Σύλλα. Sullanae partes A 2, 2.

Sulpicius : 1) Sulpicius Galba, Πόπλιος Σολπίκιος Γάλβας, ῥωμαῖος ὑπατος (τῷ 200 π.Χ.) Hn 7, 1.—2) P. Sulpicius Rufus, δῆμαρχος (τῷ 88 π.Χ.) προγραφεῖς καὶ φονευθεῖς ὑπὸ τοῦ Σύλλα A 2, 1 ἐξ. Ὁ ἀδελφὸς τούτου Servius Sulpicius Rufus ἦτο ὀνομαστὸς ῥήτωρ καὶ νομομαθής, σύζυγος τῆς Ἀνικίας, διατελέσας ὑπατος (τῷ 51 π.Χ.), A 2, 1. 2.—3) Sulpicius Blitho, Σολπίκιος Βλίθων, ῥωμαῖος χρονογράφος Hn 13, 1.

Syria, ae, θ., Συρία, χώρα τῆς Ἀσίας μεταξὺ τοῦ Εὐφράτου καὶ τῆς Μεσογείου. Hn 7, 6. 8, 4.

Tamphiliānus, ὁ ἀνέκων τῷ Ταμφίλῳ. Tamphiliāna (domus) θ., οἰκία φέρουσα τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ιδιοκτῆτου αὐτῆς Ταμφίλου, ὅστις ἀνέκων εἰς τὴν οἰκογένειαν τῶν ὁμωνύμων ὑπάτων.

Tamphilus, Τάμφιλος, Cn. Baebius Hn 13, 1. A 13, 2 καὶ M. Baebius Hn 13, 1. A 13, 2 (ῥωμαῖοι ὑπατοὶ τῷ 182 καὶ 181 π.Χ.) Hn 13, 1.

Terentius (τὸ πλῆρες C. Terentius Varro), Γάιος Τερέντιος Οὐάρεων (Βάρρων), ῥωμαῖος ὑπατος τῷ 216 π.Χ. Hn 4, 4.

Thermopylae, ārum, θ., Θερμοπύλαι Hn 8, 3.

Tiberis, is (αἰτ. Tiberim, ἄφαιρ. Tiberi), ἄ., Τίβερις (νῦν Tevere), ποταμὸς πηγάζων ἐκ τῶν Ἀπεννίνων καὶ διερχόμενος διὰ τῆς Ρώμης. Hn 2, 8.

Torquātus : 1) L. Manlius Torquatus. Λεύκιος Μάνλιος Τορκουᾶτος· ὀνομαστὸς ῥωμ. ῥήτωρ, ὑπατος (τῷ 65 π.Χ.) A 1, 4. 4, 5.—2) Aulus Manlius Torquatus Αὔλος Μάνλιος Τορκουᾶτος, ἀδελφὸς τοῦ προηγούμενου, φίλος τοῦ Κικέρωνος καὶ τοῦ Ἀττικοῦ A 15, 3.

Trasumē(n)us, i, ἄ., (κατὰ παρὰλειψιν τῆς λέξεως lacus ἄρσ. = λίμνη), Τρασιμέν(ν)η, λίμνη τῆς Ἐτρουρίας (νῦν lago di Perugia).

Trebia, ae, ἄ., Τρεβίας (νῦν Trebbia), παραπόταμος τοῦ Πάδου διαρρέων τὴν Πλακεντίαν (νῦν Piacenza). Hn 1, 2. 6, 1.

Tullius, Τύλλιος ἰδ. Cicero.

Tusculum, i, οὐ., Τοῦσκλον (νῦν Frascati), πόλις τοῦ Λατίου, 14 χιλμ. μακρὰν τῆς Ρώμης. C 1, 1.

Utica, ae, θ., Ὑτίκη (Οὐτίκη), πόλις τῆς Β. Ἀφρικῆς ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Καρχηδόνης, ἀποικία τῶν Τυρίων. Hn 2, 4.

Valerius Catullus A 12, 4.

- Valerīus (L. Valerius Flaccus), Λεύκιος Ουαλέριος (Βαλέριος) Φλάκκος, συνάδελφος τοῦ Κάτωνος καὶ ἐν τῇ ὑπατείᾳ (τῷ ἔτει 199 π.Χ.) καὶ ἐν τῇ τιμητείᾳ (τῷ 184 π.Χ.) C 1, 1. 2, 1.
- Venusīa, ae, θ., Οὐενουσία (Βενουσία, νῦν Venosa), πόλις τῆς Ν. Ἰταλίας (Ἀπουλίας), πατρὶς τοῦ ῥωμαίου ποιητοῦ Ὀρατίου. Hn 5, 3.
- Vettōnes, um, ἄ., οἱ Οὐέττωνες (Βέττωνες), λαὸς τῆς Λυσιτανίας κατοικῶν τὴν ΒΔ. Ἰσπανίαν (τὴν νῦν Πορτογαλίαν). Hn 4, 2.
- Vipsanīus, ἰδ. Agrippa.
- Volso (γεν. Volsōnis), Cn. Manlius Volso (ἢ Vulso), Γναῖος Μάνλιος Οὐόλσων (Βόλσων), ῥωμαῖος ὑπατος (τῷ 189 π.Χ.) νικητῆς τῶν Γαλατῶν τῆς Μ. Ἀσίας Hn 13, 2.
- Zama ae, Ζάμα, ἰσχυρὰ πόλις τῆς Νομιδίας πρὸς τὰ ΝΔ. τῆς Καρχηδόνος Hn 6, 3.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΝ*

Α

ā ἢ āb (abs παρὰ τῷ Νέπωτι μόνον ἐν συνθέσει, π.χ. abstineo ἐκ τῆς προθ. abs καὶ teneo), πρόθεσις μετ. ἀφαιρ. 1) τοπικῶς: ἀπό, ἐκ, Hm 2, 4. Hn 2, 1. 2, 2. 6, 3. 7, 7. A 20, 1. Μετὰ τῆς ἐννοίας τῆς ἀμύνης ἀπό τινος (ἡμεῖς λέγομεν: ἐναντίον τινός) Hm 9, 4. 10, 5. 2) χρονικῶς: ἀπό, ἐκ C 2, 4. 3, 2. A 5, 3. 16, 3. 18, 3 (a stirpe). 3) πρὸς δῆλωσιν τῆς καταγωγῆς ἢ τοῦ γένους: ἀπό, ἐκ A 1, 1. 18, 3 (a quōque ortus = et a quo ortus). 4) πρὸς δῆλωσιν ἐκπορεύσεως ἐνεργείας: a patriā, a maioribus, a patre accipio παρὰ τῆς πατρίδος, παρὰ τῶν προγόνων, παρὰ τοῦ πατρὸς παραλαμβάνω Hm 1, 5. A 1, 1. 14, 2. 5) πρὸς δῆλωσιν τοῦ ποιητικοῦ αἰτίου: = ὑπό, παρὰ (+ γεν.) Hn 2, 2.

C 2, 4 κ.ά. A 13, 2. 19, 1. 20, 4. ab-aliēno, 1. (ἀποξενῶ). 2) ἀφίστημι, ἀποσπῶ ἐγείρων εἰς ἀποστασίαν, καθιστῶ ἐχθρόν Hm 2, 2. oppida abalienāta πόλεις ἐπαναστᾶσαι, ἀποσχιρτήσασαι Hm 2, 4. ab-est, ἰδ. absum.

ab - horrēo, ὄϊ, —. 2. (ἀποστρέφομαι). 2) δὲν συμφωνῶ, εὐρίσκομαι εἰς ἀσυμφωνίαν (ἀντίφασιν), διαφέρω.

ab-icīo (πρόφερε ab - jicio ἐκ τῆς ab καὶ iācio), iēcī, iectum, 3. (ἀπορρίπτω). 2) ἀπορρίπτω, (ῥίπτω τι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ὡς πᾶγμα εὐτελοῦς ἀξίας [ἀποθέτω]).

abs-tīnēo (abs καὶ tēnēo), tinūi, —, 2. ἀπέχω. me cibo (ἀφαιρ.) ἀπέχομαι τῆς τροφῆς, ἐγκρατεύομαι, νηστεύω.

ab-sens, ἰδ. absum.

ab-sum, afūi, abesse, εἶμαι ἀπόν, ἀποδημῶ, ἀπουσιάζω A 20, 1. ἀπέ-

* Τὰ οὐσιαστικά, ὧν δὲν σημειῖται τὸ γένος, εἶναι θηλυκά. Τῶν εἰς -us, -a -um ἐπιθέτων ἐσημειώθη μόνον ὁ τύπος τοῦ ἀρσενικοῦ. — Οἱ ἀναγραφόμενοι μεθ' ἑκαστον ῥῆμα ἀριθμοὶ δηλοῦσι τὰς συζυγίας. — Οἱ ἀρχικοὶ χρόνοι πολλῶν συνθέτων ῥημάτων ἐσημειώθησαν ἐν τοῖς ἀπλοῖς. Τῶν ῥημ. τῆς 1ης συζυγίας ἐσημειώθη μόνον ὁ ἐνεστώς τῆς ὀρίστ. — Ἐκάστης λέξεως ἡ πρώτη σημασία ἐτέθη ἐντὸς παρενθέσεως, ἐκτὸς ἂν ἡ λέξις ἀπαντᾷ ἐν τῷ κειμένῳ μετὰ τῆς σημασίας ταύτης. Τὰ μακρά καὶ βραχέα φωνήεντα δὲν ἐσημειώθησαν πανταχοῦ, ἀλλὰ μόνον ἐνθα ἐθεωρήθη ἀναγκάσιον ἢ χάριν τοῦ ὀρθοῦ τονισμοῦ.

Hm = Hamilcar, Hn = Hannibal, C = Cato, A = Atticus.

χω, εἶμαι μακρὰν Hn 6, 2. absens ἀπὼν Hn 2, 1. 8, 2. A 3, 2. 20, 4.— 2) ἀπὼν (ἄνευ συνδρομῆς, συμ-πράξεως) Hn 5, 3.

ac (οὐδέποτε πρὸ φων. καὶ τοῦ h) ἢ atque (πρὸ φων. καὶ σπανίως πρὸ συμφ.) καί, καὶ δὴ. multo aliter ac πολὺ ἄλλως ἢ. alia atque antea ἄλλα (διαφορετικὰ) ἢ πρό-τερον (ἄλλα καὶ πρότερον). atque hic tantus vir καὶ μάλιστα ὁ μέγας οὗτος ἀνὴρ Hn 13, 2.

ac-cēdo, 3. προσέρχομαι, ad has-tam publicam προσέρχομαι εἰς δημοσίαν πρᾶσιν (εἰς δημοπρασίαν), ἀγοράζω δημόπρατα, λαμβάνω μέρος εἰς δημοπρασίαν (ιδ. hasta). 2) Africam (= ad A-fricam) προσορμίζομαι εἰς τὴν Ἀφρικὴν Hn 8, 1. 3) παρουσιάζομαι, ἐμφανίζομαι A 21, 4.

ac-celēro, 1. ἐπιτυγχάνω, ἐπισπεύδω. accēpi, ιδ. accipio.

acceptus, εὐπρόσδεκτος.

accessio, ōnis, (ἐπ)αὔξησις.

ac-cīdo (ad καὶ cādo), accīdi, —, 3. (προσπίπτω). 2) accidit συμβαίνει νά... Hn 12, 1.

ac-cīpio (ad καὶ cāpio), accēpi, acceptum, 3. (παρα)λαμβάνω, δέχομαι. 2) λαμβάνω, εἰσπράττω A 2, 4 3) λέγω ναί, συγκατανεύω, παραδέχομαι Hn 2, 4. 4) ἀντιλαμβάνομαι, (κατα)νοῶ, μανθάνω A 1, 3. 5) dignitatem παραλαμβάνω τὸ ἀξίωμα. 6) κληρονομῶ A 14, 2.

ac-cresco, 3. ἐπαυξάνω, -ομαι.

accuratē, ἐπίρρ. ἀκριβῶς, ἐπιμελῶς, λεπτομερῶς.

ac-cūso, 1. γράφομαι, μηνύω τινὰ (ὡς ἔνοχον δημοσίου ἀδικήματος) in iudicio publico ἐν δημοσίᾳ δίκῃ, ιδ. suus.

acīēs, ēi (τάξις μάχης), παράταξις, μάχη Hn 6, 4. 2) ναυτική παράταξις Hn 11, 1. 3) in acie «κατὰ στόμα», κατὰ μέτωπον Hn 5, 4. acquiēvi, ιδ. acquiesco.

ac-quiesco, ēvi, ētum, 3. (ἀναπαύομαι). 2) (κατ' εὐφημισμὸν) ἀποθνήσκω, (ἀναπαύομαι).

acriter, ἐπίρρ. (ὀξέως). 2) δραστηρίως, ἐντόνως. Συγκρ. ἐπίρρ. acrius, ὑπερθ. ἐπίρρ. acerrime (acer, acris, acre δριμύς, ὀξύς).

acroāma, ātis, οὐ. (πληθ. āta, δοτ. ἀφαίρ. ātis), ἀκρόαμα (ἐκ τοῦ ἀκροᾶσθαι) = πᾶν τὸ μετὰ τέρψεως ἀκουόμενον (εἴτε τοῦτο ἀναγινώσκεται, εἴτε ἀπαγγέλλεται, εἴτε κρούεται καὶ ᾄδεται), ὡς π.χ. ἀνάγνωσμα, σκηνικὴ παράστασις, ἀπαγγελία, μέλος, ᾄσμα. 3) ἀντὶ τοῦ προσώπου, ὕπερ ἀναγινώσκει (διηγεῖται ἡδέως, ἀπαγγέλλει κ.λπ. [μάλιστα ἐν τοῖς δειπνοῖς]), ὁ ἀναγινώσκων, ὁ ἀπαγγέλλων, ὁ μουσικός, ὁ αἰδός.

actor, ōris, ἄ. (πράκτωρ). 2) ὁ ἐκτελῶν τὸ ἀποφασισθέν, ἐκτελεστής, ὁ ἔργῳ ὑποστηρικτὴς ιδ. auctor. ad, πρόθ. μετ' αἰτ., πρὸς, εἰς Hn

2, 1. 2, 4. liber ad Rhodios (ἐνν. scriptus γεγραμμένον) βιβλίον ἀπευθυνόμενον πρὸς τοὺς Ῥοδίους, ἀφιερωμένον τοῖς Ῥοδίοις A 22, 4. — 2) χρονικῶς μέχρι A 5, 1. 18, 3. usque ad μέχρι Hn 2, 3. 7, 1. C 2, 4. — 3) πρὸς δῆλωση σκοποῦ A 17, 3.

addīdi, ἰδ. ad-do.

ad-do, addīdi (ἐκ τοῦ addēdi), additum (ἐκ τρῦ ad-dātum), 3. προστίθωμι, προσθέτω.

ad-dūco, 3. ad aram προσάγω, ὁδηγῶ εἰς τὸν βωμόν. in suspicionem καθίστημί τινα εἰς ὑπόψιν, καθιστῶ τινα ὑποπτον.

1. ad-ēo, adīi, aditum, adīre, προσέρχομαι.

2. adēo, ἐπίρρ., εἰς τοσοῦτον, εἰς τοῦτο. 2) οὔτω, (τόσον).

ad-hībēo (ἐκ τοῦ ad-hābeo), būi, bītum, 2. (προσέχω). curam diligentiamque καταβάλλω φροντίδα καὶ προσοχὴν (ἐπιμελεῖς φροντίδας).

adhuc, ἐπίρρ. μέχρι τοῦ νῦν.

adīi, ἰδὲ ῥῆμα ad-ēo.

ad-iungo, nxi, netum, 3. προστίθωμι, συνάπτω.

adiunxi, ἰδ. adiungo.

ad-ministro, 1. διοικῶ.

admirandum, i, οὐ., τὸ θαυμάσιον (τὸ ἀξιοθαύμαστον, τὸ ἀξιοσημείωτον).

admōdum (ἐκ τοῦ ad mōdum =

μέχρι τοῦ ἀπαιτουμένου μέτρου) πάνυ, μάλα, λίαν.

admonitus, ūs, ἀ. (admōnēo παραινῶ) παραίνεσις. admonitū (μετὰ γενικῆς) τῇ παραινέσει (τινός), ad-opto, 1. υἰοθετῶ.

ad-orior, adortus sum, adoriri, 4. ἀποθ. προσβάλλω.

ad-sum, affūi (ad-fui), adesse, παραγίγνομαι, παρευρίσκομαι.

adulescens, ntis, ἀ. (κυρίως μτχ. ἐνεστ. τοῦ ῥ. adolesco ἀυξάνομαι), ὁ νέος ἀνὴρ (ἀπὸ 17-42 ἐτῶν) Hm 3, 2. A 16, 1.—2) ἐπιθετικῶς, νέος, ἐν νεανικῇ ἡλικίᾳ A 2, 2.

adulescentia, ae, παιδικὴ ἡλικία.

adulescentulus, i, ἀ., μεῖραξ, νεανίας, (νέος ἀνὴρ) A 2, 1. 2, 4 (ἐνθα πρόκειται περὶ νέου ἔχοντος ἡλικίαν 23 περίπου ἐτῶν). 2) ἐπίθ. admodum adulescentulus πολὺ νεαρός Hm 1, 1.

adventus, ūs, ἀ., ἄφιξις.

adversarius (ἐπιθ. ἀντίπαλος). 2) οὐσ. ἀ. ὁ πολέμιος, ὁ ἐχθρός.

adversus, πρόθ. (κυρίως τὸ adversus εἶναι μετοχὴ = ἐστραμμένος πρὸς τι), ἀπέναντι, ἀντικρῦ. 2) τοπικῶς ἐχθρικῶς καὶ μεταφορικῶς ἐναντίον, παρὰ + αἰτ.

aedēs (ἀρχαιοτ. τύπος aedis), is, ναός.

aedificāram = aedificavēram.

aedificātor, ōris, ἀ., (ὁ οἰκοδόμος).

2) ὁ φιλοικοδόμος, ὁ ἀγαπῶν τὴν

οικοδομῇ ὥραίας καὶ μεγαλοπρε-
πεῖς κατοικίας.

aedificiū, īi, οὖ., οἰκοδόμημα Hn
12, 3.

aedifico, 1. οἰκοδομῶ, κατασκευάζω.

aedilis, is, ἄ., ὁ ἀγορανόμος. ae-
dilis plebei (plebei εἶναι γεν.
[= plebis] ἐξ ὀνομαστικῆς ple-
bes) ὁ δημοτικός ἢ ταπεινότερος
ἀγορανόμος.

aedis, īd. aedes.

aemulatio, ōnis, ἀνταγωνισμός, ἄ-
μιλλα (εὐγενής), ἀντίθ. obrectatio.
āenēus (ἐκ τοῦ aes, aeris οὖ. χαλ-
κός), χαλκοῦς.

aequalis, e, (ὁμῆλιξ). 2) οὖσ. ἄ.,
ὁ ὁμῆλιξ.

aequē, ἐπίρρ., ἐπίσης, ὡσαύτως.

aequus, ὁμαλός, ἴσος. 2) ἀπαθής,
ἀτάραχος A 1, 3. 3) condicio πα-
ραδεκτός, δίκαιος (λογικός, συμ-
φέρων) ὅρος (ἐπὶ τόκου).

aerariū, īi, οὖ., ταμιεῖον, ταμεῖον
(τοῦ κράτους).

aes, aeris, οὖ., χαλκός. 2) χρῆμα.
aes aliēnum τὸ χρέος (κατὰ λέξιν
= χρῆμα ξένον).

aestimo, 1. (τιμῶ). 2) magni aes-
timo μεγάλως ἐκτιμῶ. minoris
aestimo ὀλιγώτερον ἐκτιμῶ.

aetas, ātis (αἰών). 2) ἡλικία,
ἔτος, βίος. puerilis aetas παιδική
ἡλικία. extrēma aetas ἐσχάτη ἡλι-
κία, βαθὺ γῆρας. haec aetas οὗτος
ὁ χρόνος, ὁ παρὼν χρόνος Hn, 2.5.
affēci, īd. afficiō.

affecto, 1. (ἐπιχειρῶ). 2) ἐπιδιώκω.
af-fēro (ad-fero), attūli, allātum,
affere (προσφέρω) 2) testimonium
δίδω, (ἀνα)φέρω ἀπόδειξιν (τε-
κμήριον).

af-ficiō (ad καὶ fācio), fēcī, fe-
ctum, 3. οὕτω διατίθημί τινα 2)
aliquem poenā τιμωρῶ τινά. af-
ficior morbo (ἀφαιρ.) περιπί-
πτω νόσῳ, νοσῶ. afficior morbo
oculorum περιπίπτω νόσῳ τῶν
ὀφθαλμῶν, περιπίπτω ὀφθαλμῶν.
affinitas, ātis, κηδεστία, συγγέ-
νεια ἐκ γάμου.

affūit, īd. adsum.

afluentia, ae, καὶ afluentia (ἀ-
φθονία). 2) περίσσεια μετὰ πο-
λυτελείας, περιττή πολυτέλεια.

afluentius, συγκρ. (τοῦ ἐπιρρήμα-
τος afluerter ἀφθόνως), πολυτε-
λέστερον (μὲ περισσώτερο λοῦσο).
ager, agri, ἄ., ἀγρός, χώρα.

agīto, 1. (ἐλαύνω). 2) mente ἐν τῷ
νῷ κινῶ, κατὰ νοῦν ἔχω, διανοοῦμαι.

ago, ēgi, āctum, 3. (ἄγω). 2) ἐπι-
τελῶ, κατορθῶ. Hn 10, 1. 3) πράτ-
τω A 20, 1. 20, 4. meam rem διεξά-
γω ὑπόθεσίν μου. bellum πόλε-
μον, (τὰ τοῦ πολέμου) διενεργῶ
(ἐπὶ στρατηγού), πολεμῶ. gra-
tias χάριτας ὁμολογῶ, εὐχαριστῶ.
ad vitam agendam πρὸς τὸ δια-
γαγεῖν τὸν βίον, πρὸς τὸ πρακτικὸν
μέρος τοῦ βίου. 4) existimatio
agitur ἡ ὑπόληψις διακυβεύεται
(παίζεται) A 15, 2.

agricola, ae, ἄ., (ἄγρονόμος, γεω-
πόνος), γεωργός.

aliās, ἐπίρρ., ἄλλοτε.

aliēnus, ἀλλότριος, ξένος.

alīquis, alīqua, alīquod, ἄντων.
ἄόρ. ὡς ἐπίθετ. τις, τι A 2,3. 14,1.
18, 4. Συγκεκομμένος τύπος quis,
qua, quod A 3, 2. 3, 3. 2) ἄντων.
ἄόρ. τιθεμένη ὡς οὐσ. aliquis,
aliquid τις, τι Hn 11, 2. A 20, 2
Συγκεκομμένος τύπος, quis, quid
Hn 2, 6. 9, 2.

alīquot, ἄκλ. πληθυντ. τινές, τινά.
alīter, ἐπίρρ., ἄλλως. aliter ac ἄλ-
λως ἤ.

alius, aliā, aliud, (γεν. alius, δοτ.
alīi) ἄλλος, διάφορος alīi - alīi οἱ
μὲν—οἱ δέ.

alo, alūi, altum, 3. (τρέφω). 2)
morbum τρέφω, παρατείνω, ὑπο-
θάλλω τὴν νόσον.

alter, altēra, altērum, (ὁ ἕτερος).
2) ὁ δεύτερος.

alterūter, ūtra, ūtrum ὁ ἕτερος.
alterūtra pars τὸ ἐν ἡ τὸ ἄλλο κόμ-
μα (μερίς).

amātor, ōris, ἄ. (ἐραστής). 2)
φίλος, θαυμαστής, λάτρης, ἐραστής.
ambītus, ūs, ἄ. (ἐκλογικὴ περιο-
δεία). 2) παράνομος σπουδαρχία
(ἐκλογικαὶ παραβάσεις).

amicē, ἐπίρρ. φιλικῶς.

amicitiā, ae, φιλία.

amicus, ἐπιθ. φίλος.

amisissem, ἰδ. amitto.

a-mitto, 3. (ἀποπέμπω). 2) ἀπόλ-

λυμι [χάνω], ἀποβάλλω.

āmo, 1. ἀγαπῶ.

amoenitas, tātis, (χάρις), 2) τερ-
πνότης (εὐμορφία).

amphōra, ae, ἀμφορεύς (εἶδος ὑ-
δρίας μετὰ στενοῦ λαιμοῦ καὶ δύο
λαβῶν ἢ ὠτίων).

amplitūdo, īnis, (εὐρύτης). 2) λαμ-
πρότης, σπουδαιότης.

amplius, ἐπίρρ., πλέον (θετ. amplē
ἀφθόνως). amplius centum mi-
lia ἄντὶ amplius q u a m centum
milia πλέον ἢ ἑκατὸν χιλιάδες.
non amplius novem annos οὐχὶ
πλέον ἢ ἐννέα ἔτη.

amplus, (ἄφθονος). 2) μέγας κα-
τὰ τὴν ἐξωτερικὴν ὄψιν ἢ ἀξίαν,
μεγαλοπρεπής.

ān, μόρ., ἡ (εἰσάγει τὸ β' μέρος
πλαγίως ἐρωτήσεως).

anagnostes, ae, (αἰτ. ἐν. anagno-
stem καὶ anagnosten), ἄ., ἀνα-
γνώστης. Πληθ. —ae. Οἱ ἀναγνώ-
σται ἦσαν πεπαιδευμένοι δοῦλοι,
Ἑλληνας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Ἀ-
νεγίνωσκον ἐν ὥρᾳ ἀναπαύσεως
τῶν Ῥωμαίων ἢ διαρκοῦντος τοῦ
δείπνου. Ἡ ἀντίστοιχος λατ. λέξις
εἶναι lector (= ἀναγνώστης).

angustiae, ārum, πληθ. (τὰ στενά).
angustiae locorum τὰ στενά, τὸ
στενὸν πέρασμα, ἡ στενοχωρία, τὸ
στενόπορον, ἡ κλεισώρεια.

anīma, ae, (πνεῦμα, ἀναπνοή).

2) ψυχή, ζώή.

animadverto (animum adverto),

verti, versum, 3. (προσέχω τὸν νοῦν). (ἐπὶ τῶν τιμητῶν) in aliquem ἐπιτιμῶ τινι, τιμωρῶ.
animus, i, ἄ., (ψυχή). 2) νοῦς, φρόνημα, διάθεσις. animo aequo πράως (ἄνευ ἀντιδράσεως). animo fidenti atque infesto φρονήματι θαρροῦντι καὶ ἐχθρικῶ (μετ' αὐτοπεποιθήσεως καὶ μίσους). animo...ventre πνευματικῶς...διὰ σωματικῶν ἀπολαύσεων ἰδ. bello.
annālīs, is, ἄ., (ἐνν. liber καὶ συν-ηθέστ. κατὰ πληθ.) βίβλος χρονική, τὰ χρονικά, ἡ ἱστορία.
annicūlus, ἔτειος, ἐνὸς ἔτους.
an-nuo (ad-nuo), nūi,—, 3. (κατανεύω), ὑπισχνοῦμαι, συγκατανεύω.
annus, i, ἄ., ἔτος. multis annis ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Hm 2, 5. anno quarto (nono) postquam τριῶ (ὁ κ τ ὦ) ἔτη ἀφοῦ. . . Hn 8, 1. Hm 4, 2.
annūus, ἐνιαύσιος, ἐπὶ (ἡ δι') ἐν ἔτος.
ante, I. πρόθ. μετ' αἰτ. πρὸ A 3, 3. 2) χρον. Hn 1, 2. A 20, 1. ante eum πρὸ αὐτοῦ (πρὸ τῆς ἐποχῆς του) Hn 3, 4.—II. ἐπίρρ. χρονικόν. πρότερον A 19, 2. 3.
antēā, (ante + eā), ἐπίρρ., πρότερον.
ante-cēdo, 3. (προβαίνω). 2) προέχω, ὑπερέχω (εἶμαι ἀνώτερος).
antiquitas, ātis, ἀρχαιότης, ἀρχαῖοι χρόνοι A 3, 3. 2) πᾶν τὸ ἀφορῶν (εἰς) τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν, ἱστορία τῶν ἀρχαίων χρό-

νων, ἀρχαιολογία A 18, 1. 20, 2. antiquitus, ἐπίρρ., ἀρχαίῳθεν.
ap-pārēo, ūi, itum, 2. ἀναφαίνομαι, ἐμφανίζομαι Hn 12, 4. φανερός καθίσταμαι, εἰς φῶς ἔρχομαι A 16, 4.
ap-pāro (ad-pāro), 1. παρασκευάζω. appellasse = appellavisse.
appello, 1. καλῶ, ὀνομάζω.
ap-prīme (ad-primus), ἐπίρρ., μετ. ἐπιθετ. θετικοῦ βαθμοῦ, ἐν πρώτοις, πρώτιστα (ὅλως ἰδιαιτέρως).
aptus, ἀρμόδιος, ἐπιτήδειος.
apud, πρόθ. μετ' αἰτ., παρὰ τινα, παρὰ τι. 2) παρὰ τινι Hn 10, 1. apud exercitum ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ Hn 7, 3.
ara, ae, θ. βωμός.
arbitrīum, īi, οὐ. (διατιησία). 2) κρίσις, γνώμη Hn 1, 3. 3) βούλησις, αὐθαιρεσία (ἀπεριόριστος ἰσχὺς) Hn 12, 5.
arbītror, 1. ἀποθ. (ὠτακουστῶ). 2) θεωρῶ ὡς ἀληθές, πιστεύω, φρονῶ A 15, 1.
arcessi, παθ. ἀπρμφ. ἰδ. arcesso. arcesso, īvi, itum, 3. μεταπέμπομαι (στέλλω καὶ προσκαλῶ).
argentum, i, οὐ. (ἄργυρος). 2) νομίσματα ἀργυρᾶ, ἀργύριον, χρήματα = pecunia.
arma, ōrum, οὐ. πληθ. (ὅπλα). 2) ὅπλα, ἡ δύναμις τῶν ὅπλων, ἡ πολεμικὴ ἰσχὺς Hn 10, 4. αἱ ναυτικαὶ μονάδες, ἐξοπλισμός Hn 11, 7. πόλεμος.

armo, 1. (ὀπλίζω). 2) παρέχω ἔνοπλον δύνανται Hn 10, 1. — 2) ὡς οὖσ. armāti, ōrum, ἄ., οἱ ἔνοπλοι.

ar-rīpio (ad-rāpio), rīpi, reptum, 3. (ἀναρπάζω). 2) aliquid μετὰ ζήλου ἐπιλαμβάνομαι, ἀφοσιοῦμαι εἰς τι.

arripui, id. arripio.

artifex, artificis, ἄ. (ὁ μετερχόμενος τέχνην τινά), τεχνίτης.

a-scendo (ad καὶ scando), ndi, nsum, 3. (ἀναβαίνω). 2) navem ἐπιβαίνω νεώς.

ascitus, id. ascisco.

a-scisco (ad-scisco), iui, itum, 3. (δέχομαι). 1) civitatem δέχομαι (ἄλλην) πολιτείαν (τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου ἐν ἄλλῃ πόλει).

asperitas, ātis, (τραχύτης). 2) τραχύτης, δυστροπία.

assēcla, ae, ἄ., (ἀντὶ assec[ū]la ἐκ τοῦ assequor), ὁ ἀκολουθῶν τινα, ὁ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τινος ὢν (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λέγεται περὶ τοῦ ἀκολουθοῦ τοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ῥωμαίου στρατηγοῦ).

assidūus, συνεχής.

at, σύνδ., ἀλλά, δέ.

atque, id. ac.

at-tingo (ad-tango), tigi, tactum, 3. (ἐφάπτομαι). 2) ἅπτομαι, ἀσχο-λοῦμαι (ἐρασιτεχνικῶς) περὶ τι.

auctor, ōris, ἄ. (ὁ αἵτιος [ἐπὶ κα-λοῦ]), ὁ συμβουλευὴν ὑποστηρικτής, ὁ σύμβουλος id. actor.

audeo, ausus sum, 2. (ἡμιαποθετι-

κὸν) τολμῶ. negare ausus non sum δὲν τολμῶ νὰ εἴπω (τὸ) ὅχι.

audio, iui, itum, 4. ἀκούω. 2) ἐξ ἀκοῆς ἢ ἐκ φήμης γινώσκω A 13, 7.

augēo, auxi, auctum, 2. αὖξω, αὖ-ξάνω. augeo officium αὖξάνω τὴν ἐξυπηρετικότητά, τὴν καλωσύνην.

aurēus, χρυσοῦς.

aurum, i, οὖ., (χρυσός). 2) χρυσᾶ νομίσματα, χρυσίον.

ausus, id. audeo.

aut, σύνδ., ἢ (ἐν A 14, 3 = καί).

autem, σύνδ., δέ.

auxilium, ii, οὖ. (ἐπικουρία). 2) πληθυντικός: auxilia, ōrum, οὖ., βοήθεια, ἐπικουρικά στρατεύματα Hm 2, 3.

avaritia, ae, φιλαργυρία.

avuncūlus, i, ἄ., θεῖος (πρὸς μη-τρός), μητρᾷδελφος (ἀδελφὸς τῆς μητρός).

B

bellicōsus, πολεμικός.

bello, 1. πολεμῶ. animo bellare μετὰ σπουδῆς καὶ ζήλου, μετ' ἐνεργείας τοῦ πνεύματος πολεμῶ.

bellum, i, οὖ., πόλεμος.

bene, ἐπίρρ. (καλῶς). 2) εὖμα-ρῶς, μετ' ἀνέσεως (κόμμοδα).

beneficiūm, ii, οὖ., (εὐεργεσία).

2) τιμή, γέρας, τιμητικὴ διάκρισις.

benivolentia, ae, εὖνοια, εὐμένεια

usus benivolentiaque αἱ καλὰ φιλικαὶ σχέσεις, ἢ ἐκ τῆς φιλίας εὖνοια.

biduum, i, οὐ., (χρόνος δύο ἡμερῶν bis καὶ dies). 2) αἰτ. biduum ἐπὶ δύο ἡμέρας. Ἀφαιρ. biduo μετὰ δύο ἡμέρας ἢ ἐντός δύο ἡμερῶν. bini, ae, a, (ἀριθμ. διανεμητ.) ἀνά δύο, δύο.

bonitas, ātis, χρηστότης, εὐθύτης. bonus, (ἀγαθός, συγκρ. melior ἀμείνων, ὑπερθ. optimus ἄριστος) καλός, χρηστός, ἐνάρετος. 2) δραστήριος, ἐπιτηδεις A 13, 3. Πληθ. boni, ōrum, ἀ., οἱ ἀγαθοί, οἱ ἄριστοι οἱ optimātes (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ vulgus), ἡ καλὴ κοινωνία, (οἱ καὶ ὥς πρὲς ἐι πολῖται [ἀπὸ ἀπόψεως γένους καὶ ἀρχῶν]) A 22, 4. — Οὐσ. bonum, i, οὐ. καὶ πληθ. bona, ōrum, περιουσία (τὰ καλὰ). breviter, ἐπίρρ., βραχέως, διὰ βραχέων.

C

C. συντετμημένον (ἀντὶ Caius ὅπερ προφέρεται Gaius) Γάιος.

cādo, cecīdi, cāsum, 3. (πίπτω). 2) πίπτω ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀποθνήσκω, φνεύομαι.

caducēus, i, ἀ., κηρύκειον. Σύμβολον τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τῶν κηρύκων εἰς ἔνδειξιν προτάσεων καὶ συμβιβασμοῦ. Ἦτο ῥάβδος (ἐλαίας), εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας περιελίσσοντο δύο ὄφεις (πρβλ. τὴν λευκὴν σημαίαν τῶν νεωτέρων στρατῶν).

calamitas, ātis, φθορά.

callidus, ἔμπειρος, πεπειραμένος Hn 5, 2. 9, 2.

campus, i, ἀ., τὸ πεδῖον, πεδιάς (κ ἄ μ π ο ς).

cāno, cecīni, —, 3. (ἄδω). 2) προφητεύω, προμαντεύω.

cāpio, cēpi, captum, 3. λαμβάνω.

dolores αἰσθάνομαι πόνους, (ἀλγηδόνας ἕνεκα τῆς θεραπευτικῆς διαίτης), honores καθίσταμαι εἰς ἀρχὴν τιμητικὴν, καταλαμβάνω (ἐπιτυχάνω) ἀρχάς (τιμάς). 2) συλλαμβάνω, αἰχμαλωτίζω, κατακτῶ,

κερδίζω, θέλω (τ ρ α υ ῶ) A 19, 2. capitulātim, ἐπίρρ., κεφαλαιωδῶς.

dicere κατὰ κύρια κεφάλαια ἐκθέτω.

captivus, i, ἀ., ὁ ἐν πολέμῳ ἄλoύς, ὁ αἰχμάλωτος (πολέμου).

carior, συγκρ. τοῦ carus.

carus, προσφιλέης, ἀγαπητός.

castellum, i, οὐ., φρούριον.

castrum, i, οὐ. (ὀχυρὰ θέσεις, φρούριον). 2) πληθ. castra, ōrum, οὐ., στρατόπεδον Hn 5, 4. C 1, 2. cas-

tra nautica ναυτικὸν στρατόπεδον, ναύσταθμος (χαράκωμα πρὸς προστασίαν τῶν εἰς τὴν ξηρὰν ἀνελκυσμένων νεῶν) Hn 11, 6. 3)

πόλεμος, στρατεία Hn 2, 4. 13, 3.

casus, ūs, ἀ., (πτώσις) 2) σύμπτωμα casu (ἀφαιρ.) τύχῃ, κατὰ τύχην.

causa, ae, αἰτία, λόγος Hn 11, 3. ἀφορμή Hn 3, 1. causa (ἀφαιρ. ἢ προτάσσεται πτώσις γενικῇ) ἕ-

νεκα. rei publicae causā τῆς πο-

λιτείας ἔνεκα, ἐν τῷ συμφέροντι
τῆς πολιτείας.

cecidi. ἰδ. cado.

cecini, ἰδ. cano.

cēdo, cessi, cessum, 3. (χωρῶ). 2)
ἀναχωρῶ, καταλείπω. hosti ὑπο-
χωρῶ τῷ πολεμῷ (τ.ἔ. κάμπτο-
μαι πρὸ τῶν ὑπερτέρων δυνάμεων
τοῦ ἐχθροῦ). pertinaciae (δοτ.)
ὑποχωρῶ εἰς τὴν ἰσχυρογνώμοσύ-
νην.

celāris = celavēris, ἰδ. celo.

celer, celēris, celēre (ταχύς).

2) (ἐπὶ φαρμάκου) ταχέως ἐνε-
ργῶν, φέρων ἀποτέλεσμα ἰδ. facilis.

celeriter, ἐπίρρ., ταχέως.

cēlo, 1. (ἀπο)κρύπτω (τινὰ τι, ἢ
τι ἀπό τινος).

cēno, 1. δειπνῶ. apud aliquem
δειπνῶ παρὰ τινι. cenātum est
(ἀπροσώπως) δεῖπνον ἐγένετο, ἐ-
δείπνησαν.

ensor, ōris, ἀ., ὁ τιμητής.

ensorius, īi, ἀ., ὁ χρηματίσας τι-
μητής, ὁ διατελέσας τιμητής.

centūra, ae, τιμητεία.

centiens, ἀριθμ. ἐπίρρ., ἑκατοντάκις.

centum, ἀριθμ. ἄκλ., ἑκατόν. am-
plius centum milia = amplius
quam centum milia πλεόν ἢ
ἑκατόν χιλ., πλείονες τῶν 100 χιλ.

certus, (βέβαιος). 2) συγκριτ.

certior. certiore facio aliquem
βεβαιότερον καθίστήμι τινα, πλη-
ροφορῶ τινα (γραπτῶς ἢ προφο-
ρικῶς).

cessi, ἰδ. cedo.

(cetērus ἕτερος), cetēra, cetērum.

(Ἀντὶ τοῦ ceterus λέγεται reli-
quus). 2) ἐπίθ. : λοιπὸς Hn 1, 1
A 13, 3. 3) οὐσ. ceteri, ἀ., οἱ ἄλλοι
Hn 9, 4. 10, 3. Μετὰ γενικῆς διαι-
ρετικῆς A 15, 1.

cibus, ī, ἀ., τροφή, τρόφιμα.

circiter, ἐπίρρ. περί + αἰτ., περί-
που.

circumdēdi, πρkm. τοῦ circumdo.

circum - do, 1. περιβάλλω.

circum-ēo, īi, itum, circumire,
περιέρχομαι, ἐρευνῶ, περιπολῶ.

circumīrem, ἰδ. circumeo.

circum-vēnio, 4. (ἐχθρικῶς περι-
έρχομαι), κυκλῶ. circumvenior
insidiis (ἀφαιρ.) κυκλοῦμαι δι' ἐ-
νεδρῶν, ἐμπίπτω ἐνέδραις.

citerior, ἀ., καὶ θ.. ius, οὐ. (γεν.
-ōris), ὁ ἐπὶ τὰδε, ὁ ἐντεῦθεν.

citerior Hispania ἰδ. Πίν. Ἱστορ.

civilis, e, (πολιτικός). 2) τοῦ πο-
λιτικοῦ βίου.

civis, is, ἀ., πολίτης.

civitas, ātis, πόλις (ἐν τῷ συνόλω),
κράτος C 3, 3. 2) πόλις Hn 3,
2. 3) πολιτεία, πόλις A 3, 3. 4)
πόλις (δῆμος, κοινότης) A 4, 5.

clam, ἐπίρρ., κρύφα.

clandenstīnus, (κρυπτός), μυστι-
κός, κρύφιος.

clārē, ἐπίρρ., λαμπρῶς.

clārīus, συγκριτ. τοῦ clarus.

clārus, ἔνδοξος.

classarius (ἀνήκων τῷ στόλῳ). 2)

οὐσ. πληθ. classiarīi, ἄ., οἱ ναυ-
τικοὶ στρατιῶται, αἱ ἐπιβάται». *classis*, is, στόλος. *classe* κατὰ θά-
λασσαν.

cláudo, *cláusi*, *cláusum*, 3. (πε-
ρι)κλείω.

cláusus, ἰδ. *claudio*.

coactus, ἰδ. *cogo*.

coepi, *coepisse*, (ῥ. ἐλλειπτικόν),
ἤρξάμην. *morbus levior esse coe-
pit* ἡ νόσος ἤρχισε νὰ εἶναι ἐλα-
φροτέρα (μᾶλλον ὑποφερτή), ἤρ-
χισε νὰ ἐνδίδῃ (νὰ δεικνύῃ ση-
μεῖα ὑποχωρήσεως). *conici* (πρόφ.
conjici) *coepta sunt* νὰ ῥίπτων-
ται (νὰ ῥίπτωσιν) ἤρχισαν.

cogito, 1. σκέπτομαι, *amice cogito*
ἔχω φιλικὰς σκέψεις, (διαθέσεις),
cognitus, ἰδ. *cognosco*.

cognōmen, *īnis*, οὐ., ἐπωνυμία, ἐ-
πωνύμιον, ἐπώνυμον.

cognosco, *nōvi*, *nītum*, 3. γινώ-
σκω. 2) γινώσκω ἐξ ἰδίας ἀντι-
λήψεως, μανθάνω A 13, 7. 18, 1. 3)
εὐρίσκω, βλέπω (δι α π ι σ τ ῶ -
ν ω) Hm 2, 1.

cognomīne, ἄφαιρ. τοῦ *cognomen*.
cognovi, ἰδ. *cognosco*.

cogo, (ἐκ τοῦ *co* [ὁ ἐν συνθέσει =
cum πρόθ.] καὶ *ago*). *cōēgi*, *cōac-
tum*, 3. (συνάγω). 2) ἀναγκάζω.
cohortatio, *ōnis*, (παραινεσις). 2)
διαταγή, ὁδηγίαι (= *praecepta*)
Hn 11, 1.

collēga, *ae*, ἄ., συνάρχων.

col-līgo (*cum* καὶ *lego*), *legi*, *lec-*

tum, 3 (συνδέω). 2) συνάπτω,
συνανθροίζω.

collis, is, ἄ., λόφος.

col-lōco, 1. (*con* ἀντὶ *com* [= *cum*]
καὶ *lōco* τίθηναι ἐν τόπῳ). 2) καθί-
στημι, τοποθετῶ Hn 11, 4. 3) δι-
δω τινὶ γυναικα (= *in matrimo-
nium do*) A 19, 4.

colloquīum, *īi*, οὐ., συνδιάλεξις.
colo, *colūi*, *cultum*, 3. ἐργάζομαι.

2) *color litteris* (ἄφαιρ.) τιμῶ-
μαι δι' ἐπιστολῶν (λαμβάνω γρα-
πτῶς τεκμήριον τῆς ἐκτιμήσεως).
comitas, *ātis*, εὐπροσηγορία.

comitor, 1. ἀποθ. (συνοδεύω). 2)
προπέμπω (εἰς τὸν τάφον). *comi-
tantibus omnibus bonis* προπεμ-
πόντων ὅλων τῶν καλῶν, τῇ συνο-
δείᾳ πάσης τῆς καλῆς κοινωνίας.
com-memōro, 1. ἀναμνησκῶ Hn
2, 3. 2) μνημονεύω, ἀναφέρω, ἐκ-
θέτω, A 21, 5.

com-mitto, 3. συνάπτω. (ἀρχίζω)
Hn 11, 3. 2) *me fluctibus civi-
libus* (δοτ.) ἐμπιστεύω (δίδωμι)
ἐμαυτὸν τῇ πολιτικῇ δίνῃ, (ἀφίνω
τὸν ἑαυτὸν μου νὰ παρασυρθῇ εἰς
τὸν κλύδωνα τοῦ πολιτικοῦ βίου).

commūnis, *e*, κοινός. 2) εὐπροσή-
γορος, προσηνής, καταδεκτικός.

com-mūto, 1. μεταβάλλω, ἀλλάσσω.

com-pāreō, *rūi*, —, 2. (κατα) φαί-
νομαι, (κατα)δεικνύομαι).

com-pāro, 1. παρασκευάζω.

com-pello, *pūli*, *pulsum*, 3. συν-

ωθῶ. 2) ὠθῶ, ἄγω, περιάγω.
 com-pēriō, pēri, pertum, 4. μαν-
 θάνω, πληροφοροῦμαι.
 complēō, ēvi, ētum, 2. πληρῶ
 Hn 9, 3. 2) διαβιῶ, ζῶ, (συμ-
 πληρῶ ἐν ζωῇ) A 21, 1.
 complessem, ἰδ. compleo.
 complūres, οὐδ. complūra (γεν.
 complurium, πλείονες). 2) ἄρκε-
 τοὶ (ὅχι ὀλίγοι, κάμποσοι).
 compōno, 3. (συντίθημι). bellum
 τὸν πόλεμον καταπαύω (τελειώ-
 νω) Hm 1, 5. Hn 6, 2. bellum
 εἰρήνην ποιοῦμαι Hn 7, 1.
 compositūrus, ἰδ. compōno.
 comprehendo, prehendi, prehen-
 sum, 3. συλλαμβάνω.
 com-prōbo, 1. (συναινῶ), ἐγκρίνω,
 ἀποδέχομαι. publice comproba-
 tum est δημοσίᾳ (ὑπὸ τοῦ κρά-
 τος) ἀποδεκτὸν ἐγένετο (ἐνεκρί-
 θη).
 compūli, ἰδ. compello.
 conātus, ἰδ. conor.
 con-cīdo (con καὶ caedo), cīdi,
 cīsum, 3. (κατακόπτω). 2) κατα-
 σφάζω, φονεύω.
 conciliātor, ōris, ἄ., ὁ πρωταίτιος
 (γάμου), ὁ μεσίτης, ὁ προξενη-
 τής.
 concilīo, 1. 1) συνάπτω διὰ φιλίας,
 (ζητῶ νὰ κερδίσω τὴν φιλίαν, τὴν
 συμμαχίαν) Hn 10, 2. 2) pacem
 εἰρήνην ποιῶ (ὡς μεσίτης). nup-
 tias συνάπτω γάμον. fortunam
 δημιουργῶ, παρασκευάζω (θεμε-

λιῶ) τὴν τύχην (τὴν εὐτυχίαν). 3)
 ἐπιδαψιλεύω A 19, 3.
 concitasse = concitavisse, ἰδ. con-
 cito.
 concito, 1. (παρορμῶ). 2) κινῶ,
 διεγείρω, προκαλῶ.
 con-cupisco, pīvi,—, 3. (ἐ ν α ρ κ τ .
 con - καὶ cupio) ἐφίεμαι, ἐπιθυμῶ.
 non intemperanter concupiscere
 quod a plurimis (ἐνν. concu-
 pisci) videas (= videat aliquis)
 τὸ μὴ ἀμέτρως ἐπιθυμεῖν, ὅπερ
 ὑπὸ πλείστων (ὅτι ἐπιθυμεῖται)
 δύνασαι νὰ ἴδῃς (δύναταί τις νὰ
 ἴδῃ).
 con-curro, curri, cursum, 3. (συν-
 θέω). 2) ταχέως φέρομαι, προσ-
 βάλλω, συμπλέκομαι.
 concursus, ūs, ἄ., συμπλοκή, προσ-
 βολή.
 condicīo, ōnis, (κατάστασις). 2)
 ὅρος, ὅροι Hn 6, 2. A 2, 4. ἰδ. ae-
 quus. 3
 condiscipulātus, ūs, ἄ., συμμαθη-
 τεία.
 condiscipūlus, i, ἄ., συμμαθητής.
 confectum, ἰδ. conficio.
 con-fēro, contūli, collātum, con-
 ferre, (συγκομίζω). 2) confero
 me ζητῶ καταφύγιον, καταφεύ-
 γω Hn 9, 1. μεταβαίνω A 2, 2. 3, 2.
 conferrem, ἰδ. confero.
 con-ficīo (con-fācio), fēcī, fec-
 tum, 3. (κατεργάζομαι). 2) τε-
 λῶ Hn 2, 4. 3) librum (oratio-
 nes) βιβλίον (λόγους) ἐπεξεργά-

ζομαι (συγγράφω).
 con-flīgo, flixi, flictum, 3. συμ-
 πλέκομαι, συγκρούομαι.
 conflīxi, ιδ. conflagro.
 congrēdiōr (con-grādior), con-
 gressus sum, congrēdi, 3. ἀποθ.
 (συνέρχομαι). 2) ἔρχομαι εἰς χεῖ-
 ρας, συμπλέκομαι, συγκρούομαι.
 congressus, ιδ. congređior.
 con-īcio (πρόφερε conjicio), iēcī,
 iectum, 3. (con-καὶ iācio), ρί-
 πτω (ἐντός).
 coniunctē, ἐπίρρ. (συνδεδεμένως).
 2) ἐν φιλικῷ δεσμῷ. Ὑπερθ. co-
 niunctissime ἐν φιλικωτάτῳ δε-
 σμῷ.
 coniunctio, ōnis, (σύνδεσμος), ὁ
 διὰ τοῦ γάμου σύνδεσμος, ἐπιγα-
 μία, συγγένεια.
 conor, 1. ἀποθ. πειρῶμαι. multa
 stulte conor πολλά ἀνοήτως ἐπι-
 χειρῶ, κάμνω πολλὰς ἀνοήτους ἀ-
 ποπειράς.
 con-scendo (con- καὶ scando),
 scendi, scensum, 3. navem εἰς-
 βαίνω ναῦν, ἐπιβαίνω νεώς.
 conscriptus (παθ. μτχ. τοῦ con-
 scribo, ἐγγράφω) = ἐγγεγραμμέ-
 νος. patres conscripti = Senato-
 res (οἱ Συγκλητικοί).
 consecutūrus, ιδ. consequor.
 con-sēquor, 3. ἀποθ. παρακολου-
 θῶ, συνοδεύω A 19, 3. 2) προ-
 φθάνω Hn 7, 7. 3) (ἐπι) τυγχάνω
 Hn 10, 5. A 19, 2. 21, 1.
 con-sēro, rūi, ritum, 3. (συνείρω).

2) manum συνάπτω μάχην.
 con-servo, 1. διασφίζω, φυλάττω.
 res meas τὰ ἑμαυτοῦ πράγματα
 (τὴν ιδιωτικὴν μου περιουσίαν).
 Hn 10, 1. odium διατηρῶ τὸ μῆ-
 σος. iusiurandum διατηρῶ (σέ-
 βομαι) τὸν ὅρκον, δὲν παραβαίνω
 τὸν ὅρκον.
 con-sidēro, 1. (μετ' ἀκριβείας πα-
 ρατηρῶ). 2) σκέπτομαι.
 consilium, ii, οὗ., συμβούλιον. con-
 silia interiora τὰ ἐνδότερα συμ-
 βούλια (τὰ ἰδιαιτέρα καὶ ἐμπι-
 στευτικά [μετὰ τοῦ βασιλέως] συμ-
 βούλια). consilia clandestina μυσ-
 τικά συμβούλια, κρύφια συνεν-
 νοήσεις. 2) πρόθεσις, σκοπὸς Hn
 1, 5. 3) ἀπόφασις A 21, 6. 22, 3.
 4) δόλος, στρατηγικὴ ἐπιδεξιότης,
 (πολεμικὸν) τέχνασμα Hn 11, 7.
 consobrīna, ae, θυγάτηρ θείας πρὸς
 μητρός, (πρώτη) ἐξαδέλφη.
 conspexi, ιδ. conspicio.
 con-spicio (con- καὶ τὸ ἄχρ. spe-
 cio), spexi, spectrum, 3. καθο-
 ρῶ. conspici in neutram par-
 tem οὔτε εἰς τὸ ἐν μέρος οὔτε εἰς
 τὸ ἄλλο νὰ διακρίνεται (νὰ μὴ κά-
 μνη ἐντύπωσιν ὑπερβολικῆς πολυ-
 τελείας ἢ ὑπερβολικῆς ἀπλότητος).
 constantia, ae, (εὐστάθεια). cons-
 tantia vocis atque vultus (γεν.)
 μετ' εὐσταθείας τῆς φωνῆς καὶ
 τοῦ προσώπου, (χωρὶς νὰ ἀλλοιω-
 σῇ τὴν φωνὴν καὶ τὸ πρόσωπον).
 con-stitūo (con- καὶ statūo), tui.

tūtum, 3. καθίστημι, ιδρύω, ἐ-
γείρω. 2) οἰκοδομῶ A 13, 2.

con-sto, stīti,—, 1. (συνέστηκα).

2) συνίσταμαι, προέρχομαι.

consuēram = consuevērām, ιδ.

consuesco.

con-suesco, suēvi, suētum, 3. εἴω-
θα, συνηθίζω.

consuetūdo, īnis, ἔθος, ἔξις τοῦ
βίου A 14, 2. 2) φιλόφρων ὁμιλη-
τικότης, θέλγητρον τῆς συνανα-
στροφῆς (ὥραῖοι τρόποι) A 1, 4.

consul, ūlis, ἄ., ὑπατος. consule ἢ
consulibus (ἀφαιρ. ἀπόλυτος = γεν.
ἀπολύτω τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης)
ὑπάτου ὄντος ἢ ὑπάτων ὄντων, ἐπὶ
τῆς ὑπατείας τοῦ... ἢ τῶν...

consulāris, is, ἄ., ὁ διατελέσας ὑ-
πατος, ὁ χρηματίσας ὑπατος.

consulātus, ūs, ἄ., ὑπατεία.

consūlo, lūi, ltum, 3. (βουλευόμαι)
2) mihi consūlo, φροντίζω λαμ-
βάνω πρόνοιαν ὑπὲρ ἐμοῦ, βοηθῶ
ἐμὲ αὐτὸν A 21, 5.

consultum, i, οὔ., ἀπόφασις, δό-
γμα, senatūs consultum Συγκλή-
του δόγμα (ἀπόφασις).

consultus, (βεβουλευμένος). 2) iu-
ris consultus, ἄ., ὁ νομομαθής.

con-sūmo, 3. (κατ)αναλίσκω, δαπα-
νῶ. consūmor φθίνω, ἐκτρίβομαι.

con-temno, mpsi, mptum, 3. (κα-
ταφρονῶ). 2) morbum καταφρο-
νῶ τοῦ νοσήματός, δὲν λαμβάνω
τὸ νόσημα ὑπὸ σοβαρὰν ἔποψιν
(δὲν τοῦ δίδω σημασίαν).

contentus, εὐχαριστημένος. con-
tentus sum ἀρκοῦμαι, μένω εὐ-
χαριστημένος.

contextus, (συνεχῆς ὡς τὸ ὑφα-
σμα). 2) συνεχῆς, ὁλόκληρος (ἄνευ
χάσματος), ἔχων ἀλληλουχίαν.

contīnens, ntis, (συνέχων). 2) συν-
έχων, συγκρατῶν ἑαυτὸν, μεμετρη-
μένος, (οἰκονόμος).

continentīa, ae, (ἐγκράτεια), τὸ
μεμετρημένον, οἰκονομία.

con-tīnēo (con- καὶ tenēo), tinūi,
tentum, 2. (συνέχω). 2) περιέχω,
περιλαμβάνω.

contrā, ἐπίρρ., ἐναντίον, κατὰ + γεν.

con-trāho, traxi, tractum, 3. (συ-
σπῶ). 2) συναθροίζω.

contrariūs, (ἀντίος). 2) e contra-
rio τοῦναντίον.

contūli, ιδ. confero.

con-vēnio, 4. συνέρχομαι. 2) non
convēnit (ἐνν. inter scrip-
tores) δὲν ὑπάρχει ὁμοφωνία
[μεταξὺ τῶν συγγραφέων], οἱ συγ-
γραφεῖς διαφωνοῦσι, Hn 13, 1. col-
loquium convēnit (πρkm.) συνέν-
τευξις συνεφωνήθη, συνεφωνήσαν
(ὥρισαν) συνέντευξιν. condiciones
non convenērunt (ἐνν. inter
eos) οἱ ὅροι δὲν συνεφωνήθησαν,
περὶ τῶν ὅρων δὲν ἔμειναν σύμφωνοι,
δὲν ἐπῆλθε συμφωνία μεταξὺ
τῶν.

convīna, ae, ἄ., (ὁ συμβιῶν). 2) ὁ
συμπότης, ὁ συνδαιτυμών, ὁ σύν-
δειπνος.

convivium, ii, οὐ., (ἡ συμβίωσις).
 2) ἐστίασις, συμπόσιον.
 con-voco, 1. συγκαλῶ.
 copia, ae, (ἀφθονία). 2) copiae
 (πληθ.) στρατός, (στρατιωτ. δύ-
 ναμις).
 copula, ae, σύνδεσμος, ἐνωτικὸς
 κρίκος, δεσμὸς (φιλίας).
 cornu, ūs, οὐ., κέρας, κέρατον
 (ζῳου) Hn 5, 2. 2) κέρας (πτέρυξ
 στόλου) Hn 8, 4.
 corōna, ae, (κορώνη). 2) στέφανος.
 cor-rumpo (con-καὶ rumpo), rū-
 pi, ruptum, 3. (φθείρω). 2) δια-
 φθείρω (χρήμασι), δεκάζω.
 corruptus, id. corrumpo.
 cottidiānus, ὁ καθ' ἡμέραν, καθη-
 μερινός, συνήθης.
 credo, didi, ditum, 3. ἐμπιστεύω
 Hn 8, 3. 2) πιστεύω, quod vix
 credendum (= credibile) sit ὅ-
 περ (=καὶ τοῦτο) μόλις ἦθελεν
 εἶναι πιστευτόν. 3) παρενθετικῶς:
 νομίζω, πιθανῶς, κατὰ πᾶσαν πι-
 θανότητα A 18, 5.
 creō, 1. (δημιουργῶ). 2) ἀποδεί-
 κνυμι, ἐκλέγω.
 cresco, crevi, crētum, 3. αὐξάνω.
 2) crevit virtutum laude ἠῤῥησε
 (ἠῤῥήθη, ἐμεγαλύνθη) διὰ τοῦ ἐ-
 παίνου τῶν ἀρετῶν, διὰ τῆς ἀτο-
 μικῆς ἀξίας.
 crevi, id. cresco.
 crimen, inis, οὐ., (κρῖμα, ἐγκλημα).
 2) πληθ. αἱ αἰτιάσεις, αἱ ἐνοχο-
 ποιήσεις.

cubitus, i, ἄ., (καὶ cubitum, i, οὐ.,
 κύβιτον), ἀγκών.

cūius, γεν. τοῦ qui.

cultus, ūs, ἄ., (περιποίησις τοῦ
 σώματος καὶ τῆς ζωῆς). 2) cul-
 tus domesticus ἡ τοῦ οἴκου ἐξυ-
 πηρέτησις (διότι ὅλα ἐγίνοντο ἐν
 τῷ οἴκῳ, ἄρτος, εἶδη ἐνδυμασίας
 καὶ ὑποδήσεως). cultus cotti-
 dianus ὁ καθημερινὸς (συνήθης)
 βίος (ἐν τῷ οἴκῳ), ὁ καθημερινὸς
 τρόπος τοῦ ζῆν.

cum, I. πρόθ. μετ' ἀφαιρετικῆς,
 μετὰ (+ γεν.), σύν. Τοπικῶς: 1)
 πρὸς δῆλωσιν τοῦ ὁμοῦ Hm 1, 5.
 4, 2. Hn 8, 1 ὅθεν erat cum eo
 ἦτο μετὰ τούτου (ἀνεστρέφετο αὐ-
 τὸν) Hm 3, 2. 2) πρὸς δῆλωσιν
 ἐχθρικῆς διαθέσεως = ἐναντίον Hn
 4, 1. 3) πρὸς δῆλωσιν τοῦ δι' οὗ
 τις εἶναι ἐφωδιασμένος Hn 7, 5.
 11, 1. 12, 5.

cum, II. σύνδ. 1) χρον.: (τότε) ὅτε,
 ἀφοῦ Hm 2, 1. 2) (χρον. καὶ αἰ-
 τιολ. ἅμα) A 20, 2. 3) (χρον. καὶ
 ὑποθ. ἅμα) ὅταν, ἐάν Hn 2, 6.
 4) μετὰ πρτ. ἢ ὑπερσ. ὑποτακτ. ἐν
 ᾧ ἢ ἀφοῦ (+ ἀορ. ὀριστ. = cum
 historicum). 5) αἰτιολογ. ἐπειδὴ
 Hn 10, 4. 11, 6. C 2, 2 (cum mo-
 raretur). A 2, 2. 6, 5. 17, 1. 20, 3.
 20, 5. 21, 2. 6) ἐνδοτικόν, εἰ καί, ἂν
 καί, καίτοι Hm 2, 4. Hn 1, 3. 8, 4
 C 2, 2. A 6, 2. 13, 1. 14, 2 cum
 quidem εἰ καὶ μάλιστα A 22, 2. 7)
 ἐπὶ ἀορίστου ἐπαναλήψεως, ὁσά-

κίς, (ἐάν) A 2, 4. 20, 1. 2.

cunctus, σύμπας.

cupiditas, ātis, ἐπιθυμία τοῦ πολεμεῖν, τὸ φιλοπόλεμον. cupiditas notitiae clarorum virorum ἡ ἐπιθυμία τῆς γνώσεως τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν (ἡ γεν. notitiae κεῖται ἐνταῦθα ἀντὶ τοῦ noscendi γεν. γερουνδίου = τοῦ γνωρίσαι). cupidus, (ἐπιθυμητικός), cupidissimus litterarum fuit ἐνθερμος φίλος τῶν γραμμάτων ὑπῆρξεν (ἡγάπα πολὺ νὰ ἀναγιγνώσκῃ καὶ νὰ μελετᾷ συγγραφεῖς).

cupio, pīvi (ἢ ii), pītum, 3. ἐπιθυμῶ.

cura, ae, φροντίς, πρόνοια Hn 9, 4. A 21, 5. 2) φροντίς, εὐσυνειδησία A 15, 2. ἡ (ἐξ ὑποχρεώσεως) φροντίς A 20, 4.

curatio, ōnis, (φροντίς). 2 (ιατρικὴ) θεραπεία (κοῦρα).

curo, 1. φροντίζω, ἐπιμελοῦμαι. curo aedem reficiendam (γερουνδίζον) ἐπιμελοῦμαι (φροντίζω) περὶ τῆς ἐπισκευῆς τοῦ ναοῦ.

custodio, iui, itum, 4. φυλάττω.

D

darem, id. do.

datus, id. do.

dē, πρόθ. μετ. ἀφαιρ., ἐκ ἀπό. 1) τοπ. ἐκ, ἀπὸ C 2, 2. 2) ἀντὶ γεν. διαιρετικῆς C 3, 1. A 14, 2 (πολλάκις). 3) περὶ + γεν. Hn 2, 2. 2, 6. A 6, 3. 18, 6.

dēbēo (ἐκ τοῦ de-hābeo), būi, bītum, 2. ὀφείλω, καθήκον ἔχω. ne mihi dubium esse debet οὐδενὶ ἀμφίβολον νὰ εἶναι ὀφείλει (πρέπει). 2) ἀπολύτως : ὀφείλω, χρεωστῶ A 2, 4.

debilito, 1. (ἀσθενῶ [—όω] τινα, πηρῶ). 2) ἀναχαιτίζω τινὰ ἐν τῇ δράσει. debilitor ἐξασθενῶ (—έω).

de-cēdo, 3. ἀποχωρῶ, (καταλείπω τὴν ἐπαρχίαν ἅμα τῇ λήξει τοῦ στρατηγικοῦ ἢ τοῦ ὑπατικοῦ ἔτους) C 1, 4. 2) ἀναχωρῶ Hn 1, 5. 3) ἀποχωρῶ τοῦ βίου, ἀποθνήσκω A 2, 1. 22, 3. 4) (ἐπὶ ἀψύχων, π.χ. ἐπὶ πυρετοῦ) ἀρχίζω νὰ ὑποχωρῶ, ἐλαττωῦμαι A 22, 3.

decem, δέκα.

decēo, decūi, —, 2. Ἀπροσώπως : decet πρέπει, ἀρμόζει, εἶναι πρέπον.

de-cerno, decrēvi, decrētum, 3. (δοκεῖ μοι, ἀποφασίζω). 2) διαλύω διὰ τῶν ὀπλων τὴν διαφοράν, ἀποφασίζω διὰ τῶν ὀπλων. cum hoc (ἀφαιρετ. ἀρσεν.) decernit πρὸς τοῦτον (ἐναντίον τούτου, τούτῳ) συνάπτει (ἀποφασιστικὴν) μάχην. classe erant decreturi διὰ τοῦ στόλου (διὰ ναυμαχίας) ἐμελλον νὰ ἀποφασίσωσιν, ἐμελλον νὰ ναυμαχήσωσιν.

de-clāro, 1. φανερόν ποιῶ, δηλῶ, ἀποκαλύπτω Hn 11, 2. 2) δῆλον καθίστημι, δηλῶ, περιγράφω, καθιστῶ σαφές A 18, 6.

decretūrus, ἰδ. decerno.
 dedērem, ἰδ. dedo.
 dedēris, ἰδ. do.
 dedi, ἰδ. do.
 de-do, dedidi, deditum, 3. παρα-
 δίδωμι, παραδίδω.
 de-dūco, 3. (κατάγω). 1) συμπα-
 ραλχυβάνω ὡς συνοδὸν C 1, 4. 2)
 ἄγω, φέρω Hn 11, 1.
 deductus, ἰδ. deduco.
 deduxi, ἰδ. deduco.
 de-fendo, ndi, nsum, 3. ὑπερα-
 σπίζω.
 de-fensum, (ὑπτιον τοῦ defendo)
 Hn 6, 1.
 de-fēro, 3. (κατάγω). 2) προσφέ-
 ρω, ἀπονέμω Hn 3, 1. A 6, 4. 19.
 3. 3) (παρα)δίδω A 4, 2. 4) γνω-
 στοποιῶ Hn 3, 1. 12, 2.
 de-hortor, 1. ἀποθ., ἀποτρέπω. de-
 hortando impedio διὰ τῆς ἀ-
 ποτροπῆς (ἀποτρέπων) κωλύω.
 deinde (dein-de), ἐπὶρρ., ἔπειτα.
 primum... deinde πρῶτον... ἔ-
 πειτα, (πρῶτον... δεύτερον).
 delātus, ἰδ. defero.
 de-lecto, 1. (ἐφελκύω). 2) delec-
 tor non minus animo quam
 ventre εὐφραίνομαι ὅχι ὀλιγώτε-
 ρον [=καὶ] διὰ τοῦ πνεύματος ἢ
 [=καὶ] διὰ τῆς κοιλίας.
 delectus μτχ. παθ. τοῦ deligo,
 lēgi, lectum, 3. (ἐκλέγω) ἐκλελε-
 γμένος, ἐκλεκτὸς Hn 4, 3.
 delēo, ēvi, ētum, 2. καταστρέφω.
 ἀφανίζω.

de-līgo, 1, ἐπιδέω, προσδένω.
 de-mīgro, 1. μετοικῶ.
 de-pello, depūli, depulsum, 3.
 ἀποδιώκω.
 de-pōno, 3. (καταθέτω πρὸς ἀσφα-
 λεστέραν φύλαξιν), τοποθετῶ Hn
 9, 3. 2) animam παραδίδω τὸ
 πνεῦμα (καταλείπω τὴν ζωὴν), ἀ-
 ποθνήσκω. odium καταθέτω, ἀπο-
 βάλλω (ἀφίνω, δὲν ἔχω πλέον) τὸ
 μῖσος.
 de-porto, 1. (κατακομίζω). 2) tri-
 umphum κατάγω θρίαμβον.
 de-prīmo (de καὶ prēmo), de-
 pressi, depressum, 3. καταπιέζω.
 2) καταστέλλω, διακόπτω A 22, 2.
 descisco, scīvi (καὶ συνηθέστερον
 descii), scītum, 3. μεθίσταμαι,
 ἀποσχιρτῶ.
 descīvi, ἰδ. descisco.
 de-serībo, 3. περιγράφω. versibus
 (ἀφαίρ.) διὰ στίχων (ἐν ποιήσει).
 de-sēro, serūi, sertum, 3. ἀπολεί-
 πω, παραιτῶ εἰς τὸ μέσον (ἀφί-
 νω 'ς τὰ κράτα τοῦ λουτροῦ).
 desiderium, ii, οὔ., πόθος (λυπηρὰ
 ἀνάμνησις τῆς ἀπουσίας τινός).
 desidēro, 1. ποθῶ, ἐπιθυμῶ A 16,
 3. 2) ἀπαιτῶ, ἐπιζητῶ A 13, 3.
 de-sīno, desii, desītum, 3. παύω,
 παύομαι.
 desisto, destiti, —, 3. παύω, παύο-
 μαι, ἀφίσταμαι (μτχ. μέλλ. desti-
 tūrus).
 desperatio, onis, ἀπελπισμός, ἀ-
 πελπισία, ἀπόγνωσις.

desperātus, (παθητ. μτχ. τοῦ des-
pēro, 1. (ἀπελπίζω), ἀπηλπισμέ-
νος, ἀπελπας. desperatis rebus
(ἀφαιρ.) ἐν ἀπελπιστικῇ καταστά-
σει τῶν πραγμάτων.

de-spīcio (de καὶ τὸ ἄχρηστον
spēcio βλέπω), spexi, spectrum,
3. καταθεῶμαι. 2) καταφρονῶ, δὲν
φροντίζω περὶ... A 6, 4.

de-spondēo, spondi, sponsum, 2.
ἐγγυῶ, ὑπισχνοῦμαι, ἀρραβωνίζω.
destitērim, ιδ. desisto.

destiti, ιδ. desisto.

de-tēgo, texi, tectum, 3. (ἀποστε-
γάζω, ἀφαιρῶ τὴν στέγην, ἐρει-
πώνω). detectus ἡρειπωμένος.

detrimentum, i, οῦ., βλάβη, ζη-
μία. A 2, 3. 2) βλάβη, ἀπώλεια
Hn 5, 2. 3) ἀπώλεια, μείωσις C 2, 4.

detūli, ιδ. defero.

devīci, ιδ. devinco

de-vincio, vinxi, vinctum, 4. (δέ-
νω). 2) προσελκύω, «ἐπάγομαι».

de-vinco, vīci, victum 3. κατα-
νικῶ, παρὰλύω, ἀποσυντίθηναι. Hn
1, 2.

devinxit, ιδ. devincio.

dexter, ēra, ērum, (ἡ dexter,
dextra, dextrum), δεξιός.

dīco, dixi, dictum, 3. λέγω. 2)
συμφωνῶ, ὀρίζω, προσδιορίζω (χρο-
νικὸν ὅριον ἀποδόσεως [προσδιορί-
ζω τὴν λήξιν] τοῦ δανείου) A 2, 4.

dictātor, ōris, ἄ., δικτάτωρ (γεν.
δικτάτωρος), Hn 5, 1. 3. (τ. ἔ.
μὲ ἀπόλυτον ἐξουσίαν).

dictus, ιδ. dīco.

dies, diēi, ἄ., (καὶ ἐνίοτε θ. ἀλλ' ἐν
τῷ πληθ. πάντοτε γένους ἀρσ.), ἡ-
μέρα. paucis diebus (=post pau-
cos dies ἢ paucis diebus post)
μετ' ὀλίγας ἡμέρας. die quinto
postquam... τὴν τετάρτην ἡμέ-
ραν ἀφοῦ... — in dies ὁσημέραι,
ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν (καθημε-
ρινῶς). ιδ. λ. ita.

difficilis, e, δύσκολος, χαλεπός, dif-
ficile est δύσκολον εἶναι. 2) δυσ-
μεταχείριστος, παράξενος, ιδιό-
τροπος A 5, 1.

dignitas, ātis, (ἡ διὰ τῆς προσω-
πικῆς ἀξίας ἀποκτηθεῖσα) ἐκτίμη-
σις, τιμὴ A 21, 1. 2) θέσις, τάξις,
τὸ ἀξίωμα (τοῦ ἱππέως) A 1, 1.
6, 2. 5. 19, 2. pro dignitate ἀνα-
λόγως τοῦ (ἱππικῶς) ἀξιώματος
(κατὰ τρόπον ἄξιον τῆς κοινωνι-
κῆς θέσεως τοῦ ὡς ἱππέως) A 2, 2.
dignitati servire φροντίζω ὑπὲρ
τῆς ἀξιοπρεπειᾶς τῆς θέσεώς μου.
dilectus, ūs, ἄ., στρατολογία.

dilexi, ιδ. diligo.

diligens, ntis, (μτχ. τοῦ diligo),
ἐπιμελὴς τῶν συμφερόντων τῆς
περιουσίας (ἐπὶ διαχειρίσεως χρη-
στοῦ οἰκογενειάρχου), οἰκονόμος.
diligenter, ἐπίρρ., (προσεκτικῶς).
2) μετ' ἀκριβείας.

diligentia, ae, προσεκτικὴ (ἐπιμε-
μελημένη) καὶ ἀδιάλειπτος δρα-
στηριότης, (φιλοπονία) Hn 7, 5.
C 3, 4. A 13, 4. 2) οἰκονομία.

(φειδώ, ὀλιγάρχεια) A 13, 5. 3) cura diligentiaque φροντίς (μέριμνα) καὶ προσοχή (προθυμία) ἰδ. adhibeo. A 21, 5.

di-ligo (dis καὶ lēgo), lexi, lectum, 3. (ἐκλέγω). 2) ἀγαπῶ (ἐξ ἐκτιμήσεως), ἐκτιμῶ.

di-mīco, 1. ἀγωνίζομαι, μάχομαι.

di-mitto, 3. (διαπέμπω). 2) ἀποπέμπω, ἀφίνω τι νὰ ἀπέλθῃ Hn 3, 3. 4, 1. 3) vitam alieno arbitrio (δοτ.) καταλείπω (ἀφίνω, παραιτῶ) τὴν ζωὴν τῇ ἀλλοτρίᾳ αὐθαίρεσίᾳ Hn 12, 5.

di-rīpio (dis καὶ rāpio), ripūi, reptum, 3. (διαρπάζω). 2) πορθῶ, ἐξολοθρεύω, ἐρημῶ, δηῶ, λαφυραγωγῶ.

dis-cēdo, 3. ἀποχωρῶ. superior ἀποχωρῶ (ἐκ τοῦ πεδίου τῆς μάχης) ἀνώτερος τ.ἑ. νικητής.

disiēci, ἰδ. disicio.

dis-īcio (πρόφερε dis-jicio [ἐκ τοῦ dis καὶ iācio, προφ. jacio] ῥίπτω, βάλλω), disiēci, disiectum, 3. (διαρρίπτω). 2) domum a fundamentis κατασκάπτω τὸν οἶκον ἀπὸ θεμελίων (κατεδαφίζω).

dispalātus (μετοχή τοῦ ἀχρήστου ἀποθετικοῦ ῥήμ. dispālor, 1. διασκορπίζω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ), διεσπαρμένος.

dissensi, ἰδ. dissentio.

dis-sentio, 4. διαφωνῶ, ἀντιδοξῶ, ζῶ ἐν διχονοίᾳ.

dis-sīdeo (dis καὶ sēdeo), sēdi,

sessum, 2. δίσταμαι, διέστηκα. 2) dissidebat ab eo διεφέρετο αὐτῷ (εἶχε διαφορὰς πρὸς αὐτόν), ἦτο πολέμιος αὐτοῦ.

dis-socio, 1. (διαξέγνυμι). 2) φέρω εἰς διχόνοιαν, διαιρῶ, διασπῶ. dissociatis animis civium (ἀντὶ dissociatis civibus) διχονοησάντων τῶν πολιτῶν, ἐπειδὴ οἱ πολῖται διέστησαν (πολιτικῶς).

districtus (μτχ. παθ. πρκμ. τοῦ ῥ. distingo, strinxi, strictum, 3. σύρων διαχωρίζω), ἀπὸ πολλῶν πλευρῶν (πολλαπλῶς) ἀπησχολημένος. dīti, δοτ. τοῦ dives.

dīū, ἐπίρρ., πολὺν χρόνον, συγκρ. diutius πλείονα χρόνον, μακρότερον.

diuturnitas, ātis, μακροχρονιότης.

dives, itis, πλούσιος (δοτ. dīti, ἀντὶ τοῦ συνήθους divīti) A 1, 2. divinatio, ōnis, μαντική.

divīnus, θεῖος. divīna res θεῖον πρᾶγμα, ἡ θυσία, τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς (= sacrificium).

dīvus, i, (τιμητικὴ προσωνομία), ὁ ἀποθεωθεὶς, θεός. divi filius = divi C a e s a r i s filius A 19, 2.

do, dēdi, dātum, dāre, 1. δίδωμι, παρέχω, δωρῶ. manūs (ἐνν. v i n e u l i s) δίδω (προτείνω τὰς χεῖρας εἰς δεσμά), ὁμολογῶ ὅτι ἡττήθην. filiam δίδω τὴν θυγατέρα ὡς γυναῖκα, ἐκδίδωμι τὴν θυγατέρα. locum nocendi παρέχω εὐνοϊκὸν (διὰ τὸν ἀντίπαλον)

σημεῖον (= locum), λαβήν, εὐ-
καιρίαν πρὸς βλάβην μου. operam
ut... προσπαθῶ νά... operam ho-
noribus δίδω ἐπιμέλειαν ταῖς τι-
μαῖς, ἐπιδιώκω (πολιτικά) ἀξιώμα-
τα. tempore dato εὐκαιρίας (εὐ-
νοϊκῆς) δοθείσης (τυχούσης). do
verba (φράσεις τῶν κωμικῶν) παρέ-
χω λόγους κενούς, φράσεις κενάς
(ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἔργα), ἐξαπα-
τῶ (γελᾶω πρβλ. τὸ ἡμέτερον :
αὐτά 'ναι λόγια). do vela ventis
δίδω τὰ ἱστία τοῖς ἀνέμοις, ἀναπε-
τάννυμι τὰ ἱστία, ἐκπλέω. senatus
datur ἡ Σύγκλητος δίδεται (κυρίως
: aditus ad senatum = ἡ εἴσοδος
εἰς τὴν Σύγκλητον), ἐπιτρέπεται
τινὶ νά τύχη ἀκροάσεως παρὰ τῆς
Συγκλήτου. me do alicui rei, ἰδ.
committo 2.
docēō, docuī, doctum, 2. 1) διδά-
σκω. 2) διαφωτίζω.
docilitas, ātis, εὐμάθεια. docili-
tas ingenii ἀντιληπτικὴ ἰκανότης,
εὐκολος ἀντίληψις.
doctor, ōris, ἄ., διδάσκαλος.
doctrīna, ae, (διδασκαλία). 2) παι-
δευσίς (γενική), διαπραγματεύσεις
μεθοδική C 3, 4. 3) γνώσεις A 1, 2.
4) μόρφωσις διανοίας, φιλοσοφι-
κὴ παιδείσις A 3, 3. 4, 1. 17, 3.
dodrāns, ntis, ἄ., (κατὰ τὴν ση-
μασίαν ἀπὸ τοῦ de-quadrans =
1/4 ἑξαττον, ἦτοι libra ἧ ἄs libra-
lis μεῖον 1/4, ἦτοι 3/4 τῆς libra.
Μία libra = 327,45 γραμμ.) 2)

heres ex dodrante κληρονόμος τῶν
τριῶν μερῶν (δηλ. τῶν 3/4 τῆς
περιουσίας) A 5, 2.

dolor, ōris, ἄ., ἀλγῆδών, πόνος A
21, 3. 4. 6. 2) ἄλγος, λύπη, θλίψις
A 4, 5.

dolus, i, ἄ., δόλος, τέχνασμα, ἀπά-
τη.

domesticus, οἰκιακός, τοῦ οἴκου
A 13, 4. 13, 7. 2) domesticae opes
αἱ ἴδιαι (αὐτοῦ) δυνάμεις, αἱ ду-
νάμεις τοῦ βασιλείου (αὐτοῦ).

domi, ἰδ. domus.

domicilium, ii, οὖ., (κατοικία). 2)
ἔδρα, διαμονή.

domus, ūs, (δόμος) οἶκος Hn 7, 7.
A 22, 1. μόνιμος κατοικία A 3, 3.
οἶκος, οἰκία. Τύποι μετ' ἐπιρρη-
ματ. σημασίας : domi (πτῶσ. το-
πικῆς) ἐν τῇ πατρίδι Hn 1, 2. A
3, 3. ἐν τῷ οἴκῳ Hn 9, 3. A 13, 4.
domum εἰς τὸν οἶκον (οἰκίαν) A
13, 6. domo ἐκ τῆς πατρίδος Hn
8, 1.

donicium, σύνδ. (ἀρχαῖος τύπος
ἀντὶ τοῦ donec), μέχρι τῆς ἡμέ-
ρας καθ' ἣν, μέχρις οὗ.

dono, 1. δωροῦμαι (dowō). dono
aliquem aliquā re δωροῦμαί τινα
πράγματι τινι. δωροῦμαί τινί τι.
dubito, 1. ἀμφιβάλλω, quod nemo
dubitāt (ἀντὶ d e q u a r e nemo
dubitāt) περὶ οὗ οὐδεὶς ἀμφιβάλ-
λει. non dubito (μεθ' ὑποτακτικῆς
δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι (πιστεύω ὅτι).
2) non dubito μετ' ἀπαρεμφάτου

(χρόνου ἐνεστῶτος) δὲν ὀκνῶ νά...
δὲν διστάζω νά...
dubius, ἀμφίβολος. sine dubio ἄ-
νευ ἀμφιβολίας, ἀναμφιβόλως.
dūco, duxi, ductum, 3. ἄγω Hn
3, 3. 8, 4. 2) ἄγειν μεθ' ἑαυτοῦ,
Hn 2, 4. (κατ' ἑλλειψιν τοῦ me)
secum ἐμὲ μεθ' ἑαυτοῦ, ἀπάγω
(παίρνω καὶ φεύγω) Hn 9, 4. 3)
νομίζω, θεωρῶ. continentis de-
bet duci ἐγκρατοῦς (μεμετρημέ-
νου ἀνδρὸς γνώρισμα ὀφείλει) πρέ-
πει νὰ θεωρῇται. nefas duco μετ'
ἀπαρεμφ. = θεωρῶ ἀσεβές, θεωρῶ
(ὥς) ἱεροσυλίαν νά...
dulcis, e, (ἡδύς). 2) τερπνός.
dum, σύνδ. μετ' ἐνεστ. ὀριστικῆς·
ἐνῶ, ἐν ᾧ χρόνῳ Hn 12, 1. Μετὰ
παρατακτικοῦ ἀντὶ ἐνεστῶτος Hn
2, 3.
duo, duae, duo, δύο.
duplex, icis (διπλοῦς). 2) διπλοῦς,
διάφορος (δύο ἐκδοχῶν).
dux, ducis, ἄ., (ὁδηγός). 2) ἀρχη-
γός, ἡγεμών.
duxi, id. duco.

E

ē (οὐδέποτε πρὸ φωνήεντος ἢ τοῦ
h) καὶ ex (πρὸ φων. καὶ συμφ.),
πρόθ. μετ' ἀφαιρ. 1) τοπικῶς : ἐκ,
ἀπὸ Hn 6, 4. A 21, 1. 2) πρὸς δῆ-
λωσιν τῆς καταγωγῆς ἢ τοῦ γέ-
νους : ἀπό, ἐκ A 19, 4. 3) ἀντὶ
γεν. διαιρ. Hn 3, 3. 12, 1. 12, 3.

A 5, 2 (ex hereditate). 3) πρὸς
δήλωσιν αἰτίας ἢ ἀποτελέσματος :
ἐνεκα, ἐκ, διὰ Hn 7, 5. C 2, 1.
2, 2. A 1, 3. 20, 3. 21, 3. 5) πρὸς
δήλωσιν συμφωνίας : συμφώνως
πρὸς Hm 3, 1. Hn 7, 3. 7, 5. A
5, 2 (ex dodrante). 6, 2. (id. res
publica). 13, 6. 6) πρὸς δήλωσιν
ἐπιρρηματικῆς σχέσεως : Hn 1, 2.
(e contrario). ex quo = ὅθεν Hn
5, 4.

ēa, ἐπίρρ. (ἐννοεῖται parte ἢ viā)
ἐκείνη, κατ' ἐκείνην τὴν ὁδόν.
eamque = et eam, id. is.
eandem, αἰτ. τοῦ eadem, id. idem.
ēdictum, i, οὐ., διάγραμμα, διάτα-
ξις (ἐδικτον, ἡδικτον). Ἀναλαμ-
βάνοντες τὴν ἀρχὴν οἱ τιμηταὶ ἐ-
δημοσίευσαν διάγραμμα εἴτε πα-
ραλαμβάνοντες τοῦτο τελείως ἀμε-
τάβλητον παρὰ τῶν προκατόχων
(edictum tralaticium διάγραμ-
μα παραδιδόμενον), εἴτε προσθέ-
τοντες εἰς τοῦτο νέας ἰδίας δια-
τάξεις. Ὁ τιμητὴς Κάτων ἀνα-
λαβὼν τὴν ἀρχὴν προσέθηκε πολ-
λὰς νέας διατάξεις κυρίως πρὸς
περιστολὴν τῆς πολυτελείας.
ēdo, edīdi, editum, 3. ἐκδίδω. in
vulgum ἐκδίδω εἰς τὸ δημόσιον,
δημοσιεύω.
ef-fēro (παλαιότερον ec-fero), ex-
tūli, elātum, efferre, ἐκφέρω. 2)
ἐκφέρω, ἐκκομίζω, κηδεύω A 17, 1.
22, 4.
ef-fīcio (ex καὶ fācio), fēci, fec-

tum, 3 (ἐξεργάζομαι), 2) κατορθῶ C 2, 2. efficio ut ἐνεργῶ νά...
3) ἀποτελῶ, συναθροίζω (= colligo) Hn 10, 5.

ef-fugio, 3. (ἐκφεύγω). 2) διαφεύγω τινά (τάς ἐνέδρας τινός).

effusus (κυρίως παθ. μτχ. τοῦ ef-fundo ἐκχέω) = ἐκχυτος. 2) ἄμετρος, ἄνευ μέτρου (εἰς εὐρεῖαν κλίμακα), υπερβολικός.

egi, ιδ. ago.

egō, ἐγώ.

egōmet (ego ἐγὼ καὶ τὸ ἐγκλιτικὸν -met) ἐγὼ αὐτός.

e-grēdior (e καὶ grādior), egres-sus sum, egrēdi, 3. ἀποθ. ἐξέρχομαι.

ei, δοτ. τῆς ἀντων. is, ea, id.

eius, γεν. τῆς ἀντωνυμίας is.

eiusdemque = et eiusdem, ιδ. i-dem.

elātus, ιδ. effero.

elēgans, ntis, φιλόκαλος, κομψός.

elegantia, ae (κομψότης). 2) elegantia vitae (κομψότης τοῦ βίου), εὐγενής διαγωγή (συμπεριφορά), λεπτοὶ τρόποι (λεπτότης τῶν τρόπων) ἐν ταῖς κοινωνικαῖς σχέσεσιν.

elephantus, i, ἄ., ἐλέφας.

elicio (e καὶ lācio), cūi, cītum,

3. (ἐξάγω). 2) verbosiores epistulas (= extorqueo) ἀποσπῶ, προκαλῶ ἐπιστολὰς σχοινοτενεστέρας, (διεξοδικωτέρας τοῦ συνήθους).

eloquentia, ae, εὐγλωττία, δεινότης τοῦ λέγειν.

emax, ācis, (ὠνητικός). 2) ἔχων ἀγορομανίαν, μανιώδης ἀγοραστῆς (ἀντιθ. vendax).

enim, σύνδ. (μετὰ μίαν ἢ πλείονας λέξεις ἐν ὅλον ἀποτελούσας), διότι (= γάρ).

e-numero, 1. ἀπαριθμῶ, διηγοῦμαι, «καταλέγω».

1. eō, ἐπίρρ., ἐκεῖσε Hm 3, 1. 2) eo-ut εἰς τοιαύτην κατάστασιν (τόσον)—ὥστε Hm 2, 3. 2) eo... ut εἰς τοιοῦτον (τοσοῦτον) σημεῖον ὥστε.

2. ēo, īi (καὶ īvi), itum, īre, πορεύομαι. 2) ἀνέτως ὁδεύω (ἀντιθ. repo ἔρπω) Hn 3, 4. 3) eo in ius de meā re μεταβαίνω εἰς τὸ δικαστήριον περὶ ὑποθέσεώς μου, καταγγέλλω τινά ὡς ἔνοχον ἰδιωτικοῦ ἀδικήματος, (καθίστημί τινα εἰς δίκην).

3. eō, ἄφαιρ. τοῦ is.

1. eōdem, ἄφαιρ. τοῦ idem.

2. eōdem, ἐπίρρ., εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, εἰς τὸ αὐτὸ μέρος Hn 11, 2. A 2, 3.

eōque = et eō, ἐπίρρ., Hm 3, 1. ephēmēris, īdis, «ἑφημερίς», τὸ ἡμερολόγιον (ἡμερολογιακὸν βιβλίον τῶν καθ' ἡμέραν οἰκιακῶν ἐξόδων). epistūla, ae (κάλλιον τοῦ epistōla), ἐπιστολή, (ἔγγραφον).

eques, equitis, ἄ., (ἵππεύς). 2) ἐν. καὶ πληθ., ὁ ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἵππέων.

equester, tris, tre (ἵππικός), 2) ὁ τῇ ἵππικῇ (ἵππάδι) τάξει ἀνήκων. equitātus, ūs, ἄ., τὸ ἵππικόν, οἱ ἵππεῖς.

equus, i., ἄ., ἵππος.

erga, πρόθεσις μετ' αἰτιατικῆς : (εἰς, πρὸς), 2) ἐναντίον, κατὰ + γεν.

Hm 4, 3. Hn 1, 3. 10, 1.

error, ōris, ἄ., πλάνη, ἀπάτη.

erūdīo (ex καὶ rudis, τραχύς), īvi, ītum, 4 (ἐξημερώνω). 2) ἐκπαιδεύω. erudivit filium ἐδίδαξε (διὰ διδασκάλων) τὸν υἱόν, (ἐπεμελήθη τῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ υἱοῦ).

eruditus, (ἐξαισίως) μορφωμένος.

e-rumpo, rūpi, ruptum, 3. (ἐκρήγνυμι). 2) (ἐπὶ ἀποστήματος): αἰφνιδίως ἀναφαίνομαι, ἐκσπῶ.

et, σύνδ., καὶ et-et καὶ -καί. 2) καί, ἀλλὰ (ὅταν προηγῇται ἄρνησις) A 22, 2.

etiam, σύνδ., ἔτι, καί. 2) πρὸς ἐπίρρωσιν τοῦ συγκριτικοῦ: ἔτι A 5, 3. 3) ἀκόμη καὶ Hm 2, 3.

etiamnum, ἐπίρρ., ἔτι καὶ νῦν (καὶ τώρα ἀκόμη).

etsi, σύνδ., εἰ καί, καίτοι.

ex-acūo, cūi, cūtum, 3. (ἀκονῶ).

2) παροξύνω, παρορμῶ.

ex-ardesco, exarsi, exarsum, 3. (ἐκχαίωμαι). 2) bellum exarsit ὁ πόλεμος ἐξήφθη (ἔναψε).

exarsi, ἰδ. exardesco.

ex-cēdo, 3. (ἐξέρχομαι), ἀποχωρῶ.

excellenter, ἐπίρρ., ἐξαιρέτως.

ex-cīo, cīvi (καὶ cīi), —, 4. (ἀνακινῶ).

2) καλῶ ἐσπευσμένως, μετακαλῶ. exemplum, i, οὐ., (ἐκ τοῦ eximo.

ex em - p - lum = τὸ ἐκλελεγμένον), παράδειγμα. exempla rerum παραδείγματα πραγμάτων, πρακτικὰ παραδείγματα, γεγονότα.

ex-ēo, īi, ītum, īre, 4. ἐξέρχομαι, 2) fama exit φήμη διαδίδεται. (θρυλεῖται).

exercitus, ūs, ἄ., στρατός. Πληθ. -ūs = milites, copiae Hn 8, 1. ex-haurio, hāusi, hāustum, 4. ἐξαντλῶ.

existimatio, ōnis, (γνώμη). 2) ὑπόληψις, τιμή.

exisse, ἰδ. exeo.

existimo, 1. νομίζω Hn 12, 2. A 6, 1. 2) ἐκτιμῶ. magni aestimo μεγάλως ἐκτιμῶ C 1, 2. 3) σχηματίζω γνώμην, σταθμῶ A 16, 4. 20, 5. 4) -mor θεωροῦμαι A 6, 1.

exitus, ūs, ἐξοδος Hn 12, 3.

ex-pēdīo (ex καὶ pes πός, κυρίως τὸν πόδα ἐκ τῆς πέδης ἀπαλλάσσω), īvi, ītum, 4. ἐκποδῶν ποιοῦμαι. 2) expedio me ἐκσφίζω ἐμαυτόν, ἀπαλλάττομαι (ξεμπλέκω, γλυτώνω).

expendo, pendi, pensum, 3. (σταθμῶ, ζυγίζω, [κυρίως χρήματα]) ὅθεν πληρώνω, ἀποτίνω, ἐξοφλῶ. 2) aliquid expensum (μτχ. παθ. πρκμ.) fero sumptui ὡς ἀποτετιμένον (ἐξωφλημένον) φέρω τι εἰς τὰ ἐξοδα, καταχωρίζω τὸ ἐν τοῖς οἰκιακοῖς ἐξόδοις, χρεώ-

νω (ἐν τοῖς λογιστικοῖς βιβλίοις) τὴν μερίδα τῶν οἰκιακῶν ἐξόδων, δαπανῶ.

expensum, ἰδ. expendo.

ex-perior, pertus sum, periri, 4. ἀποθ. «πειρῶμαι τινος», ἀναμετροῦμαι πρὸς τινα.

ex-pers, pertis (ex καὶ pars), ἄμοιρος. expers periculi ἄμοιρος (ἐλευθερος, ἀπηλλαγμένος) κινδύνου.

ex-plōro, 1. ἐξετάζω.

ex-rōno, 3. ἐκτίθωμι, καθιστῶ γνωστόν, περιγράφω.

exposcendus, ἰδ. exposco.

ex-posco, poposci, —, 3. (ἐξαιτῶ). 2) αἰτῶ τινα ἔκδοτον, ἐξαιτοῦμαι (πρὸς τιμωρίαν) τὴν παράδοσίν τινος.

exposui, ἰδ. expono.

ex-pugno, 1. (κερδαίνω μαχόμενος, κυριεύω διὰ πολιορκίας). 2) vi expugno «κατὰ κράτος αἰρῶ», κυριεύω ἐξ ἐφόδου (ἐξ ἐπιδρομῆς).

exque (ex καὶ -que δύο λέξεις) exque eā ἀντὶ ex eāque ἰδ. is.

ex-splendescō, [exsplendui], —, 3. (ἐκλάμπω) διαλάμπω.

externus, ἐξωτερικός. externum malum (=externum bellum ἐξωτερικὸν κακὸν) ἐξωτερικὸς πόλεμος, ἡ μάστιξ τοῦ ἐξωτερικοῦ πολέμου (ἀντιθ. intestinum bellum).

extra, πρόθ. μετ. αἰτ., ἐκτός.

extrēmo, ἐπίρρ., τελευταῖον Hm 2, 3.

extrēmus (ὑπερθ. τοῦ extērus ὁ ἕξω), τοπικῶς καὶ χρονικῶς: ἔσχατος. Συγκρ. exterior.

extūli, ἰδ. effero.

exul, ūlis, ἀ., ὁ φυγὰς, ὁ ἐξόριστος.

F

facile, ἐπίρρ., οὐκόλως.

facilis, e, εὐκόλος Hn 10, 3. 2) (ἐπὶ φαρμάκου) μὴ φέρων πόνους, ἀνώδυνος A 21, 2. ἰδ. celer.

facilitas, ātis, (εὐκολία τρόπων), πραότης.

facio, feci, factum, 3. ποιῶ. aliquem imperatorem ἀναγορεύω (ἀναδεικνύω) τινὰ στρατηγόν. eivem παρέχω τὸ δικαίωμα τοῦ πολίτου, πολιτογραφῶ τινα. librum ἐπεξεργάζομαι, συγγράφω βιβλίον. finem facio belli τέρμα τοῦ πολέμου θέτω. mentionem μνησίαν ποιοῦμαι. iter πορεύομαι (ἐπὶ στρατιωτικῆς πορείας). progressum προσδεύω. cohortationem δίδω διαταγὴν (ὁδηγίαν). proelium navale ναυμαχίᾳ. detrimentum existimationis ὑφίσταμαι ἀπώλειαν (μειώσιν) τῆς ὑπολήψεως. facio pacem εἰρήνην ποιοῦμαι. facio alicui potestatem mei δίδω λαβὴν εἰς τινα εὐκόλου συλλήψεώς μου (ἰδ. potestas). nihil reliqui (γεν. διαίρ.) facio οὐδὲν τοῦ λοιποῦ ποιοῦμαι, οὐδὲν παραλείπω, οὐδὲν παραμελῶ, [κάνω τὸ πᾶν].

aliquid pulchre θαυμασίως [κα-
λὰ] γνωρίζω τι. versuram δια-
πραγματεύομαι (συνάπτω) νέον
δάνειον (πρὸς ἐξόφλησιν προγενε-
στέρου δανείου). Οἱ τοιοῦτόν τι
πράττοντες οἶονε *vertebant*
(μετέβαλλον) *creditorem* (= ἑλ-
λασπον δανειστήν). *palam* ποιῶ
γνωστόν, διαδίδω. 2) ἀνατρέφω,
μορφῶ. *domi factus* οἴκοι εἰθισμέ-
νος, γεγυμνασμένος.

facto, *id.* *fio*. *quo facto* οὗ (=
τούτου δὲ) γενομένου, μεθ' ὃ γε-
γονός, οὗ ἕνεκα, διὰ τοῦτο.

factum, *i*, οὖ., γεγονός, συμβάν,
Hn 6, 3. Πληθ. ἔργα, πράξεις A.
18, 6.

factūrus, *id.* *facio*.

factus, *id.* *facio* καὶ *fio*.

facultas, *ātis*, εὐκαιρία Hn 9, 1.

2) (ἐνδεχομένη περίπτωσις), ἡ δυ-
νατότης A 2, 2. 3) Πληθ. τὰ μέσα
πρὸς καταβολὴν τῶν ἐξόδων, πε-
ριουσία, τὰ οἰκονομικά Hn 6, 2.
fāma, *ae*, (φήμη) 2) διάδοσις, θρῦ-
λος.

fames, *is*, πείνα.

famīlia, *ae*, (ἐκ τοῦ *famulus* οἰκέ-
της, ὑπηρετής) τὸ σύνολον τῶν ὑ-
πηρέτων (δούλων), οἱ ὑπηρεταί,
οἱ οἰκέται A 13, 3. 2) οἱ συγγενεῖς,
[τὸ συγγενολόγι] A 18, 2. 18, 3.
id. *pater familiās*.

familiāris, *e*, οἰκεῖος, φίλος A 16,
2. *res familiāris*, τὰ πατρῶα, ἡ
περιουσία A 2, 3. 4, 3. 6, 4. 2) οὐσ.

πιστός (ἔμπιστος) φίλος A 5, 1.

familiaritas, *ātis*, (σχέσις οἰκογε-
νειακῇ) οἰκειότης (αἱ καλαὶ σχέ-
σεις).

familiariter, ἐπίρρ., οἰκείως, στε-
γῶς, συγχρ. *familiarius*.

familiās (γεν. = *familiae*) *id.* *pa-
ter familiās*.

fastigium, *ii*, οὖ., (κορυφή) 2)
βαθμὸς (κοινωνικός).

favēo, *fāvi*, *fāutum*, 2. (μετὰ δοτ.)
εὖνοῶ.

febris, *is*, πυρετός. 2) ἐν τῷ πληθ.
= πυρετοῦ προσβολαί.

fecēro, *id.* *facio*.

feci, *id.* *facio*.

ferē, ἐπίρρ., σχεδόν, περίπου.

fēro, *tūli*, *lātum*, *ferre*, ὑποφέρω,
ὑπομένω A 1, 3. φέρω Hn 4, 3.
calamitates belli (ὑποφέρω) τὰ
δεινὰ (τάς συμφοράς) τοῦ πολέ-
μου. *fructum* κομίζομαι τὸν καρ-
πὸν (τὴν ἀμοιβήν), ἀμείβομαι
διά... (*id.* καὶ *fructus*). 2) ὑπο-
μένω (ὑποφέρω) τινὰ (τάς ἰδιο-
τροπίας τινός) A 5, 1 *id.* *nobilis*
καὶ *expendo*.

ferocīa, *ae* (τὸ ἀτίθασον). 2) ἀγε-
ρωχία, εὐψυχία.

ferrum, *i*, οὖ., (σίδηρος). 2) ἡ διὰ
τῶν ὅπλων βία, τὰ ὅπλα.

fictilis, *e*, (πῆλινος ἐκ τοῦ *figo*
πλάττω). *vas fictile* (πληθυντ.
vasa fictilia) σκεῦος, πῆλινον, ἀγ-
γεῖον κεράμειον.

fidens, *ntis* (κυρίως μτχ. τοῦ *fī-*

do.) θαρρῶν, θαρραλέος. fidens
animus ἡ αὐτοπεποιθήσις ἰδ. ani-
mus.

fides, ēi, (πίστις). 2) ἔνορκος δια-
βεβαίωσις, ὑπόσχεσις Hn 2, 3. 4.
προστασία Hn 9, 3.

fiduciā, ae, πίστις, ἐμπιστοσύνη. spe
fiduciāque (ἀντὶ spe fidentis-
sima) διὰ λίαν σταθερᾶς ἐλπίδος.

filius, ii, ἄ., υἱός.

filia, ae, θυγάτηρ.

finis, is, ἄ., (ὅριον, ὁρόσημον).

2) πληθ. τὰ σύνορα, ἡ περιοχὴ
Hn 8, 1. 3) τέλος, τέρμα Hm 1, 3.

fio, factus sum, fieri (παθ. τοῦ
facio) γίγνομαι. 2) συμβαίνω, ἐ-
πέρχομαι A 14, 2. domi factus
γεγυμνασμένος, μορφωμένος ἐν τῷ
οἴκῳ (οἰκοδίδρακτος) A 13, 4.

fistula, ae, σῦριγξ. 2) συρίγγιον
[φίστουλας], συριγγῶδες ἀπόστη-
μα. fistulae puris συρίγγια πύου,
συριγγώδη (πυορροοῦντα) ἀπο-
στήματα.

flagitium, ii, οὐ., αἰσχύνη, ὄνειδος,
ἀτιμία.

flagro, 1. φλέγομαι.

flēo, ēvi, ētum, 2. κλαίω. flens
atque osculans κλαίων καὶ φιλεῶν,
(ἐν μέσῳ δακρύων καὶ φιλημά-
των).

fluctus, ūs, ἄ., κύμα A 6, 1. 2) fluc-
tus (πληθ.) civiles πολιτικός σά-
λος, ἡ δίνη (τὰ νέφη) τοῦ πολι-
τικοῦ βίου, ὁ τῶν στάσεων χειμῶν
(καταιγίς) ἰδ. committo.

foederātus, (σύμπαχος). 2) civi-
tas foederata, πόλις ἑσπονδος,
πόλις σύμπαχος (τοῖς Ῥωμαίοις).
foedus, foederis, οὐ., συνθήκη.

fore, μέλλ. ἀπρμφ. τοῦ sum ἀντὶ
futurum esse.

foret, πρτ. ὑποτακτ. τοῦ sum ἀντὶ
esset (forem, -es, -et, πληθ. -ent).

foris, is, θύρα, (συνήθως κατὰ πλη-
θυντ. fores, ium).

forma, ae, μορφή, ἐξωτερικὴ ὄψις,
τὸ ἐξωτερικόν.

formōsus, ὠραῖος (καλοκαμωμέ-
νος).

fortē, ἐπίρρ., (κυρίως ἀφαιρ. τοῦ
fors τύχη) = διὰ τῆς τύχης. si
forte (μεθ' ὑποτακτ.) ἂν τυχόν
(ἀντὶ exspectans si forte)
Hn, 8, 1.

fortis, e (ἰσχυρός). 2) γενναῖος,
ἀνδρεῖος. Ὑπερθ. fortissimus.

fortitudo, dīnis, ἀνδρεία, θάρρος,
τόλμη.

fortuito, ἐπίρρ., ἀπὸ τύχης, τυχαί-
ως πῶς.

fortūna, ae, εἰμαρμένη A 19, 1.

2) τύχη, εὐτυχία Hm 4, 1. 3)

α) τύχη, μοῖρα A 3, 3. 19, 2.

β) (ἰδίᾳ κατὰ πληθυντ.) ἡ περι-
ουσία, τὰ ὑπάρχοντα Hn 9, 3.
A 2, 3. 4, 2. 21, 1.

forum, i, οὐ., (ἀγορά). 2) ἡ ἀγορὰ
ὡς κέντρον πολιτικῆς καὶ δικαστι-
κῆς δράσεως. in foro esse coepit
ἐν τῇ ἀγορᾷ νὰ εἶναι ἤρχισεν, (ἤρχι-
σε τὴν πολιτικὴν δραστηρίαν του).

frater, tris, ἄ., ἀδελφός.

frequens, ntis, (πυκνός, πολυάριθμος). 2) συχνός.

frequentia, ae, (πυκνότης). 2) frequentia, (ἀφαιρ.) vulgi μετὰ συρροῆς τοῦ λαοῦ (τοῦ πλήθους).

fructus, ūs, ἄ., καρπός. 2) fructus rei familiaris αὐξήσις τῆς ἀτομικῆς περιουσίας. fructus pietatis καρπός (κέρδος) τῆς εὐσεβείας, (ἀμοιβή διὰ τὴν εὐσέβειαν).

frumentum, i, οὖ., σῖτος.

frūor, fructus sum, frūi, 3. ἀποθ. (καρποῦμαι). 2) aliquo εὐχαριστοῦμαι μὲ τὴν συναναστροφὴν (συντροφιά) τινος, συναντῶμαι εὐχαρίστως μὲ τινα.

frustrā, ἐπίρρ., (ἐκ τοῦ fraus ἀπάτη), μάτην. frustra facio aliquid μάτην ποιῶ τι, ἀποτυγχάνω τοῦ σκοποῦ, ἀστοχῶ.

frustror (ἐκ τοῦ frustra), —, 1. ἀποθ. (ματαιῶ). 2) me ipsum ἀπατῶ ἐμὲ τὸν ἴδιον, ἐμαυτὸν ἀδικῶ, βλάπτω.

fuēram, ἰδ. sum.

fuērim, ἰδ. sum.

fuga, ae, φυγή.

fugāram = fugavēram, ἰδ. fugo.

fūgio, fūgi, fugitum, 3. φεύγω. 2) rei publicae procuracionem ἀπέχομαι τῆς διοικήσεως τῆς πολιτείας, (ἀπέχομαι τῶν κοινῶν).

fugisse, ἰδ. fugio.

fūgo, 1. τρέπω εἰς φυγὴν.

fui, ἰδ. sum.

fundamentum, i, οὖ., θεμέλιον.

funus, funēris, οὖ., κηδεία, ἐκφορά, ταφή.

futūrus, ἰδ. sum.

G

gener, ěri, ἄ., γαμβρός, (ὁ ἀνὴρ τῆς θυγατρὸς) A 21,4.

generātus, (πεφυκώς). 2) ab aliquo καταγόμενος ἀπὸ τινος = ortus. generōsus, (εὐγενής τὴν καταγωγὴν), γενναϊόφρων, μεγαλόψυχος, ἱπποτικὸς A 3, 1.

gens, ntis, (γένος). 2) ἔθνος.

genus, genēris, οὖ., (γένος). 2) εἶδος.

gēro, gessi, gestum, 3. (φέρω — φορῶ). 2) me παρέχω ἐμαυτόν, συμπεριφέρομαι. me splendide ζῶ μεγαλοπρεπῶς. rem πράττω τι (κατ' ἐξοχὴν τὰ τοῦ πολέμου) δι-οικῶ. res ἐπιχειρήσεις (στρατιωτικὰς) διεξάγω. bellum διεξάγω πόλεμον, πολεμῶ.

consulatum (praetura) ἀσκῶ τὴν ὑπατείαν (τὴν στρατηγίαν). honores διαχειρίζομαι τὰς τιμὰς (τὰς ἀρχάς, τὰ τιμητικὰ ἀξιώματα), περιβάλλομαι ἀρχήν. res geruntur male τὰ πράγματα διεξάγονται (ἔχρουσι) κακῶς. res gestae (πληθ.) αἱ πράξεις (κατ' ἐξοχὴν αἱ πολεμικαί), τὰ πολεμικὰ ἔργα, τὰ ἐν πολέμῳ ἔργα. gestum, ἰδ. gero.

glorior, 1. ἀποθ. hac re (de hac re) ἢ hoc (αἰτ.) καυχῶμαι, μέγας

φρονῶ ἐπὶ τούτῳ.

graece, ἐπίρρ., ἐλληνιστί.

graeceus, ἐλληνικός. res graecae ἡ γραμματεία καὶ ἡ ἱστορία τῆς (ἀρχαίας) Ἑλλάδος.

Grāius, ἰδ. Πίν. Ἱστορ. καὶ Γεωγρ. λ. Hercules καὶ Graius saltus.

gratīa, ae, (χάρις). 2) δημοτικότης, εὐνοια (ἐξ ἐκτιμήσεως) A 2, 4. 6, 2. 21, 1. 3) καλή (φιλική) συνεννόησις, συμφιλίωσις A 17, 1 ἰδ. redeo.

grātus, (ἀρεστός). 2) εὐκτός, ἐπιθυμητός.

gravis, e, βαρύς, δεινός, ὀξύς.

gravitas, ātis, (βαρύτης). 2) ἀξία, σοβαρότης.

H

habēo, ūi, itum, 2. ἔχω. aliquem collēgam ἔχω τινά (ὥς) συνάρχοντα. aliquem actorem auctoremque ἔχω τινά ὥς βοηθὸν ἐν τοῖς ἔργοις καὶ ἐν τῇ συμβουλῇ (συνεκτελεστήν καὶ σύμβουλον, χειρὰς καὶ νοῦν). castra στρατοπεδεύω. 2) ἔχω ἐν ἐμοί, δεικνύω A 18, 4. 3) ποιῶ. hāc oratione habītā τούτου τοῦ λόγου γενομένου, ταῦτα εἰπών. iudicium nullum habere δὲν ἐγκαλοῦμαι εἰς δίκην, δικαστήριον. 4) παρέχω. honores ἐπιδαφιλεύω τιμάς, τιμῶ. 5) ἔχω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου Hn 7, 2. A 13, 4. 6) κρατῶ Hn 12, 2. 7) cognitum habeo (ἐγνωσμένον ἔχω), γινώσκω κατὰ βάθος, percep-

tum habeo (ἐντονώτ. τοῦ percipio) νοῶ κατὰ βάθος, [χωνεύω]

A 17, 3. cognitum habeo (ἐντονώτ. τοῦ cognosco) ἔχω τινὸς ἀκριβῆ γνώσιν, γινώρίζω τι κατὰ βάθος A 18, 1. 8) satis habeo + ἀπρμφ. = ἀρκοῦμαι νά... 9) habeo mihi curae [δοτ.] + ἀπρμφ. = φροντίζω (νά...), ἐπιμελοῦμαι. 10) θεωρῶ. habeor νομίζομαι [περὶ ὧ γιά]. 11) δεικνύω, φανερώνω A 13, 2. 12) me habeo [=sum] (εἶμαι ἐν τινι καταστάσει), διακείμεαι, ἔχω Hn 2, 1. 13) eius (τ.ἔ. versūrae) condicionem aequam habeo τούτου (τοῦ νέου δανείου) ὅρον παραδεκτὸν (δίκαιον) συνάπτω.

habito, 1. κατοικῶ. bene habito καλῶς (ἀνέτως, μετ' ἀνέσεως) κατοικῶ (ἔχω ὠραῖο σπίτι).

hāc, ἐπίρρ., ταύτη, διὰ ταύτης τῆς ὁδοῦ.

hactenus, ἐπίρρ., μέχρις ἐνταῦθα. hasta, ae (δόρυ). 2) hasta publica δημοπρασία (εἰς ὄνομα καὶ διὰ λογαριασμὸν τοῦ Κράτους). Κατὰ παλαιὸν ἔθος, ὅτε ἐπωλοῦντο λάφυρα πολέμου, εἰς ἐνδειξιν ἐπηγνύετο δόρυ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Τὸ ἔθος τοῦτο διετηρήθη καὶ εἰς ἄλλας πωλήσεις, ἥτοι εἰς τοὺς πλειστηριασμοὺς τῆς περιουσίας προγραφόμενων πολιτῶν. Οἱ χρηστοὶ πολῖται ἀπέφευγον κατὰ συνείδησιν νά μετέχωσι τοιούτων δημοπρα-

σιῶν. Ἰδ. accedo.
 hereditas, ātis, κληρονομία.
 heredium, īi, οὐ., κληρονομία. heredium a patre relictum κληρονόμημα ἀπὸ τοῦ πατρὸς καταλειφθὲν (πατρικόν), μικρὸν πατρικὸν κτῆμα.
 heres, ēdis, ἀ., κληρονόμος.
 hic, haec, hoc, (γεν. huius, δοτ. huic κ.τ.λ.) οὗτος, ὅδε.
 hic, ἐπίρρ. ἐνταῦθα.
 hinc, ἐπίρρ., ἐντεῦθεν. (τοπ. κ. χρον.)
 his, δοτ. καὶ ἀφαιρ. τοῦ πληθ. τῆς ἀντωνυμ. hic, haec, hoc.
 historia, ae, (ἱστορία). 2) συστηματική ἱστορία. contexta συνεχῆς ἱστορία, ἱστορικὴ πραγματεία, (ἀντίθετον : βιογραφία) A 16, 3.
 3) historiae (πληθ.), τὰ ἱστορικὰ ἔργα C 3, 3.
 hodiē, ἐπίρρ., σήμερον.
 homo, hominis, ἀ., ἄνθρωπος (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ζῷον) Hn 3, 4.
 2) κατὰ πληθυντ. ἄνθρωποι (κόσμος) A 13, 6.
 honos, ōris, ἀ., τιμή, ἐκδήλωσις τιμῆς A 6, 4. 2) ἡ (ἐκ τῶν ἀξιωμάτων) φήμη, ὑπόληψις A 18, 5.
 3) ἀρχή, πολιτικὸν ἀξίωμα, αἱ τιμαὶ C 1, 1. A 6, 2.
 hortātū (ἀφαιρ. τοῦ οὐσιαστ. hortatus), μετὰ γεν., τῇ προτροπῇ (τινός).
 hortus, ī, ἀ., (κῆπος). 2) πληθ. «παράδεισος», περίβολος (πάρκo) hospitium, īi, οὐ., φιλοξενία.

hostia, ae, ἱερεῖον, σφάγιον, θῦμα.
 hostis, is, ἀ., (ὁ πολέμιος), ὁ ἐχθρὸς (τῆς πατρίδος).
 hūc, ἐπίρρ., εἰς τοῦτον τὸν τόπον, εἰς τοῦτο τὸ μέρος.
 huic, δοτ. ἐνικῇ τοῦ hic, haec, hoc.
 humanitas, ātis, φιλοφροσύνη, «ἐνμουσία», εὐγένεια τρόπων ἀπορρέουσα ἐκ τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ ἀτόμου (πνευματικῇ καὶ ἡθικῇ ἀγωγῇ). 2) ἀνωτέρα, (ὑψηλή, λεπτή) μόρφωσις A 3, 3. 3) λεπτότης τρόπων, κοινωνικότης, εὐγένεια A 16, 1.
 humilis, e, (χαμηλός, χθαμαλός). 2) ταπεινός.

I

iāciō, (πρόφερε jacio), iēcī, iactum, 3. ῥίπτω, βάλλω.
 iacto, (θαμιστικὸν τοῦ iacio) (ῥίπτω). 2) ῥίπτω (ἐδῶ καὶ ἐκεῖ).
 iam (πρόφ. jam), ἐπίρρ. ἤδη.
 ianua, ae, (πρόφ. janua), θύρα.
 ibi, ἐπίρρ., αὐτοῦ, ἐκεῖ. 2) ibi=in cēna ἐν τῷ δείπνῳ Hn 12, 1.
 idem, eādem, īdem, ὁ αὐτὸς (γεν. eiusdem, δοτ. eīdem). hic idem αὐτὸς οὗτος.
 idēō, ἐπίρρ. (τούτου ἕνεκα). 2) ideo...quod τούτου ἕνεκα... (διότι).
 idoneus, ἐπιτήδειος, κατάλληλος.
 igitur, σύνδ., λοιπόν.
 ignōro, 1. ἀγνοῶ, διατελῶ ἐν ἀγνοίᾳ.
 iis, δοτ. καὶ ἀφαιρ. τοῦ πληθ. τῆς ἀντωνυμ. is, ea, id.

ille, illa, illud, (γεν. illius, δοτ. illi κ.τ.λ.) ἐκεῖνος.

il-lūdo (in καὶ ludo), lūsi, lūsum, 3. ἐμπαίζω.

illustris, e, (φαεινός). 2) ἐπιφανής (τὸ γένος) Hn 3, 2. 3) res illustris ἔργον αἰγλήεν (ἐξοχόν) A 18, 2. illūsus, ἰ. illudo.

imāgo, gīnis, (εἰκών). 2) πληθ. αἱ κήρηναι εἰκόνες τῶν προγόνων. imitātor, ōris, ἄ., μιμητής, ζηλωτής.

immisi, ἰδ. immitto.

im-mitto, 3. («ἐὼν τρέχειν», «σεύω»). 2) «ἀνίημι», ἀφίνω ἐλεύθερον νὰ δράμῃ, ἐξαπολύω, ἐξαποστέλλω. immōlo, 1. (ἐκ τοῦ in καὶ mola = κριθαὶ χονδροκοπανισμένα, ἃς μετεχειρίζοντο ἐν ταῖς θυσίαις), θυσιάζω, θύω.

im-pēdīo (in καὶ pes), īvi, ītum, 4. ἐμ-ποδ-ίζω, κωλύω, ἀποτρέπω.

imperātor, ōris, ἄ., ἀρχηγός, στρατηγός Hm 2, 3. Hn 3, 1. 5, 2 C 3, 1. 2) αὐτοκράτωρ στρατηγός, δηλ. ὁ νικητὴς καὶ τροπαιοῦχος στρατηγός A 19, 1.

imperium, īi, οὖ., (διαταγή). 2) ἀρχηγία, στρατηγία Hm 3, 3. Hn 7, 3. 3) summa imperii (τὸ ὅλον τῆς ἀρχῆς), ἡ υπερτάτη ἐξουσία, ἀρχιστρατηγία. 4) ἐξουσία (τοῦ διατάσσειν), δύναμις Hn 5, 3. orbis (γεν.) terrarum ἐξουσία τῆς οἰκουμένης, κοσμοκρατορία. 5) χώρα, βασιλείον, κράτος Hm 2, 5.

im-pēro, 1. προστάσσω, διατάσσω. ...alicui ut. προστάσσω τινί, ἵνα, (διατάσσω νά...).

im-pertio, īvi, ītum, 4. (ποιῶ τινα κοινωνόν τινος). 3) doctrinis quibus puerilis aetas impertiri debet, erudivit διὰ τῶν γνώσεων, πρὸς ἃς ἡ παιδικὴ ἡλικία γινώριμος νὰ καθίσταται ὑφείλει, ἐξεπαίδευσε, τ.ἔ. δι' ἐκείνων τῶν γνώσεων, αἵτινες εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς διδασκαλίας τῶν παίδων.

impetrārim = impetravērim, ἰδ.

impetro.

impētro, 1. (ἐκτελῶ). 2) ἐπιτυχάω, κατορθώνω τὸ ἐπιζητούμενον. impraesentiārum, (δημῶδης ἐκφρασις) ἐν τῷ παρόντι, τ.ἔ. in praesentiā harum (r e r u m).

imprudenter, ἐπίρρ., ἀφρόνως.

īmus καὶ (īnfimus) ὑπερθ. τοῦ συγκρ. inferior, κατώτατος ἰδ. intestinum.

in, πρόθ. I. 1) (μετ' αἰτιατ.) εἰς 2) ἐναντίον Hn 2, 3. C 2, 3. 3) χρόν. in singulos menses καθ' ἕκαστον μῆνα, μηνιαίως ἰδ. dies 4) (ἀντὶ τοῦ ergā) πρὸς A 17, 2 II. (μετ' ἀφαιρ.) : 1) ἐπὶ τόπου· ἐν Hn 5, 1. 2, 3. 11, 4. C 1, 1. 3, 5. A 18, 1. 2. 3. 20, 3. 2) ἐπὶ χρόνου κατὰ + αἰτ. Hn 4, 3. C 1, 2. 2, 2. A 1, 3. 17, 1. 21, 5. 3) πρὸς δῆλωσιν ἄλλων σχέσεων : α') πρὸς δῆλωσιν περιστάσεων, ὅφ' ἃς διατελεῖ ἡ συμβαίνει τι:

horum in concursu τούτων ἐν τῇ συμπλοκῇ. in omni procuratione ἐν πάσῃ διοικήσει. in similitudine esse διχονοῶ, διαφωνῶ. β') πρὸς δήλωσιν προσώπων, οἷς ἀνέκει τι. erat in puero ὑπῆρχεν ἐν τῷ παιδί. in adolescentulo...erat ἐν τῷ νεαροῦ (ἐν τῷ νέῳ ἀνδρὶ) ὑπῆρχε. γ') πρὸς δήλωσιν τοῦ δι' οὗ τις εἶναι ἐφωδιασμένος, ἣ τῆς καταστάσεως, ἐν ᾗ τις εὐρίσκεται : in sestertio ὡς ἄνθρωπος μὲ περιουσίαν... [ιδ. sestertius]. δ') πρὸς δήλωσιν ἀριθμοῦ : in eis (ἀντὶ in numero eorum) μεταξὺ τούτων Hm 2, 4. Hn 4, 4. 12, 2.13, 2. A 13, 3. ε') πρὸς δήλωσιν πραγμάτων, εἰς ὧν τὴν σχέσιν ἀφορᾷ τι : pacem conciliavit, in quo (= in qua re) εἰρήνην ἐποίησεν, ἐν ᾧ πράγματι, (ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὁποίαν).

in-cendo (in καὶ cando), ndi, nsum, 3. ἀνάπτω Hn 5,2. 2) ἐξάπτω Hn 2, 4.

in-cido (in καὶ cado), cidi,—, 3. (εἰσπίπτω). 2) εἰσχωρῶ.

in-cipio (in καὶ cāpio), cēpi, cepitum, 3. (ἐπιχειρῶ). 2) ἄρχομαι.

in-cito, 1. (ἐλαύνω τι). 2) προτρέπω, παροτρύνω (εἰς ἄμιλλαν).

incognitus, ἄγνωστος.

incōla, ae, ἄ., κάτοικος.

incredibilis, e, ἀπίστευτος. incredibile dictū (β' ὑπτιον τοῦ β. dico) ἀπίστευτον εἰπεῖν, λόγου κρεῖτ-

τον, πίστεως μεῖζον.

incuria, ae, ἀμέλεια, ἀφροντισία. inde, ἐπὶ, (ἐντεῦθεν). 2) μετὰ ταῦτα. indicium, ii, οὐ., (ἐνδειξις). 2) τεκμήριον.

indico, 1. δηλῶ, φανερώνω, καταδεικνύω, (προδίδω).

in-digēo (indu [= in] καὶ egeo), ūi, —, 2. ἐνδεῶς ἔχω τινός. alienarum opum ἐνδεῶς ἔχω (λαμβάνω ἀνάγκην) ξένης βοήθειας. medicinā (ἀφαιρ.) κάμνω χρῆσιν (ἔχω χρεῖαν) φαρμάκων.

in-dūco, 3. (εἰσάγω). 2) παρασύρω Hn 5,3. 3) προτρέπω Hn 8,1. 4) in errore εἰς πλάνην εἰσάγω, (παρα)πλανῶ.

inductus, ιδ. induco.

indulgentia, ae, ἐπιείκεια (ὕποχρεωτικοὶ τρόποι).

indulgēo, dulsi, [dultum], 2. (χαρίζομαι). 2) εἶμαι (ὕπερβολικῶς) ἐπιεικής, δὲν πιέζω τοὺς ὀφειλέτας (να καταβάλωσι τὸ χρέος των εἰς τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας).

industria, ae, δραστηριότης, ἐνεργητικότης C 3, 1. 2) φιλοπονία C 3, 4. 3) ἐθελοπονία A 13, 4.

in-ēo, ii (σπανιώτ. īvi), itum, ire, (εἰσέρχομαι). 2) rationem σκέπτομαι μέσον, μηχανῶμαι σχέδιον. consilium λαμβάνω ἀπόφασιν.

in-ermis, e, (in καὶ arma), ἄοπλος.

inertia, ae, (ἐκ τοῦ iners [in στερητ. καὶ ars τέχνη] = ἄτεχνος). 2)

ἡ πρὸς φυγοπονίαν ῥοπή, ῥαθυμία, ὀκνηρία.

in-fēro, intūli, illātum, inferre, (εἰσφέρω). 2) bellum in Italiam μεταφέρω τὸν πόλεμον (τὸ θέατρον τοῦ πολέμου) εἰς τὴν Ἰταλίαν. arma Italiae (δοτ.) πολεμῶ κατὰ τῆς Ἰταλίας.

infestus, δυσμενής. animo infesto ἐν πνεύματι δυσμενεῖ, ἐχθρικόως, μετὰ μίσους, μισῶν.

infimi, ōrum (ιδ. imus), οἱ, οἱ ταπεινότατοι (κατὰ τὴν τάξιν).

infinītus, (ἄπειρος). 2) ὑπέρμετρος.

in-fitior, 1. αποθ. (ἐκ τοῦ in-fitias ire αἰτ. πληθ.) ἀρνοῦμαι.

ingenium, ii, οὗ, (φυή). 2) φυσικὸν δῶρον, εὐφυΐα, πνεῦμα.

inīcio [πρόφ. injīcio] (in καὶ iācio), iēcī. iectum, 3. ἐμβάλλω, προξενῶ.

inīi, inīeram, ιδ. in eo.

inimicitia, ae, ἐχθρα. Συνήθως ἐν τῷ πληθ. : ἐχθρικαὶ διαθέσεις.

inimicus (in καὶ amicus), ἐχθρικός. inimicissimus, (ἐχθιστος).

2) οὗσ. ὁ θανάσιμος ἐχθρός.

inīquus (in καὶ aequus) ἄνιστος. 2) ἄδικος.

inīitium, ii, οὗ, ἀρχή. initio (ἀφαιρ.) κατ' ἀρχάς.

in-nītor, innixus sum, innīti, 3. αποθ. στηρίζομαι.

innixus, ιδ. innitor.

inopia, ae, ἔνδεια, inopia publica, ἔνδεια δημοσία, οἰκονομικαὶ τοῦ

κράτους δυσχέρεια.

inprīmīs (imprimis καὶ in prīmīs), ἐπίρρ., ἐν τοῖς πρώτοις, πρὸ πάντων, κατ' ἐξοχήν, ἰδίᾳ.

inquam, inquis, inquit, (ἐλλειπτικὸν ῥῆμα), λέγω, -εις, -ει.

in-scīens, ntis, ἀγνοῶν, ἐν ἀγνοίᾳ. inscientibus iis ἀγνοούντων τούτων, (ἐν ἀγνοίᾳ τούτων).

insidiae, ārum (πληθ.) ἐνέδρα Hn 4, 3. 5, 3. 2) δόλος, ἐπιβουλὴ Hn 12, 2.

insidiōr, 1. αποθ. (μετὰ δοτ.), ἐνεδρεῶν.

in-stitūo (in καὶ statūo), tūi, tūtum, 3. (ιδρύω). 2) ἀρχίζω, ἀναλαμβάνω Hn 2, 4. C 3, 3. A 14, 2. 3) ἀποφασίζω Hn 8, 3.

insūla, ae, νῆσος.

intel-lēgo (inter-lego), exi, ectum, 3. ἐννοῶ (διὰ τῶν αἰσθήσεων ἢ τοῦ νοῦ), διακρίνω. 2) συμπεραίνω Hn 5, 4.

intemperanter, ἐπίρρ., ἀκράτως, ἀμέτρως.

inter, πρόθ. μετ' αἰτ., μεταξύ.

inter-cēdo, 3. (παρεμβάινω). 2)

intercedit obtreectatio ἀναφύεται [ὑπάρχει 'ς τὸ μέσον] ἀνταγωνισμὸς (ζηλότυπος). querimonia ἀφορμὴ παραπόνων παρεμπίπτει, ἀναφύεται. 3) παρέρχομαι (περνῶ) A 20, 2.

intercessise, ιδ. intercedo.

interdum, ἐπίρρ., ἐνίοτε.

inter-ēo, ire, διαφθείρομαι, ἀπόλ-

λυμαι Hm 4, 3. Hn 2, 4. 2) ἀπο-
θνήσκω (χάνω τὴν ζωὴν μου) Hn
13, 1.

interfēci, ἰδ. interficio.

inter-ficiō (inter καὶ faciō), fēci,
fectum, 3. (φθείρω). 2) ἀποκτείνω.
interficior ἀποθνήσκω, φονεύομαι.

interficiendus (=interficiendus
ἰδ. interficio), φονευτέος. ad hunc
interficiendum πρὸς τὸ φονεῦ-
σαι τοῦτον, διὰ τὸν φόνον τού-
του.

interiērim, ἰδ. intereo.

interim, ἐπίρρ., ἐν τῷ μεταξὺ (χρό-
νῳ).

interiōr, ἀ. καὶ θ., interiūs, οὖ.,
(γεν. interiōris), συγκρ. ἐνδότε-
ρος, ἰδ. consilium.

interirem, ἰδ. intereo.

interitus, ūs, ἀ., ἀπώλεια, θάνατος.

inter-pōno, 3. (τίθῃμι ἐν τῷ μέ-
σῳ). 2) με παρεμβαίνω, ἐπεμ-
βαίνω, (δανείζω χρήματα).

interpretor, 1. ἐρμηνεύω, ἐξηγῶ.

inter-sum, (ἐν τῷ μέσῳ εἰμί, πα-
ρευρίσκομαι), συμμερίζομαι, συμ-
μετέχω, λαμβάνω ἐνεργὸν μέρος
(ἀναμειγνύομαι).

intestinum, i, οὖ., ἔντερον. imum
intestinum τὸ ὀρθὸν ἢ ἀπευθυ-
σμένον ἔντερον, τ.ἑ. ἡ τελευταία
μοῖρα τοῦ παχέος ἐντέρου.

intestinus (ἐκ τοῦ intus ἐντός·
πρβλ. ἐντόσθια ἐκ τοῦ ἐντοσθεν,
ἐντοσθι), ἐσωτερικός, ἐμφύλιος,

(ἀντίθετον: externus ἐξωτερικός).
intime, ἐπίρρ., οἰκειότατα.

intra, πρόθ. μετ' αἰτ. (ἐνδον). 2)
ἐν τῇ σφαίρᾳ + γεν. Hn 11, 4.

in-vēnio, 4. (εὐρίσκω). 2) ἀνακα-
λύπτω, ἐξευρίσκω.

inventūrus, ἰδ. invenio.

in-veterasco (ἐναρχτικὸν τοῦ in-
vetēro), rāvi,—, 3. ἐγγηράσκω.
2) (ἐπὶ χρέους) διαιωνίζω, διαιω-
νίζομαι, παλαιούμαι, χρονίζω A
2, 5.

invictus (in καὶ vinco), ἀήττητος,
ἀνίκητος.

invidia, ae, φθόνος.

invito, 1. καλῶ, προσκαλῶ.

iocor, 1. ἀποθ. (πρόφρεε jocor),
ἀστειεύομαι. iocans παίζων, χά-
ριν παιδιᾷς.

Iovi, δοτ. τοῦ Iuppiter.

ipse, ipsa, ipsum, αὐτός, αὐτός
οὗτος (ὁ ἴδιος). 2) μετὰ σημασίας
ἐπιρρηματικῆς: ἀκριβῶς Hn
10, 5.

irascor, irātus sum, irasci, 3. ἀποθ.
ὀργίζομαι.

irātus, παρωργισμένος ἰδ. iras-
cor.

ire, ἀπαρμφ. τοῦ ῥήμ. eo.

ir-rīdēo (in καὶ rideo), rīsi, rīsum,
2. ἐγγελῶ, μυκτηρίζω, σκώπτω.

is, ea, id, (γεν. eius, δοτ. ei), οὗτος.

itā, ἐπίρρ., οὕτω, τόσον, non ita
multis diebus (ἄφαιρ. χρόνου) οὐχί
τόσον πολλὰς ἡμέρας ὕστερον, ὁ-
λίγας ἡμέρας ἔπειτα.

itaque, καὶ οὕτω (=et ita) A 15,

1. 2) σύνδ. ὅθεν.

itemque (=et item ἐπίρρ.) ὡσαύ-
τως, ὡς καί.

iter (ἐκ τοῦ it[īn]er), γεν. itinēris
οὐ., πορεία, (πορεία τοῦ στρατοῦ).

itērum, ἐπίρρ., τὸ δεύτερον Hn 5, 3.

C 2, 2. 2) δεύτερον Hn 6, 1.

itinēre, ἀφαιρ. τοῦ iter.

iubēo (πρόφ. jubeo), iussi, iussum

2. κελεύω, διατάσσω, παραγγέλλω.

iūcundus (πρόφ. jucundus), τερ-

πνός, τερψίθυμος A 14, 1. 2) εὐ-

χάριστος, προσφιλής A 16, 1.

iudiciūm (πρόφ. judicium), ἡ, οὐ.

κρίσις. 2) δικαστήριον, δίκη A 6, 3.

ιδ. habeo. 3) (κρίσις) iudicio (ἀ-

φαιρ.) ἐκ πεποιθήσεως, ἐσκεμμέ-

νως A 15, 3.

iūdico (πρόφ. judico), 1. δικάζω,

καταδικάζω. 2) exulem iudico

aliquem (κρίνω τινὰ ἐξόριστον),

καταδικάζω τινὰ εἰς ἐξορίαν, ἐξο-

ρίζω. hostem iudicatum καίπερ

κριθέντα (κηρυχθέντα) ἐχθρὸν (τῆς

πατρίδος). 3) κρίνω, ἀποφασίζω

Hn 13, 2. A 13, 3. 16, 1. 20, 5.

4) συνάγω, συμπεραίνω A 15, 3.

Iuppiter (πρόφ. Juppiter), γεν.

Iovis, δοτ. Iovi, αἰτ. Iovem, ἀ-

φαιρ. Iove, ἀ., Ζεὺς, Iuppiter

optimus maximus Ζεὺς ἄριστος

μέγιστος.

iūro (πρόφ. juro), 1. ὀμνῶ, ὀρκί-

ζομαι.

iūs (πρόφ. jus), iuris, οὐ. δίκαιον,

δικαιοσύνη. 2) δικαστήριον A 6, 3.

3) iuris consultus, ἀ., ὁ νομομα-
θής, (δεῖνός νομικός).

iūs-iurandum, (γεν. iuris iurandi

δοτ. iuri iurando, ἀφαιρ. iure iu-

rando), οὐ., ὅρκος (τῶν πολι-

τῶν), ἔνορκος διαβεβαίωσις. Ὁ

ὅρκος τῶν στρατιωτῶν ἐλέγετο sa-

cramentum.

iussi, ιδ. iubeo.

iuvencus, ἰ, ἀ., (πρόφ. juvencus),

νέος ταῦρος, μόσχος.

iūvit, ιδ. iuvo.

iūvo (πρόφ. juvo), iūvi, iūtum,

1. βοηθῶ, ὑποστηρίζω.

iuxta (πρόφ. juxta), πρόθ. μετ'

αἰτ. = παρὰ + αἰτ., ἐπὶ + δοτ.

πλησίον.

K

Kālendae, ārum ἐκ τοῦ (calo =

καλῶ), Καλάνδαι (Καλένδαι), τ.ἑ.

ἡ πρώτη ἡμέρα ἐκάστου μηνός.

p̄die Kal. (=Kalendas) Aprīles

τῇ προτεραιᾷ τῶν Καλανδῶν τοῦ

Ἀπριλίου (ἦτοι τῇ 31 Μαρτίου).

L

labor, ōris, ἀ., μόχθος, ταλαιπωρία.

laccio, īvi, itum, 3. «καταπει-

ράζω», προκαλῶ.

lacrima, ae, (δάκρυμα), δάκρυ.

lapis, īdis, ἀ., (λίθος). 2) «ὄρος»,

«στήλη», κατὰ παράλειψιν τοῦ

ἐπιθ. miliarīus (= ἔχων 1000), ὁ

μυριοδείκτης λίθος, τὸ μυλιάριον

(=1000 ῥωμαϊκὰ βήματα), ιδέ

καὶ passus.

largitio, ōnis, (φιλοδορία). 2) ἀθέμιτος γενναιοδορία, δεκασμός, δωροδοκία (κατὰ τὰς ἐκλογάς).

laús, laúdis, ἔπαινος, ἐπαινετική ἀναγνώρισις.

laútus, (κυρ. μτχ. τοῦ lavo λούω ὅθεν λελουμένος, λ ο υ σ μ έ ν ο ς).

2) μεγαλοπρεπής, sum imprimis lautus ζῶ μεγαλοπρεπέστατα («ζῇν ἐν πᾶσι λαγφίσι»), εἶμαι πολὺ γενναϊόδωρος (ἐν τῇ ζωῇ).

lectica, ae, ἐκ τοῦ lectus [λέκτρον], κλινίδιον, φορητὴ κλίνη, κοινὸν φορεῖον.

lecticula, ae, (ὕποκοριστ. τοῦ lectica), μικρὸν ἀπέριττον (ἀπλοῦν) φορεῖον.

lectio, ōnis, ἀνάγνωσις.

lector, ōris, ἀ., ἀναγνώστης.

legātus, i, ἀ., πρεσβευτής, ἀπόστολος Hn 7, 2. 12, 2. 12, 4. 2) ὁ μετὰ τὸν Ῥωμαῖον ἐπαρχιακὸν διοικητὴν ὑπάλληλος, ὑπαρχος A 6,4.

lēgo, lēgi, lectum, 3. ἀναγιγνώσκω.

lēvis, e (κοῦφος). 2) ὁ μὴ ἔχων βαρύτητα, ἀσήμαντος, μηδαμινός, ἐλαφρὸς A 13, 6. 3) ἐπὶ νόσου: ἀνεκτός A 22, 3. 4) κουφόνους (ἐλαφρόμυαλος), ἄστατος, A 15, 1.

lēvo, 1. ἀνακουφίζω.

lex, legis, νόμος.

libenter, ἐπίρρ., ἀσμένως.

liber, bri, ἀ., βιβλίον.

liberalis, e, (τοῦ ἐλευθέρου). 2) ἐλευθέριος, εὐγενής, ὑποχρεωτικός.

liberalitas, ātis, ἐλευθεριότης, γενναιοδορία.

liberaliter, ἐπίρρ., φιλοξένως, ἐλευθερίως.

librarius, ii, ἀ., ἀντιγραφεὺς βιβλίων. Δι' αὐτῶν διεδίδοντο τὰ εἰς ὀλίγους τότε κυκλοφοροῦμενα χειρόγραφα βιβλία.

littera, ae, (γράμμα, στοιχεῖον ἀλφαβήτου). 2) πληθ. ἡ ἐπιστολή.

3) Graecae litterae, τὰ ἑλληνικὰ γραπτὰ μνημεῖα, ἡ ἑλλήν. γραμματεία. 4) γράμματα, ἐλευθέριοι τέχνη (σπουδαί) C 3, 1. A 1, 2. 5) ἡ συγγραφικὴ, τὸ συγγράφειν Hn 13, 2.

litterātus (δεδιδαγμένος). 2) κατηρτισμένος ἐν τινι γλώσσῃ, (ἐγγράμματος).

lītus, ōris, οὐ., ἀκτή, παραλία.

locuplētus, 1. πλουτίζω (τι διὰ τινος).

locus, i, ἀ., (πληθ. loca, ōrum, οὐ.) τόπος, μέρος Hm 1, 2. Hn 11, 1. A 20, 1. τόπος (διαμονῆς) Hn 12,3. τοποθεσία, ἔδαφος Hm 2, 4. Hn 3,4. εὐνοϊκὸν (διὰ τὸν ἀντίπαλον) σημεῖον, εὐκαιρία βλάβης Hm 1, 2.

longē, ἐπίρρ., (μακράν). 2) πολὺν καιρόν. Συγκρ. longius (=diutius).

longus, μακρὸς, σχινοτενής (ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου).

lumbus, i, ἀ., ἰσχίον (ἐξ οὗ lumbago ἰσχιάς, ὀσφυαλγία).

luxuriā, ae, τρυφή, πολυτέλεια.

M

magis, επίρρ., μᾶλλον.

magister, tri, ἀ., (ἄρχων). 2) magister equitum ἵππαρχος.

magistrātus, ūs, ἀ., ἀρχή. Πληθ. (αἱ ἀρχαί, οἱ ἄρχοντες), οἱ δύο ὑπατοὶ Hn 7, 2. 2) ἡ ἀρχὴ τοῦ σωφέτου (ἐν Κερχιδόνι) Hn 7, 5. 3) ἡ δημοσία (ἀνωτάτη) ἀρχή, ἄρχων A 18, 1. 4) τὸ δημόσιον ὑπουργημα A 18, 6.

magnificus, μεγαλοπρεπής, (μεγαλοπρεπῶς ζῶν).

magnitūdo, īnis, (μέγεθος). 2) μέγα ποσοστὸν A 14, 3. magnitudo animi μεγαλοψυχία.

magnus, μέγας, ἐκτεταμένος A 12, 3. 2) πολυάριθμος Hn 3, 2. magna pecunia μεγάλη ποσότης χρημάτων, πολλὰ χρήματα. 3) σημαντικός, σπουδαῖος Hm 4, 1. C 1, 2. 3, 1. A 2, 4. 16, 1. 20, 5. Συγκριτ. maior ἀ. καὶ θ., maius οὐ. (γεν. maiōris) μείζων. maiōres, um, ἀ., οἱ πρόγονοι. Ὑπερθ. maximus μέγιστος.

mālē, επίρρ., κακῶς, οὐχὶ ἐπιτυχῶς. malle, πρτ. ὑποτ. τοῦ ῥ. malo. malo, malūi, malle (mage [= magis] + volo), μᾶλλον θέλω, προτιμῶ.

mālum, i, οὐ., τὸ κακόν, τὸ δεινόν. malum externum ὁ (πλήρης δεινῶν) ἑξωτερικὸς πόλεμος Hm 2, 1. Πληθ. mala, ōrum, οὐ., ἡ δεινὴ θέσις Hm 2, 3.

manceps, cīpis, ἀ., (ὁ ἀγοράζων ἐν δημοπρασίᾳ τὰ δημόσια τέλη). 2) nullius rei manceps οὐδενὸς πράγματος (οὐδεμιᾶς ἐπιχειρήσεως) ἐργολήπτης, ἐργολάβος, (μισθωτής, ἐνοικιαστής).

mando (ἐκ τοῦ manus καὶ do), 1. παραγγέλλω, ἐντέλλομαι, ἐμπιστεύομαι εἰς τὴν φροντίδα τινός.

mānēō, nsi, nsum, 2. μένω, παραμένω.

mansi, id. maneo.

manus, ūs, χεὶρ id. do. 2) δύναμις, στρατὸς Hm 4, 3.

mare, is, οὐ., θάλασσα. et terrā et marī καὶ κατὰ γῆν (κατὰ ξηράν) καὶ κατὰ θάλασσαν. 2) mare (= fretum) Hm 4, 1.

maritimus, παραθαλάσσιος. 2) θαλάσσιος A 6, 1.

mater, tris, μήτηρ.

matrimonium, ii, οὐ., γάμος, συνουχέσιον.

matūrē, επίρρ., προώρως.

maximus, id. magnus.

medicīna, ae, φάρμακον, ἱατρικόν.

medicus, i, ἀ., ἱατρός.

medimnus, i, ἀ., μέδιμνος (μέτρον ἄττικόν). Γεν. πληθ. medimnum. Ὁ ἄττικὸς μέδιμνος ἦτο (= 6 modii) περίπου λίτραι 52, 53.

mediocris, e, μέτριος, μέσος A 13, 3. 2) μτφρ. μέτριος, μικρός, ὀλίγος A 13, 4.

meditor, 1. (πρβλ. (μέδ-ομαι), ἀποθ. διανοοῦμαι (σχεδιάζω)).

mēmōr, ōris, μνήμων.
 memoriā, ae, (μνήμη). 2) φήμη, διήγησις, διάδοσις Hn 8, 2. 3) μνήμη, (οἱ ἐπιγιγνόμενοι) Hn 13,3.
 mendaciū, ii, οὐ., ψεῦδος.
 mens, mentis, νοῦς, διάνοια, φρόνημα.
 mensis, is, ἀ., μήν. in singulos menses καθ' ἕκαστον μῆνα, μηνιαίως.
 mensūra, ae, μέτρον, τὸ μετρεῖν.
 mentio, ōnis, μνεῖα. mentione facta μνεῖας γενομένης.
 mercennarius, μισθοφορικός.
 merēo, ūi, itum, 2. (ἄξιός εἰμι). 2) primum stipendium mereo τοῦ πρώτου (στρατιωτικοῦ) μισθοῦ εἶμαι ἄξιος, τελῶ (χάμνω) τὴν πρώτην στρατείαν.
 meritō, ἐπίρρ. δικαίως.
 -met, μόρ. ἐγκλιτ. γε ἰδ. egomet.
 metior, mensus sum, 4. ἀποθ. μετρῶ.
 meus, ἐμός.
 mihi, δοτ. τοῦ ego.
 migro, 1. (μετοικῶ). 2) ex vitā μετοικῶ ἐκ τοῦ βίου, μεταλλάττω τὸν βίον (ἀποθνήσκω).
 miles, litis, ἀ., στρατιώτης.
 mille, ἄκλ., χιλιάς, χίλιοι. Πληθυντ. milia passuum trecenta χιλιάδες βημάτων τριακόσια.
 minor, ἀ., κ. θ., minus οὐ. (γεν. minōris συγκρ. τοῦ parvus), μικρότερος. minor quinque et viginti annis natus (ἰδ. nascor) ἡσ-

σων τῶν πέντε καὶ εἴκοσιν ἐτῶν γεγονώς, νεώτερος τῶν 25 ἐτῶν, μόλις εἰκοσιπενταετής.
 minus, συγκρ. ἐπίρρ., ἥττον, ὀλιγότερον. minus robustus=non robustus ὄχι τόσον ἰσχυρός, ὀλιγὸν ἰσχυρός.
 miror, 1. ἀποθ. θαυμάζω, ἐκπλήττομαι, μετ' ἐκπλήξεως ἀναζητῶ.
 mīsi, ἰδ. mitto.
 mitto, mīsi, missum, 3. πέμπω, στέλλω, γράφω ἐπιστολήν, ἐπιστέλλω A 16, 3. 20, 1.
 moderatio, ōnis, μετριασμός, ἡ (ἐν τῇ βιοτικῇ οἰκονομίᾳ) μετριότης, περιορισμός.
 modicus, μέτριος, (ὅσον πρέπει).
 modius, ii, ἀ., μῶδιος (μέτρον σιτηρῶν, περίπου 8,754 λίτρας=1/6 τοῦ ἄττικοῦ μεδίμνου). Γεν. πληθ. (ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ) modium.
 mōdō, ἐπίρρ., μόνον. modo-modo ὅτε μὲν-ὅτε δέ. non modo... sed etiam οὐ μόνον ἀλλὰ καί.
 mōdus, i, ἀ., τρόπος 2) modus mensurae τὸ μέτρον (τοῦτο) τοῦ μετρεῖν (ἦτοι οἱ 6 μῶδιοι) A 2,6.
 mons, montis, ἀ., ὄρος.
 monumentum, i, οὐ., (μνημεῖον): 2) τάφος (=sepulcrum).
 morbus, i., ἀ., νόσος. morbus oculorum νόσημα, νόσος τῶν ὀφθαλμῶν, ὀφθαλμία.
 mōrior, mortuus sum, mōri, 3. ἀποθ. ἀποθνήσκω.
 mōror, 1. ἀποθ., διατρίβω. cum diu

tius morarētur, ἐπειδὴ μακρότερον (χρόνον ἢ ὅσον ὁ νόμος ἐπέτρεπε) διέτριβε. 2) λαμβάνω, καταλαμβάνω θέσιν (ἐπὶ στρατηγῶν) Hn 5, 1. 3) διατρίβω (ἐπὶ τόπου) A 20, 1.

mors, mortis, θάνατος.

mos, moris, ἄ., ἔθος A 6, 2. 2) πληθ. (ἡθικῶς) ὁ χαρακτήρ, τὸ ἔθος C 3, 5. A 5, 3. 14, 2. 19, 1. 3) τὰ ἦθη (τοῦ ἔθνους ἢ τῆς χώρας) Hm 3, 3. τὰ ἦθη (τῶν προγόνων) A 18, 1.

multiplico, 1. (πολλαπλασιάζω) 2) multiplicandis (ἀφαιρ.) usūris διὰ πολλαπλασιασμοῦ (ἐπισωρεύσεως) τόκων, ἐπισωρεύσει τόκων (ὥστε οὔτοι νὰ αὐξάνουν τὸ χρέος).

multitūdo, īnis, πληθὺς, πληθὺς, σμῆνος (κοπάδι).

multō, ἐπίρρ., πολλῶ, πολύ.

multus, πολὺς Hn 1, 2. 5, 3. 2) πολὺς, ὑπερβολικὸς A 13, 5. 3) οὐσ. multa, ōrum, οὐ., πολλὰ Hn 2, 3. 4) πολὺς, μέγας C 3, 4.

munditia, ae, (καθαριότης). 2) κομψότης, (ἀπλότης μετὰ καλαισθησίας).

municipium, īi, οὐ., ἰσοτελὲς πόλις. Πόλις ἐκτὸς τῆς Ῥώμης κειμένη, ἰδίᾳ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ κατ' ἰδίους νόμους καὶ ὑπὸ ἰδίους ἄρχοντας κυβερνωμένη. Οἱ πολῖται ταύτης εἶχον τὰ δικαιώματα τοῦ Ῥωμαίου πολίτου.

munio, īvi, itum, 4. (ὀχυρῶ). 2) itinera (τεχνικὸς ὅρος) = κατασκευάζω (ἀνοίγω), χαράττω ὁδούς (πρὸς δίδον τοῦ στρατοῦ).

munus, ēris, οὐ., λειτουργία, (καθήκον). 2) δῶρον, δωρεὰ Hn 7, 3. 12, 3. 3) munus fortunae εὖνοια τύχης, ἀγαθὴ τύχη.

murus, ī, ἄ., (τοῖχος). 2) muri (πληθ.) τὰ τεῖχη τῆς πόλ., τεῖχοςμα. mutatio, ōnis, μεταβολή. rei publicae μεταβολή τῆς πολιτείας, πολιτικὴ ἀναστάσις (ταραχή). mūto, 1. μεταβάλλω, ἀλλάσσω.

N

nactus, ἰδ. nanciscor.

nam, σύνδ., διότι.

namque, σύνδ., διότι.

nanciscor, nactus sum, nancisci 3. ἀποθ. λαγχάνω. sorte provinciam nactus Hispaniam κλήρω (ὥς) ἐπαρχίαν λαχὼν [ἀφοῦ ἔλαβε] τὴν Ἰσπανίαν. 2) morbum περιπίπτω εἰς νόσον (πρβλ. τὸ ἡμέτερον: ποῦ τὴν πέτυχα τὴν ἀρρώστια).

narro, 1. διηγοῦμαι.

nāscor, nātus sum, nāsci, 3. ἀποθ. ex aliquo γεννῶμαι ἐκ τινος. natus Drusilla (ἀφαιρ. = Drusillae filius) ὁ ἐκ τῆς Δρουσίλλης. natus γεγονώς. domi natus οἰκογενής.

natio, onis, ἔθνος.

natūra, ae, φύσις A 22, 2. 2) χα-
ρακτήρ, φύσις, φυσική κλίσις, τὸ
φυσικὸν A 5, 1. 17, 3.

natus, ιδ. nascor.

naufragium, ii, οὐ., ναυάγιον.

nauticus, ναυτικός, castra nau-
tica, τὸ ὁρμητήριον τῶν νεῶν,
νεώριον (σταθμὸς τῶν πλοίων, ὅσ-
τις ἀπετελεῖτο ἀπὸ ὀχυρώσεων
μετὰ φρουρᾶς πρὸς φύλαξιν τῶν
νεωλοκουμένων πλοίων).

navālis, e, ναυτικός. proelium na-
vale ναυμαχία.

navis, is, ναῦς.

nē, (ἐπίρρ.). 2) σύνδ., ἵνα μὴ, ὅ-
πως μὴ.

-nē, μόρ. ἐγκλιτ., εἰ, ἄν...

nēc ἢ nēque, σύνδ., οὔτε, μήτε, καὶ
οὔ, καὶ μὴ, καὶ δέν, καὶ νά μὴ.

necesse, ἄκλ., necesse est δεῖ, ἀ-
νάγκη εἶναι.

necessitudo, īnis, (ἀνάγκη). 2)
σύνδεσμος (ὕπηρεσιακός). C 1,3.

Οἱ ταμίαι ἦσαν συνημμένοι πρὸς
τοὺς ἀρχηγούς, ὑπ' οὓς ὁ κληρὸς
(=sors, τ.ἔ. ἡ τοῦ θεοῦ κρίσις)
εἶχεν αὐτοὺς ὑπηγμένους δι' ἀρ-
ρήκτου ἡθικοῦ δεσμοῦ. Ὁ δεσμὸς
οὗτος οὐδὲν διέφερεν ἐκείνου, ὁ
ὁποῖος συνέδεε τὰ τέκνα πρὸς
τοὺς γονεῖς. Διὰ τοῦτο ἡ τοιαύτη
σχέσις, καθὼς ἡ συγγενική, ἐκα-
λεῖτο necessitudo. 3) εἰκειότης,
στενὸς δεσμὸς ἢ σχέσις μεταξὺ
συγγενῶν, δεσμοὶ συγγενείας A
19, 4.

nefās (nē καὶ fās), (μόνον κατ' ὀ-
νομ. καὶ αἰτ.) τὸ ἀνόσιον, πᾶν ὅ,τι
ἀπαγορεύει ὁ θεὸς καὶ ὁ φυσικὸς
νόμος, ἱεροσυλία ιδ. duco ἐν τέ-
λει.

nēgo, 1. ἀρνοῦμαι Hn 12, 3. λέγω
ὅτι δέν... Hm 1, 5.

negōtium, ii (nec καὶ otium), ἀ-
σχολία, ἔργον, ὑπόθεσις.

nēmo, γεν. nullius, δοτ. nemini,
αἰτ. neminem, ἀφαιρ. nullo (ἐκ
τοῦ nē καὶ hēmo [= homo]),
οὐδεὶς A 6, 3. 2) ἐπιθετικῶς =
nullus A 19, 3.

neptis, is, ἐγγόνη.

neque, ιδ. nec. 2) neque multo
post οὐ πολλῷ ὕστερον, μετ' οὐ
πολύ.

néuter (nē-ūter), néutra, néutrum
οὐδέτερος. in néutram partem,
εἰς οὐδέτερον μέρος (δηλ. οὔτε
πάρα πολύ, οὔτε πολὺ ὀλίγον) ιδ.
conspicio.

nihil, (γεν. nullius rei, δοτ. nulli
rei, ἀφαιρ. nulla re), οὐδέν.

nihil, ἐπίρρ., κατ' οὐδὲν A 21, 5.

nihilo, ἐπίρρ., (κυρ. ἀφαιρ. τοῦ ni-
hilum, i, οὐ., οὐδέν). nihilo
setius οὐδὲν ἤττον.

ni-si, σύνδ. εἰ μὴ, ἐὰν μὴ (=si non).
nego nisi (=dico non... nisi) λέ-
γω ὅτι δέν... ἐὰν μὴ, λέγω ὅτι τό-
τε μόνον..., ἐάν.

nobilis, e, (γνωστὸς [ἐκ τοῦ no-
sco]). 2) οὐς. πληθ. nobiles, ium
ἄ., οἱ εὐγενεῖς. Οὕτως ἐκαλοῦντο ἐν

Ῥώμη ἐκεῖνοι, ὧν οἱ πρόγονοι
ἤρξαν ἀνωτέρας ἀρχᾶς C 2,3. 3)
ὀνομαστός. nobilis feror φέρομαι,
θεωροῦμαι (ὧν νόος) διακεκριμέ-
νος A 1, 3.

nocendus, ἰδ. noceo.

nocēo, cūi,—, 2. (μετὰ δοτ.) βλά-
πτω.

noctū, ἐπίρρ., νύκτωρ, (ἐν καιρῷ)
νυκτός.

nōlo (ἐκ τοῦ ne-vōlo), nolūi, nol-
le (ἀνώμ.), δὲν θέλω.

nomen, īnis, οὖ., ὄνομα. sine no-
minibus ἄνευ ὀνομάτων, (ἄνευ
δηλώσεως ἐκάστοτε τοῦ ὀνόμα-
τος). suo nomine ἰδ. suus.

nomīno, 1. ὀνομάζω.

nōn, οὖ, οὐκ, (ὅχι, δέν).

nonaginta, ἀριθμ., ἐνενηήκοντα.

nonnihil, ἔστιν ὅ τι, τί. nonnihil
tempōris τὶ χρόνου, χρόνον τινά.

οὐσ. nonnulli, ὄντων, ἀ., τινές.
nōnus, ἑνατος.

notitiā, ae, γνῶσις, γνωριμία.

nōto, 1. σημειῶ, ἀναγράφω C 3, 4.

A18,2. ἀναφέρω, μνημονεύω A18,3.

novem, ἑννέα.

novus, νέος.

nox, noctis, νύξ.

nūbo, psi, ptum. 3. (καλύπτω διὰ
πέπλου), 2) ἐπὶ γυναικὸς alicui
λαμβάνω τινά σύζυγον (ὑπανδρεύ-
ομαι).

nullus, (γεν. nullius, δοτ. nulli,
κ.λπ.) οὐδείς C 2,4. A 6,3. 14,3.

18,2. 2) οὐσ. οὐδείς Hn 5, 1.

num, (μόρ. ἐρωτημ.), εἰ, ἄν...
numērus, i, ἀ., ἀριθμὸς A 12, 4. 2)
δύναμις Hn 2, 1.

numquam, ἐπίρρ., οὐδέποτε.

nunc, ἐπίρρ., νῦν, τώρα.

nuntio, 1. (ἀν)αγγέλλω.

nuptiae, ārum, μόνον κατὰ πληθ.
(ἐκ τοῦ nubo), γάμος.

nūpta, μτχ. ἰδ. nubo.

O

ob, πρόθ. μετ' αἰτ. διὰ + αἰτ., ἔ-
νεκα.

ob-dūco, 3. (προσάγω). 2) ob-
ductā nocte (ἐνν. c a e l o) ἐξα-
πλωθείσης τῆς νυκτός (ἐπὶ τοῦ
οὐρανοῦ), νυκτὸς ἐπιγενομένης, ὑ-
πὸ τὸ σκότος τῆς νυκτός, (ἐν νυκτὶ
σκοτεινῇ).

obductus, ἰδ. obduco.

obiēcī, ἰδ. obicio.

obiēcio (πρόφ. objicīo, ob καὶ
jācio), iēcī, iectum, 3. (προβάλλω). 2) me ἀντεπεξέρχομαι, ἀντι-
τάσσομαι. 3) obicior ἀντιτάσσο-
μαι. quo repentīno visu obiecto
οὗ (= τοῦτου δὲ) τοῦ ἀπροσδο-
κῆτου θεάματος ἀντιταχθέντος, διὰ
τῆς ἀντιτάξεως τοῦ αἰφνιδίου τοῦ-
του φαινομένου.

obītus, ūs, ἀ., (ob + eo), θάνατος.

ob-sēcero (ob καὶ sacro), 1. ἐξορ-
κίζω, ἱκετεύω ἰδ. oro.

ob-sēquor, 3. ἀποθετ. (ἔπομαι).

2) studiis (δοτ.) = εἶμαι (ψυχή
καὶ σῶμα τι) ἀφιερωμένος εἰς

τάς μελέτας, ἐπιδίδομαι A 2, 2.
 observantia, ae, (λεπτή εὐλάβεια).
 μετὰ σεβασμοῦ συμπεριφορά, ἐπι-
 φυλακτικότης (ἀποχή ἀπὸ πάσης
 πολιτικῆς καὶ διοικητικῆς θέσεως).
 obses, obsidis, ἄ., ὄμηρος.
 ob-sidēo (ob καὶ sēdeo), sēdi,
 sessum, 2. πολιορκῶ.
 obstinatio, ōnis, ἰσχυρογνωμοσύνη
 taciturnā obstinatione διὰ τῆς
 σιωπηροῦ ἰσχυρογνωμοσύνης, διὰ
 τῆς ἐπιμόνου σιωπῆς.
 obtestatio, onis (ἐπιμαρτυρία).
 obtestationes patris οἱ τοῦ πα-
 τρός ἐξορκισμοί, (αἱ θερμοὶ) ἰ-
 κεσίαι (παρακλήσεις) τοῦ πατρός.
 obtigi, id. obtingo.
 ob-tinēo (ob καὶ tēnēo), tinui,
 tentum 2. κατέχω, καταλαμβάνω
 A 6, 4. 2) διατηρῶ A 1, 1.
 ob-tingo (ob καὶ tango), tigi,—, 3.
 (ἐφάπτομαι). 3) τυγχάνω τινί,
 κλήρω δίδομαι.
 obtrectatio, ōnis, (κακοήθης) ἄ-
 μλλα, κακεντρεχῆς ἀνταγωνισμός.
 obviam, (ἐπὶρρ., εἰς ἀπάντησιν). 2)
 obviam venio ἀντεπεξέρχομαι, ἀν-
 τιτάσσομαι, id. καὶ venio.
 occasio, ōnis, εὐκαιρία.
 oc-cido (ob καὶ caedo κόπτω), cī-
 di, cīsum, 3. ἀποκτείνω (ἐπὶ τοῦ
 πεδίου τῆς μάχης). Hamilcāre
 occiso τοῦ Ἀμίλκα φονευθέντος,
 μετὰ τὸν φόνον τοῦ Ἀμίλκα.
 occupatio, onis, ἀσχολία, ἐνασχό-
 λησις.

oc-cūpo (ob-cāpio), 1. κατέχω.
 sum occupatus in apparando
 (ἐνν. bellum ἢ copias) εἴ-
 μι ἀπησχολημένος περὶ τὸ παρα-
 σκευάζειν (τὸν πόλεμον ἢ τὰς πο-
 λεμικὰς δυνάμεις), περὶ τὴν πολε-
 μικὴν παρασκευήν. occupo saltūs,
 exītūs (αἱτ. πληθ.) κατέχω, κα-
 ταλαμβάνω τὴν κλεισώρειαν, τὰς
 ἐξόδους.
 octoginta, ὀγδοήκοντα.
 oculus, i, ἄ., ὀφθαλμός.
 odium, ii, οὐ., μῖσος. odium pa-
 ternum τὸ (παρὰ) τοῦ πατρός
 κληρονομικὸν μῖσος.
 of-fendo, ndi, nsum, 3. προσ-
 κρούω, (πειράζω).
 offensio, ōnis, σύγκρουσις, δυσ-
 ρέσκεια, δυσαρέστησις.
 officiū, ii, οὐ., 1) (προθυμία εἰς
 τὸ ἐξυπηρετεῖν), ἐξυπηρετικότης,
 καλωσύνη A 2, 6. 2) ἔφεις τοῦ
 ποιῆσαι τὸ καθήκον, συναίσθησις ἢ
 ἐπίγνωσις τοῦ καθήκοντος, καθή-
 κον A 6, 5.
 o-mitto (ob καὶ mitto), 3. παρα-
 λείπω (ἐν τῇ διηγῆσει).
 omnis, e, πᾶς Hn 2, 1. 9, 2. 2) ὅλος,
 ὁλόκληρος Hn 3, 1. 9, 3. A 3, 2.
 14, 3.
 opēra, ae (ἐργασία, προσπάθεια).
 2) cuius operā (ἄφαιρ.) οὗ τῇ ἐν-
 εργείᾳ (παροτρύνει, ὑπαιτιότητι)
 Hn 7, 3. 3) δρᾶσις, ὑπηρεσία C 1, 1.
 operio, rūi, rtum, 4. καλύπτω, σκε-
 πάζω.

opīnor, 1. ἀποθ. νομίζω.
 oppidum, i, οὖ., πόλις.
 op-plēo, ēvi, ētum, 2. πληρῶ (γεμίζω).
 opplētus, id. oppleo.
 op-prīmo (ob καὶ prēmō), pressi, pressum, 3 (καταπιέζω). 2) καταβάλλω, ἀφανίζω.
 op-pugno (ἐντονώτερον τοῦ obsidēo), 1. πολιορκῶ.
 ops (ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ μόνον ἐν τῇ γεν. opis, αἰτ. opem καὶ ἀφαι. ope) πληθ. opes (γεν. opum), δύνάμεις, ἰσχὺς Hn 10, 2. 2) βοήθεια Hn 1, 3. 3) χρηματικὰ μέσα, περιουσία A 2, 2. 4.
 optimus (ὕπερθετ. τοῦ bonus), ἄριστος, ἐξαίρετος, ἐξαίσιος, ἐπιτηδειότατος, ἐπιδειξιώτατος.
 oratio, ōnis, λόγος, ὁμιλία (σύντομος) A 22, 1. 2) λόγος γραπτὸς C 3, 3.
 orātor, ōris, ἄ., ῥήτωρ.
 orbis, is, ἄ., (κύκλος). 2) orbis terrarum ἡ οἰκουμένη.
 ordinō, 1. κατατάσσω κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν (ἀντὶ ordine enumerō) ἐν (χρονολογικῇ) διαδοχῇ καταγράφω.
 ordo, ordinis, ἄ., τάξις A 18, 3. 2) τάξις, θέσις (ἐν τῇ κοινωνίᾳ) A 13, 6. ordo equester ἡ ἵππας τάξις, ἡ τάξις τῶν ἱππέων, ἡ ἱππικὴ τάξις.
 origo, gīnis, (γένεσις). Πληθ. Origines «Ἀρχαί» C 3, 3. 3) γένος, οἰκογένεια A 1, 1. 3) familia-

rum, γενεαλογία, γενεαλογικὸν δένδρον A 18, 2.
 orior, ortus sum, orīri, 4. ἀποθ. (ἀνατέλλω, προκύπτω), 2) orior a + ἀφαι. (ἧ καὶ ἄνευ τῆς προθέσεως) κατάγομαι ἀπό... — notans quis a quōque (=et a quo) ortus (ἐνν. e s s e t) — quos honores (cepisset) quibusque temporibus cepisset (honores) ἀναφέρων τίς [ἦτο] (πῶς ὠνομάζετο) [καὶ] ἀπὸ ποίου κατήγετο, ποίας ἀρχὰς (τιμητικὰ ἀξιώματα) [κατέλαβε] καὶ κατὰ ποίους χρόνους (πότε) κατέλαβεν (αὐτάς) A 18, 3.
 oris, id. os.
 ornātus, (κεκοσμημένος). 2) ἐξωπλισμένος, σεσαγμένος (μετὰ πυργίσκον), μεθ' ὅλης τῆς σκευῆς του. Hn 3, 4.
 orno, 1. (κοσμῶ). 2) κλεῖζω, λαμπρύνω.
 oro, 1. δέομαι, παρακαλῶ. oro atque obsecro θερμῶς ἱκετεύω, (ἐξορκίζω) id. obsecro.
 ortus, id. orior.
 ōs, ōris, οὖ., (στόμα). 2) (φωνητικὸν ὄργανον), λόγος (ἐλκυστικός).
 oscūlor, 1. ἀποθ. (κατα) φιλῶ.
 os-tendo, ndi, ntum, 3. (ἐπι)δεικνύω Hn 11, 2. 2) δηλῶ Hn 12, 5.
 ostentatio, ōnis, μεγαλαυχία, καύχησις, ἐπιδειξις (ματαίᾳ).
 otium, ii, οὖ., (ἀπραγμοσύνη). 2) (ἢ μετὰ τὸν πόλεμον ἐπερχομένη ἡσυχία) «ἀσφάλεια καὶ γαλήνη» εἰρήνη (ἀντίθ. bellum).

P

paci, δοτ. τοῦ pax.

paene, ἐπίρρ., σχεδόν.

palam, ἐπίρρ., (φανερῶς), ἰδ. facio.

par, paris, ὅμοιος, ὁ αὐτός, ἴσος.

pari modo καθ' ὅμοιον τρόπον,

δηλ. (χρονολογικῶς) C 3, 4. par

non sum ἴσος δὲν εἶμαι, (ἀριθμη-

τικῶς εἶμαι κατώτερος). par prin-

cipibus (δοτ.) ὅμοιος τοῖς μεγά-

λοις (τ.ξ. ἐγνώριζε νὰ τηρῇ τὴν

ἐμπρέπουσαν στάσιν κατὰ τὰς σχέ-

σεις αὐτοῦ πρὸς τοὺς μεγάλους).

par... ac ὅμοιος.. ἤ, ὅμοιος...

καί, ὁμοίός τινι... .. in pari peri-

culo sum εἶμαι ἐν μέσῳ (ἐν κατα-

στάσει) ὁμοίου κινδύνου Hm 2,1.

pārēō, rūi, —, 2. (φαίνομαι). 2)

ὑπακούω, πείθομαι.

pāro, 1. bellum παρασκευάζω πό-

λεμον, παρασκευάζομαι πρὸς πό-

λεμον.

pars, partis, μέρος, τμήμα A 2, 3.

2) πλευρὰ Hn 12, 3. 3) κόμμα A

2, 2 partes Sullānae (Cinnānae)

ἡ μερίς, τὸ κόμμα τοῦ Σύλλα (τοῦ

Κίννα). partes optimāe τὸ ἀρι-

στοκρατικὸν (τ. ξ. τὸ Συγκλητι-

κὸν) κόμμα, ἦτοι οἱ optimātes,

(γεν.) -ium.

parum, ἐπίρρ., ὀλίγον. non parum

ὄχι μικρόν, ἱκανῶς, ἀρκούντως.

passus, Hn 13, 3. A 2, 4. ἰδ. patior.

passus, ūs, ἀ., βῆμα, ῥωμ. βῆμα

=5 πόδες, δηλ. 1,48 μέτρον. Ἐ-

πομένως milia (οὐδ. πληθ. τοῦ

mille) passūum decem=χιλιάδες

βημάτων δέκα (=10 ῥωμ. μίλια),

δηλ. 14.800 μ., ἦτοι 15 περίπου

χιλιόμετρα.

patē-facio, 3. (ἐκ τοῦ pateo καὶ

facio ἀνεῶχθαι ποιῶ), ἀνοίγω.

loca τὰ δύσβατα μέρη κάμνω βα-

τά, προσιτά, ἀνοίγω δρόμους, ὁ-

δοποιῶ τὰ ἄβατα.

patefēci, ἰδ. patefacio.

patēō, tūi, —, 2. ἀναπέπταμαι. ho-

nores patent τὰ ἀξιώματα ἀνα-

πέπτανται (εἶναι προσιτά), ἡ

πρὸς τὰς τιμὰς ἄγουσα εἶναι ἐλευ-

θέρα (ἀνοικτή).

pater, tris, ἀ., πατήρ. 2) πληθ. ὡς

τιμητικὴ προσωνυμία τῶν συγ-

κλητικῶν (οἱ πατέρες τοῦ ἔθνους).

patres conscripti (=senatores)

[ἰδ. conscriptus]. pater familias

(familias εἶναι ἀρχαϊκὸς τύπος

τῆς γεν. ἐνικοῦ ἀντὶ familiae), ἀ.,

ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ οἰκογενειάρχης.

paternus, πατρικὸς, τοῦ πατρός.

pātiōr, passus sum, pāti, 3. ἀποθ.

ὑποφέρω, ἀνέχομαι A 15, 1. 2) ἐ-

πιτρέπω, (παρα)δέχομαι Hn 13,

3. A 2, 4. 5.

patriā, ae, πατρίς.

pāucus, (πρβλ. παῦ-ρος, σχεδὸν

μόνον κατὰ πληθ. ἀριθ.), ὀλίγοι

(τὸν ἀριθμόν).

pāulum, ἐπίρρ., μικρόν, ὀλίγον. pau-

lum modo ὀλίγον μόνον.

pax, pacis, (εἰρήνη). 2) σύναψις εἰ-

ρήνης, συνομολόγησις εἰρήνης A18,2.

pecuniā, ae, χρήματα, περιουσία.
pecuniōsus, πολυχρήματος, εύκα-
τάστατος.

pedester, strīs, stre, πεζικός, τῆς
ζηρᾶς.

pedisēquus, i, ἄ., (pes καὶ sequor)
ὁ ἀκόλουθος (δοῦλος ἀκολοθῶν ἢ
συνοδευῶν τὸν κύριον ἐξερχόμε-
νον).

pello, pepūli, pulsum, 3. ὠθῶ,
ἐξωθῶ. 2) τρέπω εἰς φυγὴν, ἀπο-
κρούω, νικῶ.

pendo, pependi, pensum, 3. (στα-
θμῶ, ζυγίζω). 2) πληρώνω.

pepūli, ἰδ. pello.

per, πρόθ. μετ' αἰτιατ. διὰ (γεν.):
α) τοπικῶς Hn 4, 2. per lumbos
κατὰ τὰ ἰσχία. β) πρὸς δῆλωσιν
τῆς αἰτίας: per senatum ἕνεκα
τῆς συγκλήτου, κωλυούσης (μὴ
ἐπιτρεπούσης) τῆς συγκλήτου.

peraeque, ἐπίρρ., πᾶν ἐξ ἴσου,
(πᾶν ὁμοίως), κατὰ κανόνα, κα-
νονικῶς.

per-āgo, 3. ἐπιτελῶ, φέρω εἰς πέ-
ρας. rebus peractis τῶν πραγμά-
των εἰς πέρας ἀχθέντων (μετὰ τὴν
διεξαγωγὴν τῶν ἐπιχειρήσεων).
propositum φέρω εἰς πέρας τὸν
σκοπὸν τὴν (ἀπόφασιν). consu-
latu peracto τῆς ὑπατείας περα-
τωθείσης (μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ὑ-
πατείας).

perceptus, ἰδ. habeo.

per-cipio (per-cāpio), cēpi, cep-
tum, 3. (καταλαμβάνω). 2) γνω-

ρίζω, ἐκμανθάνω.

per-dūco, 3. (διάγω). 2) ἄγω Hn
4, 3.

peregrinatio, ōnis, ἀποδημία, δια-
τριβὴ ἐν ξένῃ χώρᾳ.

per-ēo, ii, itum, ire, ἀπόλλυμαι,
ἀποθνήσκω.

per-fūgio, fūgi,—, 3. καταφεύγω
(τίθεμαι ἐν ἀσφαλείᾳ) Hn 7, 6.

perfunctus, ἰδ. perfungor.

per-fungor, functus sum, 3. ἀποθ.
(ἐπιτελῶ). 2) laboribus (ἀφαιρ.)
ὕφισταμαι, ὑπομένω (περὶ ἄν)
μόχθους.

pericūlum, i, οὐ., κίνδυνος.

peritūrus, ἰδ. pereo.

peritus, ἔμπειρος.

per-mitto, 3. (ἀφίνω τινὰ νὰ δι-
έλθῃ). 2) rem arbitrio (δοτ.) κα-
ταλείπω τι εἰς τὴν κρίσιν (τινός),
ἐξαρτῶ τι ἀπὸ τινος (προσώπου).
perpetūo, ἐπίρρ., διηνεκῶς, ἀδια-
λείπτως, καθ' ὅλον τὸν βίον.

perpetūus, (διηνεκής), ὅλος C 1, 3.

2) odium perpetuum μῖσος διαρ-
κές, ἀδιάλειπτον, ἄσβεστον Hm 4, 3.

per-scribo, 3. γράφω, ἱστορῶ (λε-
πτομερῶς, διεξοδικῶς,
ἀκριβῶς).

persecutus, ἰδ. persēquor.

per-sēquor, 3. ἀποθ. διώκω ἀκα-
ταπαύστως, ἀγωνίζομαι διηνεκῶς
Hm 1, 4. 2) (ἐνν. scripturā=γρα-
φῇ) ἐκθέτω ἐγγράφως (κατὰ хро-
νολογικὴν σειρὰν), περιγράφω, πρα-
γματεύομαι C 3, 4.

per-suādeo, āsi, āsum, 2. πείθω.
persuasēram, ιδ. persuadeo.

(pertaedet), pertaesum est, 2.
ἀπρὸς. (κόρος ὑπάρχει). 2) ne-
gotii suscepti κόρος, ἀηδία, ἀ-
νία (βαρεμὸς) ἔλαβέ με τοῦ ἀνα-
ληφθέντος (ὕπ' ἐμοῦ) ἔργου, ἐγ-
καταλείπω ἐξ ἀνίας τὸ ἀναληφθὲν
ἔργον. A 15, 2.

per-terrēo, rūi, rītum, 2. κατα-
πλήττω.

perterrītus, ιδ. perterreo.

pertinācia, ae, τὸ ἐπίμονον, ἐπιμονή.
pertinēo (per-tēneo), tinūi, (ten-
tum), 2. (διατείνω). 2) συνεισφέ-
ρω, συντελῶ, ἀφορῶ, ἀποσκοπῶ.

per-turbo, 1. ταράττω, εἰς ταραχὴν
φέρω, εἰς ταραχὴν ἐμβάλλω.

per-vēnio, 4. ἀφικνοῦμαι, perve-
nio ad desperationem περιέρχο-
μαι (φθάνω) εἰς ἀπελπισμόν, ἀ-
πελπίζω (ἀπελπίζομαι).

per-verto, 3. (ἀναστρέφω). 2) per-
verto mores διαστρέφω, διαφθεί-
ρω τὰ ἥθη.

petiērim = petiverim, ιδ. peto.

pēto, īvi καὶ īi, itum, 3. (ὀρμῶ,
πρβλ. πέτομαι), ἐπιφέρωμαι 2) pe-
to ut παρακαλῶ νά... 3) Etruriam
διευθύνωμαι εἰς Ἑ. Hn 4, 2. 4)
honores θηρεύω τὰ ἀξιώματα sa-
lutem fugā ζητῶ τὴν σωτηρίαν
διὰ τῆς φυγῆς. 5) petor καταζη-
τοῦμαι.

piētas, ātis, (εὐσέβεια, αἵσθημα
ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς πάν-

τας εἰς οὓς τοῦτο ὀφείλεται, ἤτοι:
πρὸς θεοὺς, πατρίδα, γονεῖς καὶ
στενοὺς συγγενεῖς). 2) σεβασμός,
εὐσέβεια, ἡ πρὸς τοὺς συγγενεῖς
ἀγάπη A 5, 1. ἡ πρὸς τοὺς γονεῖς
ἀγάπη A 17, 1.

plebes, ēi, ὁ λαὸς (ὡς τάξεις, ἐν
ἀντιθέσει πρὸς τοὺς πατρικίους
καὶ τὴν σύγκλητον) ιδ. tribunus.
plerīque, pleraeque, plerāque, οἱ
πολλοί, ἡ πλειονότης.

plerumque, ἐπίρρ., ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον, κατὰ μέγιστον μέρος.

plumbum, i, οὐ., μόλυβδος.

plurimus, ὑπερθ. (τοῦ plus) πλεῖ-
στος.

plūs, plūris, (συγκρ. τοῦ multus)
πλείων, πλέον. plures (ἀρσ.) ar-
mati μέγας ἀριθμὸς ὀπλισμένων.
2) plus ὡς οὐσ. οὐδέτ. (μετὰ
γεν.): plus salis πλέον κομψότη-
τος, περισσοτέρα κομψότης. 3) ὡς
ἐπίρρ., πλέον.

poena, ae, ποινή.

Poenus καὶ συνήθ. πληθ. Poeni,
ōrum, καὶ ἐπίθετον Poenicus,
(ιδὲ Πίνακα ἱστορ. καὶ γεωγραφ.)
ἀντὶ Punīcus = Karthaginiensis
(πρβλ. poena [ποινή] — pūnio,
moenia—mūnio).

poēta, ae, ἀ., ποιητής.

poētīcē, ēs, (αἰτ.-en), (ἐλληνικὴ
καὶ ῥωμαϊκὴ) ποίησις.

poētīcus, ποιητικὸς, ἀφορῶν (εἰς...).

pol-licēor, eītus sum, 2. ἀποθετ.
ὕπισχνοῦμαι, δίδω ὑπόσχεσιν.

pompa, ae, πομπή. pompa funē-
ris, πομπή κηδείας, μεγαλοπρεπής
κηδεία (ἀκολουθία ταφῆς).

pōno, posui, positum 3. (τίθη-
μι). 2) principem (τάττω τινά)
ἀρχηγόν (ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρα-
τοῦ). pono castra στρατοπεδεύω.
pono statuam ἰδρύω, ἀνεγείρω
ἀνδριάντα.

populus, i, ἄ., λαός, δῆμος.

porto, 1. κομίζω (κουβαλῶ).

possessio, ōnis, κτήσις (ιδίᾳ κτή-
σις ἀκινήτου), κτήμα.

possem, πρτ. ὑποτακτ. τοῦ possum.
possum, potui, posse, δύναμαι.
ut omnes honores quos possent
(ἐνν. habere) haberent ὥστε
νὰ ἐπιδραψιλεύσωσι πάσας τὰς τιμὰς,
ἃς ἠδύναντο νὰ (ἐπιδραψιλεύσω-
σιν).

post, πρόθ. μετ' αἰτ., μετὰ + αἰτ.
2) ἐπίρρ., ἔπειτα. multo post
πολλῶ (πολὺ) ὕστερον.

postea, ἐπίρρ., ὕστερον, μετὰ ταῦτα.
posteaquam, σύνδ. ἀφοῦ = post-
quam.

posterus, ὕστερος, ὕστεραῖος.

postquam, σύνδ. μετὰ πρkm. ὀριστ.
ὥς, ἀφοῦ. 2) μετὰ ὑπερσυντ. ὀριστ.
ὕστερον ᾗ, ἐξ οὗ, ἀφ' οὗ.

postulo, 1. ἀπαιτῶ, ζητῶ τι Hn 2,4.
2) ἀπαιτῶ (μετ' αἰτ. καὶ ἀπρμφ.)
Hn 12, 3.

posuero, ἰδ. pono.

potens, ntis (δυνάμενος). 2) ὑ-
περθ. potentissimus μέγα δυ-

νάμενος, μεγίστην ἐπιρροὴν ἔχων
(ἀσκήων).

potentia, ae, ἰσχὺς (προσωπικὴ
ἐπιρροή ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν
ἰσχὺν τῶν νόμων), αὐθαιρεσία.

poteram, πρτ. ὀριστ. τοῦ possum.

potestas, ātis, δύναμις, ἰσχὺς A
4, 1. 2) ἐξουσία (τοῦ τιμητοῦ) C
2, 3. 3) sum in potestate meā
εἶμαι αὐτεξούσιος, δὲν ἐξαρτῶμαι
ἀπὸ ἄλλου. alicui potestatem sui
facere παρέχω λαβὴν τοῦ ἑαυ-
τοῦ μου πρὸς τινά, ἀφίνω τὸν ἑαυ-
τόν μου ἐκθεσιμένον, ὥστε νὰ συλ-
ληφθῇ ὑπὸ τινος (ὡς αἰχμάλωτος).
Hn 9, 1.

potius, ἐπίρρ. συγκρ. μᾶλλον ὑπερθ.
potissimum μάλιστα, κατὰ προ-
τίμησιν, κατὰ πρῶτον Hn 11,6.
ἀκριβῶς, κατ' ἐξοχήν A 3, 3.

potuero, ἰδ. possum.

potuisse, πρkm. ἀπρμφ. τοῦ p.
possum.

praebeo (prae καὶ habeo), būi,
bitum, 2. (παρέχω). 2) me eā-
dem diligentia (ἀφαιρ.) δεικνύω
ὁμοίαν περισκέψιν (κατὰ λέξιν :
παρέχω ἑμαυτὸν ὁμοίως περισκέ-
ψεως).

praeceptum, i, οὗ., διδασκαλία,
δόγμα A 17, 3. 2) διαταγή, ἐντο-
λή. praecepto (ἀφαιρ.) μετὰ γεν. :
κατὰ διαταγὴν (τινος) Hn 11, 4.

prae-cipio (prae καὶ cāpio) προ-
λαμβάνω. 2) ut διατάσσω... νά.
praecipue, ἐπίρρ., ὅλως ἰδιαίτερώς,

ἐξαιρέτως.

prae-dīco, 3. προλέγω A 16, 4.

prae-dīco, 1. ἀναφέρω, μνημονεύω
A 13, 7.

praedīum, īi, οὖ., κτήμα, γαιοκτη-
σία.

praeesse, īd. praesum.

praefectūra, ae, ἀξίωμα ἐν τῷ στρα-
τῷ προερχόμενον ἐν τῇ διοικήσει
ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας ὑπὸ ἀνθυπά-
του ἢ στρατηγού εἰς ῥωμ. ἱππεῖς,
διοίσεις, ὑπαρχία.

praefectus, ī, ἀ., ἐπιτηρητής, ἐπό-
πτης (ἐν Καρχηδόνι). Ἀντιστοι-
χεῖ πρὸς τὸν censor ἐν Ῥώμῃ.

praefūi, īd. praesum.

praemīum, īi, οὖ., βραβεῖον, ἀντα-
μοιβή.

praes, praedis, ἀ., (ἡ ὑπὲρ ἐργο-
λήπτου τινὸς παρὰ τρίτου διδο-
μένη εἰς τὸ δημόσιον ἐγγύησις).
2) ὁ (ἀξιόχρεως) ἐγγυητής.

prae-scribō, 3. (προγράφω). 2) ἐκ
τῶν προτέρων παραγγέλλω, προ-
διαγράφω, διατάσσω.

praesens, ntis, παρὼν īd. prae-
sum.

praesidium, īi, οὖ., (φρουρά, στρα-
τός). 2) πληθ.=castra nautica.

praestitisse, īd. praesto.

prae-sto, stīti, stitum, 1. ὑπερ-
βάλλω, ὑπερτερῶ, ὑπερβαίνω Hn
1, 2. A 3, 3. 18, 5. 2) ἐκτελῶ, πρα-
γματοποιῶ, ἐκπληρῶ A 15, 1.

prae-sum, fūi, esse (προΐσταμαι).
2) ἀναλαμβάνω διοίκησιν, διοικῶ

praeesse coepit (praefuit ἤρξε).
3) potestati προΐσταμαι ἐξουσίας.
διευθύνω (διοικῶ) ἀρχήν, ἀξίωμα.
praeter, πρόθ. μετ' αἰτ., πλήν, ἐκτός
Hn 3, 4. A 14, 3. 2) παρὰ + αἰτ.
Hn 12, 5. 3) κατ' ἐξαιρέσειν, ἐκτός
A 1, 3. 2, 4.

praeter-ēā, ἐπίρρ., ἐκτός τούτων,
πρὸς τούτοις, πλήν τούτου.

praeter-ēo, īi, itum, īre, παρέρ-
χομαι. 2) ἀφίνω ἀμνημόνευτον.

praeterībo, īd. praetereo.

praeterquam, ἐπίρρ., ἐκτός, πλήν.
praeterquam quod ἐκτός ὅτι.

praetor, ōris, ἀ., (πραίτωρ), στρα-
τηγός (τὸ ὕπατον πολιτικὸν ἀξίωμα
ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ).

praetūra, ae, στρατηγία.

prēces, γεν. precum (κατὰ πληθ.)
δέησις, παράκλησις.

prēmo, pressi, pressum, 3. (πιέ-
ζω), καταδιώκω (πεισματωδῶς),
πρόσκειμαι. 2) premor valetu-
dīne κατατρυχώμαι ὑπὸ τῆς ἀσθε-
νείας, (παλεύω μὲ τὴν ἀρρώστια).

pretīum, īi, οὖ., (τιμή). 2) ἀργύ-
ριον, χρήματα.

(prex), īd. preces.

prīdiē, ἐπίρρ., τῇ προτεραίᾳ. prī-
die Kal(endas) Aprīles τῇ προ-
τεραίᾳ τῶν Καλανδῶν τοῦ Ἀπρι-
λίου (τῇ 31ῃ Μαρτίου).

prīmo, ἐπίρρ., πρῶτον, κατ' ἀρχάς.
prīmum = primo, ὁ ἰδῆ.

prīmus, πρῶτος.

prīnceps, cīpis, ἀ., (ἄρχων), πρῶ-

τος Hm 3, 3. 2) ἀρχηγός, ἐπὶ κε-
φαλῆς Hn 2, 6. ἡγεμὼν A 20, 5.
3) μέγας, σπουδαῖος, διακεκριμέ-
νος A 17, 3. πλῆθ. principes οἱ
πρόκριτοι (πολιῖται), οἱ μεγάλοι
Hn 9, 3. A 3, 1. 4) principes οἱ
πρωτεύοντες, οἱ μεγάλοι πολιτικοὶ
ἄνδρες A 16, 4. 19, 2.
Principātūs, ūs, ἄ., ἡ πρώτη τά-
ξις, τὰ πρωτεῖα A 5, 4. (κυρίως ἐν
τῷ δημοσίῳ βίῳ) C 2, 2.
prior, ἄ., καὶ θ., prius, οὐ. (γεν.
priōris) συγκρ. πρότερος.
Pristinus, πρότερος.
Prius, ἐπίρρ. συγκρ., πρότερον.
Priusquam, σύνδ., πρὶν ἢ, πρὶν.
Privātus, i, ἄ., ὁ ἰδιώτης (ἄνευ δη-
μοσίου ὑπουργήματος).
Privignus, i, ἄ., ὁ πρόγονος, (ὁ
(π ρ ο γ ο ν ό ς)).
Pro, πρόθ. μετ' ἀφαιρ.: κατὰ +
αἰτιατ. πρὸς + αἰτιατ. ἐν σχέσει
πρὸς...
Probabilis, e, (εὐλογος, πιθανός).
2) δόκιμος.
prōbo, 1. (δοκιμάζω). 2) ἐπιδοκι-
μάζω, ἐγκρίνω.
Procuratīo, ōnis, (ἐπιμέλεια). 2)
διοίκησις, δημοσία ὑπηρεσία.
pro-eūro, 1. negotia φροντίζω πε-
ρὶ τῶν ὑποθέσεων.
Prodītus, ἰδ. prodo.
pro-do, dīdi, dītum, 3. (προσφέρω)
2. memoriae (δοτ.) παραδίδω τι
τῇ μνήμῃ (τῇ ἱστορίᾳ, τοῖς ἐπι-
γιγνομένοις). memoria prodita

est εἰδησις διεδόθη.
pro-dūco, 3. (προάγω). 2) dolo
(ἀφαιρ.) in proelium προάγω διὰ
δόλου, δολοῦμαι πρὸς μάχην. 3)
vitam μακύνω (παρατείνω) τὴν
ζωήν.
productus, ἰδ. prodūco.
proelium, īi, οὐ., (συνπλοκή). 2)
μάχη. navale proelium (ναυτική
μάχη), ναυμαχία.
profectus, ἰδ. proficiscor.
professus, ἰδ. profiteor.
proficiscens (ἀντὶ profectūrus =
μέλλων νὰ πορευθῇ) Hn 2, 3. ἰδ.
proficiscor.
pro-ficiscor, fectus sum, profi-
cisci, 3. ἀποθ. πορεύομαι. Hn 2, 3.
βαδίζω ἐναντίον 5, 1. 8, 1. in castra
εἰς τὸ στρατόπεδον (εἰς τὸν πόλε-
μον), ἐκστρατεύω.
profitēor (pro-fāteor), fessus sum,
2. ἀποθ. ὁμολογῶ, λέγω.
pro-flīgo, 1. καταβάλλω, κατανι-
κῶ.
pro-fūgiō, 3. (προφεύγω). 2) do-
mo φεύγω ἐκ τῆς πατρίδος.
progressus, ūs, ἄ., πρόοδος, προκο-
πή.
pro-hibeo (pro-hābeo), hūi, bī-
tum, 2. ἀπείργω. transitū (ἀ-
φαιρ.) ἀπείργω (ἀπὸ) τῆς διαβά-
σεως, ἐμποδίζω τὴν διάβασιν.
pro-lābor, lapsus sum, lābi, 3.
ἀποθ. (πρὸς ὀλισθαίνω). 2) ἐπὶ
κτηρίου: εἶμαι ἑτοιμος νὰ καταρ-
ρεύσω, (ἀπειλῶ κατάρρυσιν).

pro-mitto, 3. (καθίημι). 2) ὑπισχνοῦμαι, δίδω ὑπόσχεσιν.

pro-nuntio, 1. ἀνακηρύττω. 2) ἀπαγγέλλω, ἀπομνημονεύω.

1. propāgo, 1. διαδίδω, (μεταφυτεύω). 2) fines imperii ἐπεκτείνω τὰ ὅρια τοῦ βασιλείου.

2. propāgo, gīnis, (βλάστημα ἀμπέλου). 2) πληθ. γενεαλογία (οἰκογενείας), γενεαλογικὸν δένδρον, (στέμμα οἰκογενειακόν).

propatūlum, i, οὐ. (κυρ. μέρος ἐκτιθέμενον εἰς τὰ ὄμματα πάντων), προαύλιον, αὐλή.

propēre, ἐπίρρ., ταχέως, ἐν σπουδῇ.

propinquus, ὁ ἐγγύς, πλησιόχωρος.

propius, ἐπίρρ. (συγκρ. τοῦ prope ἐγγύς) κατ' αἰτ., ἐγγύτερον.

pro-rōno, 3. (προστίθημι). 2) quaestionem προβάλλω, (προτείνω) ζητήματα. remedia προτείνω (ὀρίζω) φάρμακα.

propositum, i, οὐ., (τὸ προκείμενον), σκοπός.

propter, πρόθ. (μετ. αἰτ.), ἔνεκα, διὰ + αἰτ.

pro-rumpo, rūpi, ruptum, 3. (ἐξορμῶ). 2) tanta vis morbi prorūpit τοσαύτη ὁρμή τῆς νόσου ἐπέπεσε, μετὰ τοσαύτης ὁρμῆς ἐνέπεσεν (ἐξεδηλώθη) ἡ νόσος.

pro-sēquor, 3. ἀποθ. προπέμπω.

prosperitas, ātis, εὐτυχία A 19, 3.

prosperitas valetudinis ἀκμή εὐρωστίας, καλή (ἄκρα) ὑγεία.

pro-spicio (pro-spēcio), spexi, spectum, 3. (προσρῶ). 2) βλέπω μακράν, παρατηρῶ.

pro-ut, ἐπίρρ., «καθ' ὅ», ὥς, καθάπερ.

providēo, 2. (προνοῶ). 2) λαμβάνω πρόνοιαν, (προφυλακτικὰ μέτρα), ἐπινοῶ πανουργίαν.

provincia, ae, ἐπαρχία.

proximus, ὑπερθ. (τοῦ propior), ἐγγύτατος, πλησιέστατος Hn 11, 4. 2) προσεχής Hn 3, 2.

prudentia, ae, εὐφυΐα, πρόνοια, περίσκεψις, ψυχραιμία. 2) τέχνησμα Hn 11, 7.

publico, 1. (δημοσιῶ).. 2) bona δημεύω τὴν περιουσίαν.

publice, ἐπίρρ., (δημοσίᾳ). 2) ἐν ὀνόματι τῆς πολιτείας A 3, 1. δημοσίᾳ ἀποφάσει, ἐπισήμως Hn 3, 1. 3) διὰ λογαριασμὸν τοῦ δημοσίου. A 2, 4. 3, 1.

publicus, δημόσιος, τοῦ κράτους.

puer, eri, ἄ., παῖς, νεανίας. 2) δοῦλος (ἀσχέτως ἡλικίας, πρβλ. «παῖς γκαρσόν») Hn 12, 4. 12, 5. A 13, 5.

puerilis, e, παιδικός.

pueritia, ae, παιδικὴ ἡλικία.

puerulus, i, ἄ., μικρὸν παιδίον.

pugna, ae, μάχη, πόλεμος.

pugno, 1. πολεμῶ. pugno pugnam πολεμῶ πόλεμον. hāc pugnā pugnatā ταύτης τῆς μάχης πολεμηθείσης, ταύτης τῆς μάχης γενομένης, (μετὰ τὴν μάχην ταύτην).

pulchrē, ἐπίρρ., καλῶς, ἐπιδεξίως.

pullūlo, 1. ([βλαστάνω] φουντω-
νω ἐπὶ τῶν βλαστῶν τῶν δέν-
δρων καὶ ἐπὶ τῶν νεοσσῶν). 2) δια-
δίδομαι.

pulsus, ἰδ. pello.

puppis, is, θ. πρύμνα.

puris, γεν. τοῦ pus.

pus, puris, οὖ., πύον.

puto, 1. νομίζω.

Q

quā, ἐπίρρ., (ἐννοεῖται viā ἢ
parte δι' ἧς ὁδοῦ, δι' οὗ μέ-
ρους), ὅπου.

quācumque, ἐπίρρ., ὅπουδήποτε.

quaero, sivi, situm, 3. ζητῶ, θέλω.

Hn 11, 2. 2) quaero ab aliquo
ἔρωτῶ τινα, ζητῶ νὰ μάθω παρὰ
τινος.

quaesivi, ἰδ. quaero.

qualis, e, ὁποῖος. hoc quale sit
τοῦτο ὁποῖον (ὁποίας σπουδαιό-
τητος ἢ σημασίας) εἶναι...

quaestio, ōnis, ζήτημα.

quaestor, ōris, ἀ., ταμίης.

quam, ἐπίρρ., ἢ (μετὰ τὰ συγκριτι-
κὰ καὶ τὸ alius) clarius quam
possent λαμπρότερον ἢ ὅσον θὰ
ἠδύναντο A 1,3. 2) aliud acroā-
ma quam (ἀντὶ τοῦ praeter = ἐ-
κτός) anagnosten ἄλλο ἀκρόαμα
ἐκτός τοῦ ἀναγνώστη. 3) μετὰ
ὑπερθετικῶν : quam plurimas...
serpentes ὡς πλείστους... ὄφεις,
ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρους
Hn 10, 4.

quamdiu, ἐπίρρ., ἐφ' ὅσον (χρόνον)
Hn 5, 4. 13, 3. A 3, 2. 2) (ὁ) πό-
σον χρόνον A 20, 1.

quāquam, σύνδ., εἰ καί. 2) ἀλλ'
ὅμως, ἐν τούτοις, ἄλλως τε A 16, 2.
20, 1.

quam-vis, σύνδ. (ὅσον θέλεις). 2)
καὶ ἑάν.

quanto, ὅσω. tanto-quanto το-
σούτῳ—ὅσω, τοσοῦτον—ὅσον.

quantum, οὖσ., οὖ. καὶ (αἰτ. ἐνι-
κοῦ) ὡς ἐπὶ ῥῆμα, ὅσον A 19, 1.

quantus, πόσος A 20, 5. 2) (ἡλί-
κος) πόσον μέγας Hn 5, 4.

quā-re, ἐπίρρ., δι' ὃ, ἕνεκα, ὅθεν.

Ἀλλ' ἐν βίῳ Κάτωνος (2,3) κε-
χωρισμένως, διότι εἶναι δύο λέξεις
quā-re=ut eā re ἵνα διὰ τούτου
τοῦ πράγματος.

quartus, τέταρτος.

quaterni, nae, na (γεν. quater-
num), ἀνὰ τέσσαρας, τέσσαρες.
-que, ἐγκλιτ. τε, καί. 2) ἀλλὰ Hm
1, 2.

quemlibet, αἰτ., τοῦ quilibet, ὃ ἰδέ.

quēo, quīvi, —, (quīre), (μετ'
ἀρνήσεως καὶ ἀπρμφ.) δύναιμαι.
querimonia, ae, παράπονον (μεμ-
ψιμοιρία), ἀφορμὴ παραπόνων.

qui, quae, quod, ἀντων. ἀναφ.
ὅς, ἡ, ὃ Hm 1,5. Hn 3,1. 5,4.
7,3. 8,4. 11,3. C 3,4. A 1,4.
2,5. 3,1. 5,4. 6,5. 14,3. 15,3.
16,3. 17,2. 18,3. 18,5. 20,3.
2) ἀντὶ συνδ. qui = et is ἢ sed
is ἢ is autem ἢ is enim ἢ is

igitur, cuius=huius enim διότι
τούτου A 2,2. quā=et eā A 15,2.
quibus=iis igitur A 18,4.— Μεθ'
ὑποτ. α) πρὸς δῆλωσιν τοῦ ἀποτε-
λέσματος: qui = ut is ὥστε οὗτος
Hn 5,4. 11,3. A 5,1. 5,4. 14,2.
18,2. β) πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ: qui
=ut is ἵνα οὗτος Hn 7,2. 7,5. 7,7.
12,2. C 2,3. γ) πρὸς δῆλωσιν αἰ-
τίας: qui = cum is ἐπειδὴ οὗτος
Hn 1,3. 12,2. A 6,4.

quicquam, ἰδ. quisquam.

quidem, ἐπίρρ., γε, τῇ ἀλη-
θείᾳ, μάλιστα. 2) τοῦλάχιστον A
14,1.

quilibet, quaelibet, quodlibet (ἐ-
πιθετικῶς ἢ quidlibet οὐσιαστι-
κῶς) ὅστις θέλει (κατὰ λέξιν: ὅ-
στις ἀρέσκει), ὅστισδήποτε, πᾶς
τις, ὁ τυχόν. quemlibet amplis-
simum triumphum πάντα τινὰ
μεγαλοπρεπέστατον θρίαμβον.

quin, σύνδ. ὅστις δέν, ὥστε δέν,
ὅστις (ὥστε) νὰ μή... 2) χωρὶς νὰ A
2,2. 20,1.

quini, ae, a, (γεν. quinum), ἀνὰ
πέντε, πέντε.

quinque, πέντε.

quinque(n)s, πεντάκις.

quintus, πέμπτος.

quis, quid τίς; τί; Hn 12,5. A
17,1. 18,3.

quisquam, quidquam (ἢ quic-
quam), γεν. cuiusquam, δοτ. cui-
quam, τίς, τί.

quisque, quaeque, quidque (οὐ-

σιαστικῶς καὶ quodque ἐπιθετι-
κῶς), ἕκαστος, πᾶς (τις).

quisquis, quidquid, (ἢ quicquid)
(πᾶς) ὅστις, ὅστισδήποτε.

quīvi, ἰδ. queo.

quō ἐπίρρ., ὅπου, εἰς ὁποῖον μέρος
Hn 9,1. 2) πρὸς ἐπίτασιν τοῦ συγ-
κριτικοῦ: quo magis Hn 10,2.

quod, σύνδ., ἕως, ἐφ' ὅσον (χρό-
νον).

quod, ὅτι, διότι 2) quod nisi ἐάν
δὲ μή.

quodam - mōdo ἐπίρρ., τρόπον τι-
νά.

quoniam, σύνδ., ἐπειδὴ (βεβαίως),
ἐπειδὴ (τώρα πλέον), ἐπειδὴ (λοι-
πόν).

quōque, ἐπίρρ., ὡσάντως, καί, ἔτι,
προσέτι. 2) tum quoque ἀκόμη
τώρα (τὴν στιγμὴν αὐτὴν).

quotannis, (κυρ. ἀφαιρ. τοῦ quot
anni=ὅσα ἔτη εἶναι), ἐπίρρ., κατ'
ἔτος.

quotienscumque, ἐπίρρ., ὁσάκις καί,
ὅποσάκις καί, ὅποτεδήποτε.

R

ratio, ōnis (λογαριασμός) 2). σχέ-
διον, ὁδός, μέσον Hn 10,3. 3)
(λογικὸς καὶ φρόνιμος) ὑπολογι-
σμός, μεμετρημένα καὶ λογικὴ
χρῆσις τοῦ χρήματος A 14,3.

ratus, ἰδ. reor.

recēpi, ἰδ. recipio.

re-cīpio (re καὶ cāpio), cēpi.

ceptum, 3. (ἀναλαμβάνω). 2) me ἐπ'ανέρχομαι Hn 11, 2. 3) ὑποχωρῶ Hn 11,4.

re-cūso (re καὶ causa=δὲν δέχομαι, ἀρνοῦμαι), 1. illud recusavit ne postularent ἡρνήθη (δὲν ἠθέλησε) νὰ ἀπαιτήσωσιν, ἀπέκρουσε τὴν ἀπαίτησίν των ἐκείνην ὅπως..., τὸ μόνον ὅπερ παρεχάλεσεν ἦτο νὰ μὴ... .

reddīdi, ἰδ. reddo.

red-do, dīdi, dītum, 3. ἀποδίδω Hn 7,2. 2) ἀποκαθιστῶ Hm 2,5. 3) καθιστῶ, ποιῶ Hn 2,1. A 19,4.

red-ēo, īi, ītum, īre, ἐπιστρέφω. 2) numquam in gratiam redeo οὐδέποτε εἰς καλὴν φιλικὴν συνεννόησιν (συμφιλίωσιν) ἐπ'ανέρχομαι, οὐδέποτε συμφιλιοῦμαι (τ.ἔ. οὐδέποτε ἤρισα).

redīi, ἰδ. redeo.

redītus, ūs, ἀ., (ἐπάνοδος). 2) πρόσσοδος, ἔσοδος, εἰσόδημα.

re-fēro, rettūli, relātum, referre me ἀποσύρομαι, ἐπαναπλέω.

re-ficiō (re καὶ faciō), fēci, fecitum, 3. (πάλιν ποιῶ). 2) res reficiuntur τὰ πράγματα (αἱ συνθῆκαι) βελτιοῦνται (καλυτερεύουν), ἡ κατάστασις τῶν πραγμάτων βελτιοῦται. 3) ἐπισκευάζω A 20,3.

regnum, ī, οὐ., βασιλείον.

relictum, ἰδ. relinquo.

religiōse, ἐπίρρ., (μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαβείας), μετὰ συνειδητῆς

περισκέψεως (σταθμήσεως).

relinquo, līqui, lictum, 3. καταλείπω scriptum (οὐδ. μτχ.) γραπτῶς καταλείπω, ἀναγράφω, ἱστορῶ (=memoriae prodo [ἰδ. prodo]). 2) arma καταθέτω τὰ ὅπλα.

reliqui, ōrum, ἀ., οἱ λοιποί, τὰ λείψανα Hn 6,4. reliqua τὰ λοιπὰ A 19,1. 3) nihil reliqui facio, ἰδ. facio.

reliquus, λοιπός, ὑπόλοιπος. 2) οὐσ. ἰδ. facio A 21, 5.

remēdium, īi, οὐ., φάρμακον, (γιατρικό).

re-mīgro, 1. ἐπ'ανέρχομαι.

re-mitto, 3. (ἀποπέμπω). 2) ἀποδίδω, ἀπολύω.

remōtus, ἰδ. removeo.

re-mōvēo, mōvi, mōtum, 2. ἀπομακρύνω Hn 2,4. 2) ἀποκρούω, ἀπωθῶ Hm 2,4. 3) ἐκποδὼν ποιῶμαι (παραμερίζω) Hn 10,3.

re-nōvo, 1. ἀνανεῶ.

re-nuntio, 1. ἀναγγέλλω.

rēor, rātus sum, rēri, 2. ἀποθ. νομίζω. ratus (μτχ. πρkm. μετὰ σημασ. ἐνεστώτος), νομίζων, ἐν ᾧ ἐνόμιζεν, ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι.

repentē, ἐπίρρ., ἐξαίφνης, ἀπροσδοκῆτως.

repentīnus, αἰφνίδιος, ἀπροσδόκητος.

re-pērio, reppēri, repertum, 4. ἀνευρίσκω Hn 11,3. 2) εὐρίσκω C 3,2. causam bellandi εὐρίσκω

αίτιαν τοῦ πολεμεῖν (πολέμου).
 repo, psi, ptum, 3. (ἔρπω). 2) βλ-
 δίζω ἔρπων (ἀντίθετον eo).
 re-pōno, 3. καταθέτω (ὡς περίσ-
 σευμα).
 reppēri, ἰδ. reperio.
 re-prīmo, pressi, pressum, 3. ἐπέ-
 χω, (σταματῶ τι).
 requīro (re-quaero), quisīvi, qui-
 sītum, 3. ζητῶ πληροφορίας (πε-
 ρί τινος πράγματος).
 rēs, rēi, I. πρᾶγμα. in omnibus re-
 bus ἐν πᾶσι τοῖς πράγμασιν, ἐν
 παντί. Συχνάκις πρὸς περιγραφὴν
 προηγουμένης ἐννοίας ἢ προτάσεως
 C 2, 3. Hn 1,3. 7,7. A 16,3. 2)
 πράγματα, συνθῆκαι, σχέσεις Hn
 1,4. 3) αἰτία, ἀφορμή, μέσον
 C 2,2. 3,3. A 21,1. 4) ἐπιχειρήσεις
 (ἐργολαβία) A 6,3. 5) πληθ. res
 τὰ χρήματα, ἡ περιουσία Hn 10,1.
 res familiaris, ἰδ. familiaris. 6)
 τὰ ἄριστα (πράγματα) A 13,1. ἰδ.
 utor. 7) res domesticæ οἰκιακαὶ
 ὑποθέσεις. 8) res mandata τὸ ζη-
 τηθέν, ὑποθέσεις δ' ἣν παρακαλεῖ-
 ταί τις. II. πρᾶξις, ἔργον Hn 11,6.
 C 3, 4. A 18,2. 17,1. Κυρίως πολε-
 μικά ἔργα C 3, 3 res gestae πρά-
 ξεις, συμβάντα, κατορθώματα, res
 maximae κυριαρχικὴ ἐξουσία, ὑ-
 ψίστη δύναμις. III. res Graecae,
 res Italicae ἑλληνική, ῥωμαϊκὴ
 ἢ τῶν ἰταλικῶν πόλεων ἱστορία.
 res-publīca (γεν. δοτ. rei publi-
 cae, αἰτ. rem publicam, ἀφαιρ.

re publicā), τὸ κοινόν, ἡ πολι-
 τεία, τὸ κράτος C 2,2. 2,4. A
 3,2. 6,2. e re publica (συμφώ-
 νως) πρὸς τὸ συμφέρον (ἐν τῷ
 συμφέροντι) τῆς πολιτείας A 6,2.
 2) ἡ πολιτικὴ, ὁ πολιτικὸς βίος A
 6,1. ἰδ. versor.

re-seisco, scīvi ἢ scīi, scītum; 3.
 πληροφοροῦμαι, μανθάνω.

re-servo, 1. me (διατηρῶ, διαφυ-
 λάττω) ἐμαυτὸν (ἐν ζωῇ).

re-sisto, stīti, (stītum), 3. ἀνθί-
 σταμαι Hn 3,1. 5,4. 2) ne (μὴ
 ὑποτακτ.) ἀντιτείνω νὰ μὴ...

re-spondēo, spondi, sponsum, 2.
 ἀνταποκρίνομαι. mihi responde-
 tur eis ἐμὲ ἀπόκρισις δίδεται (ἀ-
 ποκρίνονται), λαμβάνω τὴν ἀπάν-
 τησιν.

responsum, i, οὐ., ἀπόκρισις, ἀ-
 πάντησις.

restīti, ἰδ. resisto.

re-stītuo (re-stātuo), tūi, tūtum,
 3. (πάλιν ἀνορθῶ). 2) ἀνακτῶμαι
 (κερδίζω ἐκ νέου).

re-tīnēo, tinūi, tentum, 2. (οὐκ
 ἐὼ ἀπελθεῖν). 2) παρατείνω. sen-
 sit... neque sibi diutius vitam
 esse retinendam ἐνόησεν (ἀντε-
 λήφθη)... ὅτι δὲν ἔπρεπε (δὲν
 ὤφειλεν) ἐπὶ μακρότερον χρόνον
 τὸν βίον ἑαυτῷ νὰ παρατείνῃ. 3)
 (γινωρίζω νὰ) διατηρῶ A 20,5.

rettūli, ἰδ. refero.

revertor, reversus sum καὶ (re-
 verti), reverti, 3. ἀποθ. ἐπιστρέφω.

revōco, 1. ἀνακαλῶ. patriam defensum (α' ὑπιον) revocatus τὴν πατρίδα ἵνα ὑπερασπίσῃ ἀνακληθεῖς.

rex, regis, ἄ., βασιλεὺς. 2) reges (βασιλεῖς) (ὑπατον ἀξίωμα τῶν δύο ἐν Καραχιδόνι ἀνωτάτων ἀρχόντων), σωφέται (καρχηδονιστὶ schofet).

rīsus, ūs, ἄ., γέλως, καγχασμός.

robustus (δρύνος). 2) opibus (ἀφαιρ.) minus esse robustum (ἔβλεπεν ὅτι ἦτο) ὅχι τόσον ισχυρὸς κατὰ τὰς δυνάμεις (ἔβλεπεν ὅτι δὲν εἶχεν ἀρκούσας δυνάμεις).

rogātū, (ἀφ. τοῦ rogātus αἵτησις) μετὰ γεν.=τῇ παρακλήσει (τινός). rogo, 1. (ἐρωτῶ). 2) παρακαλῶ, παρακλητικῶς ζητῶ (πρβλ. τὸ τοῦ Εὐαγγελίου « ἐρωτῶ » = παρακαλῶ) Hn 7,3. παθ. quidquid rogabatur ὅ,τι παρεκάλει τις αὐτόν A 15, 1.

ruber, bra, brum, ἐρυθρός.

rusticus, ἀγροτικός.

S

sacrifico, 1. θύω, θυσιάζω.

saepē, ἐπίρρ., πολλάκις.

sāl, sālis, ἄ., (ἄλας). 1) καλαισθησία (γ ο ὤ σ τ ο), κομψότης.

saltus, ūs, ἄ., ὅρος διασῶδες, δρυμὸς Hn 3,3. 3,4. Πληθ. ὑψώματα σχηματίζοντα στενόν, κλεισώρεια, στενόν (πέρασμα), πέρασμα, στε-

ναὶ διαβάσεις Hn 4,3.

salus, ūtis, σωτηρία, 2) ἀνάρρως (ἐξ ἀσθενείας) A 21, 6.

salutāris, e, σωτήριος.

sancio, nxi, netum, 4. (κυρῶ π.χ. νόμον). 2) necessitudinem (καθερῶ) συνδέω, συνάπτω (ἐτι στενότερον) τοὺς δεσμούς τῆς συγγενείας.

sanctus, ἱερός, ὑπερθ. sanctissimus λίαν ἱερός θεωρούμενος.

sano, 1. θεραπεύω.

sapientia, ae, φρόνησις, σύνεσις.

sarmentum, i, οὐ., (κλών, βλαστός), πληθ. φρυγάνων δέσμη, φρυγανα.

satis, ἐπίρρ., ὡς ἐπίθ. ἡ οὐς. 1) ἐξαρκῶν, ἱκανός. hoc unum satis erit dictum (hoc unum dictum erit satis) τοῦτο μόνον λεχθὲν θὰ εἶναι ἱκανόν. 2) ἄλις, ἀρκετόν, satis habeo μετ' ἐνεστώτος ἀπρμφ. = ἀρκοῦμαι (εἶμαι εὐχαριστημένος) νά. . .

satis-facio, 3. (ἱκανόν ποιῶ τινα).

2) μετ' αἰτιατ. καὶ ἀπρμφ. = πείθω τινα ὅτι..., δίδω ἐπαρκῆ ἐξήγησιν ὅτι...

saucius, τετρωμένος, τραυματισθείς.

scapha, ae, σκάφη, μικρὰ λέμβος.

scilicet, ἐπίρρ. (ἐκ τοῦ sci[re] licet εἰδέναι ἔξεστι), δηλονότι, δηλαδή.

scio, scivi καὶ scii, scitum, 4. γινώσκω, γνωρίζω.

scribo, psi, ptum, 3. γράφω. aliquid de pace scriptum est περὶ

τῆς εἰρήνης ἐγγράφη τι (τὸ περιε-
 μενον τοῦ ἐγγράφου ἀφεώρα εἰς
 τὴν σύναψιν τῆς εἰρήνης). scribo
 alicui ἢ ad aliquem γράφω τινί,
 ἢ πρὸς τινα.
 scriptum, ἰδ. scribo καὶ relinquo.
 sē ἢ sēsē, ἑαυτόν, ἑαυτήν, ἑαυτούς,
 ἑαυτάς κ.λπ.
 secum = cum se, μεθ' ἑαυτοῦ, μεθ'
 ἑαυτῶν κ.λπ.
 secundus (ἐκ τοῦ sequor ἔπομαι),
 δεύτερος. 2) εὖνους. secundā for-
 tūnā ἀγαθῇ τύχῃ, ὑπὸ εὐτυχεῖς
 συνθήκας, εὐτυχῶς.
 secūtus, ἰδ. sequor.
 sed, σύνδ., ἀλλά.
 se-dēcim, δέκα καὶ ἑξ, δέκα ἑξ.
 se-grēgo, 1. (ἀπαγγελάζω). 2) ἀπο-
 κλείω.
 se-iungo (πρόφ. sejungo), nxi,
 nctum, 3. διαχωρίζω, ὀρίζω.
 semel, ἐπίρρ. ἀριθμ., ἅπαξ (μ ι ἄ
 ρ ο ρ ἄ).
 semper, ἐπίρρ., ἀεί, πάντοτε.
 senātus, ūs, ἄ., σύγκλητος. 2) ἡ
 ἐν τῇ συγκλήτῳ ἀκρόασις Hn
 7,6. senatus populusque Ro-
 manus ἡ ῥωμαϊκὴ κυβέρνησις,
 τὸ ῥωμαϊκὸν κράτος (ἡ βουλευ-
 τικὴ καὶ νομοθετικὴ ἐξουσία τῆς
 'Ρώμης).
 senectus, ūtis, γῆρας. extrema ἢ
 summa senectus βαθύτατον γῆ-
 ρας.
 senex, senis (ἐκ τοῦ sen[ic]is),
 γέρον, πρεσβύτης, ἐν βαθεῖ γήρατι

C 3,3. A 16,1. 2) συγκρ. senior
 γέρον πως C 3,2.
 sēni, δοτ. ἐνικοῦ τοῦ senex A 16,1.
 sēni, sēnae, sēna, ἀνὰ ἑξ, ἑξ A 2,6.
 sensi, ἰδ. sentio.
 sententiā, ae, γνώμη. 2) ex sen-
 tentiā κατὰ γνώμην (κατ' εὐχὴν,
 ἐπιτυχῶς).
 sentio, sensi, sensum, 4. αἰσθάνομαι
 A 21, 4. 2) ἀντιλαμβάνομαι,
 ἐννοῶ Hn 2,2.
 separātim, ἐπίρρ., ἰδίᾳ (χωριστά).
 sepēlio, pelivi, pultum, 4. θάπτω,
 ἐνταφιάζω.
 septem, ἐπτά.
 septuagesimus, ἑβδομηκοστός.
 septuaginta, ἑβδομήκοντα A 21,1.
 sepultus, ἰδ. sepelio.
 sēque (se καὶ -que = et se) Hn
 11,7.
 sēquor, secūtus sum, sēqui, 3.
 ἀποθ. ἀκολουθῶ. castra alicuius
 ἀκολουθῶ τὸ στρατόπεδόν τινος,
 συνεκστρατεύω μετὰ τινος. ali-
 quem in provinciam (ὡς βοη-
 θός) συνοδεύω τινὰ μέλλοντα νὰ
 ἀναλάβῃ τὴν διοίκησιν ῥωμαϊκῆς
 ἐπαρχίας.
 sermo, ōnis, ἄ., (ὁμιλία, λόγος).
 2) γλῶσσα. Graeco sermone ἐλ-
 ληνικῷ λόγῳ, ἑλληνιστί.
 serpens, ntis (ἐνν. bestia), ὄ-
 φεις, (γεν. πληθ. serpentium).
 servio, ūvi, ūtum, 4. εἶμαι ἢ ὑπη-
 ρετῶ ὡς δοῦλος). 2) paci ὑπηρε-
 τῶ τῇ εἰρήνῃ, (στρέφω πᾶσαν τὴν

προσοχήν μου εἰς... ἐργάζομαι ὑπὲρ τῆς εἰρήνης, τίθεμαι ὅλος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς εἰρήνης). 3) ἐπιμελοῦμαι, φροντίζω, προνοῶ ὑπέρ... Α 6,5.

serviundum, ἀντὶ serviendum, ἰδ. servio.

servulus, ἰ, ἄ., (τὸ ὑποκοριστικὸν περιφρονητικῶς), δοῦλος.

sestertius, ἰι, ἄ., (ἐκ τοῦ semis [= semi-as ἡμισσάριον] καὶ tertius ἐνν. n u m m u s τρίτον ἡμισσάριον, δύο καὶ τὸ τρίτον ἡμισυ = τρίτον ἡμισσάριον, πέντε ἡμισσάρια, τ.ἔ. τρία ἡμίσεος δέοντα = 2 1/2 ἀσσάρια). Σηστέριος, ῥωμαϊκὸν ἀργυροῦν νόμισμα ἔχον βραδύτερον 4 ἀσσαρίων ἀξίαν περίπου 0,25 τῆς προπολεμικῆς δραχμῆς. 2) sestertium, ἰι, οὐ, (κυρίως γεν. πληθ. τοῦ sestertius ἀντὶ centēna milia sestertium (= sestertiorum) μετὰ ἀριθμ. πολλαπλασιαστικοῦ ἐπιρρήματος = 100.000 σηστέριον, περίπου 25.000 δρχ.). Κατὰ ταῦτα in sestertio centie(n)s = (δοθέντος ὅτι sestertium = 100.000, in sestertio centie(n)s εἶναι 100.000 σηστ. × 100 ἔτσι 10.000.000 σηστ.) περ. 2.500.000 δρχ., in sestertio vicie(n)s (εἶναι 100.000 σηστ. × 20 ἔτσι 2.000.000 σηστ.) περ. 500.000 δρχ. Ἰδὲ in γ)

sestius (καὶ secius συγκρ. τοῦ secus = ἄλλως ἢ ὅσον πρέπει), ἐπίρρ., ἦττον.

neque eo setius οὐδὲν ἦττον ὅμως. severē, ἐπίρρ., αὐστηρῶς.

severitas, ātis, αὐστηρότης, σοβαρότης.

sex, ἕξ.

sexaginta, ἐξήκοντα.

si, σύνδ., εἰ, ἐάν, ἄν.

sic, ἐπίρρ., οὕτως, οὕτως ἐχόντων τῶν πραγμάτων, ὧδε. 2) οὕτω, τόσον Α 1,4,3) τόσον μόνον, ἐπὶ τῷ ὄρω... Α 6,4.

significo, 1. δηλῶ.

signum, ἰ, οὐ., σημεῖον, τεκμήριον, ἀπόδειξις. 2) signum pugnae τὸ σημεῖον (τῆς ἐνάρξεως) τῆς μάχης. silva, ae, (ὕλη, δάσος). 2) κῆπος σύνδενδρος, (πάρκον).

similitudo, dīnis, ὁμοιότης.

simul, ἐπίρρ., ὁμοῦ Hn 6, 4, 2) συγχρόνως Hn 2,4. 7,2. 9,5. 13,3.

simulo, 1. (ἀπεινάζω). 2) προσποιούμαι [καμώνομαι].

simultas, ātis, (ἄμιλλα). 2) ἑλλειψις ὁμοιοῦς, διχόνοια, διαφωνία, παρεξήγησις.

sine, πρόθ. μετ' ἀφαιρ. ἄνευ.

singulāris, e, (μόνος). 2) ἐξαιρέτος, διαφέρων πάντων.

singuli, ae, a, ἕκαστος, in singulos menses καθ' ἕκαστον μῆνα, μηνιαίως. singulis (δοτ.) ἐκάστω, κατὰ κεφαλὴν.

socer, ēri, ἄ., πενθερός.

societas, ātis, (κοινωνία). 2) συμμαχία.

solēo, solitus sum, 2. (ῥῆμα ἡμι-

αποθετικόν), εἴωθα, συνηθίζω.
 solitus, ιδ. soleo.
 soll-ers, rtis, (sollus [= totus]
 καὶ ars), ἔμπειρος, ἐπιδέξιος.
 solum, ἐπίρρ., μόνον.
 solvo, lvi, lūtum, 3. λύω. naves
 τὰς ναῦς, (τὰ πρυμνήσια τῶν νε-
 ῶν), ἀπαίρω. 2) epistulam λύω
 (ἀ ν ο ί γ ω) τὴν ἐπιστολήν.
 soror, ōris, ἀδελφή.
 sors, sortis, κληῖρος C 2,1. non pro
 sortis necessitudine οὐχὶ συμφώ-
 νως πρὸς τὸν στενὸν δεσμὸν (τὴν
 ὑπηρεσιακὴν σχέσιν), τὸν ὁποῖον ὁ
 κληῖρος εἶχεν ὀρίσει (μεταξὺ των).
 sortē, ἀφαιρ. τοῦ sors.
 specīmen, mīnis, οὐ., (δεῦγμα). 2)
 ἀπόδειξις, τεκμήριον.
 sperārat = speravērat, ιδ. spero.
 spēro, 1. (ἐκ τοῦ spes), ἐλπίζω.
 spēs, spēi, ἐλπίς. 2) ἰδιοτελεῖς σκο-
 ποὶ A 6,5.
 splendīdē, ἐπίρρ., λαμπρὼς.
 splendīdus, λαμπρὸς, ἀξιοπρεπεῶς
 ζῶν, ἀξιοπρεπεῖ παρὰστασιν ἔχων.
 sponsālia, ium, οὐ., πληθ. μνηστεία,
 ὑπόσχεσις γάμου, ἀρραβῶνες.
 statim, ἐπίρρ., εὐθύς.
 statūa, ae, ἀνδριάς.
 statūo, ūi, ūtum, 3. (ἵστημι). 2)
 ἀποφασίζω.
 stipendīum, ii, οὐ., (φόρος) ἐκ τοῦ
 stīps [τὸ εἰσφερόμενον κέρμα, ἔ-
 ρανος] καὶ pendo] = τίνω, πληρώ-
 νω]. 3) (ἡμερήσιος) στρατ. μισθός.
 stirps, pis, (στέλεχος). 2) ἡ πρώτη

γενεαλογικὴ καταγωγὴ, γένος, γε-
 νεά.
 sto, stēti, stātum, 1. ἕστηκα. pa-
 ri fastigio (ἀφαιρ.) ἵσταμαι ἐπὶ
 τοῦ αὐτοῦ (ἐπὶ τοῦ ὁμοίου) κοινω-
 νικοῦ ἐπιτέδου (βαθμοῦ). 2) mihi
 stat + ἀπρμφ. = ἔχω στερεὰν ἀπό-
 φασιν νά... (εἴμαι ἀποφασισμένος).
 studēo, dūi, —, 2. (σπουδάζω). 2)
 προθυμοποιῶμαι, ἐπιθυμῶ, προσ-
 παθῶ (κοιτάζω νά...).
 studiōsus, (ἐπιμελής). 2) studio-
 sus litterārum σπουδάζων περὶ
 τὰ γράμματα, φίλος τῶν γραμμά-
 των, φίλος τῶν ἐπιστημῶν.
 studiūm, ii, οὐ., σπουδὴ, ζῆλος A
 1,4. 2) studia principum αἱ τά-
 σεις (αἱ προσπάθειαι, κομματικοὶ
 ἀνταγωνισμοί), τὰ πολιτικὰ πάθη
 τῶν μεγάλων ἀνδρῶν A 16,4. 3)
 (πληθ.) ἡ μετὰ μεγάλης θελήσεως
 διαρκὲς πρὸς τι ἐνασχόλησις τοῦ
 νοῦ. studia litterārum ἡ περὶ
 τὰ γράμματα (τὰς ἐπιστήμας)
 σπουδὴ. 4) αἱ σπουδαί, αἱ κλίσεις
 (ἀτόμου τινός) A 2,2.
 stultē, ἐπίρρ., μωρῶς, ἀνοήτως.
 suavitas, ātis (ἡδύτης). 2) sua-
 vitas oris atque vocis ἡδύτης
 (γλυκύτης) τοῦ λόγου καὶ τῆς φω-
 νῆς (τοῦ τόνου τῆς φωνῆς) A 1,3.
 πρβλ., τὸ γαλλ. diction.
 sub, πρόθ. μετ' ἀφαιρ., ὑπὸ + αἰτ.
 subēgi, ιδ. subigo.
 sub-īgo (sub καὶ āgo), ēgi, actum,
 3. ὑποτάσσω.

subitō, ἐπίρ., αἴφνης, ἀπροσδοκῆτως.
 sub-lēvo, 1. (ἀνακουφίζω). 2) καθιστῶ δυνατόν, διευκολύνω.
 sub-scribo, 3. (υπογράφω). 2) συνυπογράφω ὡς συγκατηγόρος τὴν καταγγελίαν τοῦ κυρίου κατηγοροῦ, (κλητῆρ ἐπιγράφομαι).
 sub-texo, χῡί, xtum, 3. (συνυφαίνω). 2) παρενείρω, παρεμβάλλω.
 sub-urbānus, προάστειος, πλησίον τῆς πόλεως (Ῥώμης) κείμενος.
 suc-cēdo (sub καὶ cedo), 3. (ὑπέρχομαι) 2) alicui διαδέχομαι (τινα) ἐν τῇ ὕπηρεσίᾳ.
 suc-cumbo, cubūi, cubitum, 3. (κατακλίνομαι). 2) ὑπείκω, ἐνδίδω, ὑποκύπτω, succumbente patriā=si succumbēret patria ἐὰν ἡ πατρις ᾗθελεν ἐνδώσει (ᾗθελεν ὑποκύψει).
 suffectus (μτχ. τοῦ sufficior), ἐπικατασταθείς, ὁ ἐπικατάστατος, ὁ εἰς ἀντικατάστασιν ἄλλου ἐκλεγείς.
 sui, sibi, se ἢ sese, ἑαυτοῦ, ἑαυτῆς, ἑαυτῶν κ.λπ.
 sum, fui, esse, εἶμαι. sum alicui aptissimus προσαρμόζομαι τινι, (προσκολλῶμαι τινι). sum alicui iucundissimus (εἶμαι τινι εὐαρεστότατος), εἰς ἄκρην (καθ' ὑπερβολὴν) ὑπό τινος ἀγαπῶμαι. sum in pari periculo (εἶμαι ἐν μέσῳ [ἐν καταστάσει] ὁμοίου κινδύνου), ὁμοίως κινδυνεύω. numerus erat viginti milium ὁ ἀριθμὸς ἦτο

εἴκοσι χιλιάδων (ἀνῆρχετο, συνεποσοῦτο εἰς...). sum adversus aliquem εἶμαι ἐναντίον (ἢ ἀντίπαλός) τινος. sum in amicitia cum aliquo εἶμαι ἐν φιλίᾳ (φιλικῶς διαβιῶ) πρὸς τινα. sum eādem mente εἶμαι (ἐμφοροῦμαι) τῶν αὐτῶν διαθέσεων, ἔχω τὰς αὐτὰς διαθέσεις. sunt in suā potestate εἶναι ἐν τῇ ἑαυτῶν ἐξουσίᾳ (εἶναι αὐτεξούσιοι). sum optimarum partium εἶμαι τοῦ ἀριστοκρατικοῦ κόμματος. continentis est εἶναι (ἴδιον) οἰκονόμου. est signum continentiae εἶναι σημεῖον οἰκονομίας (προδίδει οἰκονομίαν). est signum diligentiae εἶναι σημεῖον ἐπιμελελημένης φιλοπονίας. aliquid est indicio (δοτ.) εἶναι τι τεκμήριον (χρησιμεύει πρὸς ἀπόδειξιν). reliquum est ut... ὑπόλοιπον εἶναι (ὑπολείπεται) νά...
 summa -ae, (τὸ ὅλον). 2) summa imperii ἀρχιστρατηγία Hn 3,1,3) κοσμοκρατορία, ἡγεμονία Hn 8,3. summus καὶ supremus (ὑπερθ.) ἀνώτατος, ὑπάτος. summas (amphōras) opērit καλύπτει τὴν ἐπιφάνειαν (τὸ ἅνω μέρος) τῶν ἀμφωρέων.
 sūmo, mpsi, mptum, 3. λαμβάνω. sumpsī, ἰδ. sumo.
 sumptuōsus, δαπανηρός, φιλοδάπανος, πολυέξοδος, σπάταλος A 13, 5. πολυδάπανος, πολυτελὴς A 14,3.

sumptus, ūs, ἄ., δαπάνη, ἔξοδα. 2) δαπάνη εἰς (πολυτελεῖς κατασκευαῖς) A 13,2.
 supellex, supellectilis, οἰκοσκευὴ (ἐπιπλα κ.λπ.).
 superārat=superavērat.
 superārim=superavērim.
 superesse, ἰδ. supersum.
 superior, ἄ. καὶ θ., ἰus οὐ. (γεν. iōris συγκρ. τοῦ supērus) πρότερος, παρελθὼν C 1, 4. Hn 4,4.2) ἰσχυρότερος, κραταιότερος Hn 8,4. 3) ὑπέρτερος, νικητὴς Hm 1, 2. Hn 1,2.
 supēro, 1. (εἶμαι ὑπεράνω). 2) ὑπερτερῶ, ὑπερβάλλω Hn 1,1. 3) νικῶ, καταβάλλω, classe «ναυσικρατῶ», ναυμαχίᾳ νικῶ Hn 11,7. 4) superior ὑπερτεροῦμαι, εἶμαι (ἀριθμητικῶς) ἀσθενέστερος.
 superstes, stītis, ἐπιζῶν. sum superstes alicui ἐπιβιῶ, ἐπιζῶ τινι, ζῶ μετὰ τὸν θάνατόν τινος.
 super-sum, περισσεύω, ὑπολείπομαι. 2) temporibus (δοτ.) ἐπιβιῶ, ζῶ μετὰ τὴν πάροδον τῆς κρίσεως (τῆς νόσου).
 suprā (ἐκ τοῦ superā parte), ἐπίρρ., ἄνωτέρω.
 suprēmus=summus.
 sus-cipio (sub[su(b)s] καὶ cāpio). cēpi, ceptum, 3. (ὑποστηρίζω). 2) negotium ἀναλαμβάνω, ἀναδέχομαι ἔργον. inimicitias ἐπισύρω ἔχθρας. bellum ἐπιχειρῶ (ἀποδύομαι εἰς) πόλεμον.

suspicio, ōnis, ὑποψία.

sus-tineo (sub [=su(b)s] καὶ te-
 nēo), tinui, tentum, 2. (βαστάζω). 2) vim hostium ὑπομένω (ἀποκρούω) τὴν ὁρμὴν τῶν πολεμίων.

sustuli, ἰδ. tollo.

suus, ἑαυτοῦ. 2) suae res ἡ ἰδία αὐτοῦ περιουσία. suo nomine accusare ἰδίῳ αὐτοῦ ὀνόματι κατηγορεῖν (εἶμαι ὁ μόνος, ὁ κύριος κατήγορος εἰς ποινικὴν δίκην). 3) οὐσ., sui, ōrum ἄ., οἱ οἰκεῖοι, οἱ συγγενεῖς A 17, 2. 20,1.

T

tabellarius, ii, ἄ., κῆρυξ γραμματοφόρος, ὁ κομιστής.
 taciturnus, σιωπηρὸς, σιωπηλός.
 talis, e, τοιοῦτος. 2) οὕτω μέγας A 5,4.
 tam, ἐπίρρ., οὕτω, τόσον πολὺ.
 tam... quam τόσον... ὅσον.
 tamen, ὅμως.
 tamquam, ἐπίρρ., (ὥσπερ, ὥσει). 2) ἀντὶ τοῦ tamquam si Hn 2,2. (μὲ ὑποτακτ.).
 tanto (ἀφαίρ. τοῦ tantus μετὰ τοῦ antecēdo), τοσοῦτῳ, τοσοῦτον.
 tantum, ἐπίρρ., (τόσον πολὺ). 2) τόσον μόνον, ἀπλῶς Hn 10,5.
 tantus, τοσοῦτος Hn 13,2. C 3,2. A 15,2. 18,6. 2) τόσος, οὕτω πολὺς, οὕτω μέγας A 14,2. hic tantus vir οὗτος ὁ μέγας ἀνὴρ.

tectum, i, οὐ., (στέγη). 2) οἶκος, οἴκημα.

temerē, ἐπίρρ., (τυχόντως, ἀλογί-
στως), nullus dies... temere οὐ-
δεμία σχεδὸν ἡμέρα εὐκόλως...

A 20, 2. (ιδ. intercedo).

templum, i, οὐ., ναός.

temporibus, ιδ. tempus.

tempus, ὅρις, οὐ., χρόνος. tem-
pore reliquo ἐν τῷ μέλλοντι χρό-
νῳ. suo tempore ἐν τῷ οἰκείῳ
χρόνῳ, ἐν χρονολογικῇ τάξει A
18, 2. 2) εὐκαιρία Hn 2, 3. 3)
πληθ. οἱ χαλεποὶ καιροί, ἡ κρίσις
τῆς ἀσθενείας A 22, 2.

tenēo, nūi, ntum, 2. (κρατῶ). 2)
aram ἐπιθέτω τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ
βωμοῦ (ὡς οἱ χριστιανοὶ ἐπὶ τοῦ
ἱεροῦ Εὐαγγελίου). 3) κατέχω Hn
1, 5. 4) principatum eloquentiae
κρατῶ τὰ πρωτεῖα (τὰ σκῆπτρα)
τῆς εὐγλωττίας, εἶμαι ὁ πρῶτος
ῥήτωρ. me uno loco διαμένω
ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. 5) ἐμμένω,
πραγματοποιῶ, ἐκτελῶ A 15, 2.

tenesmos (ἀντί tenesmus), i, ἀ.,
κωλική νόσος μετὰ τάσεως πρὸς
ἀφόδευσιν, «τενισμὸς» (τάνυμα).
tento, 1. (ψηλαφῶ). 2) δοκιμάζω,
ἀποπειρῶμαι A 1, 2. 3) κλητεύω,
ἐνάγω C 2, 4.

terni, ae, a, ἀνὰ τρεῖς, τρεῖς. ter-
na milia ἐνν. sestertium (= 3.000
σηστέρτιοι).

terra, ae, γῆ, ἡπειρος, ξηρά.

terror, ὅρις, ἀ., τρόμος.

tertiō, ἐπίρρ. τὸ τρίτον (τρίτην
φοράν).

tertius, τρίτος.

testamentum, i, οὐ., διαθήκη.

testimoniū, ii, οὐ., τεκμήριον,
ἀπόδειξις.

testis, is, ἀ., μάρτυς.

timor, ὅρις, ἀ., φόβος.

tollo, sustūli, sublātum, 3. (αἶ-
ρω). 2) ἀπάγω, ἀποκομίζω Hn
9, 4. 3) ἀφαιρῶ ἐκ τοῦ μέσου, ἀ-
ναιρῶ, ἐξολοθρεύω Hn 5, 3.

totus (γεν. totius, δοτ. toti), ὅ-
λος, ὁλόκληρος, πᾶς. totā Africā
ἀνὰ τὴν Ἀφρικὴν ὅλην.

trādo (trans-do), dīdi, dītum, 3.
παράδιδω. non suae esse vir-
tutis arma adversariis tradere
(εἶπεν ὅτι) δὲν εἶναι ἴδιον τῆς
ἐαυτοῦ ἀρετῆς (τῆς ἐαυτοῦ ἀξιο-
πρεπείας) τοῖς πολεμίοις τὰ ὅπλα
νὰ παραδώσῃ. 2) (ἐπὶ διδασκάλου)
διδάσκω, παραδίδω (προφορικῶς)
A 1, 3.

trādūco (trans-duco), 3. διαβιβάζω.

traduxi, ιδ. traduco.

traīeci, ιδ. traicio.

trā-īeīo (πρόφερε trajīcio), iēcī,
iectum, 3. διαβιβάζω.

tranquillitas, ātis, ψυχική γαλή-
νη, ψυχική ἡρεμία.

tranquillo, 1. καθησυχάζω, γαλη-
νῶ. tranquillatis rebus ἀφοῦ τὰ
πράγματα (τὰ πολιτικά μίσση)
καθησυχασαν (ἡρέμησαν, κατηνύα-
σθησαν), ἀφοῦ ἐγενεν ἡσυχία.

trans-ēo, īre, διαβαίνω, διαπερῶ.

transiī, ιδ. transeo.

transitus, ūs, ἀ., δίοδος.

trecenti, ae, a, τριακόσιοι.

tribūnus, i, ἀ., (φύλαρχος). tribunus militum χιλιάρχος. Ἐκαστῇ λεγεῶν εἶχεν 6 ἐκ περιτροπῆς διοικοῦντας χιλιάρχους. tribunus plebēi (γεν. τοῦ plebes) δήμαρχος.

tribūo, būi, būtum, 3. (νέμω). 2) litteris (δοτ.) nonnihil temporis ἀφιερῶ χάριν τῶν γραμμάτων χρόνον τινά (μέρος τι τοῦ χρόνου). 3) παρέχω, χορηγῶ A 19,3. 4) cum tribūi (ἀπαρμφ. τοῦ tribuor) vidērent ἐπειδὴ ἔβλεπον ὅτι ἀπεδίδeto, (ὅτι ἔπρεπε νὰ ἀποδοθῇ), ὅτι ὠφείλετο, ὅτι προήρχeto ἐκ... A 6,5.

tridūum, i, οὐ., τριήμερον.

triennium, ii, οὐ., τριετία.

triginta, τριάκοντα.

triticum, i, οὐ., σῖτος.

triumphus, i, ἀ., θρίαμβος. Ὁ θρίαμβος ἦτο ἡ μεγίστη τῶν ἀμοιβῶν τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας. Ἐψηφίζeto ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῷ ἐπιστρέφοντι νικητῇ καὶ τροπαιούχῳ στρατηγῷ, ὅστις ἐπὶ κεφαλῇς τῶν λεγεῶνων εἰσήρχeto ἐν πομπῇ εἰς τὴν Ῥώμην καὶ ἀνήρχeto εἰς τὸν ναὸν τοῦ Καπιτωλίου Διός.

tuēor, tuītus ἢ tūtus sum, 2. ἀποθ. (προσβλέπω). 2) φυλάττω. valetudinem (προ) φυλάττω (δια-

τηρῶ) τὴν ὑγείαν μου.

tuli, ιδ. fero.

tum, ἐπίρρ., τότε tum quoque καὶ τότε (ἀκόμῃ).

tumultus, ūs, ἀ., (ταραχή). 2) (ἀίφνιδια) στάσις, (ἐπανάστασις).

U

ubi, ἐπίρρ., ὅπου, ἐνθα Hm 1,2.

Hn 12,3. 2) ubi, σύνδ. χρον., ὥς, εὐθὺς ὥς Hn 8,2. 11,2.

ullus, (γεν. ullius, δοτ. ulli), (προηγούμενης ἀρνήσεως) τίς, οὐδεὶς.

ultimus (ὑπερθ. τοῦ ἀχρήστου ulter, ultra, ultrum), ἔσχατος A 20,4. 2) ἀρχαιότατος, ὁ πλέον ἀπομεμακρυσμένος A 1,1.

umquam, (προηγούμενης ἀρνήσεως) ποτέ, οὐδέποτε.

undē, ἐπίρρ., ὅθεν, ὁπόθεν.

undique, ἐπίρρ., πανταχόθεν.

universus (ἐκ τοῦ unus + μτχ. versus), ὁμοῦ, πᾶς. 2) πληθ. πάντες, σύμπαντες ('ὁ δῆμος', 'τὸ πλῆθος').

unus (γεν. unius, δοτ. unī), εἷς Hn 12,1. 2) εἷς, μόνος Hn 1,2 (ἀντίθετον multi), 3,4. 3) ὁ εἷς, ὁ μὲν Hn 3,3. 4) εἷς καὶ ὁ αὐτὸς Hn 12,3. 5) ὑπὲρ πάντα ἄλλον. urbānus, ἀστικός (τῆς Ῥώμης). urbs, urbis, πόλις. 2) = Ῥώμη Hn 5,1. C 2,2. A 20,1. (πρβλ. ἄστου = Ἀθῆναι. Πόλις = Κων/νούπολις. Πόντος = Εὐξείνιος πόντος). usque, ἐπίρρ., (διηνεκῶς). 2) μετ

ἄλλης προθ. (τοπικῶς) usque a rubro mari ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης. 3) χρον. usque ad μέχρι Hn 2,5. 7,1. C 2,4. 3,4. A 16,3.

usūra, ae, (χρῆσις). 2) (ὠφέλεια ἀπὸ δεδανεισμένου κεφαλαίου) τόκος. usūs, ūs, ἄ., χρῆσις, χρησιμοποίησις (τοῦ χρήματος) A 14,3. 2) usus benivolentiaque (ιδ. benevolentia) A 20, 5. 3) ūsū (ἀφαιρ.) vēnit διὰ τῆς χρήσεως (διὰ τῆς συνήθους τῶν πραγμάτων φορᾶς) πράγματι συμβαίνει, ἢ (ἐὰν τὸ usū ληφθῇ ὡς δοτ. πτώσεως=usui) ἔρχεται εἰς χρῆσιν, πράγματι συμβαίνει, ἐπακολουθεῖ=fieri solet (εἴωθε γίνεσθαι, λαμβάνει χώραν) Hn 12,3. quae nunc usū veniunt (ὅσα νῦν συμβαίνουν) τὰ σημερινὰ γεγονότα A 16, 4. usus (sum), ιδ. utor.

ūt, I. ἐπίρρ., ὥς, ὥσπερ. 1) ἐν παρενθετικάῃ προτάσει πρὸς σαφεστέραν ἀνάπτυξιν C 1,1. ut tum erant tempora καθὼς τότε ἦσαν οἱ χρόνοι, ὅσον διὰ τὴν ἐποχὴν του (διότι ἐπὶ Νέπωτος τὸ χρῆμα δὲν ἦτο ἄφθονον), παραδείγματος χάριν A 18,3. 21,5. 22,4. 2) ut—sic καθὼς — ὁμοίως Hn 7,4. 3) ἐπὶ χρόνου : ὥς, εὐθὺς ὡς (συνήθ. μετὰ πρκμ. ὀριστ.) Hn 2,1. Hn 7,4. C 1,2. A 21,5.— II. σύνδ. μεθ' ὑποτακτ. 1) πρὸς δῆλωσιν ἐνεργείας, ἀκολουθίας κ.λπ. ἢ προηγ. δεικτικῶν = ὥστε (νά)...

Hm 1, 4. 1,5. 2,1. Hn 2,2. 4,3. 10,5. 12,1. A 1,3. 2,6. 15,1. 18,1. 2. 20,3. 21,1. 21,2. 21, 3. 5. 2) πρὸς δῆλωσιν σκοποῦ = ἵνα Hn 2,1.

ūter, utra, utrum, πότερος (γεν. utrius).

uterque, utrāque, utrumque (έν. γεν. utriusque, δοτ. utrique) ἐκάτερος, ἀμφοτέροι. Καθ' ἐνικὸν ἀριθμόν : Hn 4,4. A 14,2. 20,5. 2) οὐδ. έν. ὡς οὐσιαστικὸν quod utrumque ὅπερ ἐκάτερον (τούτων δὲ τῶν δύο ἕκαστον). Πληθ. utri-que (ὅταν ἐκατέρωθεν εὐρίσκονται οἱ ἀντίπαλοι) Hn 11,1. (ἀλλὰ καὶ ἐπὶ δύο μόνον) Hn 4,2.

ūti, ἀπρμφ. τοῦ utor.

utilitas, ātis, χρησιμότης, ὠφέλεια. ūtor, ūsus sum, ūti, 2. ἀποθ. χρῶμαι. aliquo doctōre χρῶμαί τινα διδασκάλῳ, ἔχω τινὰ (ὡς) διδάσκαλον. beneficio (ἀφαιρ.) δέχομαι (λαμβάνω) τὴν τιμὴν. omnibus optimis rebus (ἀφαιρ.) ἀπολαύω τῶν εὐγενεστάτων ἀπολαύσεων τοῦ βίου. prosperitate valetudinis ἀπολαύω ἁκρας (ἐξαιρέτου) ὑγείας. patre usus est diligenti πατέρα ἔσχεν οἰκονόμον. 2) τηρῶ A 14,2.

utrōte. (ὡς δυνατόν [ἐστίν]). 2) ἕτε + μετοχῇ.

utrius, ιδ. uter.

utrobique, ἐπίρρ., ἐκατέρωθι, ἀμφοτέρωθι (καὶ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ).

utrum (εἰσάγει τὸ πρῶτον μέλος πλαγίας ἐρωτήσεως), πότερον. utrum—an πότερον (ποῖον ἐκ τῶν δύο)—ἤ.

V

valens, ntis, (ῥωμαλέος). 2) ἰσχυρὸς (ἐπὶ προσώπων) Hn 6,2. (ἐπὶ πόλεων) Hn 2,4.

vālĕo, lūi, —, 2. (ὕγιαινω). 2) εἶμαι δυνατός, ἰσχυρὸς Hn 10,2.

3) ἔχω δύναμιν (ἐπιρροήν) A 5,3. valetūdo, dīnis, κατὰστασις ὑγείας, (εὐρωστία), ὑγεία A 21, 5. 2) νόσος τῶν (ὀφθαλμῶν), ὀφθαλμία Hn 4,3.

vallum, i, οὖ., (περι)χαράκωμα, πρόχωμα.

variūs, ποικίλος.

vas, vasis, οὖ., (ἀρχαίот. vasum, ὄθεν), ὁ πληθ. μόνον κατὰ τὴν β' κλίσι. vasa, orum, σκεῦος, ἀγγεῖον.

vates, tis, ἄ., μάντις, προφήτης.

-ve, ἐγκλ. (ἐν τέλει λέξεως) ἤ, A 18,6.

vectīgal, ālis, οὖ., πρόσοδος, nova vectigalia νέαι πρόσοδοι Hn 7,5.

vehor, vectus sum, 3. ὀχοῦμαι. 2) in nave ὀχοῦμαι ἐπὶ νεώς, πλέω.

vĕl (κυρίως προστακτ. τοῦ volo = λαβὲ κατὰ προτίμησιν) σύνδ., ἤ. vel—vel ἤ—ἤ, εἴτε—εἴτε.

vellem, παρ. υπ. οὐκ. τοῦ volo.

vellemne (εἶναι δύο λέξεις: vellem πρ. υπ. οὐκ. τοῦ volo καὶ -ne).

velum, i, οὖ., ἱστίον (τῶν πλοίων). velut, ἐπὶρρ., ὥς, ὥσπερ, καθάπερ. venenātus, δηλητηριώδης, ἰοβόλος.

venēnum, i, οὖ., δηλητήριον, ἰός. veniō, vēni, ventum, 4. ἔρχομαι, ἀφικνοῦμαι. 2) venio obviam alicuius ἔρχομαι εἰς ὑπάντησιν τινος, ἀντιτάσσομαι τινι (ἐχθρικῶς).

3) venit usu, ἰδ. usus.

venter, tris, ἄ., γαστήρ, κοιλία (κοιλίας ἀπολαύσεις, καλοφαγία).

ventus, i, ἄ., ἄνεμος.

verbōsus, πολυλόγος, διεξοδικός.

verbum, i, οὖ., λόγος, λέξις. pluribus verbis (ἀφ.) διὰ πλείονων λέξεων, ἐν ἐκτάσει. 2) λόγος (ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἔργον) A 5,2.

verē, ἐπὶρρ., ἀληθῶς, δικαίως.

verēor, veritus sum, 2. ἀποθ. (αἰδοῦμαι). 2) vereor ne φοβοῦμαι μή, δὲν θέλω νά... Hn 2,1.

3) asperitatem alicuius «αἰδοῦμαι», εὐλαβοῦμαι, σέβομαι (μετὰ σεβασμοῦ ἢ εὐλαβείας) φέρομαι πρὸς τὴν τραχύτητα τινος. 4) aliquem σέβομαι τινα A 15, 1.

verō, σύνδ., δέ, ἀλλά.

versor, 1. ἀποθ. (στρέφομαι), διάγω, διατρίβω, in Sabīnis ἐν τοῖς Σαβίνοις, τ.ἑ. ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Σαβίνων. in re publicā πολιτεύομαι, λαμβάνω ἐνεργὸν μέρος ἐν τῇ πολιτείᾳ (ἐν τῇ πολιτικῇ), δρῶ ὥς πολιτικὸν πρόσωπον.

versūra, ae, (στροφή). 2) δάνειον (χρηματικόν). versuram facere

νέον δάνειον δανείζομαι ἰδ. καὶ facio.
versus, ūs, ἄ., (αὐλάξ). 2) στίχος,
ποίησις.

verto, rti, rsum, 3. στρέφω, ver-
to puppes ἀνακρούω πρύμναν,
στρέφω τὰς πρύμνας πρὸς τὸ μέ-
ρος τῶν πολεμίων, ἵνα φύγω, τρέ-
πομαι εἰς φυγὴν, ὑποχωρῶ.

verus, ἀληθής. si verum est ut,
ἐὰν ἀληθὲς εἶναι ὅτι..., ἐὰν ἀλη-
θεύῃ ὅτι..., ἐὰν εἶναι γεγονὸς ὅτι...

veto, tūi, tītum, 1. (κωλύω). 2)
vetor + ἀπρμφ. = κωλύομαι νά...,
ἀπαγορεύεται εἰς ἐμὲ νά...

vetustas, ātis, παλαιότης, πολυε-
τία, πολυκαιρία, πολυχρονιότης.

vetustus, παλαιός, ἀρχαῖος.

via, ae, ὁδός.

vicesimus, εἰκοστός.

viciens, ἐπίρρ., εἰκοσάκις.

vicissem, ἰδ. vinco.

victus, ἰδ. vinco.

vidēo, vīdi, vīsum, 2. βλέπω,
παρατηρῶ, ἀντιλαμβάνομαι A 13,
4. 2) μετ' ἀρνήσεως = δὲν γνωρίζω
Hn 11,6. Παθ. 1) φαίνομαι. vi-
detur potuisse φαίνεται ὅτι ἡ-
θελε δυνήθῃ, φαίνεται ὅτι θὰ ἡ-
δύνατο Hn 1,2. 2) θεωροῦμαι.
(π ε ρ ν ὦ γ ι ἄ...) Hm 1,2. 2,5.
C 3,4. A 3,1. 15,2.

viginti, εἴκοσι.

villa, ae, ἐξοχικὴ οἰκία, ἔπαυλις.

vinco, vīci, victum, 3. νικῶ.

vir, viri, ἄ., ἀνὴρ. 2) πληθ. στρα-
τιῶται, ἄνδρες.

virgo, gīnis, παρθένος, virgo fi-
lia νεαρά παρθένος.

virtus, ūtis (ὅ τι ἀπαιτεῖται παρ'
ἀνδρός καὶ περιποιεῖ τιμὴν καὶ εὐ-
γένειαν εἰς τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα
αὐτοῦ). 2) virtus bellīca ἀρετὴ
πολεμική, ἀνδρεία Hm 1,4. Hn 1,1.
3) δραστηριότης, ἱκανότης Hn 1,2.
4) ἀρετὴ, χαρακτήρ, ἀξιοπρέπεια
Hm 1,5.— Πληθ. 1) αἱ ἐκάστοτε
γενναῖαι πράξεις, τὰ ἥρωικά ἔργα,
τὸ ἔνδοξον παρελθὸν Hn 12, 5. 2)
ἀτομικὴ ἀξία C 2, 4.

vis, αἰτ. vim, ἄφ. vi. Πληθ. vires
virīum, viribus, κλπ. (βία). 2)
ὁρμὴ Hn 11,4. 3) φορά, σφοδρότης
A 21,3. 4) ἐφοδος, προσβολὴ Hn
3,2.

visum īri, μέλλ. παθ. ἀπρμφ. (ἰδ.
videor).

visus, ūs, ἄ., θέαμα.

vīta, ae, (ἀντὶ τοῦ vivita, βιο-τῇ)
βίος, ζωή.

vitīum, īi, οὐ., (κακία). 2) σφάλ-
μα, λάθος, ἀμάρτημα.

vīto, 1. (ἀπο)φεύγω.

vīvo, vixi, victum, 3. ζῶ. vivo
affluentius διάγω (ζῶ) πολυτελέ-
στερον (εὐμαρέστερον, ἐν ἀφθο-
νοῖς). vivo cum aliquo ζῶ μετὰ
τινος, σχετίζομαι πρὸς τινα.

vivus, ζωός, ζωντανός. 2) = vi-
vens. Hannibale vivo = Hanni-
bale vivente τοῦ Ἀννίβα ζῶντος.
ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Ἀννίβα.
vix, ἐπίρρ., μόγις, μόλις. quod vix

credendum sit ὅπερ (=καὶ τοῦτο) μόλις δύναται νὰ εἶναι πιστευτόν, ὅπερ μετὰ δυσκολίας ἢ θελέ τις πιστεύσει.

vixi, ἰδ. vivo.

voco, 1. (καλῶ). 2) καλῶ, προσκαλῶ (εἰς δεῖπνον).

volo (ἐκ ρίζ. Feλ.—ἔθεν ἔλδομαι), vol-ūi, velle (ἀνώμ.), θέλω, ἐπιθυμῶ. 2) καθορίζω A 19, 1.

volūmen, mīnis, οὐ., (ἐλιγμός). 2)

βιβλίον, σύγγραμμα C 3,5. A 18,1. 3) τόμος, βιβλίον (ὡς τμήμα ὅλου) A 16, 3.

voluntas, ātis, (βούλησις), «προαίρεσις», πρόθεσις, σκοπός.

vox, vocis (λέξις, φωνή), τόνος τῆς φωνῆς.

vulgus, i, οὐ., (ὄχλος). 2) πλῆθος τὸ κοινόν, (ὁ κόσμος) ἰδ. edo.

vultus, ūs, ἄ., (σχῆμα προσώπου). 2) πρόσωπον, ἔκφρασις προσώπου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Είσαγωγή	Σελ.	5
2. Κείμενον	»	10 - 27
α) Hamilcar	»	10 - 11
β) Hannibal	»	12 - 18
γ) Cato	»	19 - 20
δ) Atticus	»	20 - 27
3. Έρμηνευτικαὶ σημειώσεις	»	28 - 61
α) Ἀμίλκας	»	28 - 31
β) Ἀννίβας	»	31 - 43
γ) Κάτων	»	43 - 47
δ) Ἀττικὸς	»	47 - 61
4. Πίναξ ἱστορικὸς καὶ γεωγραφικὸς	»	62 - 72
5. Λεξιλόγιον	»	73-136

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	3
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
2. ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	3
3. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΣΧΕΔΙΑ	3
4. ΠΛΗΡΕΣ ΣΥΝΟΠΤΙΚΟ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ	3
5. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
6. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
7. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
8. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
9. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
10. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
11. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
12. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
13. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
14. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
15. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
16. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
17. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
18. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
19. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
20. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
21. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
22. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
23. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
24. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
25. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
26. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
27. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
28. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
29. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
30. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
31. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
32. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
33. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
34. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
35. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
36. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
37. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
38. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
39. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
40. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
41. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
42. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
43. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
44. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
45. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
46. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
47. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
48. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
49. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
50. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
51. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
52. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
53. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
54. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
55. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
56. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
57. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
58. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
59. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
60. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
61. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
62. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
63. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
64. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
65. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
66. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
67. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
68. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
69. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
70. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
71. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
72. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
73. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
74. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
75. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
76. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
77. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
78. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
79. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
80. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
81. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
82. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
83. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
84. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
85. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
86. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
87. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
88. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
89. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
90. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
91. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
92. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
93. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
94. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
95. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
96. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
97. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
98. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
99. ΑΝΑΛΥΣΗ	3
100. ΑΝΑΛΥΣΗ	3

Διορθωτής τυπ. δοκιμίων: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΕΣΙΣΟΓΛΟΥ

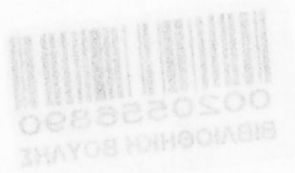
(Απ. Δ.Σ. 2823/30-4-74)

Έκδοσις ΚΓ' 1976 (III) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 46.000 ΣΥΜΒΑΣΙΣ 2646 / 29-3-76

Έκτύπωσις - Βιβλιοδεσία : Ν. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Ίερά Όδός 131

Έκδοση ΚΓ 1976 (III) ΑΝΤΙΤΥΠΑ 46.995 ΣΥΜΒΑΣΗ 2602 / 29-3-76

Συγγραφέας: Ν. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ Έργο: 0505/131

0020556890

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

